

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK HALK EDEBİYATI ANABİLİM DALI

5943
(-5943.)

SEYYİD NİZAMOĞLU
DİVANI

52645

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. Ali YAKICI

Hazırlayan
Canan ÖZDEMİR

ANKARA - 1996

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

..... ait
..... adlı Çalışma, Jürimiz tarafından
..... Anabilim / Anasanat Dalında DOKTORA /
SANATTA YETERLİK / LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Akademik Ünvanı, Adı Soyadı

Üye

Akademik Ünvanı, Adı Soyadı (Danışman)

Üye.....

Akademik Ünvanı, Adı Soyadı

Ö Z E T

Seyyid Nizamoğlu (? - 1601) onaltıncı yüzyıla damgasını vurmuş şair mutasavvıflardandır. Nizamoğlu canlı ve samimi üslubuyla Türk Tasavvuf Edebiyatı'nın muhterem isimlerinden biri olmuştur. Yunus'un 13. yüzyıldaki birleştirici görevini S. Nizamoğlu 16. yüzyılda devralmıştır. İstanbul'da doğmuştur. Doğum tarihi bilinmemektedir. Babası Bağdat'tan İstanbul'a gelen Şeyh Seyyid Nizamüddin'dir.

Araştırmamız, Seyyid Nizamoğlu Divanı üzerine olmuştur. Nizamoğlu'nun Divanı'nın edisyon kritiğini ilmi bir metotla yapmaya çalıştık. Şairin Divanı üzerinde çeşitli çalışmalar yapılmıştır, fakat Divan'ın çeşitli nüshalarından yola çıkarak incelemeli bir çalışma bugüne kadar yapılmamıştır. Çalışmamızla bu eksikliği gidermeye çalıştık.

Çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır: I. bölümde şairin hayatı ve edebi kişiliği üzerinde duruldu, II. bölümde ise Divan'ın tenkitli metni verildi. Bu çalışmada Divan'ın üç nüshası esas alındı. Bu nüshalar Milli Kütüphanedeki müretteb iki yazma ile İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinden temin ettiğimiz yazmadır. Çalışmamız tertipli, hacimli ve en eski nüshalar üzerinde yapıldı.

Seyyid Nizamoğlu'nun yaşadığı 16. asır Türkler için zirve asır olmuştur. Osmanlı'nın fermanının krallar tarafından öpülüp baş üstüne konulduğu asırdır. Osmanlı bu asırda ulaşabileceği son hudutlara gelmiştir. Osmanlı kültürü ise olgunluğunun zirvesindedir. Dünya ticaret yolları değişmeye, iktisadi güçler yeni dengeler aramaya başlamıştır. Bu gelişmeler Osmanlı'nın önüne yeni mes'eleler getirmiştir. 16. asır Osmanlı için olgunluk çağı olduğu gibi durgunluğa geçiş çağı da olmuştur.

16. yy'daki asra damgasını vuran padişahlar ise şunlardır:

II. Bayezid alim ve aynı zamanda şair; Yavuz Sultan Selim, istişareyi temel ilke edinmiş, titiz ve disiplinli, Kanuni Sultan Süleyman ciddi, vakur, azim ve irade sahibi; II. Selim, mükemmel tahsil görmüş bir hükümdar; III. Murad 29 yaşında, neşeli, halim, merhametli ve adil ve Sultan III. Mehmet, Peygamber Efendimiz zikredilince ayağa fırlayan mübarek zat.

XVI. asır Türk edebiyatının klasik devri olmuştur. Bu yüzyılda asra damgasını vuran şairler yetişmiştir. Bunlar Baki, Fuzuli, Lami, Hayali, Nev'i, Rahi, Pir Sultan, Koroğlu, Nizamoğlu'nu sayabiliriz.

Nizamoğlu, çıkışın zirvesi ve inişin başlangıcı olan bir asırda yaşamıştır. Devrinin tanınmış mutasavvıflarından olmuştur. Osmanlı hükümdarlarından III. Murat Han devrinde (1574-1595) ismini duyurmuştur.

Aruz ve hece ile yazdığı şiirlerinde, Seyyid Nizamoğlu; Seyyid Seyfi, Nizamoğlu, Seyyid Seyfullah, Seyfullah, Seyfi, Nizamoğlu Seyfullah mahlaslarını kullanmıştır.

Hayatı boyunca ilimle uğraşmış bir alimdir. Silivrikapısı'na doğru giden yol üzerindeki tekkesinde uzun süre irşad ile meşgul olmuştur.

Seyyid Nizamoğlu, Caferiyye mezhebindendir. Ayrıca Halvetiyye tarikatına müntesiptir. Bağlı bulunduğu mezhepten dolayı şiirlerinde ehl-i beyit sevgisine çok fazla yer vermektedir. Seyyid Nizamoğlu tarikat silsilesini Hz. Ali'yle başlatır ve şiirlerinde Hz. Ali'den kendi piri Şeyh Sanander'e kadar tarikat silsilesinin halkalarını zikreder. Ayrıca Nizamoğlu kendisinin Peygamberimizin soyundan geldiğini söylemektedir. Divanı'nın çoğu yerinde bu konuya değinmiştir.

Seyyid Nizamoğlu Divanı'nın hem hece vezni ve hem de aruz vezni kullanmıştır; fakat aruz veznine daha çok müracaat etmiştir. Sade bir dille, söz oyunlarına baş vurmada samimi düşüncelerini kelime tesbihinde anlatmıştır. Şiirlerinin konusunu genellikle ehl-i beyit sevgisi, imani hakikatlar, tarikat gibi dini konulardan seçmiştir.

Divanı'daki şiirlerini genellikle "gazel" nazım şekliyle yazmıştır. Münacat, na't, ilahi gibi şiirlere yer vermiştir. Tam ve zengin kafiye yanında hece vezniyle yazdığı şiirlerinde yarım kafiye kullanmıştır.

Seyyid Nizamoğlu'nun Divanı dışında belli başlı şu eserleri de mevcuttur:

1. Tacname
2. Miftah-ı Vahdet-i Vücut
3. Camiü'l-Avarif
4. Şeref-i Siyadet
5. Ma'denü'l-Maarif
6. Esrarü'l Arifin

Bu çalışmamızla zirve bir asrın alim zatlarından sadece birinin, Seyyid Nizamoğlu'nun, edebi ve manevi şahsiyetine ayna tuttuk.

S U M M A R Y

Seyyid Nizamoğlu, (? - 1601 M.) in a noted mystic poet in 16th century. He used attractive and sincere style of writing. He played the role of Yunus in 16th century. He was born in İstanbul. However we don't have an exact record about his date of birth. His Father, Sheilch Seyyid Nizamüddin, came to İstanbul from Bağdat.

Our subject is about the Divan of S.N. We tried to criticize the edition of Divan of S.N. There were done some studies upon the Divan. However, it hasn't been done a wide study about various issues of his Divan.

The study has two parts. First part includes the Poet's personal and literature life. Second part has the criticized context of the Divan. In this study, we dealt with 3 issues of the Divan. These issues are from National Library and İstanbul University Library. We studied on the latest and widest issues.

16 th century was the summit period of the Turks. Ottoman Empire had the fortheft frontiers during this century. Culture was also striking. On the other hand, this century was the beginnig of decline for the ottomans.

(Padişah isimleri) had given their names to 16th century.

.II. Bayezid was aremarkable poet; Yavuz S.S was sensitive and disciplined; Kanuni S.S. was known as a dignified, determined and resolute Sultan; II. Selim had a perfect education; III. Murat was gentle, tender-hearted and fair.

16 th century was the classic period of the Turkish Literature. . We had powerful poets like Baki, Fuzuli, Lami, Hayali, Nev'i, Ruhi Pir Sultan, Kōroğlu and Nizamoğlu.

Nizamoğlu lived in this period that was the peak of its time and the beginning of the decline. He became a noted mystic of his time.

He used some literature names like S.Nizamoğlu, S.Seyfi, Nizamoğlu, S. Seyfullah, Seyfullah, Seyfi.

He studied science throughout his life. He dealt with teaching at his monestry (tekke) on the way to Silivrikapı.

Since he was from Caferiyye, the love of the Prophet's family (ehl-i beyt) was widely used in his poems. He put Sheikh Sarander and Hz. Ali into his poems. And he claims that he was from the Prophet's Family.

S.N. used bath syllabic meter and prosodic meter. He wrote his poems in simple way without astentation. His poems were especially about the love of the Prophet's Family, truths and mysticism.

He wrote his poems in the style of gazal. He wrote also münacat, naat and ilahi.

1. His other writings are below:
2. Tacname
3. Miftah-ı Vahdet-i Vücud
4. Camiü'l-Avarif
5. Şeref-i Siyadet
6. Ma'dentü'l Maarif
7. Esrarü'l Arifin

We tried to introduce one of the distinguished men of 16th century, S.N. especially his literature and spritual life.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	i
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ	ii
SÖZ BAŞI	iii-iiii
GİRİŞ	
SEYYİD NİZAMOĞLU'NUN YAŞADIĞI ÇAĞIN SİYASİ VE KÜLTÜREL DURUMU	1 - 5
BİRİNCİ BÖLÜM	
A - SEYYİD NİZAMOĞLU'NUN HAYATI.....	6 - 20
B - SEYYİD NİZAMOĞLU'NUN EDEBİ KİŞİLİĞİ VE DİĞER ESERLERİ	21 - 25
C - NÜSHA TAVSİFLERİ	26 - 28
İKİNCİ BÖLÜM	
DİVAN	29 - 295
SONUÇ	296
ŞİİR İNDEKSİ	297 - 304
KAYNAKÇA	305 - 308
SÖZLÜK	309 - 322
M1, M2 VE İST. NÜSHALARINDAN ÖRNEKLER	323 - 330

KISALTMALAR

a. g. e.	: Adı Geçen Eser
a. g. m.	: Adı Geçen Makale
C:	Cilt
Çev.	: Çeviren
İst.	: Divanın İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Nüshası
Kt.	: Kitap
Ktp.	: Kütüphane
M	: Miladi
M1	: Divanın Milli Kütüphanedeki Birinci Nüshası
M2	: Divanın Milli Kütüphanedeki İkinci Nüshası
Nu	: Numara
öç.	: Ölçü
th.	: Tarih
TDK	: Türk Dil Kurumu
yay.	: Yayın
yk..	: Yaprak

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

a	ا	ḳ	ق
b	ب	k	ك
p	پ	g	گ
t	ت	n̄	ك
s	ث	l	ل
c	ج	m	م
ç	چ	n	ن
ḥ	ح	v	و
h̄	خ	h	ه
ḍ	د	y	ی
z̄	ذ	ā	آ
r	ر	ī	ای
z	ز	ū	او
j	ژ	,	ء
s	س		
š	ش		
ṣ̌	ص		
ẓ ḍ	ض		
ṭ	ط		
ẓ	ظ		
c	ع		
g̣	غ		
f	ف		

SÖZ BAŞI

Onaltıncı yüzyıl tekke şiirinin en büyük temsilcilerinden biri olan Seyyid Nizamoğlu (? -1601) İslam tasavvuf düşünce ve inançları ile yoğrulmuş bir mutasavvıftır. Canlı ve samimi üslubuyla tekke şiirinin devamını ve tekamülünü sağlayan şahsiyetlerden biri olmuştur.

.XIII. yüzyılda insanlığı tanış olmaya, birliğe, sevgiye, ilme ve ahlaka davet eden Yunus Emre'nin görevini XVI. yüzyılda üstlenenlerden biri de Seyyid Nizamoğlu olmuştur.

Seyyid Nizamoğlu'nun şiirleri, bilhassa yaşadığı dönemde, Halvetiyye tekkelerinde sevilerek terennüm edilmiş ve geniş sahalara yayılmıştır. Bestelenmiş olan ilahileri günümüzde bile sevilerek dinlenmektedir. Bu sebeptendir ki Seyyid Nizamoğlu'nun Divanı'nın çeşitli nüshaları tertip edilmiş ve muhafaza edilerek günümüze kadar gelmiştir.

Araştırmamız, Seyyid Nizamoğlu Divanı üzerinedir. Nizamoğlu'nun Divanı'nın edisyon kritiğini ilmi bir metotla yapmağa çalıştık. Şairin Divan'ı üzerinde çeşitli çalışmalar yapılmıştır; fakat divanı üzerinde karşılaştırmalı bir çalışmanın yapılmamış olması bize böyle bir çalışma hususunda cesaret vermiştir.

Divan'ın tenkitli metnini ortaya koyabilmek için yurt içindeki kütüphanelerde bulunan yazmalardan en eski tarihli, müretteb ve hacimli metinleri kritikte esas aldık. Milli Kütüphanedeki Zilhicce / Hicri 1279 tarihli nüshasını esas alarak, yine Milli Kütüphanedeki istinsah tarihi bilinmeyen bir başka müretteb nüsha ile İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ndeki H.1272 yılında istinsah edilmiş nüshayı, esas aldığımız nüsha ile karşılaştırdık.

Araştırmamız iki bölümden oluşmuştur. I. bölümde Seyyid Nizamoğlu'nun hayatı ve edebi kişiliği hakkında muhtelif kaynaklardan ve Divan'ındaki şiirlerden yola çıkarak bilgiler verilmiştir. II. Bölümü ise Divan'ın tenkitli metni oluşturmaktadır. Bu bölümde çalışmamızda esas aldığımız Milli Kütüphane nüshasına "M1" diğer Milli Kütüphane nüshasına "M2" ve İstanbul nüshasına "İst." dedik. Transkripsiyonlu metni verirken aslına ve döneminin dil hususiyetlerine bağlı kaldık. Sadece metinde yer alan şiirleri, ayrıca şiirlerin beyit ve dörtlüklerini numaralandırarak şiirlerin vezni tespit ettik.

İki bölüm halinde meydana getirdiğimiz çalışmamıza bir de "Giriş" bölümü ekledik. Bu bölümde Seyyid Nizamoğlu'nun yaşadığı çağın - XVI. Asrın - siyasi ve kültürel durumunu ele aldık.

Çalışmamız esnasında yararlandığımız kaynak kitap ve makaleleri ihtiva eden bir kaynakça, günümüz alfabesi göz önünde bulundurarak, yapmış olduğumuz şiir indeksi ve Seyyid Nizamoğlu'nun Divan'ından yola çıkarak hazırladığımız sözlük, çalışmamızın sonunda verilmiştir.

Sonuç olarak, bu çalışmamızda, tertipli, hacimli en eski nüshalardan yola çıkarak Nizamoğlu'nun Divan'ının tenkitli bir metnini ortaya koymuş oluyoruz. Bu çalışmanın ileride yapılacak tahlil ve buna benzer araştırmalara yardımcı olmasını amaçlıyoruz.

Seyyid Seyfullah Nizamoğlu'nun Divan'ı üzerinde çalışmam konusunda bize fikir rehberliği yapan hocam Sayın Prof.Dr. Şükrü ELÇİN Bey'e ne kadar teşekkür etsem azdır. Ayrıca çalışmam esnasında bana yardımlarını esirgemeyen Sayın Yard. Doç.Dr. Ali YAKICI Bey'e şükranlarımı bir borç bilirim.

Canan ÖZDEMİR
Ağustos 1996
ANKARA

GİRİŞ

A- SEYYİD NİZAMOĞLU'NUN YAŞADIĞI ÇAĞIN SİYASİ VE KÜLTÜREL YAPISI

Seyyid Nizamoğlu'nun yaşadığı 16.asır Türkler için zirve asrıdır. Osmanlı ulaşabileceği son hudutlara gelmiştir. Osmanlı kültürü olgunluğunun zirvesindedir. Dünya ticaret yolları değişmeye, iktisadi güçler iktisadi güçler yeni dengeler aramaya başlamıştır. Bu gelişmeler Osmanlı'nın önüne yeni meseleler getirmiştir. 16. asır Osmanlı için olgunluk çağı olduğu gibi durgunluğa geçiş çağı da olmuştur.

.XVI. asır, Oğuz Türkleri'nin bütün Türk. Tarihinde en saltanatlı çağlarını yaşadıkları asrıdır. Osmanlı İmparatorluğu Şah İsmail Safevi'nin sayılı kuvvet haline getirdiği İran Devleti'ni yenmiş ve böylelikle İmparatorluk için manevi tehlike teşkil eden Şii-Safevi propagandası yok edilmiştir. Asrın başında Sultan II. Bayezid devrinde bir sükun ve hazım devresi geçirirken Osmanlı, Yavuz Sultan Selim'in siyasi ve askeri dehasıyla canlanmıştır. ⁽¹⁾

Bu yüzyılın asra damgasını vuran hakanları ise, şunlardır: Sultan II. Bayezid Han, Yavuz Sultan Selim Han, Kanuni Sultan Süleyman Han, Sultan II Selim Han, III. Murad Han ve Sultan III. Mehmed Han.

Sultan II. Bayezid Han (1481-1512), hayatında iki ayrı devre yaşamıştır: Biri şehzadelik hayatıyla saltanatının ortalarına kadar olan devri; ikincisi de buradan ölümüne kadar geçen zamandır. Bu iki hayat devresi birbirinden tamamen farklıdır. Onun birinci devri, zevk, safa alemleriyle geçirmiştir. İkinci devrinde, içki alemlerini terk ederek ibadetle meşgul olmuştur. II. Bayezid, İstanbul'da başlayan ilim cereyanlarını teşvik etmiş; alim, şair ve edipleri himaye etmiştir. İstanbul'u İslam aleminin ilim merkezi haline sokmuştur. II. Bayezid vaktinin çoğunu mutalaa ile geçirmiştir. Adli mahlasıyla Türkçe ve Farsça şiirleri vardır. ⁽²⁾

Yavuz Sultan Selim Han (1512-1520), devlet işlerinde katı programla hareket eden Yavuz, devlet ile ilgili her konuyu vezirleriyle ve sair alakadarlarla istişare ederdi. Azim kudreti, derin görüş ve yüksek zekasıyla babası zamanında durgunlaşmış idareyi kısa zamanda harekete geçirmiştir. Her konuda titiz ve disiplinlidir. Yavuz'un özel meclislerinde ilmi, edebi mübahaseler olurdu. Meclisine alimler ve şairler iştirak ederdi. Kendisi mükemmel tahsil görmüş olup aynı zamanda Farsça şiirler yazardı. Yavuz Sultan Selim'in divanı Alman İmparatoru II. Wilhelm

⁽¹⁾ BANARLI, Nihat Sami: Resimil Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul, 1987

⁽²⁾ UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı: Osmanlı tarihi, Ankara 1988, c.II, s:245-248

adına Paul Horn tarafından bastırılmıştır. Yavuz aynı zamanda filozof ve mutasavvıf bir hükümdardı. Bütün emeli devlet hazinesini dolu bırakmaktır. Bunun içinde aşırı harcamalardan kaçınmıştır. ⁽³⁾

Kanuni Sultan Süleyman Han (1520-1566), ne babası gibi çok asabi ne de çok yumuşaktı. Ciddi bir kişiliği vardı. Babasından sonra babasının zaferlerine devam etmiş doğuya ve batıya birçok sefer yapmıştır. Son seferinde de muharebe sahasında ölmüştür. Kendisi ordusu tarafından çok sevilirdi. İş başına getirdiği adamların kabiliyet ve derecelerini bilirdi. Vakur, azim ve irade sahibi Kanuni bir karar almadan önce ince ayrıntısıyla düşünür sonra karar verirdi. Verdiği kararları değiştirmeydi. Muhibbi mahlasıyla matbu bir divanı vardır. ⁽⁴⁾ "Zamanın hiçbir hükümdarı Yavuz'un tek varisi Kanuni Sultan Süleyman'dan daha iyi bir eğitim görmemiş ve büyük bir devleti idare için onun gibi pratik şekilde yetişmemiştir." ⁽⁵⁾

Sultan III. Murat Han (1574-1595), Osmanlı, kuzeyde Baltık denizine dayanmış, güneyde ekvatoru geçmiştir. Bu sırada 29 yaşında hükümdar olan III. Murat, neşeli, halim, merhametli ve adil bir hükümdardı. Ağzından "hayır" kelimesi nadiren çıkardı. Alim hükümdarlardan biri olan III. Murat'ın ikisi Türkçe, biri Farsça ve diğeri Arapça olmak üzere dört divanı vardır. Şiirlerini dini ve tasavvufi konulardan seçmiştir. "Futuhat-ı Siyam" ve "Esrarname" isimli eserleride tasavvufi nitelik taşımaktadır. Kendisi Halveti şeyhi Şüca Efendi'ye intisab etmiştir. Yeniçeri kanunu onun devrinde bozulmuştur ve ilk şeyhülislam azli de onun zamanında olmuştur. ⁽⁶⁾

Ve Sultan III. Mehmed Han (1595-1603), Eğri fatihi olarak anılır. Sancak beğliğinden tahta gelen son Osmanlı'dur. Peygamberimizin adı zikredildiğinde, ayağa kalkacak kadar takvalıdır. Onun zamanında üç kıtaya yayılmış kırk eyalet ve vergi veren dört memleket mevcuttur. Diğer padişahlar gibi bu da alim bir şairdir. On sekiz yaşında vefat eder. ⁽⁷⁾

Bayezid (1481-1512) devrinin en önemli iç meselesi Cem Sultan isyanıdır. Bu isyanla birlikte şii faaliyetleri arttı. Osmanlı devleti yükselme içinde bir duraklama yaşadı. Avrupa'ya ciddi seferler yapılamadı. Hatta bu isyan iç mesele olmaktan çıkarak Avrupa meselesi haline getirildi.

Yuvuz Sultan Selim (1512-1520), kardeşleri Korkut ve Ahmed'e yaptığı mücadeleler sonucunda ortadan kaldırıldı. Şah İsmail'le yaptığı Çaldıran savaşında (1514) büyük bir başarı elde eder. Bu zaferin sonucunda Doğu Anadolu kesin olarak Osmanlı'nın eline geçer. Anadolu Şii hareketleri bertaraf edilir; Gürcistan Osmanlı'ya bağlanır; İran'ın tahtı, tacı ve hazinesi Osmanlı'ya kalır ve doğudaki ticaret yolları Osmanlı'nın eline geçer.

⁽³⁾ UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı: a.g.e, s: 303-305

⁽⁴⁾ UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı: a.g.e, s: 419-420

⁽⁵⁾ KÖSOĞLU, Nevzat: Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti

⁽⁶⁾ KÖSOĞLU, Nevzat: a.g.e, s: 257-258

⁽⁷⁾ KÖSOĞLU, Nevzat: a.g.e, s: 258-259

Çaldıran savaşıyla İran üzerinde etkili olan Osmanlı Devleti Turnadağı Savaşıyla da (1515) Anadolu Türk siyasi birliğini kesin olarak sağlar. Müslümanları Osmanlı Sancağı altında toplamak ve İslam birliğini sağlamak amacıyla I. Selim Mısır seferine çıkar. Bu sefer, Yavuz'un amaçlarına ulaşmasını sağlar ve Memluklu Devleti tarihe karışırken "halifelik" Osmanlı'ya geçer.

Kanuni Sultan Süleyman (1520-1566) kerdeşinin olmaması, babasının disiplin edilmiş çok kuvvetli bir ordu, yetmiş devlet adamları, komutanlar ve ağzına kadar dolu bir hazine bırakması güçlü kılan sebeplerdendir. Kanuni devri Osmanlı'nın en mükemmel devridir; fakat bu devirde değişik sebeplerden dolayı birçok iç isyan çıkmıştır. Bunlar Mısır'da ve Anadolu'da zuhur etmiştir. Devrin mükemmelliği bu olumsuzlukları yok etmeyi bilmiştir.

1521'de Belgrad fethedilir, 1526'da Mohaç Savaşıyla Budin alınır ve Macaristan Osmanlı'nın himayesine girer. 1566'da Zigetvar Seferiyle Zigetvar kalesi alınır. Kanuni bu sefer esnasında 72 yaşında vefat eder.

Kanuni devrinde kapitülasyonların verilmesi de önemli siyasi olaylardandır. Hristiyan birliği içinde bulunan Fransa'yı kendi yanına çekerek Hristiyan birliğini bozmak istemesi, Akdeniz limanlarını canlandırarak ticari hayatı canlı tutmak ve Ümit Burnu yolunun değerini azaltmak amacıyla 1535'de Fransa'ya kapitülasyonlar verilmiştir.

Almanya ve Avusturya ile Osmanlı arasında karadaki rekabet denizlere taşar. Bu yön değiştirme Akdeniz'in Türk gölü olmasını sağlar. Ayrıca Venedik, Portekiz ve İspanyol gemicileriyle Akdeniz rekabeti başlar.

Selim (1566-1574) devlet işlerini Sokullu Mehmet Paşa'ya bırakır. Böylece Osmanlı Devleti'nde "Sokullu Devri" denilen bir sadrazam devrinin başlamasına sebep olur. Bu devirde, Kıbrıs'ın 1571'de fethedilmesiyle Doğu Akdeniz'in güvenliği ve hakimiyeti tamamen sağlanır. Ayrıca Sokullu, Don-Volga, Süveyş Kanalı ve Sakarya Nehri projelerini ortaya atar; fakat bu projeler gerçekleşemez.

Sokullu III. Murat'ın ilk yıllarında Sadrazamlığına devam etmiştir. Bu dönemde Lehistan ve Fas Osmanlı himayesine girmiştir. Sokullu'nun ölümüyle (1579) Osmanlı Devleti duraklama devrine girmiştir.

16. yüzyılın en önemli olaylarından biri de Osmanlı-Avusturya Savaşları (1593-1606) arasında yapılan ve kazanılan Haçova Meydan Savaşıdır. Bu savaşların menfi sonuçları 17. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Celali isyanlarının çıkmasına sebep olmuştur.

Fatih devrinde başlayan ~~kültür~~ hareketleri bu yüzyıl boyunca devam etti. Kanuni devrinde İstanbul büyük bir bilim merkezi oldu. Açılan medreselerde özellikle matematik, astronomi ve tıp derslerine önem verildi. XVI. Yüzyıl Osmanlı'nın bilim hayatının en canlı devri oldu. Bu asırda, Zembilli Ali Cemali Efendi, ~~Em~~ Kemal, Ebussuut Efendi gibi Türk bilginleri yetişti.

16. yüzyıl, Osmanlı-Türk ~~edebiyatının~~ klasik devri olmuştur. Bu yüzyılda asra damgasını vuran şairler yetişmiştir. Bunlardan Baki, Fuzuli, Lamii, Hayali, Nev'i ve Ruhi'yi sayabiliriz. Bu asır, halk edebiyatında Pir Sultan Abdal'ları, Köroğul'ları ve Nizamoğul'larını yetiştiren asırdır.

Mimaride de Mimar Sinan gibi bir üstad kendisini gösterir. Mimari Osmanlı'nın gelişmesine paralel olarak Sinan ~~de~~ gelişir, zenginleşir ve klasikleşir. 330 eser ile Mimar Sinan Osmanlı'ya yakışır bir unvan alır: ~~Koca~~ Sinan.

Türk sanatçıları tezhip, ~~minyatür~~ ve hat gibi süsleme sanatlarında da isimlerini duyurmuşlardır. O dönemde Şeyh Hamdullah ile Afyonkarahisar'lı Ahmet gibi iki büyük hattat yetişmiştir. Bütün sanat eserlerinde Türklerin ince zevkini bulmak mümkündür.

Bu yüzyılda imparatorluğun nüfusu yaklaşık olarak 60 milyondur. Bu nüfusun 40 milyonu Türk ve Müslüman, 20 milyonu da ~~Hristiyan~~ ve Musevi idi.

"Batılı yazarların kaydettiğine göre, papaz kilisede vaaz verirken, dünya hakimiyetinin Türklere, fakat Cennet'in kendilerine ait olduğunu söylüyormuş. Cemaat içinde bu taksime aklı yatmayanlar ümitsizce itiraz ederler. "Dünyada bizi yurtlarımızdan çıkartan Türkler hiç Cennet'i bırakırlar mı? derler".⁽⁸⁾

İşte Türkler bu asırda ~~onu~~ söyletmişler ve böyle düşündürmüşlerdir. İşte Seyyid Nizamoğlu böyle zirve isimlerini ~~zenneffüs~~ ettiği atmosferi içine çekmiştir.

Seyyid Nizamoğlu hasılı öyle bir asırda yaşamıştır ki, bu asır çıkışın zirvesi ve aynı zamanda inişin başlangıcı olmuştur.

⁽⁸⁾ KÖSOĞLU, Nevzat: a.g.e, s: 266

(*) Seyyid Nizamoğlu'nun yaşadığı yüzyılın genel hususiyetleri için bkz. BANARLI, Nihat Sami: Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul, 1987, c.I, İstanbul, 1987, s: 515-516; KÖSOĞLU, Nevzat: Türk Dünyası Tarihi ve Türk ~~Medeniyeti~~ Üzarine Düşünceler, İstanbul, 1990, s: 207-209; UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı: Osmanlı Tarihi, c.II, Ankara, 1988, s:117-242; Büyük Türk Klasikleri (Nevzat KÖSOĞLU), c.III, İstanbul, 1986, s:137-209

BİRİNCİ BÖLÜM

SEYYİD NİZAMOĞLU'NUN HAYATI

Şeyh Nizamüddin oğlu Seyyid Seyfullah (? - 1601) onaltıncı yüzyıl Türk tekke şiirinin en büyük mümesillerinden biridir.⁽¹⁾ Doğum tarihi bilinmemektedir. Babası Bağdat'tan İstanbul'a gelen Şeyh Seyyid Nizamüddin'dir.⁽²⁾ Babası Hz. Hüseyin'in 27. Kuşaktan torunlarından. Yavuz Sultan Selim zamanında İstanbul'a gelmiştir. Hükümdarın büyük takdir ve hürmetine mazhar olmuştur.⁽³⁾ Seyyid Nizamoğlu tahsilden sonra Şeyh İbrahim Sinan Ümmi'ye derviş ve halife olmuştur.⁽⁴⁾ Onaltıncı yüzyıl Türk tekke şiirinin en büyük mümesillerinden biri olan Seyyid Nizamoğlu, Osmanlı hükümdarlarından III. Murad Han devrinde (1574-1595) sesini duyurmaya başlamıştır.⁽⁵⁾ Hem hece ile hem aruzla yazmış olduğu şiirleri bestelenerek tekkelerde okunmuş ve şiirleri çok sevilmiştir.⁽⁶⁾

Mutasavvıf ve arif bir zat olan Seyyid Nizamoğlu, iyi bir öğrenim görmüştür. Çağının gereği olan şeriat ve tarikat ilimlerini öğrenmiş. Aydın bir zümre içinde yaşamıştır. Silivrikapısı'na doğru giden yol üzerindeki tekkesinde uzun müddet irşad ile meşgul olmuştur.⁽⁷⁾

Aruz ve hece ile yazdığı şiirlerinde, Seyyid Nizamoğlu, Seyyid Seyfi, Nizamoğlu, Seyyid Seyfullah, Seyfullah, Seyfi, Nizamoğlu Seyfullah mahlaslarını kullanmıştır.

Seyyid Nizamoğlu Caferiyye mezhebındendir. Şiirlerinde Caferiyye mezhebinin ve bu mezhebin imamı Cafer es-Sadık b.Muhammed el Bakır'ın övgüsünü yapmaktadır.

On iki imam arasında isminden en çok söz edilen Cafer es-Sadık'ın en meşhur künyesi Ebu Abdullah ve lakabı da es-Sadık'tır. İmam Cafer, 17 Rebiyülevvel 80/23 Mayıs 699 tarihinde Medine'de doğmuştur. Babası Muhammed el-Bakır, annesi de Hz. Ebu Bekir'in torunlarından Ummu Ferve'dir. Cafer es-Sadık Emevi halifeleri Hişam b. Abdülmelik, el-Velid b. Yezid, İbrahim b. el-Velid ve Mervan b. Muhammed ile Abbasi halifeleri Ebu'l-Abbas es-Saffah ve el-Mansur devirlerinde yaşamıştır.⁽⁸⁾

(1) KOCATÜRK, Vasfi Mahir: Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara 1970

(2) Büyük Türk Klasikleri, c.4, İstanbul, 1986

(3) GÜZEL, Ragıp: Seyyid Nizam, İstanbul, 1991, s:17

(4) BURSALI, Mehmet Tahir: Osmanlı Müellifleri, İstanbul, 1333, c.I, s:81

(5) ATALAY, Adil: Seyyid Nizamoğlu'nun Hayatı, Ederleri-Divanı, İstanbul, 1990, s: 11

(6) İstanbul kütüphaneleri Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu, İstanbul, 1965, c.III, s:221

(7) ATALAY, Adil: a.g.e, s:3

(8) FİĞLALI, Ethem Ruhi: a.g.e, s: 264-265

İmam Cafer, din ve hikmet alanında fevkalade bilgili bir şahıstır. Medine'de kendine intisab edenleri yetiştirmiş ve dostlarına ilimlerin sırrını ifşa etmiştir. Daha sonra da Irak'a gider. Hiçbir zaman imamet iddiasında bulunmamıştır. Dünya onun için önemini yitirmiştir. İmam Cafer için önemli olan uhrevi hayattır. İmam Cafer'in "Ebu Bekir ve Ömer'i hayırla anmayan kimseden uzağım" dediğini nakleder, es-Suyuti.

Mevcut rivayetlere göre Ebu Hanife, Malik b.Enes, Mutezile'nin kurucusu Vasıl b. Ata ve meşhur kimyacı Cabir Hayyan İmam Cafer'in ilminden yararlanmışlardır. Medinedeki evi bir medrese görevi görmüştür. Dünyanın her yerinden ilim aşığı alimler gelmiştir. ⁽⁹⁾

"İmam Cafer, Şiilerce, imamların en büyüğü kabul edilir. İmamiyye-Şiası, kendilerinden bir mezhep olarak bahsederlerken, Caferiyye ismini kullanırlar. İmam Cafer'e, Şii itikadını ve ibadetlerini belirleyen birçok görüş, vaaz ve nasihatler isnad olunur. Bu arada, birçok eserinin olduğu söylenirse de, bunların ona nisbeti ve sıhhati oldukça şüphelidir. ⁽¹⁰⁾ Kendisine izafe edilen eserler sonradan yazılmıştır. Hadiste engin bir bilgisi vardır. Astroloji, elkimya ve diğer ilimlerle de uğraşmıştır. ⁽¹¹⁾

İmam Cafer es-Sadık 25 Şevval 148/15 Aralık 765 tarihinde Medine'de vefat etmiştir. Şiilere göre el-Mansur tarafından zehirlenmek suretiyle ölmüştür. ⁽¹²⁾

İşte Nizamoğlu, bu vasıflara sahip bu şahsı ve babasını (Muhammed Bakır) sık sık zikretmektedir. Muhammed Bakır'a canını feda edecek kadar vefalıdır. Bütün alemleri İmam Cafere bağlı görmektedir. Bir baş değil, bin baş verecek kadar da gözü kara bir mutasavvıf. Caferiyye Mezhebine ve İmam Cafer'e duyduğu muhabbeti ve bağlılığı şöyle dile getirmektedir:

Muhammed Bakır'a canım fedadır.

İmam Cafere'dir iktidamuz

(117/5)

Ey rehnüma-yı rehmin-i rehber

Ol mukteda-yı alem yani İmam-ı Cafer

(237/13)

⁽⁹⁾ FIĞLALI, Ethem Ruhi: a.g.e, s: 265

⁽¹⁰⁾ FIĞLALI, Ethem Ruhi: a.g.e, s: 265-266

⁽¹¹⁾ ZETTERSTEEN, K.V.: "Cafer"; İslam Ansiklopedisi, c.III, İstanbul, 1993, s:7

⁽¹²⁾ FIĞLALI, Ethem Ruhi: a.g.e, s:266

Mezhebin haktır senin Cafer'desin Haydar'dasın
Alemi ayine-i kit-i nûmasın ya Ali

(292/6)

İmamım Cafer-i Sadık yolunda
Feda olsun eğer var ise bin ser

(82/3)

Muhammed Bakır ol şahım İmam Cafer dürtür mahım
Bulardan Musa-yı Kazım ki ol nur-ı Hüda geldi

(306/5)

Seyyid Nizamoğlu'nun şiirlerinde ehl-i beyit sevgisi geniş bir yer tutmaktadır. Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin şiirlerinde en fazla zikredilen isimlerdir. Şiirlerinden anlaşıldığına göre Nizamoğlu, Hz. Ali'yi kendine rehber edinmiştir. Kendini de, Hz. Ali'nin yanından hiç ayrılmayan kölesi Kamber yerine koymaktadır. Hz. Hasan'ın ayağının toprağını başına tac yapacak kadar, canını ve başını ehl-i beyitin yolunda feda edecek kadar, kendisini kalu beladan beri Hz. Ali'nin kölesi kabul edecek kadar ehl-i beyite muhabbet beslemektedir. Bir şiirinde de Hz. Ali'yi sevmenin Hz. Muhammed'i sevmek olduğunu ve Hz. Muhammed'i sevmenin de Allah'ı sevmek olduğunu söylemektedir. Hatta biraz daha aşırı giderek ehl-i beyiti sevmeyenleri serseri kabul etmektedir.

Nizamoğlu'nun ehl-i beyit sevgisini şu beyitlerden anlamak daha mümkün olacaktır:

Bihamdillah ki İslam'a delilim Mustafa geldi
Emirim rehberim şahım Ali El-Murtaza geldi

(306/1)

İmamım ol kerem kani nice ben sevmeyim anı
Resulün kıratü'l-aynı Hasan Halkü'l-Rıza geldi

(306/2)

Ali el-Murtaza'nın Kamber'iyim Kamber'iyim ben
Muhibbi ehl-i beyit olan cihan durdukça var olsun

(215/24)

Ya Rab beni dur eyleme evlad-ı Ali'den
Kim bendesiyim ben buların kalu beladan
(134/1)

Dönmem ger eğer Hariciler başım kesse
Sinemde muhabbetleri vardır ezelden
(334/2)

Seversin Mustafa neslin olursun bi-riya mü'min
Ümidim var ki Seyfullah etmiştir Hüda mü'min
(43/14)

Envar-ı dide-i dil Muhammed ü Ali'dir
Bi'l-cümle hal-i müşkil Muhammed ü Ali'dir

Ol Hasan ü şah-ı din Ahmet gayet yakın
Hadi ruy-ı zemin Muhammed ü Ali'dir

Nur-ı dü-i çeşm-i evveli Muhammed ü Ali'dir
Enes ü mülk evveli Muhammed ü Ali'dir

Şah-ı Zeyne'l-Abidin taç-ı seri zahidin
Secdegah-ı sacidin Muhammed ü Ali'dir

Bakır İmam Muhammed nesl-i resul-i Ahmed
Cümle fena-yı mütebbed Muhammed ü Ali'dir

Cafer-i Sadık-ı imam oydu ona has ü amm
Mezheb-i din-i tamam Muhammed ü Ali'dir
(43. Gazel)

Hasan'dır kurrettü'l-Ayni resulün
Yüzüm dergahının hal-i derdidir
(40/2)

Hüseyin-i Kerbela anladığı vakit
Yezide lanet it gayet yeridir
(41/3)

Ali Zeyne'l-Aba şah-ı vilayet
Havaric gözlerinin hançeridir
(41/4)

Musa-yı Kazım'ın ben bendesiyim
Emirim rehberim Ali Rıza'dır
(40/6)

Hasanü'l-Askerinün şüphesiz bil
Cemali nuru envarı Hüda'dır
(40/7)

Muhammedi enbiya ser-defteridir
Ali cümle veliler rehberidir
(40/1)

Ayağı toprağı başıma tacım
İmamım Şah Hasan-ül-Askeri'dir
(41/8)

Musa-yı Kazım Ali'yü'l-Rıza
Yolunda feda kıl yürü can ü ser
(67/4)

Muhammed mehdinin zamanı geldi
Düşman-ı Ali'den kalmaya eser
(68/5)

Resulün Ali'ni sevmek Resullah'ı sevmektir
Resulullahı sevmek sıdkıyla Allah'ı sevmektir
(78/1)

Nizamoglu'nun ehl-i beyit sevgisi, bağlı bulunduğu Caferi mezhebinden kaynaklanmaktadır. Şia'nın en meşhur mezhebi olan Caferi mezhebi, Hz. Muhammed'in vefatından sonra hilafetin Ali'ye ait olduğunu kabul edenler tarafından temsil edilen ve böylece siyasi bir fırka halinde oluşan şia'dan mühim bir kısım, Hz. Ali'den sonra oğlu Hasan'ın, Hasan'dan sonra kardeşi Hüseyin'in, ondan sonra da Hüseyin'in oğlu Ali Zeynü'l-Abidin'in oğlu Muhammedü'l-Bakır, mezhebin usul ve erkanını öğrenerek esaslarını kurmuştur. Muhammedü'l-

Bakır'ın ölümünden sonra oğlu Caferü's-Sadık'ın imamlığını kabul edenler Caferiyye ismiyle anılmaya başlanmıştır. ⁽¹³⁾

Caferiyye mezhebi de "usul-ı din" yani iman sahibi olmak için şu esaslar gerekmektedir:

a. Tevhid : Allah'ın birliğini kabul etmek.

b. Nübüvvet: Allah, insanlara akıl vermiştir, bunun yanında onlara doğru yolu gösterecek peygamberler göndermiştir.

c. Adl: Tanrının mutlak olarak adaletli olduğuna inanmak Caferiyye mezhebine göre, Allah her şeyin sonunu ve herkesin ne yapacağını bilir; fakat o işi yapmaya kişiyi zorlamaz. İnsan zerre kadar iyiliğinin mükafatını ve zerre kadar kötülüğünün cezasını çeker. Bu inancı Mutezile de benimsemiştir. Allah (c.c) isterse kulunun günahlarını affeder. Yani adle inanmak, şefaati inkar etmeyi gerektirmez.

d. İmamlık: Peygamber, Allah'tan (c.c), aldığı emirleri kullara ilettiği için "resul" dır ve aynı zamanda kulları idare etmesinden dolayı da imamdır. Hz. Muhammed(S.A.V.) ile peygamberlik son bulmuştur; fakat imamlık devam etmektedir. Hz. Muhammed (S.A.V.), Veda Hutbesi'nde Hz. Ali'yi imam kabul ettiğini söylemiştir. ⁽¹⁴⁾

Allah'ın emriyle ve her imamın, kendisinden sonraki imamı bildirmesiyle on iki imam vardır ki, bunlar sırasıyla şunlardır:

- I. Ebu-Talip oğlu Ali (Emirü'l-mü'minin) (ölm.661)
- II. Ali oğlu Hasan (ü'l-Mücteba) (ölm.667)
- III. Ali oğlu Hüseyin (ü's-Şehid) (ölm.680)
- IV. Hüseyin oğlu Ali (Zeynü'l-Abidin) (ölm. 712)
- V. Ali Zeyn-ül Abidin oğlu Muhammed (ü'l-Bakır) (ölm.733)
- VI. Muhammed oğlu Cafer (ü's-Sadık) (ölm.765)
- VII. Cafer oğlu Musa (ü'l-Kazım) (ölm.799)
- VIII. Musa oğlu Ali (ü'r-Rıza) (ölm.818)
- IX. Ali oğlu Muhammed (ü't-Takıy, ü'l-Cevad) (ölm.830)
- X. Muhammed oğlu Ali (ü'l-Hadi, ü'n-Nalay) (ölm.858)
- XI. Ali oğlu Hasan (ü'z-Zekiy, ü'l-Askeri) (ölm. 873)
- XII. Hasan oğlu Muhammed (ü'l-Kaim, ü'l-Hacca, ü'l-Mehdi) (ölm.873)

⁽¹³⁾ Türk Ansiklopedisi, c.9, s:180

⁽¹⁴⁾ a.g.e, s:181

Caferiyye-İmamiyye mezhebi, Sunnilikten esaslı bir ayrılık göstermemektedir. Caferi mezhebi batını bir karakter taşımamaktadır. İmamları Tanrı mertebesinde görmek gibi bir inanın olmadığı görülür. Bu mezheple Abdullah b. Sobe gibi galilerin hiçbir ilgisi yoktur. Gülat tarafından ortaya atılan Kur'an'ı Kerim'in tahrif edildiğine veya noksan olduğuna dair sözleri kesinlikle yalanladığını belirtelim. ⁽¹⁵⁾

Caferiyye'de fûru-ı din, yani temel inanca dahil olmayan şeyler ondur: namaz, oruç, hac, zekat, humus, cihad, emr bi'l-maruf-nehı anı'l-münker, tevelli teberri. Bunları inkar etmemek şartıyla yapmayanlar imandan veya dinden çıkmış sayılmaz. Caferiler, hurafeye dayanan inanışlarla din büyüklerinin aleyhinde de bulunmazlar. İran, Azerbaycan'daki Müslümanların çoğu hepsi bu mezheptendir. Suriye'de, Hindistan'da, hatta Zeryibar'da Müslümanların çoğu Caferi'dir Türkiye'de de Caferi olanlar vardır. Bektaşî ve Alevî'ler, bu mezhepten olduklarını iddia ederlerse de, esas itibariyle bunlar gulattandır. ⁽¹⁶⁾

Seyyid Nizamoğlu Halvetiyye tarikatının Sinaniye kolunu kuran İbrahim Ümmi Sinan'ın (ö.1551) halifesidir. Halvetiyye tarikatının genel özelliklerine baktığımızda karşımıza şöyle bir manzara çıkmaktadır:

Ebu-Abdullah Sıracüddin, Ömer b. Ekmelüddin-Lahici'ye mensuptur. Sıracüddin Harezm'e gidip amcası Ahi Kerimüddin Muhammed b. Nur'ül-Halveti'ye intisap etmiş. H.717'de amcası ölünce amcasının yerine geçmiştir. Sıracüddin'e, bir ağaç kavuğunda kırk gün yalnız başına ibadet ve niyazeti birbiri ardınca kırk kez tekrarladığını, başka bir rivayete göre de yalnız zikrettiği için "Halvetî" denmiştir. Bu kişinin, tarikat zinciri, amcası Ahi Kerimüddin Muhammed'den Sadeddin-i Fergani vasıtasıyla İbrahim Zahid-i Giylani'ye İmamül-Halvetiye denildiğine göre "Halvetî" adının İbrahim Zahid-i Giylani'den itibaren başladığını söyleyebiliriz. ⁽¹⁷⁾ Halvetilik, Seyyid Yahya Şirvani'nin ölümünden sonra dört ana kola ayrılmıştır.

Birinci kol, Dede Ömer Ruşeni ile başlar ve bu kola Ruşeniye denir. Dede Ömer, Aydın'lı olduğu için Ruşeni mahlasını almıştır. Ruşeni kuvvetli bir sofi şairdir.

Halvetiler, Esmâ-yı Seb'a denen yedi adı (La ilahe illallah, Allah, Hu, Hak, Hayy, Kayyum, Kahhar) zikrederek, nefsin yedi mertebesini aşmaktadırlar. Sofilere göre İbrahim Zahid-i Giylani'ye kadar esma ile süluk, "La ilahe illallah, Allah, Hu" adlarıyla olurken Zahid-i Giylani, bu üç adı yediye çıkarmıştır. Ruşeni bu adlara beş ad daha katarak bir kol kurmuştur. Birinci koldan sonra

⁽¹⁵⁾ a.g.e, s:182

⁽¹⁶⁾ a.g.e, s:182

⁽¹⁷⁾ a.g.e, c.18, s: 420-421

iki kola daha ayrılmıştır: Demirtaşıyye ve Gülşeniyye. Gülşeniyye tarikatı daha sonra da kendi içinde Sezaiyye ve Haletiyye kollarına ayrılmıştır.⁽¹⁸⁾

İkinci kol, Cemaliyye koludur. Hacı Halife denen Amasya'lı Cemaleddin-i Aksarayı tarafından kurulmuştur. Daha sonra Sünbülüyye, Bahşıyye, Şabaniyye, Karabaşıyye, Bekriyye, Kemaliyye, Şemmaniyye, Hufniyye (Tecaniyye, Dırdiriyye, Saviyye, Semmaniyye ve Feyziyye) Nasuhiyye, (İbrahimmîyye veya Kaşadariyye) kollarına ayrılmıştır.⁽¹⁹⁾

Üçüncü kol. Şemsüddin Ahmed'in kurduğu koldur. Manisa'nın Marmara kazasında doğan ve bu yüzden Marmarari diye anılan Şemsüddin Ahmed, aynı zamanda fütüvvet şeyhlerinden olup teşkilatta yiğit başlık makamını temsil ettiği için "yiğitbaşı" diye de tanınmıştır. Manisa'da ölmüştür.(1504) Halvetiler bu kola "orta kol" derler. Bu koldan Ramazaniyye (Buhariyye, Raufiyye, Cerrahiye), Ramazaniyye (Hayityye, Sinaniyye, Muslihiyye, Zekeriyye) Ahmediyye (Uşşakiyye, Mısıriyye) ve Beyumiyye kolları ayrılmıştır.⁽²⁰⁾

İşte ünlü mutasavvıf şair Seyyid Nizamoğlu da üçüncü koldan Ramazaniyye koluna bağlı İbrahim Ümmi Sinan'ın kurmuş olduğu Sinaniyye koluna müntesiptir. İbrahim Ümmi Sinan, İstanbul'da, Eyüp'te Oluklu Bayır'daki tekkesinde gömülüdür. Ayrıca kendisinin bir de divanı vardır. (H.958, 1551)⁽²¹⁾

Dördüncü kol. Şemsüddin Ahmed Sivas'i'nin kurduğu Şemsiyye yahut Sivasiyye denen koldur. Bu kol sonradan Şemsüddin'in halifesi Abd'ul-Ahad Nuri tarafından temsil edilmiştir.⁽²²⁾

Hasılı, Halvetilerdeki kol bolluğu yüzünden bu tarikata "Tarikat kuluçkası" veya "Tarikat fabrikası" denilmiştir.

Seyyid Nizamoğlu, tarikatını şöyle anlatmaktadır:

- 1 Zahid bize ta'n eyleme Halveti yüz devranıyuz
Biz ehl-i 'aşkız söyleme Halveti yüz devranıyuz
- 2 Müfti fetva virir bana canım kurban olsun ona
Komaz bu aşk beni bana Halveti yüz devranıyuz

⁽¹⁸⁾ a.g.e, s: 421

⁽¹⁹⁾ a.g.e, s: 422

⁽²⁰⁾ a.g.e, s: 423

⁽²¹⁾ a.g.e, s: 423

⁽²²⁾ a.g.e, s: 423

- 3 Zikrullah ider dilimüz güzeldir bizim yolumuz
Her kişi bilmez halimiz Halveti'yüz devranıyuz
- 4 Yandırsalar küller gibi çiğnetseler yollar gibi
Taşkın akan seller gibi Halveti'yüz devranıyuz
- 5 Seyyid Nizamoğlu gine mecnun olmuş döne döne
Girdi çün 'aşk meydanı ki Halveti'yüz devranıyuz
(107.gazel)

□

- 1 Yüzümün karasına bakma ya Rab
Kabul et halvetün biz kulların heb
- 2 İdüb halvet kılurduk zikr ü ta'at
Kabul it halvetün biz kullarun heb
- 3 İder mi sana layık kimse ta'at
Olur mu fikr ü fasidsiz 'iba'det
- 4 İki 'alemden itdik çüñkü 'uzlet
Kabul it halvetün biz kullarun heb
- 5 Allah'a ve kerima zeval celala
Ki senden gayr yoktur Hakk Te'ala
- 6 Kerem kıl lütfidüp ey yüce Mevla
Kabul it halvetün biz kulların heb
- 7 Yüzümün karasına sevinle ağ it
Bu hasta gönlümü zikrinle sağ it
- 8 Bizi bu nefis zaliminden ırağ it
Kabul it halvetün biz kullarun heb

- 9 Nizamoğlu idüp halktan 'uzlet
Sakinup sana itti gerçi halvet
- 10 Bulunmaz lütfuna haddün ve nihayet
Kabul it halvetün biz kulların heb
(23.gazel)

Seyyid Nizamoğlu, tarikat silsilesini Hz.Ali'yle başlatır. Hz.Ali'den kendi piri olan şeyh Sanander'e kadar tarikat silsilesinin halkalarını zikreder. Nizamoğlu'nun tarikat silsilesini şematik olarak göstermek mümkündür:

HZ. AİYYÜ'L MÜRTEZA

I

ŞEYH MARUF-I KERHİ

I

ŞEYH CÜNEYD BAĞDADİ

I

ŞEYH MÜMŞAD

I

ŞEYH MUHAMMED BEKR

I

ŞEYH UMER-ÜL-BEKR

I

ŞEYH EBU-N NECM

I

ŞEYH KUTBÜDDİN KAMİL

I

ŞEYH RİKNÜDDİN EFADİL

I

ŞEYH ŞİHABÜDDİN EFENDİ

I

ŞEYH CEMALEDDİN EFENDİ

I

ŞEYH ZAHİD GEYLANİ

I

ŞEYH MUHAMMED HAZRETİ

I

ŞEYH ÖMER HALVETİ

I

ŞEYH MİR

I

ŞEYH İZZEDDİN

I

ŞEYH SADREDDİN HAYYAMİ

I

ŞEYH YAHYA SIRR-I AHMED

I

ŞEYH MUHAMMED ERZİNCANİ

I

ŞEYH İBRAHİM-İ SANİ

I

ŞEYH ALAİDDİN UŞŞAKİ

I

ŞEYH AHMED

I

ŞEYH HACI KARAMAN

I

ŞEYH SINAN

Nizamoglu tarikat silsilesini şöyle dile getirmiştir:

- 1 Bigayet izzet-İ devlet seadet
Tarik-i Mustafa'dan oldu biat
- 2 Erince silsilem rah-ı Resule
Şefa'at ma'deni asl-ül-usule
- 3 Kulak ur edeyim ismile takrir
Hak'inca Mustafa'ya cümle bir bir
- 4 Hakk'a hamd ü Resulüne tahiyyat
Tarikat silsile'sin etdim isbat

- 5 Benim pirim 'azizim Şeyh Sinan'dır
Anın şeyhi de Hacı Karaman'dır
- 6 Anın pir Yiğitbaşı'dır Ahmed
Hüda rahmet kıla bi-hadd ü bi-ad
- 7 'Alaüddin Uşşaki'den alıp el
Olup'dur mürşid-i Kamil mükemmel
- 8 Anın şeyhidir İbrahim-i Sani
Anın piri Muhammed Erzincani
- 9 Anın da piri evlad-ı Muhammed
Mübarek nam-ı Yahya Sırr-ı Ahmed
- 10 Anın da piri Sadrüddin Hayyani
Anın şeyhinin 'İzzeddin namı
- 11 Ahi Mirim'dir anın piri ol Şah
'İbadet üzre idi anın işi her gah
- 12 Anın piri 'Ömer pir Halveti'dir
Anın şeyhi Muhammed Hazreti'dir
- 13 Anın da Zahid-i Geylani'dir bil
Feda olsun ana bin canı ile dil
- 14 Anın piri Cemaleddin Efendi
Anın şeyhi Şihabüddin Efendi
- 15 Anın da şeyhi Rüknüddin Efendi
Anın da şeyhi Kutbüddin Kamil
- 16 Ebu'n-Necm oldu ol sultana rehber
Anın da şeyhi 'Ömer-ül-Bekr Server
- 17 Ana mürşid Vahiyyüddin-i Kaadi
Muhammed Bekr'in oldu ehl-i razı

- 18 Muhammed dindir anın delili
Anın da Şeyhi Mümşad dost halili
- 19 Ana da şeyh Cüneyd-i Bağdadi oldu
Sırrı Sukuti'den ana geldi
- 20 Anın da piri şeyh Maruf-ı Kerhi
Buluptur Davud-ı Tai'den fahri
- 21 Habib-i Acemi'ye bu yol ve erkan
Hasan-ül-Basri'den ki geldi ey can
- 22 Aliyy-el Murteza'dır piri anın
Velisidir zemin ü asuman'ın

Nizamoglu kendisini Seyyid kabul etmektedir. Çeşitli kaynaklarda bu fikri desteklemektedir. Divanı'nın çoğu yerinde bu konuya dem vurmuştur. Hatta mezkur eserindeki silsilenamede soyunun Hz.Ali'den geldiğini ispat etmektedir. Soy seceresini şematik olarak göstermek mümkündür:

SEYYİD NİZAM AL-İ MUHAMMED

I

ŞİHABÜDDİN AHMED

I

MİR-CÜNEYD

I

CELALÜDDİN

I

NUREDDİN ALİ

I

NAKİB AHMED

I

İZZÜTDİN EBU İSHAK

I

İBRAHİM

I

ŞERAFÜDDİN MUHAMMED

ZİYAÜDDİN

I

ZEYD EBU'L KASIM

I

ZİYAÜDDİN

I

EBU'L MENSUR MUHAMMED

I

ŞAH MUSUL

I

ZEYD ZİYARÜDDİN-İ AZAM

I

BU'L HÜSEYİN

I

AL-İ EBU ZEYD

I

NAKİB AHMED

I

MUHAMMED BU-ALİ

I

EBU'L-HÜSEYİN-İ EŞTER

I

EBU ALİ UBEYDULLAH-İ SALİS

I

EBU ALİ ASGAR

I

EBU'L HASEN ALİ

I

UBEYDULLAH-İ A'RAC

I

ABDULLAH A'RAC

I

HÜSEYİN

I

ALİ ZEYNE'L-ABA

I

NUH-İ SANİ

HZ.HÜSEYİN

I

HZ.ALİ

Nizamoğlu soy seceresini şöyle dile getirmektedir:

- 1 Hakka hamd ü resulüne tehayyat
Siyadat silsilesin itdim isbat
- 2 Babam Seyyid Nizam Al-ı Muhammed
Babasıdır Şihabüddin Ahmed
- 3 Nakib Mir-i Cüneyd ana peder hem
Baba ana Celaledin alem
- 4 Anın babası Nureddin Ali'dir
Nakib Ahmed ana benzer velidir
- 5 Anın babası 'İzzütdin Ebu İshak
Ki İbrahim'dir ol nakib afak
- 6 Şerafüddin Muhammed ana valid
Nakibi cümle evlad-ı Seyyid
- 7 Ana Zeyd oldu valid zeval keramet
Ziyaüddin lakab mensib nikaabe
- 8 Muhammed fahr-i dindir ana eslaf
'Irak içre nakibü'l-eşraf
- 9 Dahi Zeyd Ebu'l_Kasım'dır a'lem
Ziyaüddin nakib mir-i 'alem
- 10 Ebu'l-Mensur Muhammed validi bil
Nakib ve hem veziri şah Musul
- 11 Ana Zeyd Ziyaüddin azam
Ki Bu'l-Hüseyin ile olmuştu alem

- 12 Ki anın evladına al-ı Ebu Zeyd
İdüptür cümle nessabları kayd
- 13 Nakib Ahmed olup re'is-i a'zam
Anın babası ol Mir-i Ekrem
- 14 Muhammed Bu 'Ali'dir ana valid
Nakib-i a'zam fahrü'l-imamıdır
- 15 Ana baba Ebu'l-Hüseyün Eşter
Muhammed nam u hem nakib-i ekber
- 16 Ana valid durur Küfe'ye varis
Ebu 'Ali 'Ubeydullah-ı salis
- 17 Ebu'l-Hasan Ali ana pederdir
Nakib ve hem muhaddis mu'attirdir
- 18 Ana baba 'Abdullah sani
Ebu 'Ali asgar dinler anı
- 19 Ebu El-Hasan 'Ali'dir ana valid
Olup salih lakab ol mir-i zahid
- 20 Ubeydullah-ı A'recdir babası
Ki nesli gibi çok idi gınası
- 21 Ebu 'Ali'ye hem Hüseyin-i Asgar
Uludur dedi validi mukarrer
- 22 Ali Zeyne'l-'Aba'dır Nuh-ı Sani
Ana valid durur ol ilm-i kani
- 23 Anın babası ol maktul mazlum
İmam-ül-Hak Hüseyin ol sıbt-ı mazlum
- 24 Anası Fatıma bint-i Resuldür
'Ali'dir validi zevc-i betüldür

Seyyid Nizamoğlu H.1010 (M.1601) yılında vefat etmiştir. . Mezarı, Silivrikapı dahilinde Emirler Mahallesindeki yüksek bir suffeye gömülmüştür. ⁽²³⁾

⁽²³⁾ İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu, c.III, fasikül I.

B- SEYYİD NİZAMOĞLU'NUN EDEBİ KİŞİLİĞİ VE DİĞER ESERLERİ

Seyyid Nizamoğlu'nun Divanı, Tacname ve Miftah-ı Vahdet-i Vücut adlı iki mensur eseri ile birlikte Divan-ı Seyyid Seyfullah (İst.1326/1908) adı ile yayınlanmıştır. Bu eserlerinden başka Camiü'l-Avarif, Şeref-i Siyadet, Ma'denü'l-Maarif, Esrarü'l-Arifin gibi bazı manzum eserleri de bulunmaktadır.

Nizamoğlu Divanı, çalışmamızın odak noktasını oluşturmaktadır. Divanın bilinen belli başlı nüshaları şunlardır:

1. Haşim Paşa (Selim Ağa Ktb.) Nüshası 80
2. Haşim Paşa (Selim Ağa Ktb.) Nüshası 83
3. Haşim Paşa (Selim Ağa Ktb.) Nüshası 84
4. Hacı Mahmud Efendi (Süleymaniye Ktb) 3331
5. Ali Emiri Efendi, Manzum Eserler (Millet Ktb.) 218
6. İstanbul Üniversitesi Ktb. Nüshası 211
7. Ali Emiri Efendi, Manzum Eserler (Millet Ktb.) 798
8. Milli Kütüphane Nüshası (1) 2853
9. Milli Kütüphane Nüshası (2) 2852

Seyyid Nizamoğlu'nun mecmua ve cönklerde de bol miktarda şiirleri yer almaktadır.

Esas aldığımız nüsha ile diğer iki nüsha arasında büyük farklar tespit ettik. Nüshaların çoğunun eksik ve karışık olduğunu gördük.

Seyyid Nizamoğlu, şiirlerinde hem aruz veznine hem de hece veznine yer vermiştir; fakat aruz veznini çok daha fazla kullanmıştır. Alim bir mutasavvıf olan Nizamoğlu sade Türkçede aruzu kullanmaya çalışmıştır. Bu da bize gösteriyor ki Ahmet Yesevi tarzıyla sade Türkçe ile halka seslenme ve halkı bilinçlendirmeyi amaçlamıştır. Eserlerinde lirizmden ziyade didaktik özellik daha ağır basmaktadır.

Seyyid Nizamôğlu, aruz vezinleri içinde en çok bahr-i remel'den "Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün", "Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün" ve bahr-i rezece'den "Mefa'ilün MeFa'ilün MeFa'ilün MeFa'ilün", "Mefa'ilün MeFa'ilün Fa'ülün" vezinlerini tercih etmiştir.

Ayrıca bahr-i rezece'den "4 müstefilün", bahr-i muzari'den "mef'ûlü fa'ilatün mef'ûlü fâ'ilâtün" vezinleri de Seyyid Nizamoğlu'nun şiirlerinde kullanılan diğer vezinlerdir.

Seyyid Nizamoğlu'nun aruzla yazılmış şiirlerinden bazı örnekler verelim.

I-Bahr-i Remel:

1. Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Gökten inse her kaçan derd ü gam-ı gussa bela
Kimseye hiç varmadan evvel gelür benden yana

□

Menzilim edna idi aladan ala itti Hu
Merhaba ey halvet-i piran-ı merdan merhaba

2. Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

Fahr-i 'alem yani ceddin Mustafa
Ana mahbubum dimiş iken Hüda

□

Her kime kim eyledim ben neyim bend
Kendüme ittim ben anı akıbet

II-Bahr-i Hezec:

1 Mefa'ilün Mefa'ilün Mefa'ilün Mefa'ilün

Habibin Mustafa Hakk'ı bize imanı yoldaş it
Mukarib evliya Hakk'ı bize imanı yoldaş it

□

Benim bu dinim imanım Muhammed Mustafa'dandır
Tenim içindeki canım Ali el-Murtaza'dandır

2 Mefa'ilün Mefa'ilün Fe'ülün

Eğer seyyidlere ey mah-ı tul'at
Deruñinde bulursa muhabbet

□

Hüseyin-i Kerbela anladığı vakit
Yezide la'net it gayet yeridir

3 Mef'ülü Mefa'ilü Mefa'ilü Fe'ülün

Keşfle keramet kişiye zikr-i Hüda'dır
Zikritmeyenin 'ömrü bad-ı hebadır

□

Dünyada heva ile geçen 'ömre yazıklar
'İbretler bakub görmediğin seyre yazıklar

4. Mef'ülü Mefa'ilün Mef'ülü Mefa'ilün

Mecnun-ı Hüda olanı zincire çekerler
Şol talib Hakk aşıkı bir pire çekerler

□

Kim sana esir oldu sultan arayup neyler
Küfrünü kevran-ı aşık iman arayup neyler

III-Bahr-i Recez:

1. Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

"Yandıklarım Şam-ı seher senden midir benden midir
Başımdaki aşktan eser senden midir benden midir"

□

"Zahid bize ta'n eyleme halvetiyüz devranıyuz
Biz ehl-i aşkız söyleme halvetiyüz devranıyuz"

Seyyid Nizamoğlu'nun Divanı'nda hece vezniyle yazılan şiirler, aruzla yazılanlara nispetle daha azdır. Nizamoğlu, şiirlerinde daha çok "sekizli" ve "onbirli" hece kullanmıştır.

Cümle dünya sizin olsun
Bir dost bir post yeter bana
Atlas dünya sizin olsun
Bir dost bir post yeter bana

□

Dost aşkına kon yanayım
Yanacak hallerim kadar
Allah diyüben döneyim
Dönecek hallerim kadar

"Sekizli" vezinlerde duraklar genellikle 4+4 şeklindedir; fakat 5+3 şeklinde duraklı şiirleri de mevcuttur. "on birli" vezinlerde de genellikle 6+5 durağını kullanmıştır.

Bunda da'im tevhid ider 'aşıklar
Yarin görür can gözüyle didarı
Döne döne Allah diğen Sadıklar
Yarin görür can gözüyle didarı

□

Seyyid Nizamoğlu bunda yananlar
Şeyhinden nasihat alıp kananlar
Gice gündüz Allah diyüp dönenler
Yarin görür can gözüyle didarı

Seyyid Nizamoğlu, şiirlerini çoğunlukla gazel nazım şekliyle yazmıştır. Tür olarak da münacaat, na't ve ilahi türlerine yer vermiştir. Halk Edebiyatı nazım şekillerinden semai ve koşmayı kullanmıştır. Divan Edebiyatı'na dair nazım şekilleriyle yazdığı şiirlerde tam ve zengin, Halk Edebiyatı'na ait nazım şekilleriyle yazdığı şiirlerde ise yarım kafiyei daha çok kullandığı görülmektedir.

Bekler nihatından inerler
Ayaksız ata binerler
Toprağa gömüp dönenler
Bir dost bir post yeter bana

□

Ne nazım ne niyazım
Muhammed'dir iki gözüm
Ayağı tozuna yüzüm
Sürece hallerim kadar

Yukarıdaki dörtlüklerde yarım kafiye kullanılmıştır. dörtlükte "n", 2. dörtlükte "z" sesi kafiyei)

Ey zühre-i cebin-i tevhidin ayine candır
Zerrat-ı cihan gün gibi içinde ayandır

Ciğeri piryan-ı bülbül ider zar
Gözleri giryan isteği gülzar

Yukarıdaki beyitlerde zengin kafiye kullanılmıştır. (1. beyitte "aan", 2. beyitte "zar" sesleri kafiyei.)

Tecelli eyledi zatına Mevla
Yarattı bir musavver ruh-ı ziba

Merhaba ey nesl-i paki nur-ı yezdan merhaba
Merhaba ey kami'-i ayat-ı Kur'an merhaba

Yukarıdaki beyitlerde tam kafiye kullanılmıştır. (1. beyitte "aa", 2. beyitte "an" sesleri kafiyedir.)

C. NÜSHA TAVSİFLERİ

1. HAŞİM PAŞA (Selim Ağa Ktb.) 80^(*)

Bu nüshada kafiyelerine göre tertipli 212 parça münacat, na't, ilahi ve gazel ile 4 müseddes, 2 murabba vardır.

Baş: Dilersen eyleye Allah tecella
Gönül mir'atını eyle mücella

Son: ...feramus itme künt-i genzi
Ki zira yar iken ağyar olursan

İst.th : Şevval/1302-M.1885 yzn: Ali Haydar yk: 39, ölç: 235 x 165. st: muhtelif, yz: rıka, kt: beyaz, ct:vişneçürüğü meşin kaplı ve ıstampa yaldızlı.

Birinci yaprakta Şeyhülislam Ahmed Muhtar Ef. Zade Ali Haydar'ın vakıf mührü basılı, 40-53. yaprakla da Seyyid Seyfullah'ın Mi'rac ül-Mü'minin ismindeki manzum eseri yazılıdır.

2- HAŞİM PAŞA (Selim Ağa Ktb.) 83

Divandan bir kısmını ihtiva eden bu nüshada Etvar-ı Seb'a, Mürşid-i Kamil, Adab-ı mürid İs-Sadikin ve sünnet-i Selase Beray-i ta'zim-i Al-i Resul ve Ulema-i Zaman, Beyan-ı Daire-i Nefs-i Emmare, Levvame, Mülheeme, Mutmainne, Raziye, Marziyye başlıklı manzumeler vardır.

Baş : Ya Rab bana el-fazımı asan eyle
Ahkam 'ibadatını ihsan eyle

Son : ...Nizamoğlu Hakk'ı gör görme kendin
Bana açun bunu erkan itti Kayyum

İst. th : Şevval/1302-M.1885. yzn: Ali Haydar yk:10, ölç: 236 x 160, st: 22, yz: rıka, kt:beyaz, ct: ebri taklidi kağıt kaplı. birinci yaprakta Ahmed Muhtar Efendi Zade Ali Haydar'ın vakıf mührü basılıdır.

3- HAŞİM PAŞA (Selim Ağa Ktb.) 84

Divandan bir kısmını ihtiva eden bu nüshada velilerin manevi mertebelerine dair bir mesnevi ile 1 terakib-i bend, 7 terci-i bend, 1 kaside, 5 rubai, 17 müfred vardır.

Baş : Ey münkir hak gel vireyim sana tecella

Son : ... Nizami alem'in kadrini bilürsin
Senin hep kadrini bilmez bularsun

(*) Kısaltmalarda "Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu"ndaki usule uyulmuştur.

İst. th: Muharrem 1303-M.1885. yzn: Ali Haydar yk:11, öç: 225 x 155, st: muhtelif, yz: güzel rika, kt: beyaz, ct. mor kağıt kaplı.

Birinci yaprakta Ahmed Muhtar Ef. Zade Ali Haydar'ın vakıf mührü basılı ve Seyyid Nizam'ın beş beyitli bir münacatı yazılıdır.

4. HACI MAHMUD EF. (Süleymaniye Ktb.) 3331

Bu nüshada muhtelif ünvanlar altında tertipsiz 182 parça manzume ve 36-38. yapraklarda Gaybi'nin bazı nazımları vardır.

Baş : Bi-Hakk la ilahe illallah
Koma ben kullukta cürm ü günah...

Son : Seyyid Nizamoglu benim yol altında bağlı benim
Şol yüreği dağlu benim bilen bilür ki neyim

yk: 45, öç: 232 x 134, st: 25, yz: adi rika, Szb: bazen yeşil, bazen kırmızı, kt: beyaz, ct: arkası meşin, üstü siyah bez kaplı. 1-3. yapraklarda Nesimi'nin ve Kadı namında bir şairin birer gazeli, Sultan Mustafa'nın bir nazmına Ragıp Paşa ile diğer üç şairin nazireleri, 46. yaprakta senelerinde sadrazam olanlarla valilerin isimleri ve tayin tarihleri, 43. yaprakta turnakların nasıl ve ne vakit kesileceğine dair bir tarife yazılıdır.

5. ALİ EMİRİ EF., MANZUM ESERLER (Millet Ktb.) 218

Bu nüshada 320 parça manzume vardır. Fakat tertibi çok karışık olduğundan şekilleri ve nevileri tesbit edilememiştir.

Baş: Bi Hakk la ilahe illallah
Koma kulluğunda cürm ü günah

Son: ...ya kadirsin it aklıma o guş
Ta ki Seyfi itaat kıla nefis diytü veded

yk: 89, öç: 240 x 130, st: 19, yz: nesih, (80-89. sayfaların yazısı taliktir.) szb: ve mahlaslar: kırmızı, kt: sarımrak, ct: mor kağıt kaplı. Birinci yaprakta Ali Emiri Efendi'nin vakıf mührü basılıdır.

6. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ (T.211)

Bu nüshada 323 parça münacat, na't, ilahi ve gazel vardır.

Baş : Tecelli eyledi zatına Mevla

Son : Şol yüreği dağlu benim bilen bilür ki ben neyim

yk: 93, öç: 245 x 181, st: 17, yz: adi rika, mahlaslar: kırmızı, kt: Avrupa, ct: yeşil kağıt kaplı.

7. ALİ EMİRİ EFENDİ, MANZUM ESERLER (Millet Ktb.)798
yk 30-99. içinde 319 gazel, 2 kıta, 14 beyit, 2 mesnevi vardır.

Baş : Hak-ı pak ehl-i aşk oldum bugün ben bi-riya
Gam değil zahid yerim olsa eğer fevku'l-ala

Son : Seyfullah Seyyid Nizam-Zade'nin hayli demdir müşkülü
Hal şüphe oldu bunda piranların vergisi hükümetidir.

yk: 69, ölç: 220 x 155, st: 17, yz: nesih gibi, kt: aharlı kalın, ct: arkası meşin, üstü kağıt kaplı. Baş tarafında 1-29. yapraklarda şairin manzun Vuzuiyye risalesi yazılı ve kütüphane mührü basılıdır.

8. MİLLİ KÜTÜPHANE NÜSHASI 2853
337 şiir yer almaktadır.

Baş : Tecelli eyledi Zatına Mevla
Yarattı bir musavver ruh-ı zıba

Son : Dua

yk: 102, ölç: 233 x 175 - 187 x 120 mm. 17 st. rika, Seyyid Nizami-zade Seyyid Ali Farki, İst. 1279 Zilhicce krem rengi kt. cedveller ve szb: kırmızı sırtı kahve meşin, satıh yeşil kağıt kaplı mukavva.

9. MİLLİ KÜTÜPHANE NÜSHASI 2852
269 şiir yer almaktadır.

Baş : Bihakk la ilahe essela Allah
Koma ben kullukta cürm günah

Son : Allah Allah kaşene-yi pişvası ya Ali
Sen Mhuammed Mehdi sahib ya Ali

yk: 65, ölç: 233 * 177 - 150 * 107 mm. 17 st. yz: rik'a, sarı renkli karışık Cedid kt: msırtı vişne rengi deri mukavva cilt

II. BÖLÜM

D İ V Â N

Divân-ı Hazret-i Seyfullah Kuds-i sırrullah
Bismillahirrahmanirrahîm

1

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Tecelli eyledi zâtıñ Mevlâ
Yarattı bir musavver rûh-ı zîbâ
- 2 Yedi biñ yıl aña terbiyyet itti
Kemâl-i kudretten ferd-i yektâ
- 3 Ki her biñ yılda bir oldu müyesser
Sülûk üzre kemâle irdi esmâ
- 4 O rûha bir hitâb eyledi hâlîk
Vücûdu dirildi güya ki deryâ
- 5 Derinden oldu aın cümle 'alem
Zemin ü âsumanı pinhân-ı 'peydâ
- 6 O âlem hüsn-ü takvim dirler
Su'al ittiği yerdir Hak Tealâ
- 7 Bu arada tenzil emrolundu
Tabi'atla mükedder ola cum'a
- 8 'Anâsırdan yapıldı bunda bir ev
Mekân ide anı bu rûh-ı zîbâ
- 9 Ol onun on sekiz biñ 'alemi var
Kimi nârı kimi nur-ı musaffâ

1

- 6 M2 "Hu" ile biter
- 8 anı: bunu M2
- 9 onun: olan ist.

- 10 Bu evde bir 'aceb âyiñe vardır
Musakḳaldır muṣakḳidir mücellâ
- 11 Kaçan rûh istese evvelki hâli
İder ayiñe-yi Allah tecellâ
- 12 Unuttunsa eğer evveliñi hâli
Ḳarardı gitdi mir'atıñ dirigâ
- 13 Ol 'âlemlere ki nûr itti sende
Ḳamusu nâra tebdil oldu ḥayfâ
- 14 Tolar her 'âlemin içi ḳabâhat
Ayu maymun ile ḥınzır dirigâ
- 15 O mir'atıñ tutuser yüzünü pas
Olur bir kara taşdan dâḥi ednâ
- 16 Çıkar olduḡu vakt cânıñ bedenden
Komazlar aşlına gitmeḡe ḳat'â
- 17 Eğer gitdiyse îman kalmadıysa
Müşevvid kaldıñ ol sûrette iva
- 18 Meḡer mürşid-i kâmilî irişse
Zuhûr itmiş ola rûhân-i ma'nâ
- 19 Muḥabbetdir olana ol rûha evvel
Muḥammed ruḥûdur ol rûḥ-ı zîbâ
- 20 Ki ol rûḥ-ı Muḥammed'dir muḥabbet
Cenâb-ı Hazret-i Mevlâ'ya hâşâ

1

- 10 acayib ; aceb M2// musakkidir: Mustafa'dır İst.
- 11 hali : halini M2
- 12 alemlere ki : Alemler ve M2
- 19 M2'de bu beyitin ikinci mısra şöyledir: "Cenab-ı
Hazreti Mevlaya şaha" / olana: olan ist.
- 20 M2'de bu beyit mevcut değildir.

- 21 Ki anın âb-ı ruyu hürmetine
Vücûda geldi bu dünyâ u ahîrâ
- 22 Bu rûh-ı Muştafa'ya mazhar olmuş
Azîze iktidâ it yürü durma
- 23 Sana telkîn ide tevhîd-i darbı
Gönülde çekile şahane tuğra
- 24 Devâmıyla ide kalbüne te'sîr
Yine mir'at-ı dil ola Muştafâ
- 25 Yıkub emmâreniñ kasru sarayın
O şûretler ki vardır ide ifnâ
- 26 Aradan ref'ola kesret-i hicâbı
Gide lâ-hüküm ancak kala illâ
- 27 Zuhur ide o vakit levvâme-yı nefsi
Komaz emmârenin hükümünü kat'â
- 28 Kişi Seyyid Nizâmoğlu bu hâle
İrişmez tevhid etmeyince amma

2

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Merhabâ ey nesl-i pâki nûr-ı Yazdan merhabâ
Merhabâ ey câmi'-i âyât-ı Kur'an merhabâ

1

- 21 M2'de ikinci mısra şu şekildedir: "Gönülde çekildi şahane tuğra"
- 22 M2'de bu mısra yok
- 23 devamıyla: deva ile M2 / yine : gine M2
- 26 la-hüküm: la-hükümü İst.

2

- 1 paki ; Pak İst // ayat: diyan İst.

- 2 Merhabâ olsun Ebûbekir 'Ömer nûru ile
Berç urur yüzünde Şâhim nûr-ı 'Osman'a merhabâ
- 3 Merhabâ ey zübde-i Âl-i Muhammed merhabâ
Merhaba evlâd-ı Haydar Şâh-ı Merdâne merhabâ
- 4 Merhabâ 'ammin Hasan El-Rızâdır çü ki seniñ
Merhabâ ceddin Hüseyn Şah-ı Şehidân merhabâ
- 5 Merhabâ Zeyn-ül-İbâd-ü Bâkir ve Ca'fer'Zeki
Sende zâhir olmuş el âdâb-ı erkâna merhabâ
- 6 Merhabâ Mûsî-yı Kâzım hem Alî Mûsa'r-Rızâ
Sırrına mazhar olana sultan-ı İrfân'a merhabâ
- 7 Merhaba olsun Taki ve ba-Naki hem 'askerî
Bunlaruñ ka'immaakamı pîr ü pîrân merhabâ
- 8 Merhabâ şâhim Muhammed mehdîden evvel gelüp
Merde deliller kıldık İhyâ-yı câne cânân merhabâ
- 9 Merhabâdır itme Seyyid Seyfî bendendir seniñ
Yüz sürer dergâhına her gün garibân merhabâ

3

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Nefsi kim bildi bugün bildi nedir bâr-ı Hüdâ
Böyle imiş tutma kemân kulu resûl-i Mûstafâ

2

- 2 urur : urub M2,ist. /olsun: evvelin İst./nuru ile: nuruyla ist.
3 al: nur M2, İst. // merdane: merdan İst.
4 çü ki: çün M2,İst.
5 olana : olan ist.

3

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 1 bar : bari İst. // kulu: kul ist.

- 2 Ayine ne eyle nazar 'aksini şalmış onda Hâk
Cemâline celâline oldu göñül mekân ona
- 3 Nûrumdur nârımdır onda zühûr eden sıfât
Nûruna bak nârını ko eyleme nara iktidâ
- 4 Bâki kalub ezel ebed mülküne şâh olam diyen
Kendü vücûd-ı varlığın eylesün 'aşkıyla fenâ
- 5 Adüvv olup eğri bakan râh-ı resûl-i Ahmet'e
Doğru tariki bulmadı eyledi 'ömrünü hebâ
- 6 Kimine göğnü ayinesin tevhid ile itti tecellâ
Şüphesiz ol ayineneden görüne ol göze leke
- 7 Meriz-i aşk olanlara serbest vaşl imiş 'ilaç
'Aklım var o hastanın derdine etmeğe devâ
- 8 Hâkikat-i Muhammed'e tâlip olup erişmeyen
Dâmen-i mürşide yapış ta irişe lütf-i 'atâ
- 9 Seyyid Nizâmoğlu hâcem bensiz diler senden seni
Al benliğim benden kamu sen kal hemân ya Rabbenâ

4

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Yanmışım ben teşneye eyle atâ
Ab-ı Kevserden Aliyyel-Mürteza

3

- 2 ayinene : ayine ist.
- 3 nûrumdur : varımdın İst.
- 4 nûruna : yüzüne İst.
- 7 aklım : ef'ali İst.
- 4
- 1 Ab-ı Kevser : Abu Kevser İst.

- 2 Bâde-i hicrân içersen sen de gör
Nice zehir içmiş Hasan Halk-ı Rızâ
- 3 Kanumuz kaynar yolunda ölmeğe
Kanıfı saçmış Hüseyin Kerbelâ
- 4 Ey münâfık bilmedin ma'buduñu
Sana rehber olmadı Zeyne'l-'Abâ
- 5 Bakıra deryâ-yı hikmet dediler
Okudur İlm-i ledünnî güyya
- 6 Mezheb-i Ca'fer'de şâdıklar olur
Kâziba yok 'itibârım bi-riyâ
- 7 Musa-yı Kâzım Hüdâ'nın nûrudur
Ondadır nûru nübüvvetten ziyâ
- 8 Mütteki isen Muhammed'dir Taki
Var isen imânın odur muktedâ
- 9 Rehnümâ olsun Ali ü ba-Nâkî
Mü'min ol etme Yezid'e iktidâ
- 10 'Askerine bende ol Hukî Hasan
Kır Hevâric-i 'askeriye seyf-i Hüdâ
- 11 Yine tekrar eyle imânın bugün
Bil Muhammed mehdîdir sahib-i levâ

4

- 5 güyya : güya İst.
- 8 M2'de ikinci mısra şu şekildedir: "Mümin ol etme
yezide iktida"
- 9 M2'de ikinci mısra şu şekildedir: "Var isen imanin
oldur mukteda"
- 10 askerine: askeriye M2

12 La'net olsun bunlara bû'z edene
Rahmetallahı 'alâ ahhâbınâ

13 Oldu Seyyid Seyfi 'abdî bunların
Bana rehberdir bunlar rûz-î cezâ

5

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Seni mest itti dirigâ bu mey-i dâr-ı fenâ
Sen seni ahlamadın kaldın ahlın çün hayfâ

2 Kus-i rihlet çalınur kim ki gelür
İrmedi sem'ine billâh senin hiç bu şadâ

3 Bu zerrü zebûn dünya ile bu fikr-i muhâl
Seni bu râh-ı haqîqatten 'aceb kıldı cü'dâ

4 Niye geldik bu cihân mülküne bildin mi sen
Ekl ü şürb etmeğe geldin mi sanursun mahzâ

5 Gafleti ko gözünü aç sen de Nizamoğlu bugün
Sensin ol mazhar-ı ayine-i envâr-ı Hüdâ

6

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ben muhibbî Ehl-i Beytim sevdiğimdir Muştafâ
Benden Al-ı Resûlüm padişahım Mürteza

4

12 M2'de ve İst'de bu beyit mevcut değildir.

13 baki : bana M2 / bunlarun: bunlara İst./bunlar: bular

5

4 niye : gine M2, yine İst/ sen: seni İst

6

M2'de bu gazel mevcut değildir

1 muhibbi : muhabbet İst.

- 2 Cân u dilden kûluyum kurbanıyım dergâhının
Kurretü'l-'ayn-i Muḥammed'dir Ḥasan Ḥulk-ı Rızâ
- 3 Sîne çeksem şarhlar tânmıdır, dağlar yakp
Bîñ cefâ ile şehîd oldu Hüseyin-i Kerbelâ
- 4 Nice bağrım pâre pâre yâra yâra olmasun
Yetmiş iki pâre oldu Hazret-i Zeyn'el 'Abâ
- 5 Ey Havâriç bilmedin kimdir Muḥammed Bâkır'ı
Sad hezârân la'net olsun cânâna ey bî-hayâ
- 6 Ca'fer-i Sâdık imâm ve her dû'alemdir bugün
Mü'min isen gâfil olma iktidâ it iktidâ
- 7 Bergüzin-i Al-i Ahmet mukteda-yı ehl-i din
Hazret-i Mûsa-yı Kâzım yoluna cânım fedâ
- 8 Nice bîñ a'mâların 'aynın açar sorsa yüzün
Münkir olma ey münafık merkad-ı Mûsa-yı Rız'â
- 9 Müttekî olan bilür kimdir Takî kimdir Nakî
Müşrik olan ne bilür bugün âl-i 'abâ
- 10 Şâh Ḥasanü'l-'Asker'inin askeri olmak gerek
Ruz-ı mahşer olmayasın tâ ki bunlardan cüdâ
- 11 Ḥâkiyâ yine yüzüñ sürmek Muḥammed-i mehdînîñ
Sen müyessir eyle Seyyid Seyfi'ye bari Hüdâ

7

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Dostlar biliñ şimdingerü nâm-ı nişân olmaz baña
Ben dost ile dost olmuşum belli mekân olmaz baña

7

- 1 "Bilin" M2'de "Şimdingerü"den sonra

- 2 Haḳḳun tecellisi yetti cism-i topraḡın toz etti
Hep benden benliḡim gitti yadlı yaman olmaz baḡa
- 3 Ne cânım kalur ne tenim ne evim dergeh ne benim
Ben beni bilmezem kimim adıyla sân olmaz baḡa
- 4 Nazar eylen baḡa noldum ûlû mu yok dirlik buldum
Sor heṣâb hep ben oldum sırât-ı mîzân olmaz baḡa
- 5 'Acaib devrâna irdim Lâ'sı yok illâ'dır virdim
Ben mevlam didârın gördüm özüñfe seyrân olmaz bana
- 6 Çünkü ben yâr ile yârim Mansûr oldum dîkin dârım
Nesimi'yim yüzüñ derim assi ziyân olmaz baḡa
- 7 Görün Seyyid Seyfullah Allah'ı kendinde bulmuş Allah'ı
Ben dostu buldum billahi şekk-i gümân olmaz baḡa

8

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Mürtezâ'nın çakeriyüz muktedâmız Mustafâ
Tutyây-ı didemizdir hâk-i râh-ı evliyâ
- 2 İki gözûyle nice bakmaz seversin Ali'ni
Kırâtü'l-aynıñ birisidir Ḥasan Ḥalku'l-Rızâ
- 3 Mâtem ile boyanup kanıyla ol gerçek şehîd
Tâ refikin ola her yerde Ḥüseyyin-i Kerbelâ

7

- 2 toz etti: tozuttu M2
4 sor : soru M2, İst.

8

- 1 rah : şah M2, İst.
2 bakmaz : bakmazsın M2, İst.
3 kanıyla : kanınla ist, // yerde: derde ist.

- 4 GİR 'ibâdethânesine ki metâmet şalını
Göstere nûr-ı Cemâlini sana Zeyn'el-'Abâ
- 5 Gel Muhammed'den işit kim evvel ve âhîr nedir
Vârîşi 'ilm-i ledünnün Bakır'ı hayrû'l-verâ
- 6 Yetmiş iki milletin hiçbirî nâcî olmadı
Mezheb-i Hak istersin Ca'ferî ol da'ima
- 7 Zehr-i cevri düşmeni yuttun velâyet sendedir
Hazret-i Mûsa-yı Kâzım'dan irişdiyse du'â
- 8 Pir-i irşadımsın ey şâh-ı Horasân el-mede
Gel yetmiş ben pâ-y-mala ya Ali Mûsa-yı Rîzâ
- 9 Gel Takî ol cân ile sırrı Muhammed göründür
Din-i hakikat vâcip oldu mü'min isen iktidâ
- 10 Ol Aliyy-el-Mürtezâ'nın serridir zât-ı Naki
Pak-ı mezheb pak-ı meşreb saf dildir evliya
- 11 Hukûdîr onun Hasan göz mevâlî askerî
'Askeri ol cân ki doğsun güneş gibi ziyâ
- 12 Gözlemekten gözüne diksın hidayet sancâğın
Gün gibi bir gün doğa tâ Mehdi-i sahib-i livâ
- 13 On iki burç hidâyetidir Nizamoğlu bular
Fırkât-ı Nâcî da bunlara iden iktidâ

8

- 4 M2'de "hem". vardır./melanet: mela İst.
- 5 cemalini : cemalin İst// "kim" İst'de yok.
- 6 2.mısra İst'de şöyledir: Mezheb-ı hak ister isen gel
mahab ol daima.
- 7 M2'de "anı" vardır.
- 8 Horasan : vilayet M2
- 9 hakikat: hakta M2
- 11 göz: gözleri M2

9

$$4 + 4 = 8$$

1 Cümle dünya sizin olsun
Bir dost bir post yeter baña
Atlas diba sizin olsun
Bir dost bir post yeter baña

2 Beyler tahtından inerler
Ayaksız ata binerler
Toprağa gömüp dönerler
Bir dost bir post yeter baña

3 Sanur mısın kalsın gerek
Bilür müsün n'olsun gerek
Bin yıl paşa olsun gerek
Bir dost bir post yeter baña

4 Kârun malın virirlerse
Beni sultan kılurlarsa
'Alem kulum olursa
Bir dost bir post yeter baña

5 Sunu yok devletten n'olur
Ecel gelür seni bulur
Seyyid Seyfi işin bilür
Bir dost bir post yeter baña

10

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Cemâl-i Hâk müyesser ola diyu bir nazar-peydâ
Tükenmez giceler âhım olunca tâ seher peydâ

9

4 malın : malı İst.

- 2 Görünen âlem-i kalbindeki envâ 'sûretler
Olurmuş kendü ef'âlimden ey şâhım meğer peydâ
- 3 Konan bu dâr-ı dünyâya göçer bir cây-ı fânidir
Bu defli gelme ve gitme alınmaz bir haber peydâ
- 4 Esîr-i nefis şüm olma seni Hakk'dan ba'id eyler
Eğer bir kez mutî' olsuñ olur bin şûr-i şer peydâ
- 5 Gelenler geldüğü yirden sû'al itsiñ haber bilmez
Gidenlerden muğarrirdir ki olmaz bir eşer peydâ
- 6 Kanı Kayşar kanı Hüsrev-ü kanı Cemşid ü İskender
Yanurlar hâk-i beğ olmuş ne tâc ne kemer peydâ
- 7 'Anân ihtiyârın virmedi İblis'e cehd itti
Olur mu şöyle Seyyid Seyfi gibi gerçek peydâ

11

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 'İzzin celalin Hakk'ıçün bir çâre kıl Mevlâm baña
Tâ cümleden farîğ olup meyl eyleyim senden yaña
- 2 Ben nefsimiñ işlâhına ya Rab kaadir olmadım
Dermân olursa ger eğer senden olur hâcum baña
- 3 Zikir 'ibâdet ta'atim halvetler işlâh itmedi
Şimdengerü her kârı mı işmârladım Mevlâm baña

10

3 cay: hay İst.

5 İst'de bu beyit mevcut değil

6 "Kanı" M2'de mevcut değil

7 'anan: 'ana İst.

11

M2'de bu gazel mevcut değildir

2 ya Rab: ya Rabbi İst.

- 4 Ben benliğimle ittiğim tâ'at değilmiş tâ'atim
Al benliğim benden kamusun kal heman ondan saña
- 5 Seyyid Nizamioğlu'nun lütfuñla 'afv^it cürmünü
Rûz-ı kıyâmet bakmağa lâyük olan didârıñla

12

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fâ'ülün

- 1 Göñül mir'atı ile mücellâ
Görüne onda envâr-ı tecellâ
- 2 Bir âdem kendin idrak etmeyince
Bir âher kimse virmez tecellâ
- 3 Me'âdiyle me'âşın vasf-ı hâlin
Eğer berzahdâ itmezse temâşâ
- 4 Yürü dâ'vâ-yı irşâd itme zinhâr
Saña keşfolmadıysa ilm-i ru'ya
- 5 Buña 'ilm-i ledünni dirler ey şeyh
Sanur mısın vire her kişi ma'nâ
- 6 Yedi iklime itti kese sülûkû
Bilürsün ne'ydüğün ism-i müsemma
- 7 Çalış Seyyid Nizamoğlu yürü var
Bula yine fethola ebvâb-ı esrâ

13

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

- 1 İki 'alem temaşagâh-ı ru'ya
Hakikat 'âleminin râh-ı ru'ya

12

- 4 bunla yine: bul yine İst

- 2 'Aceb âyinedir aḥvâlîñ anda
Saḫa ḫayrân durur her gâhı ru'yâ
- 3 Görünür dost cemâl-i afitâbı
Olur dergâhımız dergâh-ı ru'ya
- 4 Makâmıñ gösterir olmazdan evvel
İdersiñ zikrullah-ı ru'yâ
- 5 Düşmeye dersin olur sâki âḫir
Mütted menziliñ billahi ru'yâ
- 6 Zemâyimden kaçan pâk ola kalbiñ
Olur dil mülküne cân şâh-ı ru'ya
- 7 Görür çüñkü tenezzülgâh-ı terakkî
Komaz azdırmağa Seyfullah'ı ru'yâ

14

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Gökden inse her kaçan derdü gamı guşsa belâ
Kimseye hiç varmâdın evvel gelür benden yaña
- 2 Dest-i kudret hakiminiñ ittikde tamhiriñ ezel
Fırkatü hasret inledi zârılık katmış aña
- 3 Cümle 'âlem şâd-ı hurrem heb şafâ ve zevk ile
Ah baña eyvâh baña budur muḫabbet heb baña

13

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 2 ahvalin: ahvalini İst.
- 3 olur: evveli İst.
- 4 düşmeye : düşmene İst

- 4 Ey tabîb olmaz bu derde çâre dermân eyleme
Gine dertdir bilürüm budur derdime iden devâ
- 5 Hâk te'âla kismet itdikçe nasîbin kullara
Ey Nizamoğlu belâlar takdîr olmuştur safa

15

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 İrdi feyz-i Hâk tecelli eyledi nûr-ı Hüdâ
Geldi 'uzlet günleri cân-ı göñül buldu şafâ
- 2 'Asker-i emmâreniñ tevhið ile ittik hebâ
Merhabâ ey Halvet-i pîrân-ı merdân merhabâ
- 3 Mürde iken ben fakîri geldin ihyâ eylediñ
Bülbülü şürîde-veş zikrinle güya eylediñ
- 4 Kâreden edna iken bir ülü deryâ eylediñ
Merhabâ ey Halvet-i pîrân-ı merdân merhabâ
- 5 'Âlem-i kalbim kabâhatden Muşaffa itdi Hû
Bu göñül mir'atını pastan mücellâ itdi Hû
- 6 Menzîlim ednâ idi a'lâdan a'lâ itdi Hû
Merhabâ ey Halvet-i pîrân-ı merdân merhabâ
- 7 Her ne itsem 'âlem-i berzaha aybın gösterir
Meyl-i takva eylesem gâyetde zin gösterir
- 8 Hâşılı rûhuyla nefsuñ nûr-ı nârıñ gösterir
Merhabâ ey Halvet-i pîrân-ı merdân merhabâ

14

4 gine : yine M2

15

4 derya : edna İst.

- 9 Eyledüñ hâl i gönül mülkünü ağyardan yine
Hâtırım cem'iyetin cem' ittiñ efkârına yine
- 10 Hoş halâş itdin beni bu nefsi-i bed-kârdan yine
Merhabâ ey Halvet-i pîrân-ı merdân merhabâ
- 11 Nâr-ı tevhîd inle yak hergiz vücudum kalmasun
Benliğim mahveyle aşla bende benlik kalmasın
- 12 Kim gör Seyyid Nizamoğlu ne şeydir bilmesün
Merhabâ ey Halvet-i pîrân-ı merdân merhabâ

16

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Uğradım bir derde kim dertdir gine dermân aña
Bendeyim bir şâha kim kuldur kamu sultân aña
- 2 Tan mıdır ser-mest olup 'aşk ile devrân eylesun
Mihrümeh carh-ı felek heb zâr-u ser-gerdân aña
- 3 Kulum ol şultâna olmuş enbiyâ ü evliyâ
İnsi' cin hûrî melek fi'l-cümle heb kurbân aña
- 4 Ey müderris bu mu'amma fetholunmaz ders ile
Etmeyince cân u dildin cân ını kurbân aña
- 5 Dahl-edip va'iz dimiş devr ideniñ imânı yok
Bana 'aşk-ı Hâk yeter bu din ile imân aña
- 6 Zâhid rûz-ı kıyâmet görmek istersen sen Hâk'ı
Kim ki kendin yoğ ider Hâk görünür her an aña

15

9 gine : yine M2

10 yine : gine M2

16

1 şaha : şah M2

6 kim ki: kimle ist.

- 7 Defter-i divâna Seyyid Seyfi'nin sığmaz sözü
On sekiz bin 'alem olmuş defter-i divân aña

17

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Hâk-ı pâ-y-i ehl-i 'aşk oldum bugün ben bî-riyâ
Gam değil zâhid eğer olsa yirim fevk-al-'alâ
- 2 Vaşl-ı dîdâr-Haqq olmaz muqarrer ol kişi
Varlığından olmayınca tâ fenâ-ender-fenâ
- 3 Sof gel odlara yak bu hırka seccade^ki
Mâna'-yı dîdâr-ı Haqq'dır sâna bu tâc-ı kabâ
- 4 Hayber-i nefsi helâk it Şah-ı Merdânlık budur
Merd isefî dil virme bu dünyâ-yı düne vir fenâ
- 5 Zikri terk itme Nizâmoğlu dilinden rûzü şeb
'Asker-i nefsi fenâ eyler budur Seyfi Hüdâ

18

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Çünkü bildiñ saña yurd olmaz imiş dâr-ı fenâ
Yürü cehd it olasin pâdişah-ı mülk-i bekâ
- 2 Vuşlatı hicr olur ahir kerem ü lütfü cefâ
Şihhatı derde döner zevk elem bâl-ı belâ

16

- 7 M2'de "sığmaz" mahlastan öncedir. İst'de 1.mısra şöyle:
"Defter-i divâna sığmaz Seyyid Seyfi'nin sözü"

17

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 3 sof: sufi İst.
4 dune : dün ey İst.

- 3 Kanı İskender-i 'âlem kanı Dârâb-ı cihân
İrdi sehrâb tir-i endâze dahi tîr-i kıza
- 4 Kanu Şeddâd ile Kârûn kanı Hüsrev kanı Cem
Bunlarîfî hükmüne râm idi ser-a-ser dünyâ
- 5 Eyledi Rüstem'i bu pîre-zen dehr zebûn
Arkası yire gelüp kuvveti heb oldu hebâ
- 6 Fırsat el virmiş iken bâhr-ı meâsi'ye düşüp
Yok yire 'ömrünü harc eylediñ eyvâh saña
- 7 Seyfî kaydu ta'allûkden irağ it ya Râb
Rahmet eyle makaarin anı ey Bari Hüdâ

19

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Server-i 'âlem Habîb-i Hâk Muḥammed Muṣṭafâ
Tanrı Arslanı 'Aliyy-el Mürteza'dır Murtazâ
- 2 Cân u dilden kuluyum kurbânıyım ol serverîñ
Kurret-ül-'ayn-i Muḥammed'dir Ḥasan Ḥulk-ı Rızâ
- 3 Nice kân yaş dökmesün anladığı vakit gözlerim
Biñ belâ ile şehîd oldu Hüseyn-i Kerbelâ
- 4 Da'im-üd-dehr ehl-i tâ'at olduğı çün ol imâm
Didiler anıñ mübârek nâmına Zeyn-ül'Abâ

18

- 3 Darab : dar ey M2
4 ram idé : dem-be dem İst.

19

- M2'de bu gazel mevcut değil
4 gitti dünyadan : dünyadan gitti İst.

- 5 Ben muhibbi handâniyim Muhammed Bakır'ın
Yoluna cânım fedâ itmek ne cüz'îdir baña
- 6 Muktedâ-yı ümmet-i Ahmed emîri ehl-i din
Ca'fer-i Sadık mürevvet-i ma'deni kân-i sahâ
- 7 Pâdişâhımdır imâm Musa-yı Kâzım kûluyum
Şâhzâdemdir emîrim serverim Mûsa-yı Rız a
- 8 Ehl-i takvâyım diyen ister Takî'den şefkati
Kim muhibbîdir Naki'niñ evliyâdır evliyâ
- 9 'Askeri olmak dilerseñ sen Hasan-el-Askere
Ol muhibbû muhlîş evlâd-ı Haydar bi-riyâ
- 10 Mehdi'i sâhib-i zemân sultan-ı din iste zuhûr
Eylese a'da-yı Al-ı Ahmed olanı hebâ
- 11 Da'imâ Seyyid Nizâmoğlu budur gönlündeki
Muşafa Âli'yle haşr itsün beni yar-ı Hüdâ

20

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Fahr-i 'âlem ya'ni ceddîm Muşafa
Afîa maḥbûbîm dimiş iken Hüdâ
- 2 Ur dular taş ile aḥm dîşini
Didi İslâm ide Hâk size 'atâ
- 3 Hem Ebubekîr'i 'Ömer 'Osmân gör
Çekdiler dahi nice dürlü belâ
- 4 Urdu şimşîr ile mülcem hârici
Gitdi dünyadan Aliyyü'l-Murtaẓâ

20

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 5 Hem Hasan Hülk-ül-Rıżâ'ya zehir virtüp
Nolduğın bildin Hüseyin-i Kerbelâ
- 6 Hâzret-i Zeyne'l-'Abâ'yı bî-günâh
Yetmiş iki pâre itdiler şahâ
- 7 Eridüp kurşun Muhammed Bâkır'ıñ
Ağzına akıtdılar nice bî-hayâ
- 8 Ca'fer-i Sâdık İmam Kâzım ile
Oldular nâhâk şehîdandır belâ
- 9 Katdılar engüre zehr-i katili
Yedi anı Hazreti Mu'sa El-Rıżâ
- 10 Hem Taqi ve hem Naqi ve 'askeri'
Hem Muhammed mehdiden sâhib-ilivâ
- 11 Bunlaruñ her birisiñ bir vechile
Kıldılar fâni cihân içre fenâ
- 12 Şimdi bize bu cefâlar çok mudur
Zirâ evlâd-ı 'Ali yüz Seyfiyâ

21

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Dilersen eyleye Allah tecellâ
Gönül mir'atını var it mücellâ
- 2 Seni sen lâ ile nefyeyle gitsün
Ki işbat ide İllâllah illâ
- 3 Kaçan bir katre-yi bahre bıraksan
Gider katre kalur deryâda deryâ

20

12 evlad-ı Ali: evlad-ı resüldür İst.//İst'de "-yüz"mevcut değil.

21

3 deryada : deryaya ist.

- 4 Saña sen perdesin sen senliğin ko
Seniñle saña keşfolmaz bu ma'nâ
- 5 Varup bir ehl-i Hakk'ıñ dameniñ tut
Bilesin ne'ydüğün ismü müsemma
- 6 Unutur her bildiklerüñ yazdıklarüñ yu
Ne dersin kalsun ne dersane ne molla
- 7 Nizamoğlu kendüñ yog ideler
Beğa mülkünde kaldı ferd-i yektâ

22

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ülün

- 1 Ey münkirci gel vireyim saña teselli
Tâ kim bilesin ne'ydüğünü lâilâhe illâ
- 2 Sen kendünü bir başka vücûd itme tasavvûr
Var olan anın varlığıdır sensin olan lâ
- 3 Her kim ki bilür kendü özüñ bildi Hüdâ'yı
Kendünü bilen buldu ebed menzil-i 'alâ
- 4 Dil 'âlemi tefsîr eğer dersin okursun
Hiç şüphesiz itdün seni sen 'âlem ü dâna
- 5 Bu kaale-yekuul ile bu kâne-yekûnün
Varken feyekûn it biline Hâzreti Mevlâ

21

4 İst'de "ko" mevcut değil.

7 kaldı: oldu M2

22

2 itme :itmese İst.

3 Hüdâ'yı : Hûda İst.

5 varken : var iken M2

- 6 Dil a'yinesin gayrıdan it var mücellâ
Ol a'yineye eyleye dildâr-ı tecellâ
- 7 Kendünü görüp sen seni bir kimse mi sandın
N'oldun sen 'acep kendini gâyetle beğendün
- 8 Pend etmem için halku nice kende çalışdın
Âhir saña bend oldu Hakk'a gitmeğe kandın
- 9 Ger ister isen vuşlat didâr-ı Hüdâ-yı
Yuğ ile aradan yürüstün kendünü kendün
- 10 Biz komazuz elden tutaruz dâmen-i 'aşkı
Vaiz yürüstün başınaki var ise penden
- 11 Bu denlû hicâbât eyle ol dost görünmez
Ya böyle muhabbet ile sen seni ire mi sandun
- 12 Dil-i âyinesin gayrıdan it var mücellâ
O âyine eyleye dildâr tecellâ
- 13 Kanı bize Hakk virmiş idi evvel emânet
Ta ki tutaruz biz anı kuvvetle begâyet
- 14 N'etdin sen anı n'eyledün ey hâce haber ver
Hakk üzre 'aceb sen ana ettin mi ri'âyet
- 15 Yoksa unutup aslu nu zâlim mi denildin
Câhillik idüp ittün ise ana hıyânet
- 16 Sen defter-'divanı anı kamu gün mekânsın
Sende bulunur zulmet envâr-ı hidâyet
- 17 Tebdil ide gör zulmetün envâr-ı ilaha
Görmekliğe didâr-ı Hakk'ı ola liyâkat

22

- 6 İst'de "var" yok
Diğer beyitler M2'de ve ist.'de mevcut değildir.

- 18 Dil âyinesin gayriden it var mücellâ
Ol âyine eyleye dildâr-ı tecellâ
- 19 'Ömrüñ çürüdü gitti hevâ ile hevesde
Döndürmedin ey vah yüzüñ can-bi-dosta
- 20 Unutdun ola mı vatanı asluñ ey meskîn
Bu kayd-ı 'alâyık yolunu eyledi beste
- 21 'Ahdiyle imân etmiş idik haqqı ile evvel
İkrârıñ 'aceb var mı ola Yevm-i Elest'e
- 22 Didar-ı gülü bülbulü idün sen de ezel
Ol 'âlemi unuttun ola mı bu kafeste
- 23 Dört yanı gezüp kande irersin anı derviş
Pâk eyle göñül levhanı var anda var iste
- 24 Dil âyinesin gayrideñ it var mücellâ
Ol âyineye eyleye dil-dâr-ı tecellâ
- 25 Bu zînet-i dünyâ ile bu şöhet-i âfet
Bu hâ-yı hışm kaşr-ı sarâyı ile bu devlet
- 26 Bu atlas dibâ ile bu kime kuşana
Bin dürlü nefâsiyle virüp nefsine lezzet
- 27 Bu 'izzet ü' dünya ile bu mal bu menâşib
Yârân ile bu zevk şafâ ve bu zârâfet
- 28 Şândın mı saña bâkı kalur bunlar ey meskîn
Hiç 'aklına gelmez gibi ahvâl-ı kıyâmet
- 29 Bir devlete çalış ki Nizamoğlu fenâsın
Olmaya ânıñ zevk-i şafâsına nihâyet
- 30 Dil-i âyinesin gayriden it var mücellâ
Ol âyine eyleye dildâr tecellâ

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Yüzümün karasına bakma yâ Rab
Kabul et Ĥalvetün biz kulların heb
- 2 İdüp halvet kılurdük zikr ü tâ'at
Kabul it Ĥalvetüñ biz kulların heb
- 3 İder mi saña layık kimse tâ'at
Olur mu fikr ü fâsidsiz 'ibâdet
- 4 İki 'âlemden itdük çünkü 'uzlet
Kabul it Ĥalvetün biz kulların heb
- 5 Allah'a ve Kerimâ Zülcelâlâ
Ki senden gayr yokdur Ĥak Te'âlâ
- 6 Kerem kıl lütf idüp ey yüce Mevlâ
Kabul it Ĥalvetüñ biz kullurun heb
- 7 Yüzümüñ karasına sevinle ağ it
Bu ĥaste gönlümü zikriñle sağ it
- 8 Bizi bu nefis zâliminden ırâğ it
Kabul it Ĥalvetüñ iz kulların heb
- 9 Nizâmioğlu idüp ĥalktan 'uzlet
Şakınup saña itti gerçi Ĥalvet
- 10 Bulunmaz lütfuna haddün ve nihayet
Kabul it Ĥalvetüñ biz kullaruñ heb

24

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Beni vaşleyle bensiz sana yâ Rab
Ki ben gidem aradan sen kalasın heb
- 2 Ne diyem ben ki sen bilmezsin anı
Ne kudret var ki bendedir dem-i leb
- 3 Beni 'aşkunla benden öyle mahvit
Ne dîn kalsun ne küfr-i imân ne mezheb
- 4 Çü sensin evvelü âhir mağrur
Dahi hem zâhir ve bâtın müretteb
- 5 Ara yirde ne kaldı Seyfiyâ pes
Ol içün külli şey'in hâlik heb

25

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fâ'ülün

- 1 İlâhi koma benlik bende yâ Rab
Vücûdum bi-vücûd it sende yâ Rab
- 2 Gönül ayinesiniñ sil gubârûñ
Hemân sen ol görünen onda yâ Rab
- 3 Baña nûruñdan ihsân eyle bir göz
Cemâlûñ seyridem her anda yâ Rab
- 4 Gönül ister ezel ol küntü Kenzi
İrişdir 'aşkuñ ile onda ya Râb

24

M2'de bu gazel mevcut değil

25

3 nurundan: göründün ist.

- 5 Cihânı görmeyim baktıkça hergiz
Seni görem bakarsam kanda yâ Rab
- 6 Heman sensin senindir cümle varlık
Fenadır her görünen bunda ya Râb
- 7 İrişdir Seyfi garbî vişâle
Kulundur kalmasun dermanda yâ Râb

26

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Hoş yirüz hab hab
Kalkaruz hop hop
- 2 Nefsimiz emrûñ tutaruz tiz tiz
Hakğun yolunda yürürüz yab yab
- 3 Sünnet ferâ'iz yollaruñ bilmem
Dünya kazancı bilürem bab bab
- 4 Kande görürsün Hakkuñ cemâlin
Göñül levhanı pas tutmuş lap lap
- 5 Tevhîd itseler dudak deprenmez
Dilber bulunca öperiz şap şap
- 6 İki reka'tı dünya fikirsiz
Namâz kıldın mı gel söyle hep hep

25

garbi : garb İst.

26

sünnet : diye M2, senin İst

görürsün : görürsün İst.

İtseler: itse M2

M2'de "rekatı"yerine" namaz" var/ikinci mısradaki "namaz" yok.

- 7 Bu yüz karasın eğdikce kardâş
'Acebim göğsümüz dökerek tâb tâb
- 8 Bu helâl bu hâram dimeyüp hergiz
Her ne bulursak yerüz lup lup
- 9 Dünya cefâdır kaçak didi Hakk
Biz anuñ üstüne düşerüz güp güp
- 10 Seyyid Seyfi'nün cürmünü afvit
Bir 'âsi kuldur sultânım âb sâb

27

Hece: 11

- 1 Muhammed Muştafa'nın nesliyim ben
Bana münker olan inķara la'net
Aliyy-ül-Mürteza'nın sırrım ben
Beni Hakk bilmeyen mudare la'net
- 2 Bana himmetten irişmiştir irşâd
Geltüp bi'at idenler oldular şâd
Beni hak bilmeyenler kaldılar yâd
İkilikte kaldın mekkâre la'net
- 3 Benim ammem Hasal Hul-ül-Rıza'dır
Atım şah-ı şehid-i Kerbela'dır
Beni hak bilmeyen Hakk'dan cüdâdır
Cihanım kalb-i ehl-i nara la'net
- 4 Cemâlim hep celâlim diyü geldim
Güneş gibi beni sanmak dolandım
Deliydim ga'ib olmuşdum bulundum
Beni gayri bilen ağyara la'net

26

- 7 eğdikçe: indikçe M2/bu yüz karasın:yüzümüz karasın İst
27

M2'de bu şiir mevcut değildir

- 4 kaldın: kalan İst.

- 5 Benim Seyyid Nizamoğlu'dur adım
 Bu ad ile beni sanma ki yadım
 Yiyenler ni'metimden bildi dadım
 Bu nimetten kalan işrare la'net

28

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Riyâdır rûz-u şeb kârım ey dost
 Anıñ çün değmez ah u zârım' ey dost
- 2 Velî zâhirde tâcî hırka puşem
 Belimde gizlidir zünnarem ey dost
- 3 Selâmım almayaydın bel ki bilsen
 Duyuben gizlice esrârım ey dost
- 4 Beni her tâ'atında gâfil eyler
 Elinden nefsimiñ nâçârım ey dost
- 5 Senin asilere lütfun öküştür
 Benim nûr eyle yârıñ nârım ey dost
- 6 Budur Seyyid Nizamoğlu ümidin
 Günâhım setr ede settârım ey dost

28

- 1 M2'de ve İst'de birinci mısrada "rûz-ı şeb"den sonra
 "çün" vardır.
- 2 bilmede: dilde M2
- 3 duyuben: duyduk İst.
- 6 ümidin: ümidim M2

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Dilde envâr-ı Hüdâ'dır şalavat
Hâzret-i Hâk'dan 'atâdır şalavat
- 2 Gösterir sâki cemâl-i Hâk'ı
Sebeb-i seyri likâdır şalavat
- 3 Zülmeti kalp açılır anlar ile
Göğünü ne nûr ziyadır şalavat
- 4 Görmiye iki cihânda elimi
Siper-i derd-i belâdır şalavat
- 5 Hûri gılman ile sâki Cennet'de
Seyfiyâ zevk-i şafâdır şalavat

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fâ'ülün

- 1 Eğer seyyidlere ey mâh-ı tul'at
Deruninde bulunursa muhabbet
- 2 Kıyâmet günü 'adun uçmağı içre
Kalasın Mustafa ile muhabbet
- 3 Bu dünyâda kime gönül virirsin
Kopârsın yarın anınla elbet
- 4 Bilürsin cümle insânı rûzu şeb
Umarlar fahr-i âlemden şefâ'at

- 5 Cihânda Seyfiyâ nesl-i Resûl'e
Muhabbet eyleyin olur selâmet

31

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Hâbibin Muştafa Hakk'ı bize imânı yoldaş it
Mukarreb evliyâ Hakk'ı bize imânı yoldaş it
- 2 Göğ e gözler dikildikde güzel nûru döküldükde
Bedenden can çekildikde bize imânı yoldaş it
- 3 Dilim sözden kala bir gün elim tutmaz ola bir gün
Ecel ansız kala bir gün bize imânı yoldaş it
- 4 Bulunmaz ol zaman çare onulmaz artık ol yâre
Elim boştur yüzüm kara bize imânı yoldaş it
- 5 Kalıcak kara gusinde bulunmazsa 'amel bende
Bana kim eş ola anda bize imânı yoldaş it
- 6 Yerim Cennet midir âhir Cehennem'i olur zâhir
Cihanı halk iden kader bize imânı yoldaş it
- 7 Nizamoğlu'nun cürmü 'acep bir kimsede var mı
Yedi derya anı yur mu bize imânı yoldaş it.

32

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Günahkârım günâhım bi-nihayet
Bulunmaz rahmetine haddü gâyet

31

5 Eş: İş M2

32

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 2 Gulâm-ı 'aşım kârim hatâdır
Hâcem sensin gine sen kıl 'inâyet
- 3 Esîr-i nefis-i şum oldum meded kıl
Beni dûr eyledi senden bi-gayet
- 4 Muradım rûz-uşeb hażretten ey dost
İdesin ben günahkâra hidâyet
- 5 Nizamoğlu eğerçi 'âsi kuldur
Ümidim bu ide ceddîm şefâ'at

33

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Mülküne yokdur şerik kul Hû Allah ehad
Kimse hiç zâtın tasavvur itmez Allah el-şamed
- 2 Kimse senden toğmadı kimse doğurmadı seni
Ânın içün nâzın oldu lem yelid velem yüled
- 3 Vâhid ü Hayy itsin sâki hemtâ gelmedi
Hiç nazirin yok velem yekün le küfven ehad
- 4 'Alemün hallak sen halk eyledün yoktan beni
Senden iri yok efendim isteyemem ondan meded
- 5 Ya gûy-ı kâdîrsin eyle kuvvet-i 'aqlım ökkeş
Tâ ki Seyfiyâ itâ'at kıla nefis doyurur

33

M2'de bu gazel mevcut değildir

3 İs.de "nazirin" mevcut değil

4 hallak: hallakı, İst.

34

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 İriştirdi bu cânı cânâ mürşid
Bizi vaşleyledi cânâna mürşid
- 2 Giderdi cân u dilden mâsivaya
Gönülde koymadı bîgâne mürşid
- 3 Bize gösterdi râhı müstakimi
Delalet eyledi karane mürşid
- 5 Hâkikat dürrüne tâlip olursan
Seni bahri ider 'ummana mürşid
- 6 Tutanlar pîr elinden dost tûba
Anı saklar komaz şeytana mürşid
- 7 Gözet Seyfi yürü şeyhiñ rızasın
Ki derdin döndere dermâna mürşid

35

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Beni bu nefsim âcep eyledi âzâde meded
Cürm isyanla kaldım katı bîçâre meded
- 2 Oldu cân hasta ilâhi gam-ı dünyâ eyle âh
Eyle tevhîdle bu dil-i bimâra meded
- 3 Kerem it eyle bana hacem 'inayet kıl nazarın
Kapladı şehr-i dili 'asker-i ammâr ü meded

34

- 5 M2'de ikinci mısra şöyledir: "Komadı dilde hiç bigane mürşid"

35

- 1 azade: avare M2

- 4 Meded Allah meded eyle bu gönül levhasını sil
Gözüm açtıkça bakam hazret-i didâra meded
- 5 Yürü ey pire yetiş tevbesin al imân iş
Koma kendün nû günâhıyla yüzü kara meded
- 6 Er'e irenler irer Hakk'a sakın tutma kemân
Kimin ki olmaz delîli odur âvâre meded
- 7 Âteş-i 'aşkıyla yanup yakılan dosta irer
Seyyid Nizamoğlu yansun koyunuz ol nâra meded

36

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fa'ülün

- 1 Her kime kim eyledim ben nîk ü bend
Kendüme itdim ben anı 'âkıbet
- 2 Şol 'âmel kim benden itmiştir zuhur
Ya melek hûrî olur ya div-i redd
- 3 Zâhir ve bâtında ahvâlim benim
Levh-i dilde yazılır ferdin be-ferd
- 4 Bunda tezhîb eyleyin ahlâkı
Rûz-ı mahşer irişür Hak'dan meded
- 5 Müşrik olma kendünü bir şey sanup
Yokdur illa kul hüvellahü ehad

35

- 5 M2'de "ey" yerine "bir" yer alır/M2'de "iman" yerine
"arif" vardır//kendün: kendünü İst.
- 6 ki: kimin M2// olmaz: olmazsa İst.

36

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 1 kendüme : kendün İst.

6 Ola münezzezh pâki zikir idüp
Gitmesün dilden Allah-üs-sâmed

7 Seyfiyâ deryâ-yı vahdet bir düdür
Lik hiç emvacına yokdur 'aded

37

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

1 Hidâyet bâbının müftâh-ı tevhid
Ḥaḳîkat 'âleminin râh-ı tevhid

2 Gidedir mülk-i dilden mâ'siva
Komaz hiç ma'siyyat ve Allah tevhid

3 'Adalet yeridir dil 'alemine
Eğer olursa göynün şâh-ı tevhîd

4 Kelâm-ı lâde âlem mahvolur hep
O vakt ispat ider Allah'a tevhid

5 Karanlu kalbüne virir ziyâyı
Gönül göğünde toğsa mah-ı tevhid

6 Kıyâmet günü tâmû hîbe tenden
Ḥalâs eyler seni bi'l-lah tevhid

7 Dilinde zikir sensin gice gündüz
Ulaştır Ḥaḳḳ'a Seyfillah tevhid

36

6 İst'de 1.mısra şöyledir: "Ol münezzezh-ı zat-ı paki zikridüb"

37

M2'de bu gazel mevcut değildir.

3 göynün: gönlün İst.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Cem'i dertlere dermân Muḥammed
Cihan ten gibi ana cân Muḥammed
- 2 Zemin u âsumân olmazdı peydâ
Senin çün oldu bu ekvân Muḥammed
- 3 Günâhkâr ümmetine kıl şefâ'at
Su'al ittüğü vakit gufran Muḥammed
- 4 Vücudun mazhar-ı gufrân Muḥammed
Yüzündür sûre-i rahmân Muḥammed
- 5 Senin Seyyid Nizâmoğlu kulundur
Hiç âzâd eyleme sultan-ı Muḥammed

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fa'ülün

- 1 Gaflet-i dünyadan oldu dide-i giryan meded
Hak-ı pay-i devletinden ya Ali senden meded
- 2 Nice urdum Hariciler cânına hankim esed
isterim hun-ı Hüseyin-i ya Ali senden meded

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 2 ekvan : eyvan İst.
- 3 vakit : den İst.
- 4 İst'de mevcut değil
- 8 zuhûru: zuhûr İst.

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 3 Can alır zinde kıldım nefs-i Ye'cücuna sed
Ben geda dergahın ulya ya Ali senden meded
- 4 Kalmadı alemde mendüm toldular hep div'den
Neylesün İnsan-ı kâmil ya Ali senden meded
- 5 Suret-i dükrrer periveş suret-i ağyar-yı bed
Âşıkı bi-çare netsün ya Ali senden meded
- 6 Gam deryasına düşdüm nere vardır bi-adad
Kangı mevce yapışayım ya Ali senden meded

40

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ilün

- 1 Göñül tahtına sultân Mustafa'dır
Bu murde cismine can-ı Murtaza'dır
- 2 Resûlullah'ın iki gözü nuru
Şah-ı alem Hasan Hülk-ı Rızâ'dır
- 3 Susuz biñ türlüdür dend ü mihnet ile
Şehîd olan Hüseyin Kerbelâ'dır
- 4 Yezid elinde yetmiş iki pâre
Olan sultan dîn Zeynel-'Abâ'dır
- 5 Muḥammed Bakır u Ca'fer yoluna
Kimine kemterün cânı fedâdır
- 6 Mûsa-yı Kâzım'ın ben bendesiyim
Emirim rehberim 'Alî Rızâ'dır
- 7 Ḥasan-ül 'Asker'intün şüphesiz bil
Cemâli nûru envârı Hüdâ'dır

39

6 gam: gamı İst.

- 8 Zuhûru mehdiye her kim inanmaz
Cemî-yî zühûd ü takvâsı hebâdır
- 9 Bugün Seyyid Nizâmoglu gümânsız
Muhubbi muhlis-i Al-ı 'Abadır

41

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Muḥammed enbiyâ ser-defteridir
'Ali cümle velîler rehberidir
- 2 Ḥasan'dır Kurre-ül-Ayni Resûlün
Yüzüm dergâhınıñ hâb-i deridir.
- 3 Hüseyin-i Kerbelâ anladığı vakt
Yezîde la'net it gâyet yeridir
- 4 'Ali Zeyn'el-'Abâ-yı Şah-i velâyet
Havâriç gözlerinin hançeridir
- 5 Muḥammed Bakiri'yim Ca'feri'yim
Buları sevmeyenler serseridir
- 6 Musa-yı Kazım'ın ben bendesiyim
'Ali Musa el-Rızâ-yı din serveridir
- 7 Takîdir ehl-i takvâ pivâsı
Naḳi münkir münafıktan beridir
- 8 Ayağı toprağı başımda tâcım
İmâmım şâh Ḥasan-ül-'Asker'idir

41

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 5 buları : bunları
- 6 İst'de mevcut değil
- 8 İmamım : İmam ist.

9 Muhammed Mehdinin görsün cemâlün
Anın mü'min mevâli 'Askeridir

10 Bugün Seyyid Nizamoğlu derûni
Muhabb-i Hânedân-ı Hayderi'dir

42

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefa'ilün Fa'ülün

1 Çâr-ı yârun sevgisi cân u dilin burhanıdır
Senin bu tahtı üzre ey dide-i sultanıdır

2 Birisi siddîk-ı 'âlem biri fârûk-ı cihân
Birisi nûruna sâhip ol biri 'imrânıdır

3 Kıl Hâsan eyle Hüseyn'in rûhuna da'im du'â
Anlara etmek du'â ehl-i dinin erkânıdır

4 Çün imânıñ bu hanife-yi pâk-ı dinsin var yürü
Mezhebine dahliden kendüsünün noķsanıdır

5 'Aşire-i mübeşşire eyle haşrolunur Seyfiyâ
Onlar ile haşrolanın ravzâ-yı rıdvânıdır

43

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Envâr-ı dide-i dil Muhammed ü Ali'dir
Bil cümle hal-i müşkil Muhammed ü Ali'dir

41

10 hanedanı: hanedan İst

42

2 birisi: biri İst//birisi:biri İst.

4 M2'de "pak"yoktur/sen:sensin M2// Kendüsünün: kendünün İst.

5 olanın: olan İst.

43

M2 ve İst'de redifte "ve" yoktur.

- 2 Ol Hasan ü şâh-ı dîn Ahmed gayet yakîn
Hâdi-yi rûy-ı zemîn Muḥammed ü Ali'dir
- 3 Nûr-ı dü-çeşm-i veli Hüseyn Übn-i Ali
İns ü melek eveli Muḥammed ü Ali'dir
- 4 Şah-ı Zeyn-el 'Âbidin taç-ı seri zâhidin
Secdegâh-ı sâcidîn Muḥammed ü Ali'dir
- 5 Bâkır imâm Muḥammed nesl-i resûl-i Aḥmed
Cümle fenâ-yı mütebbed Muḥammed ü Ali'dir
- 6 Ca'fer-i Sâdık-ı imam oydu ona hasü 'âmm
Mezheb-i dîn-i tamam Muḥammed ü Ali'dir
- 7 Musa-yı Kâzım'ın o şâh-ı pertev-i nûru
Şu'le-yi mihr ile mâh Muḥammed ü Ali'dir
- 8 Hażret-i Musa-yı Rıza itti yezidler cezâ
Maẓhar-ı nûr-ı Hüdâ Muḥammed ü Ali'dir
- 9 İmâm Muḥammed Taķî ser-askeri mütteķi
İki cihân revnaki Muḥammed ü Ali'dir
- 10 Şâh-ı Naķî şîr ver sultan-ı bahar hem ber
Sâhib ü taç ve kemer Muḥammed ü Ali'dir
- 11 Şah Ḥasan-ül-Askeri hoca-yı ins ü piri
Cümle cihân rehberi Muḥammed ü Ali'dir
- 12 Mehdi-yi sâhip livâ-yı malik-i Seyf-i Hüdâ
Şâfi-i bedr-i düca Muḥammed ü Ali'dir

43

- 3 veli : ve İst.
- 6 has am : hazır am İst.
- 10 bahr hem: bahr ü hem İst.
- 11 sahib ü taç: sahib taç İst.

- 13 Seyf bulur Hakk'a yol yol muhibb-i Al-i
Cümleden asıl usul Muhammed ü Ali'dir

44

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Cihân rahmet-i Raḥman şefâ'at-ı ıssî Ahmed'dir
Muḥabbet kıl anın evladına ayn-ı se'adettir
- 2 Muḥubb-i Ehl-i Beyt olmak iki âlemde 'izzetdir
Muḥabbet etmeyen Al-ı Resule sanma ümmettir
- 3 Muḥammedullah benim pîrim bugün Al-ı Muḥammed'dir
Ayağı bastığı toprak başıma tâç-ı devletdir
- 4 İdersin bunda evlâd-ı Muḥammed'e eğer bi'at
Bulursun rûz-ı mahşer Cennetü'l- mevâ'da koynimet
- 5 Şular kim bilmez evlâdı ne bilsün mezheb-i millet
Muḥabbet kılmayan Al-ı resule sad hezar la'net
- 6 Biḥamdilullah benim pirim bugün Al-ı Muḥammed'dir
Ayağı bastığı toprak başıma taç u devletdir
- 7 Etinden eti var Fahr-i cihânın kanı kanından
Niçün onları beğ sevmez müselmân kendi canından
- 8 Muḥubb-i Hândandır kurtulan şîtanın elinden
Mürîd ol kendünü ḥalâs eyleye imân zevâlınden

43

- 13 M2'de ve İst'de ikin"yol"yoktur./muhibbü'l resul: muhabbetü'l resul,İst.
//cümleden: cemlesi, İst.

44

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 3 Muhammedullah: Biḥamdullah, İst.
8 kendünü: kendün, İst.

- 9 Bimuhammedullah benim pirim bugün Al-ı Muhammed'dir
Ayağı bastığı toprak başıma tâç-ı devlettir
- 10 Şalavât vermezsın evlâda fesâdettir salâtin heb
Anın önünde eğilmezse mühmeldir mematın heb
- 11 Bugün evlâd sevmektir senün bi-hayatın heb
Şalavatıyla ka'imdir kıyâm-ı kainâtın heb
- 12 Bimuhammedullah benim pirim bugün Al-i Muhammed
Ayağı bastığı toprak başıma tâç-ı devlettir
- 13 Hüseyin'i koyup eyler mi Yezide iktida mü'min
Olur mu Ehl-i Beytinden Resulün ya cüdâ mümin
- 14 Seversin Muşafa neslin olursun bi-riya mü'min
Ümidim var ki Seyfullah etmiştir Hüdâ mü'min
- 15 Bimuhammedullah benim pîrim bugün Al-i Muhammed
Ayağı bastığı toprak başıma taç-ı devlettir

45

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Benim bu dinim imânım Muhammed Muşafa'dandır
Tenim içindeki cânım Aliyy-el Mürteżâ'dandır
- 2 İçirdi İbn-i Süfyân ile Mervân zehir ol şâha
Ciğerun pare olduğu Hasan Hulûk-ı Rızâ'dandır
- 3 Yezidler kıydılar Al-i Resulün saçtılar hûnun
Anın çün çüş iden kanım Hüseyin-i Kerbelâ'dandır
- 4 Vücudun eylediler yetmiş iki pare ol şâhin
Şerhalar çektiğim bu sinem Zeyn'el-'Abadan'dır

45

3 kanım: canım M2

- 5 Muḥammed Bakır 'ilmün bahtdır evlad-ı peygamber
Ana mihr-i muḥabbet eylemek 'ayn-i 'imândandır
- 6 Eridüp ağzına kurşun akıttılar Havâricler
İmam Musa'nın 'aşkuna yananlar evliyadandır
- 7 Katıb engüre zehr-i katili virdiler ol şâha
Şararib solduğu benzim Ali Musa el-Rızâ'dandır
- 8 Güruh-ı ehl-i İslam'ın Takîdir muḳtedası bil
Ziyâsı din-i dūnyanın Nakfî nur-ı Hüdâ'dandır
- 9 Ḥasan-ül 'Askeri mülk-i vilayet pâdişahıdır
Zuhûr-ı mehdinin 'âşıklara derde devâdandır
- 10 Yürü Seyyid Nizamoğlu havâric kahrına sabrit
Bize bu derd-i mihnetler Cenâb-ı Kibriyâdandır

46

Mef'ûlû Mefâ'ilûn Fâilâtûn Fâ'ilûn

- 1 Bu nefis rûy-ı siyahım yolundan azmak ister
Koyub tarîk-i Ḥakk'ı yok yire gezmek ister
- 2 Bir şeyh ü bir 'azizin tövbesin almış iken
Yâ Râb 'inâyet kıl ol 'ahdi bozmak ister
- 3 Nakş-i misâl bâkî mevcûd iken gönülde
Şimdi hayâl-ı fânî ol levhâ yazmak ister
- 4 Birkaç gün idi zâlim hapsedti ḥalvet içre
Şimdi hevâyı gördü ol hale esmek ister

45

7 M2'de "katili" yoktur. Katili: kan İst.

10 M2'de "sabrit" yoktur.

46

2 ahde: ahdi M2// ya Rabb: ya Rabbi İst.

- 5 Seyyid Nîzamoğlu dombacığın darıldı
Çiftini doğru sürmez kenarı çizmek ister

47

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Muḥammed her dü'alem evvelidir
Anın çün enbiyalar efdalidir
- 2 Kılub ehl-i İslâm'a celidir
Ebubekir 'Ömer 'Osman Haydâr
- 3 Ebubekir 'Ömer 'Osman ve Haydâr
Bunlardır Ḥakkâ saki ruz-ı mahşer
- 4 Resulün dinine serdar-ı server
Ebubekir 'Ömer 'Osman Haydar
- 5 Olanlar Muştafa sırrına mahrem
Ebubekir 'Ömer 'Osman Haydar
- 6 Gûnâhkâr-ı ümmetinin tâcıdır heb
Ebubekir 'Ömer Osman Haydar
- 7 Yürü Seyyid Nîzamoğlu derunî
Sev anı Muḥammed sevdi anı
- 8 Delaletten halâs iden cihânı
Ebubekir 'Ömer 'Osman Haydar

46

- 5 tombaya: tomba İst.

47

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 4 ümmetinin: ümmete İst.

- 5 cihânı: cihâna İst.

Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fa'ûlûn

- 1 Keşf ile kerâmet kişiye zikr-i Hüdâ'dır
Zikritmeyenîñ 'ömrü bâd-ı hebâdır
- 2 Dil-i 'âlemini vesveseden 'aşk ile pâk it
Zirâ ki göñûl ayine-i kiti nûma'dır
- 3 Var odlara yak hırka ile tâcıñ ey mislin
Bu 'âlem-i surette olan hâl-i riyâdır
- 4 Seniñ gibi haris olma muradınca bu nefsiñ
Rûh ile enîs ol ki yeri fevk-i semâdır
- 5 Varlığını yoğ eyle Nizâmoğlu gibi sen
Her kim ki ola bunda fenâ anda bekâdır

Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn

- 1 Esir-i nefsi emmâre zelîl olmak muḳarrerdir
Gönûl ihyâ iden âdem-i Halîl olmak muḳarrerdir
- 2 Yapış bir mürşide cehd it safia Hakk'a delil olsun
Delile iktida iden delil olmak muḳarrerdir
- 3 Murad-ı nefsi terk eyle fenâdır 'izzeti dünyâ
'Azîz olan beden anda zelîl olmak muḳarrerdir

- 1 M2'de "ömrü"den sonra "kibir"vardır/hebadır:hevadır M2
- 5 yak : yok M2

- 1 zelil: delil İst.

4 Naẓargâhî Hûda'dır dil anı puthâne ittin sen
Hu'zûru Hakk'a vardık da hacil olmak muḳarrerdir

5 Şunlar kim ateş-i 'aşkı ilahiden münevverdir
Nizamoğlu gibi yanub fitil olmak muḳarrerdir

50

Vezin: 8

1 Terk eyler baş ile cânı
Allah'ı seven 'aşıklar
Neylesün iki cihânı
Allah'ı seven 'aşıklar

2 Aldın kor mülk ile malı
Terk idr ehl-û 'ayalî
Mevlâsıyla olur hâlî
Allah'ı seven 'aşıklar

3 Erenler yoludur yolu
Bunlardır didâr-ı bûlbûlû
Hakk'tır gönülleri dolu
Allah'ı seven 'aşıklar

4 Gündüz olur onlar sa'im
Giceler subḫadek kâ'im
İstekleri Hakk'dan daim
Allah'ı sever 'aşıklar

5 Evliyâlardır her biri
Ne ğılman ister ne huri
Maḳsudları Hakk didarı
Allah'ı seven 'aşıklar

49

5 fitil: galil İst.

50

5 onlar: olurlar M2

6 didarı: didara M2

- 6 Seyyid Nizamoğlu gine
 Hakk'a gide döne döne
 Kül olmuştur yane yane
 Allah'ı seven 'aşıklar

51

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ülün

- 1 Dünyada hevâ ile geçen 'ömre yazıklar
 'ibretler bakb görmediğin seyre yazıklar
- 2 Dil 'âlemi pâk olmadı çün gayri şıfatdan
 Bunlarla 'aceb şöyle kalan 'ömre yazıklar
- 3 Şunlar ki varup oldular mürşide teslim
 'Âlemde anı eyledüğü hayra yazıklar
- 4 Hayfâ ki nedir anlamadık 'ilm-i leddünni
 Bu kıyl ile kâde giden 'ömre yazıklar
- 5 Seyfi iki görme biri gayette hatadır
 İrişmez ikilikte kalan bire yazıklar

52

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Saçın ve'l-leyl yüzün ve'd-duhâdır
 Cemâlin pertev-i nur Hûda'dır

50

- 7 gide : gidar İst.

51

- 1 İbretle: gayr ile İst.

- 2 M2'de "aceb" yeri "ide" vardır

- 4 M2'de ikinci mısra şöyledir "Bu kıl-ı kale eyle gide ömre yazıklar"

52

- 1 nuru: nûr İst.

- 2 Yüzünde âyât-ı Kur'an yazılmış
Anı kim okumaz Hâk'tan cüdâdır
- 3 Dudağın ab-ı kevserdir ruhun hem
Biri mihri biri meh-likaadır
- 4 Kitab-ı hikmet-i Hâk'dır dehânî
Kelam-ı nâtikun müşkil-ķüşadır
- 5 Cemâlün kim girüp etmez sücûdu
Ana emritdi Hâk İa'net revâdır
- 6 Ayağın toprağı ey mazhar-ı Hâk
Cihân hâlıkı gözüne tutyâdır
- 7 Seniñ dört kirpiğinde ki iki kaşın siyah saçın
Siyah saçın Ale'l-Arşi'stevâ'dır
- 8 Senün Seyyid Nizamoğlu yolunda
Nesimi gibi can virse revâdır

53

Mef'ülü Mefa'ilü Mefa'ilü Fa'ilün

- 1 Zât-ı Hûda'ya mazhâr olan âdemdir
'Âlemde ne kim var ise âdemdeki demdir
- 2 Zira kim gönül âyine-i Zât-ı Hûda'ya
Bu sırrı bilen ademe 'alemde ne gamdır
- 3 Derdi olanın nale vü efganı tükenmez
Bağı baş olur gözleri kan yaşıyla nemdir

52

- 6 mazhar-ı Hakk: mihr ü envar M2, İst.

53

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 4 Mürşid eteğin tutmasa dünyada bir adem
Allah yoluna gitmek ana gayet elemdir
- 5 Seyfi sakın evvel etme heves mülk ile male
Dünyanın önü tatlıdır amma sonu gamdır.

54

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Yandıklarım şam-ü seher senden midir benden midir
Başımdaki 'aşkdan eser senden midir benden midir
- 2 Terk ittiğim can u teni yoğ eylediğim ben beni
Her gördüğüm sanmak seni senden midir benden midir
- 3 Bağırdaki başım benim gözemdeki yaşım benim
Ah oldu yoldaşım benim senden midir benden midir
- 4 Nalânım irdi göklere düşmelti oldum dağlara
Eriştiğim bu çağlara senden midir benden midir
- 5 Seyyid Nizamoğlu'nun sana al benliksiz senden yana
Sen ben sözü bilmem baña senden midir benden midir

55

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

- 1 Cümle eşyaya nazar kıl gör ne sırrullah'dır
Ratb ü yabls zahir ü batın şafa sırrullah'dır
- 2 Cüş idüp derya-yı vahdet zahir oldu kâinat
Zerrelerdir şems-i Hâk her katre bahrullah'dır

5

5 İst' te "evvel" yok

54

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 3 Künt-i Kenzin Sırrı zahir oldu bir gezgin didi
On sekiz bin alem anınçün Kelamullah'dır
- 4 La nedir illa nedir fehmetmeyen mü'min değil
La ilah'dır her dü alem baki ol Allah'dır
- 5 Kande kim kıl sen nazar hiç halkı görme Hakk'ı gör
Ey muvaḥḥid gördüğün hep semm-i vechullah'dır
- 6 Zat-ı Bari çün şafatından kemalün göster
Can gözüyle bak sıfata 'ayn-ı zatullah'tır
- 7 Ger dilerse senliğin mahvola zahir ola Hakk
Zikri terk etme Nizamoğlu Seyfullah'dır

56

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

- 1 Âşıkun daim işi efgân olur
Vaşılân hayrette hep hayrân olur
- 2 'Âşıkân her dem karar etmez gezer
Vaşılan hak baḥr ü bi-pâyân olur
- 3 'Âşıkân-ı bülbül gibi nâlân ider
Vaşılan her dem gülü handân olur
- 4 'Âşıkân görmek diler dildârını
Vaşılan maḥbub enes ü cân olur
- 5 'Âşıkân 'aşktır dine durmaz yanar
Vaşılan pür-ateş-i sūzân olur
- 6 'Âşıkân derdine dermân diler
Vaşılan bi-derd ü bi-dermân olur

- 7 'Âşıkân inler Nîzamoglu gibi
Vaşılan dembeste ü hayran olur

57

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

- 1 Benliğin terk etmeyen hodbin olur
Sanma mü'mindir anı bi-dîn olur
- 2 Kendü nefsün biltüb Allah'ı bilen
'Ârif ü 'âşık hem miskin olur
- 3 'Âleme mü'min teraḥḥümle bakar
Münkir anin başını pür-kin olur

- 4 Ehl-i tevhid olsa olurlar melek
Münkirin canı olunca cin olur

- 5 Mü'minin Seyyid Nîzamoglu müdem
Zîkr-i Hâk dilinde Seyfeddin olur

58

Fe'ilatün Fe'ilatün Fe'ilatün Fe'ilün

- 1 Gele Sofu gele sende yola rehber bula gör
Kılavuzsuz kuş uçar mı şu cihânda hele gör
- 2 Bu cihan mülküne her kim ki konar göçse gerek
Sende olmazdan öğürdünce yerağ'ın kıla gör
- 3 Tuta gör cân ü gönülden yürü mürşid-i eteğin
Kâtresin bahre iriş dūr ile gevher ola gör

57

- 2 Allah'ı : Allah İst.
3 pür-kin : bir kim İst.
4 münkirin: münkirlerin İst.
5 M2'de bu beyit mevcut değildir.

58

Bu gazel M2'de mevcut değildir

- 4 Ger eğer yoğ ise 'aşkın kuru kovan gibisin
Yürü bir ehl-i Hakk'un nutkunu dinle tola gör
- 5 Ger eğer Hakk'ı görenlere değil sen münkir
Çalışup tahşile sen de yürü nefis bile göre
- 6 Seyfi'nin ceddü celali asıl Muhammed 'Ali'dir
Yürü hey yolun azıtmış ona sen de gele gör

59

Mefa'ilün MeFa'ilün MeFa'ilün MeFa'ilün

- 1 Cemâlün âfitâbından iki 'alem münevverdir
Mu'anber bu-yı mevinden sekiz Cennet muattırdır
- 2 Yüzün bir mâhtâbandır ki nurrundan cihân-ı rûşen
Ki etrafında mürseller sanasın borç-i ihtardır
- 3 Senin evladına her kim muhabbet eylemez bunda
O mel'unlar kıyamette şayatın dünüvve ebterdir
- 4 Mübarek nâmını her kim habibim zikrider durmaz
Mukarrerdir ki ol kimse müttahirdir müttahirdir
- 5 Cemâlün nurunun şevki tecelli ideli kalbe
Anî için Seyfi'nin gönlü ki çâk-ı 'arşa berâberdir

60

Mefa'ilün MeFa'ilün MeFa'ilün MeFa'ilün

- 1 Bizim ey şofu bilmezsın ulu dergâhımız vardır
Göñül ayinesi gibi temaşağâhımız vardır

58

- 5 İst'de bu beyit mevcut değil.

59

- 4 İst.'de mevcut değil.

- 5 nurunun: yûzlûnün İst.

- 2 Murâd-ı nefis için şâh-ı cihâna iktidâ itmeyen
Bizi ma'dum iken mevcut iden Allah'umuz vardır
- 3 Sakın va'iz görüp 'aşıkların 'aşkuna dahletme
Derun-ı sinede 'arşa 'irişür ahımız vardır
- 4 Bihamdillah dalalet yolların Allah'a dönderdik
Huzuru Hazret-i Hakk'a gider bir râhumuz vardır
- 5 Nizamoglu 'aceb mi 'asker-i nefse fenâ virsün
Bizim tevhid gibi billah Seyfullah'umuz vardır

61

Mefa'ilün MeFa'ilün Fa'ülün

- 1 Virirsün cânını cânân seniñdir
Sersin tob ile var çevgân seniñdir
- 2 Eğer virmezsen esb-i nefse ruhsat
Bugün merdanesin meydan seniñdir
- 3 Yüzün dönderme Hakk'un hizmetinden
İdersin bendelik sultan seniñdir
- 4 Anıñ derdin devadan cāna yeğ bil
Dilersen derdini dermān seniñdir
- 5 Seni senden halâs itsün seni var
Çıkar seni aradan seyrân seniñdir
- 6 Bilürsen kendünü bildin Hûda'yı
Ne gam yirsin ki din-i imân seniñdir

60

5 gibi:kereminde M2

61

Bu gazel M2'de mevcut değil.

- 7 Hâkikat-i şems oldu çünkü zâtın
Nizamoğlu yürü devran senindir

62

Hece: 11

- 1 İlâhi zat-ı pakin hürmetiçün
Cemi'i taklidim tahkika dönder
Muhammed Mustafa'nın 'izzetiçün
Cemi'i taklidimi tahkika dönder
- 2 Ebubekir 'Ömer 'Osman hâkiçün
Onlara virdiğün ihsan hâkiyçün
Cemi'i âyet-i Kur'an hâkiyçün
Cemi'i taklidimi tahkika dönder
- 3 'Aliyy-el-Mürteza'nın hürmetiçün
Hasan-i Hülk-ı Rızanın hürmetiyçün
Hüseyn-i Kerbelâ'nın hürmetiyçün
Cemi'i taklidimi tahkika dönder
- 4 Kovan arısının olmasa balı
Fer u vızıldı ile nola hali
Gider benden ilâhi kıyl u kıli
Cemi'i taklidimi tahkika dönder
- 5 Beğensünler diyü bu halk sözümü
Giceler okurım yummam gözümü
İlâhi sen kabul it bu sözümü
Cemi'i taklidimi tahkika dönder
- 6 Bu tahşil eylediğim ma'rifetler
Tarik-i Hâk'ta oldu baki sedler
Dil olmaz Ka'be anda olsa bunlar
Cem'i taklidimi tahkika gönder

62

- 4 M2'de "fer ü vızıldı" yerine "kuru kur" yer alır/
M2'de M1'de olmayan "dirse o ile" bölümü vardır.
- 7 leb : kalb M2, İst.

7 Bu dil-i pazarı yol pazarıdır heb
Derûni hale tebdil eyle ya Rab
Ne 'ilmim var ise kalbûme it leb
Cem'i taklidimi tahkika dönder

8 Nizamoğlu'nun budur muradı
Mukallidlerden anlamaya adı
'İnayet eyle lütf-u işşı hadi
Cem'i taklidimi tahkika dönder

63

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Sal ki Mevlâ'ya vasıl eyleyen tevhitdir
Cennet-i 'alâya hasıl eyleyen tevhitdir
- 2 'Askeri emmâre-i ihrak idüp ifnâ iden
Garb-ı Hakk'ta sana menzil eyleyen tevhitdir
- 3 Rah-ı Hakk'dan masıvaı refidüp asan kılup
Bargah-ı hazrete yol eyleyen tevhitdir.
- 4 Nefs şerrinden halâş idüp bu cânı kurtaran
Vaşıl-ı Allah'a hasıl eyleyen tevhitdir
- 5 Rûz-u şeb terk itme zıkrullah Seyfeddin sen
Gönlünü dergâh-ı mâ'il eyleyen tevhitdir

64

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Nan için medh eyleme nâdân-ı nâdânlık budur
Hayber-i nefsün helak it şah-ı merdanlık budur

64

- 1 Nan : nola M2/hayberi: gayrı İst.

- 2 Âb-ı ruyun hak zir etme varup her cahile
Virme ruhşat esb-i nefse mir-i mirâhlık budur
- 3 Dîve ta'zim eylemek insana âdemlik değil
Hâtemin 'ırzın sakın lûtfî Süleymanlık budur
- 4 Nûşdarı isteme nâdândan olursan eğer
Ehl-i hikmet ol kana'at eyle lokmânlık budur
- 5 Gübreveş selâh-ı muşe Seyfî göz dekme sakın
Her naşibin Hak'dan iste Şîr-i Yezdânlık budur

65

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Muhabbet bezminin câm-ı Cem'in her câne virmezler
Anı mest-i 'âşık olan içre hayrâna virmezler
- 2 Yürü 'Anka gibi Kaf'a kanâât ihtiyar it kim
Muhabbet gûştizârından sâna bir dane virmezler
- 3 Şeh-i 'aşk olmak istersen çeküb ten cübbesin çak it
Ki zira câme-i şâhı her 'ûryana virmezler
- 4 Şârab-ı bezm-i vahdetten naşibin yoktur ey sufi
Bu mecliste olan biganeye peymâne virmezler
- 5 Diyâr-ı dilde ey Seyfî ma'na-yı tıflı vardır kim
Mısır şultanı olan Yusuf-ı Kenâne virmezler

64

- 4 Eğer: dürlü M2, derd ile İst.

65

- 1 can : cam İst.
2 İst'de "ne" yok
3 çeküb: gelüp M2

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

- 1 Gel ey şufî gönül mülkünde Beytullah'ı gör
Dide-yi bâtinla eyle bir nâzar Allah'ı gör
- 2 Bir misafirhânedir dünya-yı dünden yüz çevir
Hayy ü bâakıy La-yezâl olan ulû dergâhı gör
- 3 Halk-ı 'alem her geri bir şâha olmuştur esir
Ey muvâhhid-i cümle şâha şâh olan ol şâhı gör
- 4 Hor bakma her geda-yı hırka püşesin sen ol
'Âlem-i kalbinden anın Hakk'a giden râhı gör
- 5 Mûtu kable entemutu'dan dilersin sen haber
Ölmeden ölmüş dirilmişsin bu Seyfullah gör

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

- 1 Cümle 'âlemden müberra bendendir
Küh-ı Kaafım bil ki 'anka bendedir
- 2 Sürefâ bir katreyim gerçek ki ben
'Alem ü ma'nide derya bendedir
- 3 Bende huri bende gılmân bendedir
Bende Cennet bende Tubâ bendedir
- 4 'Âlem-i vahdetde yoktur gayri hiç
Cümle mevcudât eşya bendedir

- 1 "gel" M2'de iki defa yer almış
- 4 kalbin den: kalbinde M2
- 5 M2'de "kabul"den sonra "ere" gelir

- 5 Ger dilerseñ Hakk'ı görmek Seyfiyâ
Gel beri gel Tur-ı Musa bendedir

68

Fa'ilattın Fa'ilattın Failün

- 1 Lâ ilâhe illâllâh vallahu ekber
Muhammed-ün Resulallah hayrû'l-beşer
- 2 Aliyyün Veliyullahi ehurresûl
Kudret-ül-aynı-ir Resul şebber ü şibber
- 3 Al-ü Taha vü Yasin 'abad-ı Bakır
Muhteda-yı 'âlem imâm-ı Cafer
- 4 Mûsa-yı Kâzım 'Aliyy-ül-Rizâ
Yolunda fedâ kıl yürü cân ü ser
- 5 Muhammed Mehdinin zemânı gele
Düşman-i Ali'den kalmaya eser
- 6 Nizamioglu'nun murâdı heman
Rûzu şeb bulardan şefâ'at diler

69

Mef'ülü Mefa'ilü Mef'ilü Fa'ülün

- 1 Mecnûn-ı Hüdâ olanı zincire çekerler
Şel talib Hakk 'âşıkı bir pire çekerler
- 2 Ferr'iyle bilinür gine ol 'âlemiñ aslı
Ma'ni bileni hafzıyla taqtire çekerler

68

- 4 İst'te 2.mısra şöyle: "İmam serverim Hasan-ül-Asker"

69

- 2 gine:yine İst.

- 3 Dil derde düşüp isterdi didâr-ı Hüdâ'yı
Pirân-ı hakikat anı tedbire çekerler
- 4 Bu kan yığün eyle ey hoca bu olmaz
Bu dersi bilen 'âşıkı tefsire çekerler
- 5 Seyfî bilirüm dime sakın 'ilm-i ledünni
Erbâb-ı tarikat seni ta'mire çekerler

70

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Biḥamdillāh zehi minnet bizim ma'budumuz vardır
Ne yirde iste ḥatır bizim mevcudumuz vardır
- 2 Görüp şufilerin devrânın ey va'iz gider dâhli
Seniñ 'aqlın buna irmez bizim maḫşudumuz vardır
- 3 Muḥabbet ide şundan biz fenâ ender fenâ olduk
Bu bir yazar varlıktır ki yokluk sevdamız vardır
- 4 Harâbat ehliyüz meyhâne-i 'aşktan şarab içmiş
Ne 'ırz u namus ne bir kişiden ordumuz vardır
- 5 Bana Seyyid Nizamoğlu dimişler gerçi dünyada
Bizim ol 'âlemi dilde bir özge adımız vardır

71

Mef'ülü Mefâ'ilün Mef'ülü Mefâ'ilün

- 1 Kim saña esir oldu şultan arayup neyler
Küfrünü kevrân-ı 'âşık imân arayup neyler

69

- 4 kan:kane M2/İst'de "ol" yok/İst'de "içre"(2.mısra) yer alır

70

Bu gazel M2'de mevcut değildir

- 1 hatır:ancak İst.

- 3 Her kim ki yüzün gördü keşfoldu kelāmullah
Hüsününü bilen Kur'an-ı furkan arayub neyler
- 4 Şol cah-ı zen-Hüdā'nın 'āşıqlara mahzendir
Ol caha düşen diller zindan arayub neyler
- 5 Gark itdi gözün yaşı Seyfi bu cihan mülkün
Güher-i dilin bahri 'umman arayub neyler

72

Vezin: 8

- 1 Dost 'aşkına kon yanayım
Yanacak hallerim kadar
Allah diyu ben döneyim
Dönecek hallerim çü kadar
- 2 Durmasun yansun dil u cān
Gözüm yaşı olsun revān
Günāhım ettikçe figān
İdecek hallerim çü kadar
- 3 Bakıp esir-i mülk baña
Derdim görüp kılsın tākā
Gel diyecek Hāk'dan bana
Varacak hallerim çü kadar
- 4 Ne nāzım ne niyāzım
Muḥammed'dir iki gözüm
Ayağı tozuna yülzüm
Şürecek hallerim çü kadar

71

4 aşıklara: aşıkları M2

72

Bu şiir M2'de mevcut değildir.

- 5 Seyyid Seyfin ölümü
Allah o kara hâlimi
Kabr içinde su'alimi
Virecek hâllerim çü kadar

73

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fâ'ülün

- 1 Gönül çün derd-i cânândan biridir
Ne iste baña bu devrân yeridir
- 2 Vişâl-i şem'i yare vâsıl olanlar
Muğaarrir dir ki cân ü dil eridir
- 3 Uranlar cân u cânânın yolunda
Kamu ebrâr-ı 'aşkun serveridir
- 4 Yürü mürşid-i kâmilden el kal
Kimin kim piri yoktur serseridir
- 5 Eğer 'aşık değilse ehl-i 'aşkun
Nizamoğlu kimine kemteridir.

74

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Aşk-ı Hakk'a müptelâ bencileyin şeydâ mı var
Tevhiddin kâdrin bilür bir bülbulü güya mı var
- 2 Hazretten şer-mısar olub gark diz olmadık
Bir gülü zibâ mı var bir lale-yi humara mı var
- 3 Gülşen-i hüsnün temaşâ eyleyüb medhetmeğe
Baş açık yalın ayak bir 'aşk-ı şeydâ mı var

73

- 3 canan: ser canan M2
4 Nizamoglu: Seyyid Nizamoglu M2

- 4 Evvel aẓād ẓāhir ve bātın Hüdā'dır şüphesiz
Gelin inşāf idelim hiç ana bir hemnā mı var
- 5 Seyfiyā bu eşek hūnumla sera-pā-ser negün
Kanlara gark olmamış bir dāmeni şahr mı var

75

Mefā'ilün Mefā'ilün Fā'ilün

- 1 Uyana bu hāb-ı gafletden behey pir
Yüzün döndür Hakk'a 'ömür oldu ahir
- 2 Benden cān-ı şirin çağırınca
Ana Cennet midir Tamu mudur yir
- 3 Kalınca kabir içinde zār u tenhā
Enisin munisin kimdir haber vir
- 4 Cevabın bunda hāzır eyledin mi
Su'al olduğu vakit cümle bir bir
- 5 Senin meşhūrdur ahir çün mekânın
'Acep nūrdan mıdır nārdan mıdır ol yir
- 6 Kamu aqvāl-ı ef'āl ol kaba'ih
Ayu maymun olur kurt ile hınzır
- 7 Olar öldükde karşunda dirilür
Yürü ölmezden evvel eyle tedbir
- 8 Nizamoğlu bu derde çāre olmaz
Gönül işlahına elbet gerek pir

75

- 1 uyana : uyan ist.

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fa'ülün

- 1 Ey zühre cebīn-i tevhīdin ayine candır
Zerrāt-ı cihān gün gibi içinde 'ıyandır
- 2 Sevdā-yı gamı gönlüme düşdün o māhın
Cüty oldu gözüm yaşı eşkinde revādır
- 3 Arzū-yu cemāl-i ruh şevkiyle dostlar
Her dem yüreğim gonca gibi dopdolu kandır
- 4 Ma'nide sağimlik hayat kalmadı bende
Zehr-i gamı nüş eyleyeli hayl-i zemādır
- 5 Bi-nām ü nişān olalı 'aşkıyla Seyfi
Engü-~~nümā~~ oldu 'acep nām-ı nişāndır

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Cigeri büryān bülbul ider zār
Gözleri giryān istegi gülzār
- 2 Hū diyelüm Hū saña gerek bu
Göznün eviñ bu görüne didār
- 3 Durma semā' it döne döne git
Komaya tevhīd-i gönlünde efkār
- 4 Terk-i dil ü cān eyle gel ey cān
'Āşık isek yan sen de yürü var

- 5 Ah bu gönülden 'arî yok elden
Utanmaz dilden oldu dili var
- 6 Ey fâlib Hâk gözünü aç bak
Hakkıyla mutlâk cümle ne kim var
- 7 Seyfi bilirstün sonra n'olursun
Âhîr olursun çâr ile nâçar

78

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Resûlün Âlî'nî sevmek Resûlallah'ı sevmektir
Resûlallahı sevmek sîdkıyla Allah'ı sevmektir
- 2 Hüdâ Kur'an'da kurbaya müveddet emri kılmıştır
Bu emrin imtisâli ol yüce dergâhı sevmektir
- 3 Bunu pir ü civân mir ü gedâ bilür benim ömrüm
Sevüp şehzâdeye ta'zim kılmak Şâhı sevmektir
- 4 Yürü leyl ü nehâr hayf-ı şitâ çıkarma kalbinden
Saña lazım olur her zamân her gahi sevmektir
- 5 Tarîk-i Ehl-i Sünnet kemâl-i imân Al u aşhâbı
Begüm vallahi sevmektir begüm billahi sevmektir
- 6 Kişi her ne sever ise anınla haşrolur Seyfi
Dil ü cândan gerek bize hümân ol mâhı sevmektir

77

- 6 Hakkıyla: hakla M2
- 7 Seyfi: Seyyid Seyfi M2/ nolursun: ne olursun M2/ç ar ile: çarla M2
- 78
- 4 çıkarma: çıkarım M2
- 5 ashabı: sahabi M2
- 6 "Seyfi" yerine M2'de "çünkü" yer alır. "Seyfi"yi
ikinci mısradaki kullanmıştır.

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Benim Al-ı Res'ülüm ol kişidir
Ki gönlümde benim nūr işidir
- 2 Haber dār olmayınca derd ü dilden
Anın seyyid içi değil dışıdır
- 3 Yoluna zāhir ü bātın siyādet
Bu seyyid iki 'ālem güneşidir
- 4 Gelüb her kim ki bundan bi'at etmez
Yezid'dir ya yezidin kardaşıdır
- 5 İmāmıdır zamānın Seyfi Seyyid
İfā'at eylemek mü'min işidir

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fa'ülün

- 1 'İlm-i kalbi muşaffa eyleyen göz yaşıdır
Menzilin 'alādan 'ālā eyleyen göz yaşıdır
- 2 Yad idüb işyānını kan ağla aram itmeyüb
Ateş-i tāmı-yı itfā eyleyen göz yaşıdır
- 3 Pāk ider ayinesin giryān olan 'āşıklar
Görmesün kalbin mücellā eyleyen göz yaşıdır
- 4 Dāne dane dökülen göz yaşın Cennet'de bil
Her birisin sorgulanan eyleyen göz yaşıdır

- 1 gönlümde: gönlümün M2/M2'de gönlümünden sonra "bir" vardır.
- 2 Dilden:dilinden M2
- 5 Seyfi Seyyid:böyle Seyyid M2

- 5 Yād idüp isyanını kan ağla Seyyid Seyfî sen
Guşe'yi maḥşerde cüyā eyleyen göz yaşıdır

81

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Çü geçdin lâ-dan ilāya halāş oldun eyā server
Cemāl-i yār ile aldım doludur görünür her yer
- 2 Saña bu şenliği benlik hicāb olmuş saña senden
Seni terk eyle sen sensiz verdir sen görünür dilber
- 3 Cihāna gelmeden maḥsūd olan Allah'ı bilmektir
Bilinmez ḥaḫ varılmaz yol bulamayınca bir rehber
- 4 Budur rehber ki Ḥaḫ nuru tecelli ide vechinden
Nübüvvet sırrına irmiş ola hem batını maḥlar
- 5 Nübüvvet ma'deni sırr-ı velāyet mürşid-i kāmīl
İşğinde kul ol Seyfî bulursun böyle bir server

82

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Cerāğ-ı mescid ü mihrāb ü minber
'Ali hem Fatımā şebber şübber
- 2 'Ali Zeyn-el-Ābā'ya bendeyim ben
Muḥammed Bakır'a cān oldu sūrūr

81

- 1 Cemal-ı yar ile: cemal-i yarıyla M2
- 2 Senliği: Senlik M2
- 4 irmiş: düşmüş M2

82

M2'de bu gazel mevcut değildir

- 3 İmāmım Cafer-i Şādık yolunda
Fedā olsuneğer var ise bin ser
- 4 İmām Musa'yı Kāzım din-i dünyā
'Ali Mūsa el-Rıza el peygamber
- 5 Taqi' kim ki sevse müttekidir
Taqi' sevmeyenler oldu ebter
- 6 Hāsan ül-'Askeri nūru ilāhi
Muḥammed mehdi oldu dine server
- 7 Yeter Seyyid Nizamoğluna 'izzet
Olupdur bende-i evlād-ı Haydar

83

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Seversin sen eğer fahr-i cihānı
Seversin neslini daḥi muḥarrer
- 2 Eğer sevmezsin evlād-ı resūlū
Cehennem saña olmuştur muḥarrer
- 3 Eğer fahr-i cihāndan utanırsun
Seversin neslini cān u gönülden
- 4 Murādın yoğ ise hiç Muştafa'dan
Muḥarrir bazı evlādına senden
- 5 Muḥammed ümmetinden olan Ādem
Resūlün neslini sevmek gerektir

82

- 4 imam: ser-imam ist.

83

İst. de bu gazel mevcut değildir.

- 6 Şunları kim sevmiye al-ı resûl
Muķaarır hınzır andan yığrektir

84

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Bir aceb oğlan yaratmış ol ilāh
Padişahlar eli olmuş bahtgah
- 2 Beş babası var veli anası bir
Bu acıdır yetmiş iki dil bilür
- 3 İki dili vardır ağzı başı yok
Bu cihānhalkuna anın nef'i yok
- 4 Anası karnına ol pey ey pūşer
Günde yüz kerre olur girer çıkar
- 5 Söyledik ne mendeler cānlar bulur
Söylemese tabuta girüb ölür
- 6 Bu mu'ammā seni Seyfi'nin eğer
Bilmez isen bir hisār vir eypüser

85

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Dehr döne dil-i virān adam değil divānedir
Devlet-i izzetin dırsen bir kuru efsanedir

83

- 6 şular: şunlar M2

84

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

85

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 2 Münkəsir olmuş gönüllerdir mekanım didi hâk
Her kaçan baksan anınçün gönölümüz virānedir
- 3 Arşı dūr eyler melâik hacılar hem Kâ'be
Dahili ko va'iz anınçün meylemez devrānedir
- 4 Zāhid dahli dü kendin gamım yine devamını
Anlamaz ebab-ı aşkın hālını bir ganedir
- 5 Ten yıkar pervāne şemini çü Seyyid Seyf gör
Şem-i tabi Hāsan yare cān yıkar pervānedir
- 6 Bu yanmaktan yakılmaktan murād Hāk ise Sufi
Vücudun aradan mahvit nazar kıl gör ne kan senin
- 7 Vücudu varlığın Seyyid Nizamoğlu'nun al gitsin
Ulaşdır aslına anı hayat-ı cavidan sensin

86

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fa'ilün

- 1 Hāb-ı gafletden gözün aç kendin idrak ide gör
Üstü anı fehmedüb gel sineni çak idegör
- 2 Ālem kalbinde istersin tecellî ide Hāk
Sil süptür dil şehrini şultān içün pāk ide gör
- 3 Gel tekebbür olma Şeytan gibi görüb kendünü
Secde toprağı alandı kendünü hāk anda gör
- 4 Derde düş derdin yağısı zira dermān dertdedir
Āşık Hāk'dan gāfil olma dide-i nemnāk ide gör
- 5 Nefsin ejderhāası Seyyid Seyf yutma sensin
Zikr-i Hāk'ı daima dilinde tiryāk ide gör

86

İst.de mevcut değildir.

3 Olma: gibi M2

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Resûlün ol kendi ismi seyitdir
Anıñcün ümmet-i ser-çeşmesidir
- 2 Gelüb bu çeşmeden nüş iteyen āb
Cehennem narı içre pişmesidir
- 3 İden Al-ı Resûlden gayre bi'at
Tarık-i Mustafa'dan şaşmasıdır
- 4 Kimin ki destgirtü seyyid olmaz
Şırât'ı ol geçerken düşmesidir
- 5 Karışmaz bunda kim Al-ı Resûle
Yezid-i mervân ile karışmasıdır
- 6 Kimin tacı değil hak-i rah-ı Al
Şeyatinler başına düşmesidir
- 7 Gören seyfi ecdadından ayrı
Anıñ ceddinden ayrı düşmesidir

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Uyan bu hâb-ı gafletten behey pir
Yüzün dönder Hakk'a ömr oldu ahîr
- 2 Bedenden cân ü şirinin çıkınca
Ana Cennet midir tamu mudur yir

- 3 Kalınca kabir içinde zār u tenhā
Enisiñ münisiñ kimdir haber vir
- 4 Cevabın bunda hazır eyle dinñi
Su'al olunduğu vaqt cümle bir bir
- 5 Senin meşhetdir ahır çün mekânın
Aceb nûrdan mıdır nûrdan mı ol yir
- 6 Kamu akvāl ü eftâl ü kabayı
Ayu maymundur kurd ile hınzır
- 7 Olar öldükte karşında dizilür
Yürü ölmezden evvel eyle tedbir
- 8 Nizamoğlu bu derde çāre olmaz
Gönül uşlaḥāne elbet gerek pir

89

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Ey kamu 'ālemlere perverdigār
Her ne kim var gizli saña aşikār
- 2 Sen bizi var eyledin madum iken
Lütf-i iḥsānına hiç yokdur şumar
- 3 Ben geda halimde bi-gavga iken
Genci muhnet itmiş idim ihtiyar
- 4 Bir aceb sevdāya düştü cān u dil
İnlerdir durmaz beni leyl-i nehār
- 5 Sabra takat kalmadı Şerḥ eyledim
Şimdine suret tutupdur rüzgār

88

4 din mi: kimi M2

- 6 Muktezā-yı nefse uydu her kişi
Hak ālem şimdi gayet azdılar
- 7 Ālīm ü evlāda hürmet kalmadı
Serrini İslām dinin bozdular
- 8 Bunlara elini de çek olmazsa ger
Bu dalaletde kalurlarsa bunlar
- 9 Mehdi-yi şahib zemān itse zuhur
Bulsa şer'i Muşafa'nın iřtiħār

90

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

- 1 Mer d-i merdān Hüdā'nın kanı zikrullah olur
Tālib-i didār-ı Hakk'un yarı zikrullah olur
- 2 Vuřlāt-ı Mevla dilersen iki ālem terkin olur
Sālik-i rāh Hüdā'nın varı Zikrullah olur
- 3 Ehl-i derd ol söylene bi-derde dendi ħālini
Dilde pūnhān aşkın esrārı zikrullah olur
- 4 Gel āvāmıyla kelimāt itme ħalbin hiç olur
Ehl-i tevhidin mūdām-ı güftārı zikrullah olur
- 5 Gitmesun Seyyid Nizamoğlu dilinden zikr-i Hak
Zulmet-i dil řehriniñ envārı zikrullah olur

91

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Cihān mülkünü var iden Hüdā'dır
Anıñ zikri kamu derde devādır

- 2 Hakk'ı bir bilmeğen Hak'dan cüdâdır
Münezzeh zât nur-ı Muştafa'dır
- 3 Resûlullah imâm-ı enbiyâdır
'Ali serdâr-ı şâh-ı evliyâdır
- 4 Hasan Hülkî Rıza nûr-ı ilâhî
Hüseyn Kerbelâ din mihr ü mâh
- 5 Nedenlû var ise mü'min kemâhı
İmam Zeyne'l-Âbâdin padişah-ı
- 6 Resûlullah imân-ı enbiyâdır
Ali serdâr-ı şâh-ı evliyâdır
- 7 Muhammed Bakır ol kan-ı mürevvet
Umarım huzra terdem ide şefkât
- 8 Resûlullah imâm-ı enbiyâdır
'Ali serdâr-ı şâh-ı evliyâdır
- 9 Habibi eğermek nesl-i mükerrem
İmâm-ı Mûsa-yı Kazım Şâh-âzâm
- 10 Ali Mûsa Rıza nâmını her dem
Dilinden koyma ta görmiyesin gam
- 11 Resulullah imâm-ı enbiyâdır
'Ali serdâr-ı şâh-ı evliyâdır
- 12 Tâli'dir ehl-i takvâ pişvâsı
Nâki'dir neslinin cânım fedâsı
- 13 Hasan'ül-Askeri dertler devâsı
Muhammed nesliniñ cânım fedâsı

91

İst'de 3, 6, 8, 11, 14, 17 ve 20. beyitler yok

2 bilmeğen: bilmeyen İst.

- 14 Resûlullah imâm-ı enbiyâdır
'Ali serdâr-ı şâh-ı evliyâdır
- 15 Muhammed mehdi çıksa zûlfikârı
Önünde bende olsam bir gubârı
- 16 Zelil olsa Yezidler taçdârı
İrişsek olmadın ol güne bari
- 17 Resûlullah imâm-ı enbiyâdır
'Ali serdâr-ı şâh-ı evliyâdır
- 18 Bugün Seyyid Nizamoğlu Hüdâ'dan
Temannamız budur hem Muştafa'dan

- 19 Erenler daği yâd idüb du'adan
Ki hiç ayrılmayayımânı 'âbâdan
- 20 Resûlullah imâm-ı enbiyâdır
'Ali serdâr-ı şâh-ı evliyâdır

92

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Hâkikat sırr-ı esrârın cihânda ehl-i hâl anlar
'Âvâm olan bilsün hâlet-i 'aşkı ve bal anlar
- 2 Girer mi her taharetsiz sanursun 'âlem-i kalbe
Gönül sırrın beyân itsün başiretsiz hayâl anlar
- 3 Okurlar levh-i mahfuzun kitâbın ehl-i 'aşk olan
Kalan zâhirde billah heman bir kıyl ü kaal anlar

91

16 zelil: harab İst.

92

Bu gazel M2'de ve İst.'de mevcut değildir.

- 4 Bekā cām-ı şerābından müyesser olmayan şāhsa
Cihānīñ zehrini nūş idüb biçare bal anlar
- 5 Tefekkür ide mi Seyfi rumūz-ı 'aşkı her ādem
Ḥaḳīḳat sözlerin her şāhıs ne bilsün hoş ḥaşāl anlar

93

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Dost elinden bu ile geldim mekânım andadır
Bunda tendir seyr iden ma'nide ḥānım andadır
- 2 Padişahım ben kulun gönderdi bunda hizmete
Ṭavus-ı kuds-i zādeyim āşiyānım andedir
- 3 Zūlmet-i dünyaya geldim içmeğe āb-ı hayāt
Bunda ārām eylemez dil mihribānım andadır
- 4 Cūşa geldi baḥr-i vahdet taşra itdi katresin
Bi-kararım anıñ çün er zemānım andadır
- 5 Bunda Seyyid Seyfi Rumi Kerhi didiler baña
Asıl adım bu değıldir adı şānem andadır.

94

Hece: 11

- 1 İlāhi bin bir adın hürmet için
Bizi son demde imān ile gönder
Ḥabibin Muştafa'nıñ hürmet için
Bizi son demde imānıyla gönder

93

Bu gazel M2 ve İst.' te mevcut değıldir.

94

Bu şiir M2'de mevcut değıldir.

- 2 Resûlün yâr-ı gârı hürmetine
'Ömer'in âh-ı zârı hürmetine
Ve hem 'Osman'ın ad-ı hürmetine
Bizi son demde imân ile gönder
- 3 Aliyy-ül-Mürteza şah-ı vilâyet
Anın hakkında nazil oldu âyet
Yüzü suyuna anın kıl inâyet
Bizi son demde imân ile gönder
- 4 Hüseyn ile Hasan Al-i Muhammed
Gözüm nûru didi anlara Ahmed
Bunların hürmetine eyle rahmet
Bizi son demde imân ile gönder
- 5 Bilirim kendimi çoktur günâhım
Aceb midir eğer dinmezce âhım
İki 'âlemde bunlardır penâhım
Bizi son demde imân ile gönder
- 6 Cem' enbiyâlar Hakk'ı ya Râb
Muğarrib evliyalar Hakk'ı ya Rab
Derûnî biryalar Hakk'ı ya Rab
Bizi son demde imân ile gönder
- 7 Kulun Nizamoğlu fakiri eser
Ki padişahım ol hakîrin
Ki sensin cümle 'abdin destgiri
Bizi son demde imânıyla gönder

95

Fa'ilâtün Fa'ilâtün Fa'ilün

- 1 Evliyâlar bildi Allahu ekber
Evliyâlar gördü Allahu ekber

94

10 İst'ade 2. mısra şöyledir: "Bizi son demde iman ile gönder"

- 2 Evliyālar dost eylendiler geldiler
Halk ıslāh etmek için her biri
- 3 Evliyālar gelmese bu 'āleme
Bu cihān halkı kalaydı serseri
- 4 Evliyādır enbiyādan söyleyen
Evliyālardır resūlün minberi
- 5 Anın çün oldu Seyyid Seyfeddīn
Evliyānın cān-ı dilden çakeri

96

Mef'ulü Fā'ilātün Mef'ulü Fā'ilātün

- 1 Āyine ilahi didārı didār evliyādır
Bu āyine gel bak cām-ı cihānnümādır
- 2 Baktıkça afitāba şūfī gözün kamaşur
'Aksini aha salsa bakmak ana revādır
- 3 Bir mürşid-i kāmile teslīm cān-ı dil kıl
Zira ki mazharı Hakk serveri evliyādır
- 4 Niteki sende senlik vardır ana varılmaz
Yok yire dökme yaşın tā'atlerin hebādır
- 5 Dūnyada görmeyenler hiç görmez āhirette
Aç gözünü āña bak bu kul Muştafa'dır
- 6 Benden saña naşihat sen senliğini terk it
Varlık āña yaraşur ez-gayrı Hakk fenādır

95

İst'â bu gazel mevcut değil.

96

M2'de bu gazel mevcut değil.

- 7 Seyyid Nizamoğlu'nun 'aşkı murād-ı Hakk'tır
'Aşk olmayan 'ameller cümlesi masivadır

97

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Merā'iler riya ile gelürler
Sa'adet ehline yollar bulurlar
- 2 'Acayib dürlü dürlü haylelerle
Merid idinür ahir sahtelerle
- 3 Neylesinler cevabın hak sanurlar
Velidir ol kişi muflak sanurlar
- 4 Merā'ilikde bizim yirimiz yok
Anın çün yanlarında birimiz yok
- 5 Olaydık Seyfiya biz de merā'i
Unuturduk cenāb-ı Kibrāya'ı

98

Mef'ülü Mefā'ilün Mef'ülü Mefā'ilün

- 1 Her dem kana'at üzredir al-ı Muhammed'in
Zira kana'at itmek idi hal-i Ahmed'in
- 2 Dünya ricāsın itmedi ecdādımız bizim
Dār-ı cihāna bakmadı ecdādımız bizim

96

- 5 ona bak: evkat, İst.

97

İst'le bu gazel mevcut değil

98

M2'de ve İst'le bu gazel mevcut değildir.

- 3 Yoktur fenāda gerçi ki hiç kabanmaz
Mülk-i bekāda olsa gerek 'itibārımız
- 4 Bu kā'inata kim ki gelür 'ākibet gider
Pes 'akıl ü dāne cihān devletin nedir
- 5 'Akıl oldum ki Seyfi sor nesl-i Ahmed'i
Her kim ki sevmez Ali'n ol sevmez Muḥammed'i

99

Mefūlū Mefā'ilū Mefā'ilū Fa'ülün

- 1 Cānān eline zinet içün cān ittürler
Didār-ı Ḥaḳḳ'ı görmeğe insān iletürler
- 2 Yusuf gibi şāh oldun ise Mısır vücuda
Dil-i Ya'kub yine ismini andın iletürler
- 3 Şunlar ki nedir bilmediler 'ilm-i le dūnnū
İnsān getürüb dünyāya hayvan iletürler
- 4 Her kim ki içer bunda meyl-i 'aşḳ-ı ilāhi
Ol 'aleme ol aşḳ-ı mestān iletürler
- 5 Seyfi kime kim telkin ider ümmi serā dan
Giryān getürüb dünyāya ḥandān iletürler

100

Mefā'ilūn Mefā'ilūn Mefā'ilūn Mefā'ilūn

- 1 Acayip derde düştüm āña dermān bulmadım hergiz
Baña hem derd olur bir lahza yanan bulmadım hergiz

99

Bu gazel M2'de mevcut değildir

100

İst. 'ḫ bu gazel mevcut değildir.

- 1 İst. 'ḫ "ana" yok

- 2 Bulur virānelerde isteye genç ey şāhım
Benim gön̄lüm gibi 'ālemde virān bulmadım hergiz
- 3 Kaçan yaşlar döker didim derūnī gülīstan eyler
Gözüm yaşı gibi billāh yaran bulmadım hergiz
- 4 Gön̄ül āyinesin pak it tecellā eylesün ol Hāk
Cemāl-i nūru Mevlā gibi seyrān bulmadım hergiz
- 5 İçelden bāde-yi 'aşkı yitürdüm 'akl-ı idrākı
Nizamoğlu gibi dem-beste-i ḥayrān bulmadım hergiz

101

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 'Acıdır ḥalk-ı 'ālemden gön̄ül 'ar eylemez hergiz
Beni rüsvā-yı 'am itdi sözüm kār eylemez hergiz
- 2 Olub mecnūn-veş her dem figān āh-ı zār eyler
Nidem Leylā-yı feryādım ḥaberdār eylemez hergiz
- 3 Bugün Ferhād'a dönmüşdür gön̄ül bu 'aşk-ı Şirinden
Dilāverdir virir cānını efkār eylemez hergiz
- 4 Cemāl-ı yāri dilberden bu dil-i Menşūra dönmüşdür
Muamber zülfüne dilber beni dār eylemez hergiz
- 5 Dururken Seyfiyā bak temaşā-yı rūh-ı cānānı
Gön̄ül arzu-yı vaşl gayr didār eylemez hergiz

100

2 İst' te 2.mısradā "benim" yok

4 tecella: tecelli M2

101

2 ah-ı zar eyler: ah-ı zarıyla M2

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Bir gün ki evvelâ dürülür defterimiz
Kara toprağa karışır tenimiz
- 2 Kala heb bunda bizim didüğümüz
Kara toprak ola bir gün birimiz
- 3 Sorucular geleler kabrümüzze
Soralar dünyada hep ittiğimiz
- 4 Hâlimüzde nesne yoktur billâh
Rûz-ı mahşerde şaşırma dilimiz
- 5 İde mi bize şefâ'at Muştafa
Seyfiyâ biz kim günahkâr ümmetüz

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Bu bir deryâ-yı vahdettir kenârın görmedim hergiz
Tükenmez mevc'i amma rüzgârın görmedim hergiz
- 2 Düşüp girdâb-ı 'aşka durmadan dönmekte 'âşıklar
Karara çâre yok hiç ihtiyarın görmedim hergiz
- 3 Beden bir câh-ı zulmettir halaş it cân ki ondan
İrîştî ahîre'ömrüm nihârın görmedim
- 4 İşidüp bu inledim dahlidermiş çünkü münkirler
Hele bi-derd olanın âh-ı zârın görmedim hergiz

- 5 Nizamoğlu kanı bir gül ki açılmış fenā olmaz
Gülistan-ı cihānın ben baharın görmedim hergiz

104

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Bu dehr-i pire-zenden geçmeyen Mevlāsını bilmez
Göñül tevhīdiyle pāk itmeyen Mevlāsını bilmez
- 2 Temāşā etmeyen mir'at-ı dilde kendü aḥvālin
Bir āḥir kişiniñ seyrüttüğü rü'yāsını bilmez
- 3 Ḥaḳīkat 'āleminden demuran dünyaya tālipler
Yalan söyler inanmak istediği da'vāsını bilmez
- 4 Bekā mülkü şāfāsından haber-dār olan 'āşıklar
Bu çarḥ-ı bi-vefānıñ aslı yok dāvāsını bilmez
- 5 Göñül ayine-yi İskender'i nūr-ı dahildir
Bunu seyretmeyen kanden gelür a'dasını bilmez
- 6 Tecellī-yi cemāl-i yāre her kim mazḥar olduysa
Yıkār pervāne-veş ol şem'e pervānesini bilmez
- 7 'Aceba Seyfiyā devānına dahlitse 'āşıklar
Başında 'āşıka şüridenin sevdāsını bilmez

104

- 1 Mevlāsını:takvasını M2
- 4 aşıklar:'arifler M2
- 5 İskender'i:İskender M2
- 6 "Şem"dan sonra "hiçbir" yer alır M2/M2'de 2.beyitte
"pervana" mevcut değil.
- 7 "Seyfiya"dan sonra "zahidere" vardır M2/"aşıklar"
M2'de mevcut değildir.

105

Mefā'ilün Mefā'ilün Fā'ilün

- 1 İrişti âhire 'ömrüm tükendi
Diriğa sonu yok fikrim tükenmez
- 2 Tenimden cān-ı şirinim usandım
Cihāndan nefis-i bed-şūmum usanmaz
- 3 Dehānımda olan dişim değildi
İki kat oldu bu belim büküldü
- 4 Bedenden kuvvetim gidüp çekildi
Gönül dahi beni pir oldu usanmaz
- 5 Kara kıl kalmadı hengiz başımda
Yiğitliği görür oldum düşmanda
- 6 Nice yıllar yüzüme güldü dünya
Meğer aldadırmış beni diriğā
- 7 Yüzün dönderdi şimdi benden eyva
Beni gör göynüm ondan dahi dönmez
- 8 Nizamoğlu cihanda çün gidersin
Bu malı mülkü cem' idüp nidersin
- 9 Turalım dünyayı bütün yutarsın
Böyle gidüp sāna nef'i dokunmaz

106

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Rażiyuz dehrin cefāsına vefādan geçmişüz
Tālib-i mihnet biziz zevk u şafādan geçmişüz

105

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 7 göynüm:gönlüm İst.

106

- 1 biziz:biraz M2

- 2 Terk-i tecridiz fenā mülkünde abdāl olmuştur
Varımız terk eyledik tāt-ı kabadan geçmişüz
- 3 Āteş-i 'aşkıyla yaktık nefsimiz kelbini biz
Aşinā-yı 'aşk olalıdan masivādan geçmişüz
- 4 Dil saçı leyla'sına Mecnūn olalıdan dilberin
Kuh-i mihet meskenimdir āşiyāndan geçmişüz
- 5 Şofu ister bizi irşād ide kendi yoluna
Seyfiyā biz ehl-i 'aşkız ol riyādan geçmişüz

107

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Zāhid bize ta'n eyleme ḥalvetiyüz devranıyuz
Biz ehl-i 'aşkız söyleme ḥalvetiyüz devranıyuz
- 2 Müfti fetvā virir bana canım kurban olsun ana
Komaz bu 'aşk benî bana ḥalvetiyüz devranıyuz
- 3 Zikrullah ider dilimüz güzeldir bizim yolumuz
Her kişi bilmez ḥalımız ḥalvetiyüz devranıyuz
- 4 Yandırsalar küller gibi çiğnetseler yollar gibi
Taşkın akan seller gibi ḥalvetiyüz devranıyuz
- 5 Seyyid Nizamoğlu gine mecnūn olmuş döne döne
Girdi çün 'aşk meydanı ki ḥalvetiyüz devranıyuz

107

- 1 ta'n:dāhil M2/halvetiyüz devranıyuz:devranıyuz devranıyuz M2/
2 ana:sana M2/"bu aşk" "komaz"dan önce yer alır.M2
3 her kişi:kimseler İst.
5 girdin:geldin M2

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Sanma ey zâhid bizi zâyid yire divâneýüz
'Âlem-i bezm-i ezel câmin çeken mestâneýüz
- 2 Geçmişüz tâc-ı kabadan terk-i tecridüz bugün
Lâ'übalî pak meşreb sakini humhaneyüz
- 3 Düşmüşüz dergâha dönmek yoktur ey zâhid bize
Döne döne yanmışuz biz ateşe pervaneyüz
- 4 On sekiz bin 'âlemin 'ayinesidir qalbimiz
'Âlem-i zâhirde zâhid gerçek pervaneyiz
- 5 Olmuşuz Seyyid Nizamoğlu gulam-i Ehl-i Beyt
Biz 'Ali'nin Kanber'i gibi bugün şirâneýüz

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Tâlib râh-ı hâkikat ba'zı evlâd eylemez
Ba'zı Al-ı Haydar'ı kendüne mu'attad eylemez
- 2 Ehl-i imânın diyin tutmaz Yezitden cânibin
Muştafa'nın şefkâtinden kendünüzün yâd eylemez
- 3 Biz muhibb-i handân-ı Muştafa'yuz şüphesiz
Anın için cevrider devrân bizi şâd eylemez

- 1 yire:yere M2//alem-ibezm:alem ü bezm İst.
2 tac-ı kabadan:taç u kabadan İst.

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 1 bazı:yüz İst.
2 diyin:din İst.

- 4 Devleti didār-ı bākī isteyen yevmü'l-hisāb
Mihnet-i derd-i belādan bunda feryād eylemez
- 5 Kerbelā'da şāh Hüseyn'in kim işide hālını
Seyfiyā virān ider göynünü ābād eylemez

110

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Ya Rab baña derdin vir dermān gerekmez
Didārın görenlere özge seyrān gerekmez
- 2 Zāhirde şultānlarından mansıp almazsın diyen
Benim şultānım birdir iki şultān gerekmez
- 3 Nefsimle çok eyleştım āhır yandım tutuştım
Bākī cāna yetiştım bu fānī cān gerekmez
- 4 İstedigimi buldım cümle cihāna toldum
Keun ü mekān ben öldüm iki cihān gerekmez
- 5 Ne iyi ne yahşiyimn ne dostum ne nāşım
Bir yoğ olmuş kişiyim işşı ziyān gerekmez
- 6 Ben çıktım bu aradan kaldı beni yaradan
Öldür eyleyüp iden şekk ü gümān gerekmez
- 7 Seyyid Seyfullah ister yārin didārın göster
Bir zerre 'aşkun yeter din ü imān gerekmez

109

- 5 bu göynünü:gönlünü İst.

110

- 2 sultanlarından: sultanların İst./mensub:nasib,İst.

111

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Bu 'aşk bir baħr-ı ummāndır buna hadd ü kenār olmaz
Delilim sırr-ı Kur'an'dır bunu bilende 'ar olmaz
- 2 Sūre geldim ezeliden pirim Muħammed Ali'den
Şerābı İāyezāliden iĉenlere hūmār olmaz
- 3 Eġer 'āşık isen yare sakın aldınma aġyāra
Düş İbrahim gibi nāre gülşende yanar olmaz
- 4 Kıyamazsın başı cāna ıraktur girme meydana
Bu meydanda nice başlar kesilür hiç sorar olmaz
- 5 Haġ eyler haġk olanlara kendü özün bilenlere
Dost yoluna ölenlere kan bahası dinar olmaz
- 6 Ba-u şu Maşur'un işine halkı üşürmüş başına
Ene'i-Haġk'ın firaşene düşenlere tımar olmaz
- 7 Seyfullah sözünde mesttir şeyhinden aldığı derstdir
Divāne-ra kalem nisttir ne söylerse kanar olmaz

112

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Ten libāsın terk edüp cānānı ister cānımız
Hil'kat-ı Rabbani ile setr ola 'uryanımız
- 2 On sekiz bin 'ālemin virdik fenā varlığına
'Ālemi hayrette yokluktur bizim erkānımız

111

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

7 Seyfullah:Seyfi İst.

- 3 Biz irāde-i hankahında iḳāmet etmişüz
Böyle emretti bizim çün pirimiz şultānımız
- 4 Biz defālet yolların rāh-ı hidāyet etmişüz
Div'i ittik biz melek mü'min durur şeytānımız
- 5 Pençü heşt ü si ve dü ḫarfin ḫır'at itmişüz
Suret-i mürşide gördük sūre-yi ṛāḫmanımız
- 6 Terk-i tecridiz fenā mülkünde abdāl olmuşuz
Hankāh-ı dilde ḫaḫtır ruзуşeb miḫmārımız
- 7 Cān ü başı terk idenlerdir erenler ḫaḫrete
Bulmadık cānāna Seyfī virmeyince cānımız

113

Mef'ūlū Mefā'ilū Mefā'ilū Fa'ūlūn

- 1 Dostlar yanup yakılayım ol yār ele girmez
'Aşḫ odu gibi yanmaḫa bir nār ele girmez
- 2 Ki men Menşur olayın cān-ı gōñülden aslayın
Dost zūlfü gibi 'aşıḫa bir dār ele girmez
- 3 Dil derdini şerḫ etmeḫe bulunmadı bir yār
Baḫrımnda biten baş gibi gam-hār ele girmez
- 4 Bimār-ı gam-ı 'aşıḫa devā isteme 'aşıḫ
Dertdir dermān ona tımār ele girmez

112

- 5 M2'de "dü"yoktur./etmişüz:eyleyüb M2
6 terk-i tecridiz:terk-i tecridin İst.

113

- 1 dostlar:dostlarım M2/yanup:yanayım M2/"ol" M2'de yok// kimen:ben ist.
2 M2'de "ki"yok./"aslayın" beyitin sonunda deḫil ortasında
("olayın" dan sonra) yer alın.
3 gam-ı har:gamdar M2
4 gene:gine M2

- 5 Bulmak dilersen eğer Hakk'ı sen seni terk it
Yokluk gibi Seyfi dahi bir ele giremez

114

Vezim = 8

- 1 Biz bu dünyada bir kuşuz
Her yana uçub gezeriz
Hakk'ın ni'metlerini yiyüp
Suların içüp gezeriz
- 2 Yolumuz üstünde bizim
Ecel dirler bir tuzak var
Hiç ondan korkumuz yoktur
Kanatlar açup gezeriz
- 3 Ön-soñ yollarımız uğrar
Ol tuzağa bir gün bizim
Kurtulmağa dermân yoktur
Yok yire kaçup gezeriz
- 4 Üstümüzde 'avcı turmuş
Boğazlamak ister bizi
Yüz bir dürlü fikirleri
Biz kesüp biçip gezeriz
- 5 Seyyid Nizamoğlu eken
Bunda anda biçer derler
Gözümde kanlı yaşları
Anıñ çün saçup gezeriz

113

- 5 M2'de birinci mısra şöyle:"bulmak dilersen anı eğer
sen seni terk it" // M2'de "dilersen" yerine "gibi" vardır
- 114
- 4 M2'de 4.dörtlük ile 5.dörtlük yer değiştirmiş
- 5 İst'de "anı" yer alır.(1.mısra)

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Dirigā vādī-yi gamda kalan āvāreler sessiz
Bu dest-i Kerbelā'da bi-kesv-i bī-çāreler sessiz
- 2 Kaçan kim 'asker-i 'a'dasızi bir bir şehid eyler
Derūni sine ve billah bağrım pāreler sessiz
- 3 Nidem hiç doğmadı bahtım güneşi burç-ı muharetden
Dirigā ayrı zulmetde kalan sod-pāreler sessiz
- 4 Nola ger devlet-i dünya müyesser olmasa bunda
Mugarrir dār-ı 'uqbada kabu şehzādeler sessiz
- 5 Kıyāmet günü āzād eyle göz Seyfi Tāmū'dan
Resūlallah'ın evlādı olan māhpāreler sessiz

Mefā'ilün Mefā'ilün Fā'ülün

- 1 Muḥammed'den şefa'attir ricāmuz
Suna kevser şarābın Mürtezā'mız
- 2 Kulu kurbaniyuz cān u gönülden
Kabul itsün Ḥasan Ḥulq-ı Rızā'mızdır
- 3 Yezide sad-hezār la'net olsun
Şehid itti Ḥüseyn-i Kerbelā'mız
- 4 Beni mervānilerden bir münafık
Göçürdi Ḥazret-i Zeyn'ül-'Ābā'muz

- 5 Muḥammed Bakıra cānım fedādır
İmām Ca'fere'dir iktidāmuz
- 6 Mûsa-ı Kāzım'ın ben bendesiyim
Naẓar itsün Ali Mûsa-yı Rızāmuz
- 7 Tākī şultān din-i şāhı vilāyet
Nākī dil-Ḥaḳ tarika rehñumamuz
- 8 Ḥasan-ül Askeri'niñ 'askeri yüz
Muḥammed mehdidir sahip levāmuz
- 9 Murad-ı Seyfi'niñ bunlarla kopmak
Budur ta haşrolunca muktedāmuz

117

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Muştafa ü Murteẓā ecdādımız
Seyyid seadet olupdur adımız
- 2 Kimse ta'limiyle 'ālim olmaktan
Oldu Cibril-i emin üstādımız
- 3 Geldi gökden cedd-i ulemā kitab
Oldu Kur'an-ı azīm ecrādımız
- 4 Ehl-i Beyti Muştafa olduğumuz
Bize bu izzet yeter bünyādımız
- 5 Ölüñüz diriniz olmazdı neslini
Ger'eğer anılmasaydı adımız
- 6 Kesilür sanmak resülün neslini
Dünya durdukça durur irşādımız

117

- 7 Münkîr olman nesline peygamberin
Muştafa'ya irişür feryâdımız
- 8 Devlet-i izzet-i se'adet bu yeter
Fâtımâ Bint-i Resûl'dü anamuz
- 9 Seyfiyâ eğeri bekaten çeşmine dokunursan hançeri
Âhîretde padişah 'Alimiz

118

Müstefî'lün Müstefî'lün Müstefî'lün Müstefî'lün

- 1 Zâhid bize dahleyleme hem zâhid hem takva biziz
Kesret gamından kurtulan şol âşîk yektâ biziz
- 2 Biz bu fenâdan geçmişiz dâr-ı bekâyâ göçmüşüz
Vahdet şerâbın içmişiz şol mest bi-pâyân biziz
- 3 Okumadık biz hiç kitab gider bize viren cevâb
Olduğu vakîf el-heşab hem müfti hem mela biziz
- 4 Ârifleriz âşîklarız biz hürmete kayıklarız
Her da'im uyanıklarız Hakk'ı gören bâña biziz
- 5 Seyfi cihânın hikmetin bildin kamu mahiyyetin
Gelsün görenler suretin ayine açıla biziz

119

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Gerçi ki okumada yazmada kâmil değiliz
Hele bilmekde Hakk'ın en hacc câhil değülüz

117

- 8 İst.'te mevcut değil.
- 9 İst.'te beyit şöyledir: Seyfiya bir ahiret sultanıyız //
Oldu dünyada viran abadımız

- 2 Bende-i Hâzret-i Hakk'ız bilürüz kulluğumuz
Hizmet-i nefse haris olmuş erzal degülüz
- 3 Ta ölünce komazız dâmen-i 'aşkı elden
'Aşkı olmayayına el-hasil kaail degülüz
- 4 Bize 'arz eyleme şûfi bu cihân cifâsını
Tutiyiz doğrusu kuzgunluğa kaail degülüz
- 5 Sağar-ı aşkla ser-mest-i müdamız Seyfi biz
Vech-i cānān var iken gayriyamaail degülüz

120

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 İsm-i Hunun feyzin idrāk eylemez her hār u ḥas
Kaf-ı Anḳadan su'al eyle ne bilsün her mekes
- 2 Çün hüvel evvel hüvel âḥir Hüdâ'dır gayri yok
Zâhir u bâtin hem oldur zir u fevku piş ü pes
- 3 Lā ilāhi illānın esrarından aldinsa ḥaber
Görünür illa görünmez gözüne 'ālemde kes
- 4 Tavus-i kudsi Hüdâ'sın aşiyānıñ yād idüp
Dār-ı mihnettir bu dünya eyleme hergiz heves
- 5 Baḥr-i vahdet mürgüsün düştün tabi'at damına
Asla raci' olmağa cehdeyle sındıkta kafes
- 6 On sekiz bin 'āleme ayinedir kalbün senin
Kendü ef'alindir anda görünen yahşu 'abes

119

- 4 cifasını: cefasını İst.
- 5 var iken: dururken İst. / İst 'te "biz" yer almaz (1. mısra)
- 120
- 3 Rıza: dar M2
- 5 ikrarima: ikrarım

- 7 Karban-ı ehl-i 'aşk'tan Seyfi dūr olma sakın
Şubḥ ü şām olsun dilinde zikri nālânın çeres

121

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Elif Allah ba beḳādır ta te'āla sa sebil
Cim cemāli celāli ḥa ḥayāta irdim üş
- 2 Hı ḥabīr dal delildir zel zatına anın
Rı rahimdir rahmi çok zal zevālsiz bildim üş
- 3 Sın sam'i şın şükür sad şameddir dad rıza
Tı ṭahur zı zuhur ayn Alimdir virdim üş
- 4 Ğayn Gani fe Fettah ḳaf Ḳadir kef Kerim
Lam latif mim mucīb nūn nur kef gördüm üş
- 5 Vav Vahid den bugün he hidāyet ister gel
Lamelif la dimezim iḳrārıma durdum üş
- 6 Ye Ḥayy ismini terk etme ihyā ide gör
Ben bu gōñül şehrine esmā ile girdim üş
- 7 Seyyid seyfi bu cihān dar-ül kararu deḡildir
Ezel-ebed mülküdür biḥāmdillāh yurdum üş

122

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Derd-i 'aşk oldum meded ey derde dermānım yetiş
Tende cān itmez karar ey cāna cānānım yetiş

121

- 1 sebil:sewab M2
- 2 M2'de ve İst'de birinci mısra şöyledir:
"Ha hayır de delil re rahimdir rahmî çok" M2'de ikinci mısra şöyledir:
"Zel zatına anın zel zevalsiz bildim üş"

- 2 Hazr dil ister şerâb-ı cavidânîñdan seniñ
Hayyü La-Yefna olan ey âb-ı hayvânım yetiş
- 3 Pây-ı māl itti diriğâ nefis-i bed-şumûm beni
Destegir ol bende ki lütf ıssı-ı şultânım yetiş
- 4 Hatırım cem'iyetin dağıttı devr-i rüzigâr
Sen dururken kim bilir hâl-i perişânım yetiş
- 5 Ben ne hâkim saña layık 'ibadet eyleyim
Sen hidâyet kıl baña fâzıl ıssı şultânım yetiş
- 6 Çün ezel deryâsıdır aslı Nizamoğlu'nun
Al kabul it katreni ey baır-i ummanım yetiş

123

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Şimdi bildim dostlarım cânımda cânım var imiş
Cânlara cânlar virir cân u cihânım var imiş
- 2 Şof virdim saña tac-ı hırka-yı seccadeyi
'Âlem ü dilde benim râz-ı nihânım var imiş
- 3 Ben tecelli Tur'uyum yoğ oldu cümle varlığım
Sanma bu cismim görüb nâm u nişânım var imiş
- 4 Bî-mekân oldum benim kanım değildir bu mekân
Lâ-mekân mülkünde bir özge mekânım var imiş
- 5 Cânrevân ittim Nizamoğlu gene Hakk'dan yana
Cenâb-ı Hakk'a gider rûh-ı revânım var imiş

122

5 M2'de "ki"var/sultanım:rahmanım M2

6 al:ey M2

123

1 dostlarım:dostlar M2, İst'de yer almaz/can:cani İst.

2 sof: sofî M2, İst.

Vezin: 8

- 1 Nazar ittim saña baña
Sen ben heman bir söz imiş
Bu dünyanın öñü sonü
Bir karışıkdan az imiş
- 2 Menşub-ı devlet diyu yelme
Atlaslar giyüp kurulma
Aç gözünü gafil olma
Cehennemden bir göz imiş
- 3 Dünyaya bakıp nedersin
Öñ soñ bırakup gidersin
Seniñ ile gidecek
Beş altı arşın bez imiş
- 4 Mü'minler dünyada gülmez
Nefsi mur'adinca olmaz
Bunda gam çeken 'aşıklar
Âhirette hep-şād imiş
- 5 Seyyid Seyfî yetmiş ancak
Mürşid elin tutmuş ancak
Dürlü dürlü hayalleri
Göñül evinden kazımış

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Gider oldum ey beden şimdengerü var elvedā
Göz kulak ey el ayak dilde küftār elvedā

124

- 2 ile: bile M2
- 3 ön: dön İst.

- 2 Bir zamānsız gele bu dünyada ālem eyledin
Şimdi sizden vaz geldim çār-ı na-çār elvedā
- 3 'Ömrümün~ sermāyesin yok yirlere harc eyledim
Heb senün~ meğer yine uydum nefis-i meḳḳār elvedā
- 4 Ey oğul kız mülk ü malım baña sizden çāre yok
Geldi iriştı ecel ey yār-ı aḡyār elvedā
- 5 Çün beḳā mülküne Seyyid Seyfi'ya gel didiler
Ey fenā dünya saña şimdengeri var elvedā

126

Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Bu 'ālem bir ḡayāl ancak
İşi heb mekr ü ancak
- 2 Bu virmekler bu almaklar
Hemān bir kıyl ü kaal ancak
- 3 Şafası zevḳ-i dünyanın~
Sevābı yok vebal ancak
- 4 Eyi yadlı ne etdinse
Sonu bir bir su'al ancak
- 5 Cihāne bakmamaḳ Seyfi
Begayetle kemāl ancak

125

- 3 yirlere:yere
4 oğul:gafil İst.
5 beka mülküne:mülküne İst.

126

Bu gazel M2'de mevcut değildir

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Çün ezel baħrında itti cānı ol şultānı ğark
Anıñçün görünür gözüme āh-ı efgān ğark
- 2 Baħr-i vahdet ğarktır 'ālem-i serā-ser kıl nażar
'Arş ü kürsi levh ü kalem bu tak-ı heft-i eyvānı ğark
- 3 Mescid ü meyħāne ğark ü Kā'be buthane ğark
Baħr-i vahdetde muķarrer küfr ile imānı ğark
- 4 Öyle müstağraķdır ey hoca zemin ü asūmān
Berrü baħr ü kuh saħra çarħ-ı sergerdan ğark
- 5 Tāmu vü nirāna ğark mālik-i sūzānı ğark
Cennet ü hūrī ve ķusūr ravzā-yı nirānı ğark
- 6 Müfti molla müderris kaadi va'iz şeyh ğark
Şuf-i seccāde ğark 'ārif-i 'irfān ğark
- 7 Āb ü ateş bād ü ĥak ol baħre ğark olmuş ķamu
Ta süreyyā'dan serāya gizli vü ā'yān ğark
- 8 Ādem ü İbrahim ü Azer Nūh Yā'kub ālini
Hażre-i İsmāil ü İshāķ Muse'bn-i Meryem dāhi
- 10 Yār ğark aġyār ğark ü mest ğark hüşyār ğark
Sır ğark esrār ğark vü vālih ü ĥayrān ğark

- 1 ezel: ecel M2
- 2 baħr-ı vahdet: baħr-ı alem M2
- 4 gun: günü İst.
- 7 M2'de yok
- 8 Hızır: Hazret İst.
- 9 kamu: dahi M2 / "hem" İst'de yer almaz

- 10 Oldu hem Davud Süleyman İse'bn-i İmrân ğark
Aḥmed-i Muḥtar cihāne raḥmeti raḥman ğark
- 11 Baḥr-i vahdetten sada inni Ene'lah'dır gelen
Anıñ çün oldu Mansūr dar hem urġan ğark
- 12 Faẓl-ı Ḥaḳ'dan feyẓ erişdi indi 'asare fenā
Çıkarıp postun Nesimi oldu gör üryān ğark
- 13 On sekiz biñ 'ālem çünkü Seyyid Seyfi ğark
Eylesün ko varlığın ol baḥr-i pāyān ğark

128

Mefūlū Mefā'ilūn Mefūlū Mefā'ilūn

- 1 Ya Rab nideyim sensiz ārañ-ı dil ü cān yok
'Aşksız olan diller taḥtdır aña şultān yok
- 2 'Ālemse tēkayyürde ḥalk ise taḥayyürde
'Ārifim diġenlerde bir vecd ile nālañ yok
- 3 Derdü elemleri Ḥaḳḳ'dan ayrılrsa gönül bir dem
Guya ki ġarīb olmuş tenhā aña yārān yok
- 4 Var itme tabib olmaz 'aşk hastāsına timār
Bir derde giriftārım dertdir aña dermān yok
- 5 Cān u ser-i 'aşkıñdan kimin ki karar itmez
Ol sinede bir zerre hiç din ile imān yok

127

- 10 M2'de bu beyit yoktur.
- 13 M2'de "oldu"var
- 128
- 2 Beyit M2'de yoktur
- 3 Beyit M2'de ikinci beyittir./M2'de ve İst."ki"yoktur./alem:ana, İst.
- 4 giriftarım derttir:giriftar-ı derttir M2

- 6 Hūrī ile gilmānın bundan iletür mü'min
Cennet'de behey derviş hūrī ile gılman yok
- 7 Ahlāk zemimedir Tamūda saña ateş
Bir zerre kadar anda hiç ateş-i suzan yok
- 8 Ya Rab Nizamoğlu ayırma muhabbetinden
Envār-ı cemālinden özge aña seyrān yok

129

Mef'ûlû Mef'â'ilû Mef'â'ilû Fâ'ûlûn

- 1 Bilmem ne sanur 'âlemi bu şûfî-i zerrāk
Gayretiyle Hakk'a irem sanur ol aḥmak
- 2 Cismüni aradan götürüp keşf-i hicāb it
Kendünde dilersen bulasın Hakk'ı muḥakḳak
- 3 Cān didesin aç 'âleme cāndan nazar eyle
Ol dem görüne saña cihān ḥaḳ ile mutlak
- 4 Biz 'āşık-ı didārız eya şûfî cihānda
Meyhāne yeter bize yürü var saña Uçmak
- 5 Ber-dār ideler ger beni Hakk'dan dönüşüm yok
Hakk söylemişem Hakk demişem Hakk'dır Ene'l-Hakk
- 6 Ey talib-i Hakk gel biru gel gezme bayaban
Kim sendedir el işittiğin 'âleme sultān
- 7 Cānānı içün cānu serün terkin uranlar
Oldu bu cihān içre eder sâhib-i meydan

129

Bu gazel M2'de mevcut değil

- 1 gayret eyle: gayretle İst.
- 2 cismini: cismin İst/götürüp:götürün' İst.
İst.'de ilk 5 beyit mevcuttur.

- 8 Her kim ki Hakk'ı gördü cüdâ kendi özünden
Kaldı iki 'âlemde ebed câhilü nâ-dân
- 9 İns ü melek çarhu felek cümle ister
Sen sanma tehi kendüni ey sâhib-i 'irfan
- 10 Ber-dar ideler ger beni Hakk'dan dönsem yok
Hak söylemişem Hak demişem Hak'dır ana El-Hak
- 11 Nefsini bilen Hakk'ı bilür didi Muhammed
Nefsini bilen kişilere indi se'adet
- 12 Aldatma hayâline sakın sen bu fenânın
Girdiler isek sana Hüdâ eyleye rahmet
- 13 Irmez ikilikle kişi Ceñab-ı Hakk'a
Gel birliğe yitegör nicedir 'âlim-i vahdet
- 14 Her kim ki muğayir göre kendün Hüdâ'dan
Keşfolmadı kalmadı ona esrâr-ı hakikat
- 15 Berdâr ideler beni Hakk'dan dönüşüm yok
Hak söylemişem had imişim Hak'dır Ene'l-Hak
- 16 Cehd eyle dürtüş kâşif-i esrar olasın sen
Benliği gider 'âşık-ı dâr olasın sen
- 17 Nûş ile yürü bâde-i vahdetden eya dil
Serhoşda gör bülbül-i gülzâr olasın sen
- 18 Yak nefsi 'aşk ateşine mahv-ı vücûd it
Girdiler isek hemdemi didâr olasın sen
-
- 19 Seyfî berü gel cân ü serün sen de fedâ kıl
'Ukbada varıp bir ulû serdâr olasın sen
- 20 Ber-dâr ideler ger beni Hakk'dan dönüşüm yok
Hak söylemişem Hak demişim Hak'dır Ene'l-Hak

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Mest-i ilaya'kıl edildin beni cânāñ-ı 'aşk
Oldu bu sîne derūñî ezeli hâne-i aşk
- 2 Giceler sabaha değin nāle vü feryād iderim
Gam-ı hicrāñ delili bağrımı oldum ney-i 'aşk
- 3 Mescid ü medrese zāhid saña var bākī yeter
Mey içüp mest-i harāb olmağa hum-hâne-yi aşk
- 4 Gele şūfī kerem it koya şu zühd-i huşk'ı
İçüp cām-ı muhabbet ola mestāne-i 'aşk
- 5 Seyfiyā şof kaçan terk ide zühd ü hevesin
Sanur ol 'aklı yitük şol kuru efsāne-i 'aşk

Mefā'ilün Mefā'ilün Fā'ilün

- 1 Saña senden gözün nūru bakınacak
Görünmez gözünñe ol nūr bakınacak
- 2 Görünür gözüne göz nūru oldum
Aradan senliğı benlik çıkacak
- 3 İdersin kesb-i tahsil-i başiret
Görünür dost ilî bundan bakınacak

-
- 130
- 5 sof:sufi İst.
- 131
- 2 senliğı: senlik M2
- 3 dostili: dost M2

- 4 İrüp Hakk'a olursun mest ü hayrân
Vücûdun katresi bahre akıncak
- 5 Yeter Seyyid Nizamoğlu bu denlû
Erenler 'ayıb ider esrâr açıncağ

132

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ilün

- 1 Ne kim Hakk'dan gelür hiç dönmemiz yok
Ne dirlerse kılur hiç dönmemiz yok
- 2 Sakın dime şöyledir bu böyle
Beyi şultân bilür hiç dönmemiz yok
- 3 Güzeldir dostumun lütfu ve kahır
Şikâyetten bulur hiç dönmemiz yok
- 4 Ne kim Allah muqadder itti ise
Olacağdır olur hiç dönmemiz yok
- 5 Ne iderse kişi hayr ile şerden
Kıyametde bulur hiç dönmemiz yok
- 6 Nizamoğlu bu cânı 'akıbet Hakk
Emanettir alur hiç dönmemiz yok

133

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Cihân başdan başa cümle harâb-ender-harâb ancağ
Bu kadd u çeşm ebru leb türâb-ender-türâb ancağ

132

3 bulur: nolur M2

- 2 Bu giymeler kuşanmaklar bu atlaslar döşenmekler
Bu binmekler bu inmekler serâb-ender-serâb ancak
- 3 Bu kasr u taak bu eyvân bu sim üzerle bu seyvan
Bu bağ u bahçe vü bostan su üzre bir cenâb ancak
- 4 Bu devletler bu 'izzetler münâsible bu rif'atlar
Bu dürlü dürlü şöretler hayâl-i hâim ü hâb ancak
- 5 Nizamoğlu bu 'alem değildir bin demi bir dem
Buna gönül viren adem kilâb-ender-kilâb ancak

134

Mefa'ilün Me'ailün Fa'iün

- 1 Acep halk eylemiş bu nefsi hâlîk
Elinden nefsin 'âcizdir hâlayîk
- 2 Bugün şâlah muvaḥḥid müttekîdir
Görürsün yarın ölmüş bir münâfîk
- 3 Döner gah Hakk'a zîkr ü tâ'at eyler
İder her hizmetün dergâha lâîk
- 4 O yâr-ı şitâne gah eyler fesâd
Olur rahmâna gah fi'ili mütâbîk
- 5 Nizamoğlu'nun hâlâs it nefis elinden
Ola her fi'ili ta şer'e muvafîk

133

- 2 M2'de ikinci beyitin ikinci mısraı ile 3 beyitin
ikinci mısraı yer değiştirmiştir.
- 3 su üzre bir cenab: cenab-ender-cenab İst.
- 5 bin: bil İst.

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Mürşide diyen kişi mürşidi haq bilmek gerek
Evliyāya uyan tālib geyiisin yok bilmek gerek
- 2 Cāndan göre pirin yüzün ayırma izinden izin
Mürşid-i kāmiliñ sözün atılmış ok bilmek gerek
- 3 Dönder yüzün haqdan yana mürşidin gör ondan saña
Her ne gelse şeyhden saña az ise çok bilmek gerek
- 4 Söz bilür hayrânların anlamaz durub dinleyin
Evliya-yı nutkun dinleyen karnını tok bilmek gerek
- 5 İzin Haq'da iken cānın var idi 'ahd ü peymānın
İstersen Seyfi imāniñ Haqq'ı hukuqu bilmek gerek

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Dem-be-dam kan ağla ey çeşmim tūrāb olsan gerek
Haqq'a ta'at ile ey cismim tūrāb olsan gerek
- 2 Uyan ey miskin uyan bir gün irer ansız ecel
Kabir içinde nice yıllar mest ü harāb olsan gerek
- 3 Ger eğer pāk eyledinse gayriden bu dil mülkünü
'Aleme pertev salar bir mehtāb olsan gerek

- 1 tūrāb: şarab M2/tūrāb:harab M2
- 3 Beyit M2'de 4.beyittir. M2'nin beyiti şöyledir:
"Mürşide irüb eğer derde deva bula kessin zerre-i naçiz
iken afitab olsun gerek.

- 4 On sekiz bin 'âlemin sen defteri ve divânısın
Dost-i kudretle yazılmış sen bir kitap olsan gerek
- 5 Emr-i Hakk'ı terk idüb olma esir-i nefsi-şüm
Rûz-ı mahşer her ne itdinse hesâb olsan gerek
- 6 Men 'aref sırrından agâh ol Nizamoğlu bugün
Bahır-ı vahdetden zühûr etmiş hıbâb olsan gerek

137

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ah elinden benlik feryâd elinden benlik
Manî-i didâr-ı Hakk'dır dâd elinden benlik
- 2 Baña bu benlik komaz bir pire teslim olmak
Eylemez mürşidini irşâd elinden benlik
- 3 Kayd-ı dünya ile dil mülkün harâb itti kamu
Kaldı virân olmadı âbâd elinden benlik
- 4 Benliğim benden gider vaşleyle bensiz bendeni
Taki lütfunla ola dilşâd elinden benlik
- 5 'Âlem ü 'âbid-i müvahhid nice zâhid mütteki
İtiler ta'atlerin ber bâd elinden benlik
- 6 Nice bin yıl Hakk'a ta'at itti şeytân ben didi
Taktı la'net tuğunu üstad elinden benlik
- 7 Benliği Fir'avun ile Nemrud'a âhir neyledi
Oldu merdûd-ı Hüdâ Şeddâd elinden benlik

136

- 4 M2'de bu beyit 7. beyittir.

137

M2'de gazelin redifi "benliğin" şeklindedir

- 6 İst.'de beyit yer almaz.

- 8 Rûz-ı maḥşer ger su'al itsün baña amalimi
Eyleyim dergâhına bi-dâd elinden benlik
- 9 Ne Nîzamioğlu ne Seyfî ne Seyyid cümlesi
La-yı mahvit kalmasun bir ad elinden benlik

138

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Dişlerin ve't-tini ve'z-zeytuni ziyânındır senin
Dediği ve Tûri Sinine Ḥaḥḥ'a şânındır senin
- 2 'Âlem-i ḳalbin ve haze'l-beled olduğu budur
Gayrı Ḥaḥḥ'dan kalmadı ol evde mihmânın senin
- 3 Kim Lekad ismini tahkikan-ı Ḥalaḳına der bilir
Oldu Fi ahseni takvim seyr-i seyrânın senin
- 4 Bilmeyen sümme redednahû nedir esrârını
Esfele sâfilin oldu şekl-i hayvânın senin
- 5 Duydu kim Eilezine amenû'dan bir haber
Ve 'amilû's-salihati oluser cânın senin
- 6 Felehûm ecr'e erersin anlıyacak kendini
Gayrû memnûnlar meyesser ede şultânın senin
- 7 Bil Fema yükezzibûke ḥâlinin aḥvâlini
Ba'de biddin yazıla bu din ü imânın senin
- 8 Kim Eleys-Allahû bildi bildi Ḥaḥḥ'dan gayri yok
Oldu Bi-ahkem-il-hakimiyn cevî-i Sübhânın senin

137

8 ad: bad M2

138

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

5 İst.'de "bir" yer almaz

- 9 Mazhâr-ı âyet-i Hâk oldu bu vücûdu Seyfi'nin
Sûfî n'iyçün secde etmez ola Şeytân'ın senin

139

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Deldi bağrım bülbülü bi-çâre nâlânın senin
Yoksa aldırdın mı sen de vird-i handânın senin
- 2 Baña benzersin behey bi-çâre âraın itmeyüb
Cehdin bu hülku rahat etmez efgânın senin
- 3 Gülşen-i külhane dönderdi inledin ateşi
Nâr-ı hicrân mı halketti Hüdâ cânın senin
- 4 Her zamân açılmadan bir goncam eylersin fenâ
Yok mudur ey çârî-ı zâlim din ü imânın senin
- 5 Ey felek bir yâre ittin sineme hiç çâre yok
Zehriyle elvedâ olmuş tig-ı berrânın senin
- 6 Aldın 'ömrüm haşılı yıktın bu gönlüm şehrini
Dilerim Hâk'dan yıkılsun kasr u eyvânın senin
- 7 Çünkü Seyyid Seyfi dur oldun vişâl-i yârdan
Ağlasun kan ağlasun bu çeşm-i giryânın senin

140

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Dil nażargâh-ı Hüdâ'dır yıkma göynün kimsenin
Ka'be vü Merve Şafâ'dır yıkma göynün kimsenin

138

9 suf:sufi İst.

139

1 yoksa:yohsa İst.

7 oldun:oldu İst.

140

1 göynün:gönlün M2,İst.

- 2 Mü'min isen al ele bir müminiñ göynüñ çalış
Zira kulu Muşafa'dır yıkma göynüñ kimseniñ
- 3 Şol kişi kim da'ima göynüñ yıkar dervişlerin
Ta'at ü zühed hebâdır yıkma göynüñ kimseniñ
- 4 Mü'miniñ kalbidir Allah'ın evi sen bilmedin
İnkisar etme hatâdır yıkma göynüñ kimseniñ
- 5 Şeyh-i Nizamoğlu gönül yap kim bilür kimde ne var
Hak ile dil 'aşinâdır yıkma gönlüñ kimseniñ

141

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Sen seni sanursun da'ima bendir sözün
Zerrece yokdur vücûduñ nutq-i bicândır sözün
- 2 Hey ne gafletdir bu gaflet zikr-i Hakk'ı terk idüp
Mansib-ı dünya sanur yürüt kaş u eyvandır sözün
- 3 Belki sanur sen ki hükmüñ hiccetüñ bâkî kala
Rûzgâr ile yapılmış zer-i virândır sözün
- 4 Öyle mağrûr eylemiş bu cife-i dünyâ seni
Sañasın bir aklı gitmiş benk ü hayrândır sözün
- 5 'Aferin Seyyid Nizamoğlu ne hoş söz söyledin
Kendin idrâk eyleyen insana imândır sözün

140

- 2 göynün:gönlün M2, İst. kulu:kul M2
- 3 her demi: daima M2/göynün yıkar:yıkar kim gönlünü M2/
göynün:gönlün M2, İst.
- 4 göynün:gönlün M2, İst.
- 5 Hakk ile : Hak'la M2, İst.

141

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

142

Mefā'ilūn Mefā'ilūn Fā'ilūn

- 1 Unut her bildiğin bilmek diler sen
Sen seni yavı kıl bulmak diler sen
- 2 Vücūdun dost yolunda hāk-i pay it
Müebbed olmeyüb kalmak diler sen
- 3 Derūnun ile hāli māsivādan
Anın 'aşkıyla ger dolmak diler sen
- 4 Sakın kendüne kendün dime kendim
Eğer Hāk ile Hāk olmak diler sen
- 5 Nizamoğlu gibi çık ara yerden
Dahi sen olmadan ölmek diler sen

143

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Ya Resūlallah bize gör netti 'ışşı ümmetin
Görmiye anlar dahi rüz-ı kıyāmet şefkātın
- 2 Kerbelā'da ya Muhammed ger köridik hālimüz
Ta kıyāmet sakın olmazdı bizim çün firkātın
- 3 Şāh Hüseyin'in itdiler hāke beraber cismini
Kılmadılar ol münāfıklar senin hiç hürmetin
- 4 Kim ki 'ālem-i fāhrinin evlādına buğuz eyleye
Eyleme ana müyesser ya ilāhi Cennet'in

142

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

143

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

2 ger: gel İst.

- 5 Biz muhibb-i ħandān-ı Muṣṭafa'yüz Seyfiyā
Rūzu ŧeb nesli Resūlallah olsun hürmetin

144

Mefā'ilün Mefā'ilün Fā'ilün

- 1 Biḥamdillah ḫayāt-ı ḫayye irdik
Kıyub fāni ŧafāt-ı Ḥayy'e irdik
- 2 Anasır-ı zulmetinden oldu zāhır
Bulub āb-ı ḫayāt Ḥayy'e irdik
- 3 Ölüm yok bize ḫazır olduk cihānda
Geçüb gittük memāt-i Ḥayy'e irdik
- 4 Dem-i 'İsa'ya mazḫār düŧdü bu cān
Bulub mevtden ḫayāt-ı Ḥayy'e irdik
- 5 Gidüb zulmetde terk ittük memātı
Bilüb ol pāk-i zāt-ı Ḥayy'e irdik
- 6 Didi Ḥaḫḫ-ı ircā bu mutmainne
Rızā-yı nāziyāt-ı Ḥayy'e irdik
- 7 Kılıçdan keskin ince yeri kıldık
Geçüb biz ol ŧırāt-ı Ḥayy'e irdik
- 8 İriŧdik evvelinin evveline
Bulunmaz āḫır-ı ātī Ḥayy'e irdik
- 9 Gönül Kā'besi putlardan arındı
Gidüb lāt-ı memātı Ḥayy'e irdik

144

- 2 Zahir:tahir M2
- 7 yeri: idi M2
- 9 M2'de bu beyit onuncu beyittir

- 10 Bu dehr-i pire zaatdan dönderüb yüz
Virüb rüçü'ât berât-ı Hayy'e irdik
- 11 Ne gelse nutku'l-hāmâtı hağdır
'Acayip vardat-ı Hayy'e irdik
- 12 Mekānım la-mekān mülkünde oldu
Garaib menzilāt-ı Hayy'e irdik
- 13 Bu zāhir suretiñ virdik fenāya
Vücūdu bakıyat-ı Hayy'e irdik
- 14 Biri bin görmeden bulduk hālāsı
Bulub bu ma'niyāt-ı Hayy'e irdik
- 15 Bu nefsi bilenler menzilidir
Bilüb bu mā'rifāt-ı Hayy'e irdik
- 16 Makam-ı Hażret-i 'İsa durur bu
Anınçūn 'uluyyat-ı Hayy'e irdik
- 17 Fenā-ender-fenādır işbu 'ālem
Bu fāniden sıfāt-ı Hayy'e irdik
- 18 Murādım yok murādım Hāk murādı
Azadat birle zaat-ı Hayy'e irdik
- 19 Ölümden önden öldüm hem dirildim
Girtüb ol 'arāşāt-ı Hayy'e irdik

144

- 11 İst.'de beyit yer almaz İst.'de beyit şöyledir:
'Anasır bend ü bağ olmuşdu bana
Kıyub ol müşkülāt-ı Hayy'e irdik
- 12 Beyit şöyledir:
Değilse nutka ol samet Hak'tır
Aca'ib var rat-ı Hayye irdik.
- 17 enderdir:ender İst.
- 18 azadat:azat İst.
- 19 dirildi:dirildim M2

- 20 Bu menzildir husûl-ı tevhid-i zâtı
Bulub tecelliyât-ı Hayy'e irdik
- 21 Didi el-fikr-i fahri bunda Ahmed
Anıñcün fahriyyat-ı Hayy'e irdik
- 22 Murâdım sırri itdi Muşafa'nın
Bulub ol sırriyat-ı Hayy'e irdik
- 23 Bu ismi bafîa şeyhim itdi telkin
Bu telkinle hayât-ı Hayy'e irdik
- 24 Fer-âmûş etmeden saklasun Allah
Bununla menzilat-ı Hayy'e irdik
- 25 Çü bildik evvel ve âhir Hüdâ'dır
Koyub bu gayıryat-ı Hayy'e irdik
- 26 Nizamoğlu çikalı ara yirden
Vücûdu ve ecbât-ı Hayy'e irdik

145

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Germe göğsün gerem olup eyle sine-i çâk olsun gerek
Kendine irme gurur ey kelle haq olsun gerek
- 2 İrişüb bād-ı eccl bir zerre fakāt kalmayıb
Kara toprağa düşüb ey ten hak olsun gerek

144

- 20 tevhid-izati: zat-ı tevhid M2
- 25 Bu beyit M2'de mevcut değil
- 26 Nizamoğlu: Seyyid Nizamoğlu M2

145

Bu gazel İst.'de mevcut değil.

- 3 Hemneşini hem-dem ol var bir tabibe söyle kim
Ansızın 'aşka düşüb bir derd-nāk olsun gerek
- 4 Aqlını başına devşir eyle İbis'den Hızır
Her fesāda anıñ ile iştirāk olsun gerek
- 5 Gel Nizamoğlu Muşaffā ile qalbin gayrıden
Kama dilden tecdidi anıñla pāk olsun gerek

146

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Mevlām vir 'aşkıñı baña hayrāñıñ olayım seniñ
Bülbül gibi cemāline nālāñıñ olayım seniñ
- 2 Yandır beni yandır beni 'aşq meyine kandır beni
Sarhoş idüp döndür beni mestāñıñ olayım seniñ
- 3 Mansūrum 'aşkın varına mazhār olup didārına
Cem-i cemāline nārına sūzāñıñ olayım seniñ
- 4 Al bende benlik olmasun her kim görürse bilmesün
Nām u nişānım kalmasın virāñıñ olayım seniñ
- 5 'Aşkıñı meyın bana içür bu cān kuşun saña uçur
Bu taç-ı hırkadan geçür 'uryāñıñ olayım seniñ
- 6 Nār-ı fırākıñla yanıp iki cihāndan usanub
Çarç-ı felek gibi dönüp devrāñıñ olayım seniñ
- 7 Vaşleyle yār-ı yārına koma bugünü yarına
Yak beni 'aşkın nārına pıryanıñ olayım seniñ
- 8 Seyyid Nizamoğlu hocam ayırma kendinden yücem
Eğer gündüz eger gicem mihmahıñ olayımseniñ

146

- 6 Beyit M2'de 4.beyittir/İst.de beyit yer almaz
- 7 Beyit M2'de 3.beyittir// yak: yaka İst.

- 1 Yüzüm kara elüm boş dostu sever geçerim
Dünya ilile başım hoş dostu sever geçerim
- 2 Sofum der gezerim hırkam tacım düzerim
Nice gönül bozarım dostu sever geçerim
- 3 Tışım eyidir eyi içim tatlu içim taputlu aya
Böyle iken gönül evi dostu sever geçerim
- 4 İnanmanın sözüme bakmanız dış yüzüme
İçimde bin putum var dostu sever geçerim,
- 5 Tesbihim var elimde nem var dilimde
Nesne yokdur hâlimde dostu sever geçerim
- 6 Nefsim beni azdırdı bir kıl eyle gezdirdi
Bu ne acib sözdür dostu sever geçerim
- 7 Seyyid Seyfi yarimi isterim dildarımı
Terk itmedin arımı dostu sever geçerim

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Çün çıkar cāndan 'aziz cancağızın
Korlar kara yire bil tenceğizin
- 2 Beg efendi dir iken halk-ı cihān
Unutula ad ile sancağızın

Gazelin redifi M2'de " ""kızın" şeklindedir.

- 1 candan: tenden M2/çün: çüne İst./can: can çü İst.
- 2 M2'de "dar"yok/sanca:sancu İst.

- 3 Bunda yārān ile zevk eyler iken
Mār-ū mūr la dola dört yancağızın
- 4 Dünya-yı dūne dikişten ey miskin
Az çok elinde olan dinceğizin
- 5 Seni hālkeyledi Hāḳḳ'ı ta'at için
Geçti zāhid yire her günceğizin
- 6 Mülkūn ile mala mağrūr olurdun
Unutuldu yatacak inceğizin
- 7 Fānīdir Seyfi ki cihān bildin
Bār-i dergāh çevir yüzceğizin

149

Mefā'ilūn Mefā'ilūn Mefā'ilūn Mefā'ilūn

- 1 Bugūn envār-ı zikreyleme tabana benzersin
Muḥabbet kokusu tutmuş misk-i küllābe benzersin
- 2 Gözün yaşını döndürdi vücūdun ḥabīr-i çarḥa
Anladın tutdu efāki dila dollaba benzersin
- 3 Kemanū tir-iāhınla helāk it 'asker-i nefsi
Gönül meydān-ı 'aşḳ içre bugūn şehraha benzersin
- 4 Mekānīn baḥr-i vahdetdir bi ḥamdillāh ne gam yirsin
Bulunmaz gevher-i mislin dürr-i nayaba benzersin
- 5 Semāiyla sıfatıyla 'acep ayine olmuşsun
Ne olsa gösterir anda muşaffa'ya benzersin

148

- 4 Ey miskin: miskin M2

149

- 1 tabana: mah-ı tabana M2/ gülab: seni gülab M2
- 2 dollaba: dolaba M2

- 6 Uyutmaz subḥa ḥalkı sedādan gözlerim yaşı
Şu bir yüksekten akup çağlayan silaha benzersin
- 7 Nene meyleylesün Seyyid Nizamoğlu senin ey çarḥ
Vişālin bir nümayışdır ḥayāl-i haba benzersin

150

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Gözün ehl-i inkārın nihān-ender-nihānsın sen
Muvahḥıd kande kim baksa 'ıyān-ender-'ıyān sensin
- 2 Çü sensin evvel āḥir hem bātını zāhir
Mekānın la-mekān bi-şek kamu gūntü mekān sensin
- 3 Gözüm ki görmesi sensin dilinde söyleyen sensin
Semi'imsin Semā'ımsın benim cānıma cān sensin
- 4 Bayanmaktan yıkılmaktan murādın ḥak ise şūfī
Vücūdun aradan mahvit nazar kıl gör ne kasın sen
- 5 'Acayib baḥr-i vaḥdetin ki her du'alim elü açıla
Kenār-ı ḳa'ri yok baḥr-i 'āmik-i bi-girān sensin
- 6 Tefekkürle bilinmezsın tā'allikle bulunmazsın
Mukaddessin münezzehsın ne inüne ki an sensin
- 7 Vücūdu varlḡın Seyyid Nizamoğlu'nun al gitsün
Ulaştır aslına anı ḥayāt-ı cāvidān sensin

150

- 3 közüm ki: gözümde M2/görmesi:gören İst.
- 5 Beyit M2'de 3. beyittir.
- 6 Beyit M2'de 5. beyit
- 7 aslına anı: anı aslına M2

151

Vezin: 8

- 1 Geç bu dünya-yı cîfesinden
Göñülde geliler yatmasun
Kin tutmakdan sakın kardeş
Deve seni depmesin
- 2 Cehd ile var haram yeme
Azılı hınzırlar olur
Cîfeye muhabbet etme
Göñlünde kuzgun ötmesin
- 3 Nâmahreme bakıp sakın
Bu eyü bu yadlu deme
İçindeki kedilerin
Gözleyip dam ufatmesin
- 4 Var bu dünya hırsından geç
Yürü Hâk emrine çalış
Karıncalar hâsıl olup
Göñlünde in'ler yapmasın
- 5 Kizb etme katır görürsen
Zehâllıktan keçi beter
Gafleti ko tavşan gibi
Nefsin seni dütmesin
- 6 Yiyüp içip gel unutma
Hâk'ın tesbihin tevhid
Göñlünde su donbayları
Çü geh çöküp yatmasın

151

İst.de bu şiir mevcut değil.

6 tesbihin tevhid: tevhid-i tesbihin M2

- 7 Berk dut dilin kutun komşun
Senden hergiz incinmesün
İçindeki yılan çıkan
Akrepler seni sokmasın
- 8 Bil kuvvedir sende bunlar
Sakın bilfi'le getirme
Çıkar anı da tevhidle
Yak yandır artık yetmesin
- 9 Seyyid Seyfi gönül eviñ
Sil süpür-dost makamıdır
Muhabbet zevkle şevkle
Ayrık ol evden gitmesin

152

Vezin: 8

- 1 Dışın göndür için kandır
Nene mağrūr dursun sen
Kıldın emi şultān nedir
N'ene mağrūr dursun sen
- 2 Vücūdun mā-i mühmelden
Soñu Hāḫ ile yeksāndır
Yaratdı Hālīḫ-ı ālem
N'ene mağrūr dursun sen
- 3 Cihāna sığmayub doymaz
İken bu mülk-i dünyaya
Yerin bir kuru virāndır
N'ene mağrūr olursun sen

151

- 9 zevkle:zevki M2/ şevkle:şevki M2

152

Bu şiir M2'de mevcut değildir.

4 Tatalım padişāh-ı oldun
Bu'ālem Şark ü Garbına
Soñu ḥasretle efgāndır
N'ene mağrūr olursun sen

5 Meğer Seyyid Nizamoğlu
Sanırsın sen seni sensin
Cihānın varı gufrāndır
N'ene mağrūr olursun sen

153

Mefā'īlün Mefā'īlün Fāṭilün

1 Vücūdun varlığından geçmedin sen
Ḥaqq'un varlığına vardım sanursun

2 Şerāb-ı 'aşkı Ḥaqq'tan içmedin sen
Erenler meclisin gön̄lüm sanursun sen

3 Saña sen ben demek sende dururken
Yanınca kendi varlığını görürken

4 Saña baktıkça sen kendün görürken
Cenāb-ı hazrete irdim sanursun

5 Gön̄lünden gitmeyince seyr-i şuru
Tecelli eylemez Ḥaqq zāt-ı nūru

6 Nedir fehmetmeden Cennet-i hūrī
Sekiz uçmıklara girdim sanursun

7 Çalış Seyyid Nizamoğlu yolunu
Göreydin cān ü dilden zāt-ı pāki

8 Aradan gitmeyince çeşm-i ḥaki
O vuşlat 'ālemin gördüm sanursun

154

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Bize pend itme vā'iz derd ü dilden bi-ḥabersin sen
Beni 'aşk itti āvāre bāna bilmem ne dersin sen
- 2 Muḥabbet ateşi yaktı vücudum külli küll itti
Yoğ olmuş ādeme va'iz naṣīhat mı idersin sen
- 3 Guruh-i ehl-i 'aşkız biz bizim dersihānemiz 'aşktır
Delile 'akl ile Ḥaḳḳ'ı nice idrāk idersin sen
- 4 Hüve'l-evvel hüvel-āḫir hüvel-zāhir hüvel-bātin
Görüb kendini ey miskin sanur mısın ki varsın sen
- 5 Gene Seyyid Nizamoğlu deġiştin cān-ı cānāna
Bugün meydān-ı 'aşk içre muḳarrer gerçek ersin sen

155

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Öldüğünde ḳabrinden kaldura başını cān
Gör ki maḥşer olmuş ḥayrette cümle insān
- 2 Ne şifāt ile bunda mevsūf isen bil anda
Ol şekle cān bürünür eyle nuṭḳ-ı ez'ān
- 3 Nakş-ı hicāb-ı ḳalpden ḥāḳetdinse ḳardaş
Didār-ı Ḥazret-i Ḥaḳ çeşminde ola seyrān
- 4 Fī'l-i Resūle fī'lin bunda mutābık ise
Anda ola enisīn da'im Ḥabib-i Raḥman

154

Bu gazel M2'de mevcut deġildir.

- 5 gene: yine İst/ deġiştir: irkiştin İst.

155

Bu şiir bir devriyedir

- 5 Nüş eyle her ne gelse zehir ise bil Hüdâ'dan
Vire şerâb-ı kevşer maşşerde Şâh-ı Mer'dan
- 6 Zikr-i Hüdâ'yı elden koma ölünce cehd it
Hüriler ile ferdâ hem-nişin ola gılman
- 7 Sakın harama sunma hınzır olur derûnün
Haset iyi değildir şeklin olur soğulcan
- 8 Ölürsün iki yüzlü maymuna tebdil oldun
Var ise böyle fi'lin var tevhid eyle her an
- 9 Dünyaya meyl-i terk it billâh kelb olursun
Etsin rencide-i halkı peleng ü arslan
- 10 Yiyüb yidirmezler cem'eylediği malı
Karınca oluserdir yahud kara tonuzlan
- 11 Sokañ dil ile halkı yılan çıyan olurmuş
Mukarrer eyü olmak kendün gören müslümân
- 12 Yiyüb içüb yatanlar tonbay olur ya tavşan
Kaṭır muṭarrir olmak kizb eyleyin Ferāvân
- 13 Altunlu camilerle giyüb kurulan âdem
Te'vusa tebdil olup tāmuda ide cevelân
- 14 Nâ-maḥreme bakanlar kablumbağa olurmuş
Lutiler ola filler sicinde tûta evtan
- 15 Kin tutma mü'min isen mü'min olana zinhâr
Deve olur gezersin maşşer yerinde sekrân

155

- 5 M2'de beyit şöyledir:
Nefsinle gice gündüz eyle cihad eksir
Dostunla ola yarin Ebubekir 'Ömer 'Osman
M1'in 5. beyiti M2'de 6.beyittir/merzan:merdan M2
- 11 Hak idüp feramuş: Hak feramuş idüp M2

- 16 Şol şurup gezenler zurnaya olur ekşer
Hırsın olursa galib kurtsun yahud sırtlar
- 17 Hakk'ı ferāmuş idüp çāk oynayub gülenler
Döne çetine şekli ide enin ü efgān
- 18 Sakallık iden adam keçi muḳarrer olmak
İşin olursa hile tilki olursun ey cān
- 19 Şehvet olursa galib hırsın gezer yularsız
Da'im bahil olursun oldun bi'ayn Şeytān
- 20 İdüb müsāvi gırbet ādem etin yiğenler
Martı olur ya kartal şahid bu söze Kur'an
- 21 'İlim okuyub 'amelsiz göçün eğer cihāndan
Bi yemişsiz siz ağaçsın turma Cehennem'de yan
- 22 Halka nasiḫat idüp kendin eğer tutmazsın
Üstü kalaylı çörek koz gibi için yalan
- 23 Hırsız olur giceler tar delip eşsen divār
Sansara döne yüzün öldüğün gibi hemān
- 24 Mūnafıḳ olsa kişi keklık olur hazır kıl
İden tarīk-i inkār olur gūruh-ı küfrān
- 25 Tevbe ü telkīn olup sonra ferāḡat iden
Yüzü dönüb ardına ola bir ūlū nişān
- 26 Hāl-i daḫı olmadan mani uğurlayanlar
Gelinecek ola geze eyleme hergiz gümān
- 27 Maḡrifetim var diyü kuru lakırdı çalan
Alaca karga ola yahud öter saksāḡan

155

- 17 Hak idüp feramuş: Hak feramuş idüp M2
22 kor:koz M2

- 28 Sazını sazen deler ırlasalar çalsalar
Kanadır urur öter horos olur ey civān
- 29 Faidasiz endişeden pîre olur bit olur
Çakal olurmuş sakın ūlū için uluyan
- 30 İki cihān fahrinîñ nesline kim bu'uz ider
İblis ile haşrola konsa sūbhān-ı dīvān
- 31 Yerim göğün 'ilmini dünya için okursun
Bir elif öğrenmedin maşşudun otluk saman
- 32 Bu giyünüp kuşanma aldar seni inanma
Beypaşa dedikleri bir kuruça ad u sān
- 33 Menzil uzak sen yayan zād u zevāndın yok
Kaddini lām eylemiş cürmüyle bār-ı girān
- 34 Bu sözleriñ derd-mend sanma sakın söz değil
Olur biḥakk Ḥūdā öldüğün gibi 'ıyān
- 35 Maşşerde nāfizîler ol ahir Ye Ḥūdā
Binüp aña cūhudler tamuda ide tayrān
- 36 Şeyḥler mürāyı olsa baykuş olur muḳarrer
Şūfîler olsa guzgun ol evvele şekl-i hemān
- 37 Eğer saña bu sözler kar itmediyse ğardaş
Taştan temurdan eyler tamūda seni sūbhān
- 38 Bu didiğim bu sözler maşşerde ola fānî
Zikriyle gice gündüz yan yakıl eyle devrān
- 39 Şerḥ ettiğim bu sözler maşşerde aliserdir
Zāhirde bu iş olmaz dinini etme virān

155

- 29 Beyit M2'de mevcut değildir.
- 30 ider:iden M2/ola:olur M2

- 40 Eğerçi saña şeyhler olur cihānda dirse
Bu sözde etme tasdik anlar da yoktur imān
- 41 Bir mürşid-i kāmile teslim ü cān-ı dil it
Seyyid Nizamoğlu olmak dilerseñ insān

156

Fā'ilatūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Beni bu nefis eyledi hayrān
Gam mıdır itsen nāle ü efgān
- 2 Bağrımı yār gör anda ne var gör
Derd-i ğamınla toptoludur kan
- 3 Pervāneler var şem'e yanarlar
'Ateş-i 'aşk'a sen de yürü yan
- 4 Hay ne durursun ne asın yürürsün
Yollar ıssızdır kalmadı kervān
- 5 Durma çalış menziline yet
Bāķi değildir saña bu devrān
- 6 Ölmeden irsem yüzünü görsem
Cānumu virsem vişāline kurban
- 7 Seyyid Seyfi gel mürşid elin al
Eyleye ta kim derdine dermān

156

- 1 hayran:hayr İst.
- 6 Bu beyit M2'de mevcut değildir/irsem:ölsem İst.

157

Vezin: 8

- 1 Hay-yı yol-i erkânı kardeşler
Sizin olsun bu yol-ı erkân
Ben bir 'acib derde düştüm
Bulunmaya gibi dermân
- 2 Dostun tecellisi yetti
Heb gönül mülkünü tuttu
Benden benliğim mahvitti
Ne eşkâl kaldı ne elvân
- 3 Her bir kalem bir göz oldu
İçim dışım hep yüz oldu
'Âlem cümle dübdüz oldu
Ne yadlu kaldı ne yamân
- 4 Bütün dünya yetim oldu
Sekiz cennet cânım oldu
Sırrın sırrı benim oldu
Gizli seyirler oldu 'âyân
- 5 Dost baña sundu bir dolu
İçtim anı oldum deli
Kimsenin değilim kulu
Şimdi şultân oldum şultân
- 6 Beni bulmak isteyenler
Sırrı almak isteyenler
Kendi şehriniz deyü felek
Gönüllerdir baña mekân

157

M2'de bir beyit bir mısra şeklinde tertiplenmiş

5 oldum:oldun İst.

7 dedim: derdim İst// İst'de "kim"yer almaz.

- 7 Seyyid Nizamoğlu dedim
Kim gördüyse sandı âdem
Yüzün dürlü hırkası var
Kâh yünden bakar kâh ondan

158

Vezin:11

- 1 Mevlâm gözüm yaşı akar sel olur
İner engin deryasına göl olur
Ahım devr-i 'arşa çıkar yol olur
Hakk'ı isteyenler tevhid eylesün
- 2 Tevhid ider üçler kırklar yediler
Hakk'ı kabul idüp dünya kodular
Anın için anlara derviş didiler
Hakk'ı isteyenler tevhid eylesün
- 3 Derviş olanların bağı yaş olur
Dili tevhid ider gözü yaş olur
Münkir olanların bağı taş olur
Hakk'ı isteyenler tevhid eylesün
- 4 Gülünden ayrılmış bülbül gibiyim
Efendisi kovmuş bir kul gibiyim
Bağı 'asker basmış bir yol gibiyim
Hakk'ı isteyenler tevhid eylesün
- 5 Bakın Seyyid Seyfullah'ın hâline
Cân u başın virdi Allah yoluna
Sakın aldanmayın dünya malına
Hakk'ı isteyenler tevhid eylesün

158

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

159

Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fa'ûlûn

- 1 Ya Rab beni dur eyleme evlad-ı 'Alî'den
Kim bendesiyim ben buların kâlubelâdan
- 2 Dönmem ger eğer Hâricîler başım kesse
Sînemde muhabbetleri vardır ezeliiden
- 3 Cân u dil ile bende olur Al-ı Resûl'e
Her kime cinâyet-i nazârı irse veliden
- 4 'Ümmî idi bu didelerim oldu çü bina
Hak-i reh seyyidlere 'aynım süreliden
- 5 Çün buldu hayat-ı ezeli bunlara Seyfî
Canını fedâ başını toğ eyleyelidin

160

Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilûn

- 1 Ya ilâhî cümle senin cümlesin
Sen dururken diyemezen bânâ ben
- 2 Zât-ı Hak'a vâsıl olmaz ol kişi
Geçince cümle kendi kendiden
- 3 Rû'yet-i didâr-ı dost olmaz nasîb
Nâr-ı 'aşka yanmayınca bu beden

159

- 1 buların: bunların M2
2 ger eğer: eğer M2
3 irse: olsa M2

160

- 2 kendiden: kendütünden M2

- 4 Ben baña baksam görünmez baña ben
Görüren didâr-ı Hâk'dır cümleden
- 5 Cümle varlık varlığındır var yok
Varlığıdır varı yoğu var iden
- 6 Bende bildim ki bilinmez yaradan
Kişi kendü çıkmayınca aradan
- 7 Görünen Hâk'dır gören Hâk gösteren
Ya Nizamoğlu iki görmek neden

161

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Beni nefs-i zālīm itti mağbūn
Elinden olmuşum gayet diğer-gün
- 2 'Acūze pīrezen dünyaya uymuş
İderler baña yüz bin dürlü efsūn
- 3 Cihān zulmetdir ey dil sanma Leylī
Bakup arayışına olma meftūn
- 4 Toz eyle toprak ile oyun oynar
Bir oğlandır ki buna oldu meftūn
- 5 Bu nefs-i zālīmīn feryād elinden
Benim derd ile bağrım itti pūr-hūn
- 6 Belādır bal mihnetdir huzūru
Kime kıldı vefā bu dünya-ı dün
- 7 Cehennem āteşi Seyfī sevinmez
Meğer yaşın Fırāt ola ya Ceyhūn

160

- 5 M2'de bu beyit mevcut değildir.

161

Bu gazel M2 ve İst.'de mevcut değildir.

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Teāl beya gel berü aç gözün olma gāfilün
Arab, 'Acem, Türk, Tatar nefsiniz eyle'niz Zebün
- 2 Eyne ahi şavm ü şalat kücā reved hac ü zekāt
Erşimedin daḥi memāt Ḥaḳ ile var ol daimün
- 3 Ma yettebiu ale'l-hevā rast berrāh-i Ḥüdā
'Ömrünüz eyleyip hebā olma gūruh-i cāhilün
- 4 İsmi-i minni ey veled-i terk melün zikr-i Ḥüdā
Naṣīhatım budur ebed nefse uyub olma zebün
- 5 Yes'el Rābbün gaden her çi kend uzun 'ata
Eyleye Ḥaḳḳ lütf ü 'ata kendünü eyle tā'ibün
- 6 Erfā' hicābın beri Ḥaḳḳ'ta berür şüphe ü şek
Mürşide iriş al-ı sebūk bildire nidūken kanun
- 7 Künü 'ala şer'i-r-Reşul ta taateş başad kabul
Kendin görüp olma füzul sakın olursun zālīmün
- 8 Ya eyyüthe'l-ehl-üs-şalāh hahi eğer ferda felāh
Hep ruz ü şeb zikr-i ilāh eylersen oldun şālimün
- 9 Ye'bne Şeyḥ Seyyid Nizām çün mirased ömreş tamam
Dünya-yı dūne ver selam innā ileyhi rāci'un

163

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Kim ki bilmez kendüsün ma'būd bilmez nidüğün
Bu cihāna gelmeden maḳsūdu bilmez nidüğün
- 2 Sūre-i raḥmānı kimler yirde hazır görmedi
Cāhilü nādaandır ol mevcūd bilmez nidüğün
- 3 Şūfī ü escid ü ḳasrib serrinden ağāh olmadı
Emr-i Ḥaḳḳ'ı terk iden merdūd bilmez nidüğün
- 4 Mū'miniñ ḳalbi nażargāh-ı Ḥüdā'dır bilmeyin
Bi-ḫaberdir sācid-i merdūd bilmez nidüğün
- 5 'Ömrütüñ sermāyasın yok yire Seyfi sarf iden
Ol başiretsiz ziyañ-ı sūd bilmez nidüğün

164

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn

- 1 Göçerin ben göçerin ben her nesneden geçerin ben
Bozulub bu ten kafesi bir kuş olup uçarun ben
- 2 Dünyada sağ olan görür her kişi ittüğün bulur
Nevbet bir gün baña gelür ecel meyin içerin ben

163

- 1 mabud:mabudu M2
- 2 cahilü:cahil M2/mevcud:mevcudu M2
- 3 merdūd: merdūdü M2
- 5 M2'de mahlas mısram sonundadır./sud: sudi M2, İst.

164

Bu gazel M2'de mevcut değildir

- 1 kafesi:kafesini İst.

- 3 İyi yadlı ittimse nasıl yola gittimse
Bunda her ne ekdimse ol dünyada biçerin ben
- 4 Hâk şaşurmasun yolundan gitmesün tevhid dilimden
Seyyid Seyfi elinden zebûn olmuş nâçârın ben

165

Müstef'ilûn Müstef'ilûn Müstef'ilûn Müstef'ilûn

- 1 Yüzünü gördüm okıdum Elhamdilillah âyetin
Nuṭku kim ki dinledi okudu Rabbü'l-'âlemin
- 2 Dalın gören kişi bildi dehân-ı mimin
Er-Rahmân âyetin okur oldu er-Rahmân değin
- 3 Kendü vücûdun anlayan Malakî'dir yevmi'd-Din
İyyâke nâ'bûdü billür okur iyyâkenâsta'in
- 4 İstivâsın bilen bilür İndin'es-şîrât bugün
Müstakim oldu ol kişi anladı çün kendü değin
- 5 Sen şîratellezine anlamayan olmayalım
Eni'amte 'aleyhim gayrû'l mağdubi çün bildin yakın
- 6 Şaşmayagör tarikini düşmeyesin yabanlara
'Aleyhim âyetin oku olmaya gör Ve led-Dâlin
- 7 Seyyid Nizamoğlu budur Ümmü'l el-kitab didiği Hakk'ın
Vezhinden bilmegin buñu bilmedi ne imân ne din

164

- 3 O: iyi İst.
7 Hakk'un: Hak İst;

165

- 1 M2'de "bu" kelimesi vardır. (2.mısranın başında)
3 M2'de 1. mısranın sonunda "der" var

166

Mef'ûlû Mef'â'ilû Mef'â'ilû Fa'ülün

- 1 Derd iste gönûl her dem derd ile olur dermân
Derdî olan 'aşıklar eyler giceler efgân
- 2 Eyyüb-veş ey meskin şabır ile yürü derde
Şabreyleyene ol dost didârın ider ihsân
- 3 Cân Yusuf derdinden Ya'kub dil ağlasın
Müyesser olub vuşlât ahir ola bu hicrân
- 4 Yusuf gibi ol bende kıl hac ena hizmetler
Mısır-ı dile hizmetle ta kim olasın şultân
- 5 Virâne gönüllerde bulur dileğin Hakk'ı
Bulursun ezel genci ma'mûrını ki kıl virân
- 6 Deryâ-yı ezelden sen bir kıtresin ey derviş
Mürşide iriş katre eyleye künh-'ummân
- 7 Maksûdu Nizamoğlan didâridir Allah'ın
Ey hâce senin olsun bu dinle imân

167

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ben kulun şân u seher maşşûdu sultânımdan
Beni soñ demde cüdâ itmeye i'mânımdan
- 2 Kayd-ı dünya ile dil oldu perakende katı
Sen halâş it beni bu hâl-i perişânımdan

166

- 5 dileğin:dileyin M2/bulursun:bulunsum M2//
- 6 "yine"yerine M2'de "aceb"yer alır

- 3 Gümleden gönülleri sen ra'd-ı hayāl etme sakın
İniler gökte melek yirdeki feryādımdan
- 4 Kendünden şubh-ı mesā sanma döner gerdünü
Te'sir itdi felek-i carhāne devrānımdan
- 5 'Āleme didelerim dökmeşe göz yaşın eğer
Ki tutuştu bu cihān ātaş-ı sūzānımdan
- 6 Bulmak istersen eğer şūfī ḥaḳīḳat gencin
Sen anı eyle kim taḥsīl-i dil virānımdan
- 7 Eyleme ilahi Nizamoğlu'nu şermende hacil
Rūz-ı maḥşer oḳuna ol defter-i divānımdan

168

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 ' Ömür kervānı göçdü sen yatarsun
Bu cānın kuşu uçdu sen yatarsun
- 2 Unutdun āḥiret aḥvāllerini
Günāhlar başdan aşdı sen yatarsun
- 3 Saçın sakalın ağardı diriğā
Ecel geldi irişdi sen yatarsun
- 4 Bizi Ḥaḳ ḥizmete günderdi bunda
Kanı ḥizmetine ne düşdü sen yatarsun

167

- 3 mülk:felek M2
- 5 M2'de "ki"yer almaz//ataşı: ateşi İst.
- 6 eyle: eyleye : M2

168

- 2 günahlar:günahun M2,İst/ M2'de "ne"yok
- 4 İst.'de "ne" (2.mısra) yer almaz

- 5 Hevâler 'askerin cem' itdi Şeytân
Göñül tahtına geçdi sen yatarsun
- 6 Nice gündüz nice giceler oldu
Ne kaydadı ne pişdi sen yatarsun
- 7 Senin Seyyid Nizamoğlu bu nefsin
Yolundan gire şaşdı sen yatarsun

169

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'tülün

- 1 'Aceb nâzık beden bir hoşça kuşsun
İçin fışk-ı fesâd zâhirde hoşsun
- 2 Cihânîm 'ilmin öğrendin 'amel yok
Kitab kanlısın yüklenmiş güşsun
- 3 Tışın bir cübbe vü destâr oluptur
Diriğâ 'aşk-ı Hakk'dan içi boşsun
- 4 Eğer var ise hâlin ahi söyle
Ne hâşıl çün itmişsin demişsin
- 5 Nühası itmiş dilin dünyâ hevâsı
Sanırsın sen seni altun gümüşsün
- 6 Ne söz eyler göñülde olmayınca
Tutalım dürr-i meknûn söylemişsin
- 7 İriş mürşide Seyfî puhte ol var
Eğer pir isen bir ham yemişsin

168

- 7 gine:yine İst.

169

- 2 Kitab kanı seni:Kıta kangısı İst.
- 3 "Taşın" (M1) yazılmış; fakat beyitin anlamına göre "tışın" olmalı
- 7 bu hata:bihata İst.

170

Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn

- 1 Doğan sensin dolunun sen ne doğar ne dolunursun
Mekânîñ lâ-mekân senin her mekânda bulunursun
- 2 Bilen sensin bilinen sen bilürsün seni ginesin
Tecellâ ittüğün dosta ki lütfunla bi'lünürsün
- 3 Bir gönülde senden gayrı ağıyâr gidüb yâr olmasın
Muhabbetin nûru eyle o gönülde salunursun
- 4 Seyyid Nizamoğlu sakın ölem diyü gussa yeme
Dost ilinden doğrusun sen gerçi bunda dolunursun

171

Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilûn

- 1 Kendün idrâk ide gör nûr-ı muşaffasın sen
Mebde-i her dü cihân sırr-ı ev ednâsın sen
- 2 Seniñ çün yir ü gök çarç-ı felek buldu vücûd
Cümle bu defter-i divânda ma'nasın sen
- 3 Saña bildirdi Hüdâ evvel ü âhîr 'âlemin
Olma câhil hazer it 'âlem ü dâñasın sen
- 4 Sensin ol âyât-ı Kur'an'ıyla tekrim alınan
Saña Hakk dîmedi mi 'Alle-el-Esmâsın sen

170

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

2 gine:yine İst.

2 İst.'de 2.mısranın başındaki "ki" yer almaz.

171

1 İst.'de "ide gör" kısmı yer almaz

- 5 Aç gözün pertev-i âyine-i Mevlâsın sen
Mazhar-ı nûr-ı Hüdâ cām-ı mücellâsın sen
- 6 Ne revâdır bu fenâ mülküne mağrûr olmak
Bu hâyaleta virüb gönllünü mesrûr olmak
- 7 Bu 'ânâsır sâña ittirdi ferâmuş aslın
Aldanup zulmet-i dünya ile bi-nûr olmak
- 8 Sen ezel-i garb-ı vişâline garib idün anın
Sâña lâyük mıdır'aşkın unutup dūr olmak
- 9 Evvel ü âhîr ebed mülkü mekânındı seniñ
Terk idüp ol vatan-ı aslına maḥḥûr olmak
- 10 Aç gözün pertevi-i âyine-i Mevlâsın sen
Mazhâr-ı nûr-ı Hüdâ cām-ı mücellâsın sen
- 11 Özüñü kem ki bilür bil ki ol ilâhî bilür
'Âlem ü dilde olan Ḥaḳḳ'a giden rahî bilür
- 12 Gayrıdan kim ki bilir 'âlem ü ḳalbi şâfi
Cümle-i hâkim-i mutlaḳ olan ol şâhî bilür
- 13 Yoḡ iden varlığını var ile varlıkta olur
Kendi özüñ görmeyen ol hâzreti Allah bilür
- 14 Sendedir istediğin serseri gezme sâña gel
Kendü âyinesinde kim ki bakar lâyı görür
- 15 Aç gözün pertev-i âyine-i Mevlâsın sen
Mezhâr-ı nûr-ı Hüdâ cām-ı mücellâsın sen

171

- 6 6-11 arası beyitler İst. de yer almaz
- 11 kendüzün: kendüsün M2
- 13 varlıkta olur:varlıktadır M2//kendüzin:kendü özüñ İst.

- 16 Sendedir genç-i ezel-hānesinin miftāhı
Sendedir şems-i serif burç-ı sa'âdet mâhı
- 17 Sendedir Cennet-i Tûba ü mülk-i hür-i kusur
Sendedir berigah-i hazret-i Hakk dergâhı
- 18 Sendedir ettiği hulk-ı cihânın cümle
Senin çün çekilür sinede 'âşık ahı
- 19 Aç gözün pertev-i âyine'-i Mevlâsın sen
Mazhar-ı nûr-ı Hüdâ cām-ı mücellâsın sen
- 20 Ta'accüb gâflet-i dünya ile sekrân olası
Bu fenâ tekkesi esrârına hayrân olası
- 21 Bilmedin mi bu fenâ-dâr kenâr olmadığın
Bir iki gün bu cihân mülküne mihmân olası
- 22 Zerresin şûret-i zâhirde veli anlamadın
'Âlem ü ma'nide bir hurşid-i rahşân olası
- 23 Gel Nizamoğlu unut kendini idrāk eyle
Küntü Kenz 'aleminiñ güherine kan olası
- 24 Aç gözün pertev-i âyine-i mevla'sın sen
Mazhar-ı nûr-ı Hüdâ cām-ı mücellâsın sen

172

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Bir vücüddandır vücûdu ins ü cân
Gayri sanma cümle birdir ey civân

171

- 17 berigahi/barını M2/kusur:kusuru İst.
- 18 sentünçün/senin içün M2/İst'de beyit şöyledir:
Sendedir Ka'be-yi zemzemle Safa ve Merv
Gafleti ko nazarit kendüne gahi gahi
- 20 Ta'cüb: ne aceb İst.
- 172
- 1 bir: bu İst./vücûda:vücûd İst.

- 2 İki 'âlem varlığı Hâk'dan dütür
Onsuz olmaz âşikâr ü o nihân
- 3 Cân u 'âlem cânına cânân dütür
Sâye-i Hâk'tır keun ü mekân
- 4 Zâhir ü bâtın Hüdâ'dan gayri yok
Görünen oldur 'iyân odur 'iyân
- 5 Görmemüz işitmemüz söylememiz
Cümle hâkdır tutma ey münkir-i gümân
- 6 Bahr-i vahdet-i mevcidir âlem-i kamu
Katresiyiz cümle ol bahrin hemân
- 7 Katreni deryâya gark it Seyfiyâ
Kala deryâ aradan sen ol nihân

173

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Çün sakındın cânını var itme cânân arzusun
Her kiminiñ derdi yok neler o dermân arzusun
- 2 Müftünün fetvâlarından korkup 'aşkdan el yudun
Zümre-i uşşâk içinde itme 'irfân arzusun
- 3 Sen Nesimi gibi postun virmedin dost uğruna
'Aşkı tek sen nehacet eylemek han arzusun

172

- 3 canan durur:candandur İst./ Can u alem:can alem İst.
- 6 katresi: katre İst.
- 7 ol: o, İst.

173

Gazel M2'de mevcut değildir

- 1 ki:kim İst.

- 4 Hakk'ı hâzır görmeden kendinde mensûr gibisin
Dâra ber-dâr olmağa gel itme urğan arzûsun
- 5 Mü'minin kalbidir Allah'ın evi sen bilmedin
Doptolu ittin varub ol evi Şeytân arzûsun
- 6 Hey ne ğafletdir bu ğaflet dâr-ı 'uqbâ koyup
Komadın biçâre bu dünya-yı virân arzûsun
- 7 Bir gönûlde hubb-ı dünyâ olsa Seyyid Seyfi bil
İtmesün ol kimse hergiz din ü imân arzûsun

174

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'iün

- 1 Noldun ey biçâre derviş zâr-ı sergerdânsın
Noldun ey âvâfe miskin derd-i bi-dermânısın
- 2 Noldun ey Hâk dertlisi tuttu iniltin 'âlemi
Noldun ey dost bûlbûlü ta saçdın nâlânsın
- 3 Noldun ey her yirde Hakk'ı görmek isteyen kişi
'Âlemin nakş-ı temâşasında hoş hayrânsın
- 4 Sende cem' olmuş 'ulum-i evvelin ü ahîrin
Ey başiretsiz saña bak defter-i divânsın
- 5 Sensin ol âyine-i İskender âlem-nümâ
Bir nâzar kıl sen sini gör ne azimü's-sânsın
- 6 Zerresin zâhirde amma hurşid-i dirahşânsın
Kaşresin surette gerçi baħr-ı bi-pâyânsın

173

- 4 gibisin:gibi İst.
- 5 ol evi:ora İst.
- 7 bir:bu İst.

174

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 7 Pādīṣāh-ı 'ālem iken bir gedā olmak neden
'Aşinā-yı dost iken şimdi cüdā olmak neden
- 8 'Ālem ü ḳalbün nazāngāh-ı Hüdā iken seniñ
Ey dirigā şimdi andan māsivā olmak neden
- 9 Ḳābil iken āşinālık eylemek Mevlā ile
Tābī'-i nefis-i hevāya āşinā olmaḳ neden
- 10 Sen-ḫarīm ü hazrete mahrem-i vücūdu pāk iken
Nefs-i bed-şum'a ifā'at iktidā olmak neden
- 11 'Ālem-i taḫḳikten bir nokṭasın baḳ kendüne
Ey basiretsiz bu vecche mübtelā olmaḳ neden
- 12 Zerresin zāhirde amma hurşid-i dirāḫşansın
Ḳatresin sûrette gerçi baḫr-i bi-pâyânsın
- 13 On sekiz bin 'alemiñ mir'atıdır zātın seniñ
Nūr-ı Hāḳḳ seyrettirir baktıkça mir'atın seniñ
- 14 Selsebil ırmağı sensin āb-ı kevser sendedir
Daḫi bunlardan da şirin oldu lezzātın seniñ
- 15 Men 'aref serrinden āḡāh olmadınsa sen eḡer
Zāhidā heb zāyi' oldu zülhd-i tā'atin seniñ
- 16 Ehl-i ḫāl olmaḳ dilersen var iriş ḫāl ehline
Ṭākī taḳlīd olmaya bu vecd ü helātin seniñ
- 17 Sende taḫrīr eylemiş naḳḳāş-ı ālem-i nāḳışını
Vahdet-i Hāḳ'dan haber virir her āyâtın seniñ
- 18 Zerresin zahirde amma hurşid-i dirāḫşansın
Ḳatresin surette gerçi baḫr-i bi-pâyânsın
- 19 Bu cihān-ı ḫāḳ olmadın maḳsūd olan sensin hemān
Hāb-ı gaḫletten gözlün aç ey basiretsiz uyan

- 20 Sen hevâ-yı nefse uydun bilmedin ma'budun
Ey dirigâ eyledin sermâye-i 'ömre ziyân
- 21 Sen mey-i humhâne-i dâr-ı fenâ sekrânısın
Bilmedin kande gelüb kande olursun revân
- 22 Sen kitâb-ı nâţık sırr-i hakikatsın bugün
Sendedir-cümle 'ulumu âşikâra vü yan
- 23 Girdiler sen Hakk'ı bilmek kendin idrak ide gör
Kendin idrak idene dur 'ıyan-ender-'ıyan
- 24 Zerresin zâhirde amma hürşid-i rahşânsın
Kaťresin sûrette gerçi baħr-ı bi-pâyânsın
- 25 Kaşların kipriklerin Seb-ül-Mesân'ındır senin
Muşhaf-ı hüsün kitâb-ı cavidandır senin
- 26 Otuz iki dişlerindir iğleyen güher feşân
Kaşif ü esrâr-ı Hakk'dan dehândır senin
- 27 Okuyub bildinse kendin sen eğer âyatını
Kaab-ı kavseyn ile o ednâ saña mekânın senin
- 28 Tâvüs-ı kudsi Hüdâ'sın it bu esfelden 'urûç
'Âlem ü vahdet bilirsün âşiyânındır senin
- 29 Gevher-i zât-i ezelsin bir nazar kıl kendüne
Künt ü kenzin 'âlemdir Seyfiyâ kanın senin
- 30 Zerresin zâhirde amma hürşid-i rahşânsın
Kaťresin sûrette gerçi baħr ü bi-pâyânsın

174

- 19 İst'de "ey" yer almaz
- 21 mey:bi, İst.
- 22 o: ve, İst.
- 27 okuyup: okudun, İst.

175

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Ne kovalar sıralarsın bire hey kuru kovan
Yüze güldüğünü gerçek mi sanursun bu cihân
- 2 Tışını z̄inet idersin düzedüp kukla gibi
İçin amma ayu maymun dolu h̄inzırla yılân
- 3 Z̄ahir eğerçi dilindeki 'ibâdetler iyi
Dağı kalbün deli öğrenmedin İslâm-ı lisan
- 4 Zerreci var ise kalbinde bu dünya hubbû
Madeni mezbelesin saña ne la'yık 'irfân
- 5 'Aqlını başına devşir bu cihân bâkî değil
Kime kaldı ebedi saña kala devr-i zemân
- 6 Mensub-ı devlet dünya diyu 'ömrün çürüdü
H̄izmet-i Hakk'ı koyup eyledin 'imâna ziyân
- 7 Seyfi dünyayı seven âdem-i insân sanma
Kimi kerkes kimi kuzgun kimi olmuş zırtlan

176

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Olur çün 'aķibet ten h̄âke yeksân
Koyub dünya-yı imân iste imân
- 2 Bu cānıñ çıkmadın bi-çare tenden
Gönül dedine ceht it eyle dermân

175

- 1 kavak:kovan İst.
4 madeni: maden M2, İst.

176

Bu gazel İst.'de mevcut değil.

- 3 Mütcellā eyle dil mir'atını var
Tecelli-yi cemāl eyleye şultān
- 4 Vücūdun zerredir zāhirdē amma
Bunlar on sekiz bin dürlü elvān
- 5 Eğer hayvān-ı maden çün'ü melekdir
Şeyātin div ile hem peri insān
- 6 Bunun mümkünlerin mekbüle dönder
Olasın kendi mülkünde Süleyman
- 7 Çalış Seyyid Nizamoğlu yürü var
Ola gör olma dem bir ehl-i irfān

177

Mef'ulü Fā'ilātün Mef'ulü Fā'ilātün

- 1 Ya Rāb bu ben 'abdin maḳsūd budur senden
Dür eyleme şün demde iman eyle dinden
- 2 Ahlāk zemāimden dil-i levhānı pāk eyle
Lütfūlla 'ināyet sen sūret-i ihsāndan
- 3 İsrāfīl urub sūrū cānlar gelicek cisme
Ne sūret ile kalkam haşrolmak içün senden
- 4 Bir ta'atı eyler iken bin dürlü haşamuz var
Sen pādīşāha lāyık 'olmak heves kandan
- 5 Mümktün ola mı vuşlāt-ı didār-ı Hāḳḳ'a miskin
Mademki kişi geçmez kendi gine kendinden
- 6 Bu kıyl ile bu ḳaali ilim ile 'amel sandım
Bir zerrece 'aşkın yok 'aşıḳlara bin fenden
- 7 Bilmem nediym ol Hāḳ cān ayrılacak tenden
Bu cürmü günāh ile rāzī ola mı benden

- 8 'Ömür âhîre irişdi ihlâş ile fâ'at yok
Nefsim beni kul itdi ol şâha itâ'at yok
- 9 'Âlemse tağayyürde halk ise tehayyüre
'Ârifdir bilenlerde bir vecdiyle hâlet yok
- 10 Taklid ile setr oldu tahkikat olan 'aşıklar
Her bir kişi Şeyhden nûranî 'âlâmet yok
- 11 Ben kendi günâhımdan nâlan iderim her dem
Bir gayriniñ ahvâlin bilmeğe vilâyet yok
- 12 Efkâr ile mecnûna döndüm nideyim bilmem
Hâlim nice olur âhîr keşfiyle kerâmet yok
- 13 'Âlemlerimiz şimdi bir hâlete düşmüştür
İştiklari efâlin hakkında bir âyet yok
- 14 Bilmem nideyim ol Hakk cân ayrılacak tenden
Bu cürm-i günâh ile râzı ola mı benden
- 15 Terk eylemezem gerçi ecrâd ile ezkârım
Amma ki derûnumda heb dünyadır efkârım
- 16 Ta'atta sanur her kim görse beni mescide
Almağıyla satmağda başında olan kârım
- 17 Kuşak kuşanıp gerçi bir mürşide didim Hakk
Kat' itmeğe çârem yok bilmedi ki zennârım
- 18 Ya Râb 'inâyet kıl al benliğimi benden
Didârına ma'nadır bu nâmus ile 'arım
- 19 Dil-i firkât ile yandı lûtfunla 'inâyet kıl
Hicrân ola mı âhîr terk eylemeden varım
- 20 Tahmîr idicek hâkim kudret eli ta evvel
Nûrumu ziyâd itdi ya fâmûdaki nârım

- 21 Bilmem nideyim ol Hâk cân ayrılacak tenden
Bu cürm-i günâh ile râzı ola mı benden
- 22 Put eyledi dünyayı kendüne bu halk ekser
Var itme disen küfrü okur saña ol ezber
- 23 Nakd-ı dini dünyaya her kişi değişmekte
Ol mertebe halk azdı yokdur sañasın maşşer
- 24 Bu sûret-i zâhirde her birimiz âdemdir
Başına nazâr kıl sen cân-ı sûret hep ejder
- 25 Cân Yusufu hapsoldu bu câh-ı vücûdumda
Ya'kub-ı dil anıñçün her şâm seher ağlar
- 26 Deryâ-yı tahayyürde kaldım nideyim âhir
Bu cânımı 'Azrâ'il son günde ki kabzeyler
- 27 Bin dürlü günâhım var 'amâle-i şalâhım yok
Ne sûretle Mevlâ yârin beni haşreyler
- 28 Bilmem nideyim ol Hâk cân ayrılacak tenden
Bu cürm-i günâh ile râzı ola mı benden
- 29 Bu ten kafesinden cân mürgü idicek cevalân
Cennet'i ola menzil yahud düzağ-ı nirân
- 30 Şol günkü mezarımda تنها kalıcak bilmem
Diyü ile melâikeden anda kim ola yârân
- 31 Dünya-yı heves habb-ı âhîrâtı unutturdu
Her bir kişi hayrâtda dem-beste ü ser-gerdân
- 32 Ya Rabb Nizamoğlu'n dur eyleme vaşından
Yakdı beni kül itdi bu âteşi bu hicrân
- 33 Şimdi yana bu müşkül âhir nice olur hâlim
Benden yana gel der ise ol halık ins cân

- 34 Rûzu ezel bilmem taqdir olınan hâli
Gam mıdır eğer itsem her şâm seher nâlân
- 35 Bilmem neyleyim ol Hâk cân ayrılacak tenden
Bu cürmü günâh ile râzî ola mı benden

178

Mefûlû Mefâ'ilûn Mefûlû Mefâ'ilûn

- 1 Derd içre gönûl kaldın olmadı saña dermân
Hâlini sor gelmez oldu şu senin yârân
- 2 Gül gibi şerâb oldu çeşminden akan yaşım
Tenevvüre sinem oldu ciğerim büryân
- 3 Hâsret yüreğim yakdı dil mülkünü gam tuttu
Yakdı beni kül itdi bu atşî bu hicrân
- 4 Derdine devâ olmaz 'ömür ise bânâyetmez
Hâlin ne diyü gelmezsin hastaya dil-i yârân
- 5 Seyfiyâ 'inâyet kıl hâline himâyet kıl
Lütfunla şefâat kıl Seyyid ü insân ü cin

179

Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilâtûn Fâ'ilûn

- 1 Hû digen âşıklara irmez zevâl
Hû diyenlerdir gönüllere gelmez melâl

178.

- 1 kaldın: kaldı M2
- 2 çeşminden: gözümünden M2// "gider" yok, M2'de
- 4 buna yetmez: bana gülmez M2
- 5 2. mısradâ "ey" yer alır M2

179

- 1 digen: diyen M2, İst / âşıklar: âşıklara M2, İst.

- 2 Hû diyenlerdir Gûruh-ı ehl-i Hakk
Hû diyenlerdir görüser yârın cemâl
- 3 Hû diyenlerdir aç a Cennet kapusun
Hû diyene ne cevap var ne suâl
- 4 Hû diyenler varlığından geçtiler
Hû diyene nefis idemez mekr ü al
- 5 Hû diyenler Hakk'un âyinesi
Hû diyenlerden görünür zevâ'l-celâl
- 6 Hû diyenlerdir Muhammed ümmeti
Hû diyenlerde bulunur hep kemâl
- 7 Hû de Seyyid Seyfi Hû'dan gayrı yok
Hû'dan özge bir vücûd olmak muhâl

180

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Sen er ol olsun yerin saf ni'âl
Saf-ı nâli sadr ider saña kemâl
- 2 Var ise kalbinde 'irfândan haber
Yirin alçakda sakın itme hayâl
- 3 Câhile 'aşk-ı ehl itmez 'itibâr
Uçsa ger eflâke açsa per ü bâl

179

- 2 M2'de, İst.de "hey" yoktur.// İst'de 2.mısra şöyle
"Hu diyenlerde bulunur heb kemal"
- 3 diyenlerdir:diyenler İst.
- 6 M2'de ikinci beyittir
- 7 de:di M2// mühal:mecal İst.
- 180
- Bu gazel M2'de mevcut değildir.
- 3 ger:gör İst.

4 Olsa ger cāhillerin giydüğü şib
Yek durur 'arīflerin egninde şāl

5 Seyfiyā dār-ı fenāda isteğim
Bizi irşād ide bir şāhib-i cemāl

181

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1 İſit sözümlü ey gāfil çü dırsın kim benim kāmīl
Su'alim var cevab vir bu müşkülü kıl hāşıl

2 Hüdā çünküm münezzehdir hurūfu lafz ile saf-dan
Resūlallah ya muşhaf nice olmuş durur nāzil

3 Kaçan Kur'an indi āyet āyet-i Hakk resūluna
Cenāb-ı 'izzete kendü varır mıydı ya Cebrā'il

4 Benim 'aqlım kabul itsün tesellī vir baña lūtfīt
İşidüb anı her sa'il olalar sözüne ka'il

5 Bu bir sır-i ilāhidir bunu fāş eyleme Seyfi
Ki her müşkülü hāl ide kanı bir mürşid-i kāmīl

182

Mefūlū Mefā'ilün Mefūlū Mefā'ilün

1 Dil-i levhini 'aşkınla ya Rāb mücellā kıl
Pāk eyle hatayadan zātınla tecellā kıl.

181

- 1 Çü:çün İst// cevab:cevabım İst.
 - 2 olmuşdurur:olmuştur M2
 - 3 M2'de "Hakk" kelimesi yer almaz
- 182
- 1 hatayadan:hatayat M2

- 2 Kaldır beni lütfunla bu hâk-i mezelletden
Afveyle kamu cürmüm her menzirim 'âlâ kıl
- 3 Şeytân ile bu nefsim bir oldu fesâdata
Ednâlar ile kaldır beni evlâ kıl
- 4 Ahlâk-ı zemâyımdan pâk eyle derûnum heb
Maşşerde habibiñle haşşrolmağı Mevlâ kıl
- 5 Ecdâd ile ferde haşşreyle Nizamoğlu'nun
Cürm ile cinâyetten pâk eyle müberrâ kıl

183

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Kim ki derdin buldu artık neylesün dermânı ol
Bunda kim terk itti cânıñ bulıser cânânı ol
- 2 Bunda Hızır'a irişüb âb-ı hayâtı içmeyen
Kaldı zulmette ebed olmadı nûranı ol
- 3 'Âlem ü kalbin kimin tuttu hevâlar 'askeri
Görmiye serdir gönül mülkünde hiç şultânı ol
- 4 Kim ki 'ukbâyı kayub aldıysa dünya mülkünü
Eylemiştir gündüzü kend özün şüphesiz şultân ol

182

- 3 M2'de 2.mısra "Hu" vardır(Hu evla kıl)
- 5 ecdad:ecdadı,M2

183

- 1.mısra ile 2.mısra M2'de yer değıştirmiştir.
- 2 ab-i hayat:ab u hayat M2
- 3 M2'de 2.mısra "ebed"den sonra "hiç" yer alır//
görmiyeserdir:göriserdir M2, görmiye İst.
- 4 eylemiştir:inmiştir İst.

- 5 Muşhaf hüsniünde her kim okudu âyatını
Ehl-i tefsîr oldu bildi ma'nâ-ı Kur'an ol
- 6 Hakk'ı ben her yerde hazır gördüm ittim secde'i
Zâhidâ sen secde itme var yürü Şeytân ol
- 7 Zerreci Seyyid Nizamoğlu'na 'aşk-ı Hakk yeter
Eyledi zühhâda yağma din ile imânı ol

184

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Menbâ'kânı âh-ı kerem ma'den mürevvetdir ol
Başdan ayağa kamu 'ayn kerâmetdir ol
- 2 Güneşi kanda görür gözleri haffaş olanın
Bu cihân halkına bir nûr-ı hidâyetdir ol
- 3 Her dem ider kereme bi-kes ü bi-çârelere
Fakr-i ayinelere bâb-ı se'âdetdir ol
- 4 Zem 'adâ ile birdir ana dostun medhi
İkindinde bile şöyle firâğındır ol
- 5 Şeyh Nizamoğlu kemâliyle anı medh idemez
Mazhâr-ı zât-ı Hüdâ Serr-i vilâyettir ol

185

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Yürtü var tasfiye-i kalb ide gör hey gâfil
Ola göynün ev envâr-ı âlâ kâbil

183

5 bildi: bildin M2

6 Hakk'ı ben: ben Hakk'ı M2/beni Hakk'ı İst.

184

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

185

Bu gazel M2'de mevcut değildir

1 göynün: gönlün İst.

- 2 Od u su toprak yel alet esbâbındır
Bunu zâyid yire hâcıtme olursun câhil
- 3 Niye geldin bu cihân mülküne maksûdun ne
Ne kazandın görelim nen var elinde hâşıl
- 4 Beğ efendi paşa didiklerine halk-ı cihân
Sana gerçek mi sanursın behey ahmak yatan
- 5 Ger eğer fâlib isen Seyfî bekâ mülküne sen
Bu fenâ dârimin efkârına olma mâ'il

186

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Sen mekân-ı pertev-i zât-ı Hüdâ'sın ey gönül
Sen temaşâ-yı râh-ı cânâna cânsın ey gönül
- 2 Mü'minin kalbidir Allah'ın evi bilmez misin
Kâ'be-i zemzem dahi Merve Şafâ'sın ey gönül
- 3 Sensin ol gencine-i şultân için mahzen olan
Anıñçün gayriden fakr ü fenâsın ey gönül
- 4 Sen tecellî turusun envâr-ı Hâk görmekliğe
Şüphesiz âyine-i kent-i nümâsın ey gönül
- 5 Sen muhabbet kanısın 'uşşâka 'aşk senden gelür
Ma'den kan-ı kerem cüdü sühâsın ey gönül
- 6 Bâb-ı vuslâtsın vişâl-i yâri senden buldular
Ehl-i derdin derdine 'ayn-ı devâsın ey gönül

185

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 1 göynün:gönlün İst.

186

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 7 Al-ı elin Seyyid Nizamoğlu'nun ulaşdır aşlına
Küntü Kenz'in âlemiyle aşınāsın ey gönül

187

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 'Uzlet itti şimdi gayetde halâyıktan gönül
El yudu nâ-mahrem ile aşınālıkdan gönül
- 2 Dönderüp yüz süfliden eflāka etmiştir 'urūç
Geçti 'İsa-veş mücerredir 'ālâyıkdan gönül
- 3 Aşınā-yı derd-i 'aşk oldun ferāgat eyleme
Geçme gurbette sakın yār-i muvaffıkdan gönül
- 4 Vâ'izin devrânına dahlettiğinden ğam itme
Dinleme her bir sözü lûtfıt münafıkdan gönül
- 5 'Aşık ol tek Hakk'a Seyyid Seyfi durma dön yürü
Her ne itse hoş gelür mā'suğa 'aşıktan gönül

188

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Esselām ey sāliki rāh-ı şer'iat esselām
Esselām ey rehber-i ehl-i tarikat esselām
- 2 Esselām ey pertev-i āyine-i nūr-ı ālā
Esselām ey vākıf-i sırr-ı hakikat esselām
- 3 Esselām ey nesl-i pāk-i Muştafa ve Murtaẓā
Esselām ey şāhib-i sırr-ı velāyet esselām
- 4 Esselām ey muḳtedā-yı talibān-ı rāh-ı Hakk
Esselām ey 'āleme envār-ı rahmet esselām

188

- 2 nur-ı ala:nur-ı Hüda M2, İst.

- 5 Esselām ey 'aṣīyān-ı Kā'be-i erbāb-ı din
Esselām ey zübde-i ṣāhib-i kerāmet esselām
- 6 Esselām ey on yedi erkān bi'at gösteren
Esselām ey ṣāhib-i āyāt ü bi'at esselām
- 7 Āsitāne geldi Seyyid Seyfî yüz bin 'özü ile
Gel kabul eyle selāmın kân-ı mürevvet esselām

189

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün

- 1 Bir dertliyim derdim var deryā ben nice dönmeeyim
Her dem işim āhū zārdır ben nice dönmeeyim
- 2 'Aşk oldu yürekde yanar beni gören mecnūn sanar
Gökyüzünde aygün döner ya ben nice dönmeeyim
- 3 Gel şekk-i gönlünden gider mü'minlerde inkār nider
Melekler 'arş-ı devr eyler ya ben nice dönmeeyim
- 4 Biziz ümmet-i nāciler din yolunda du'acılar
Kā'be'de döner hācılar ya ben nice dönmeeyim
- 5 Bu sırra münkirler irmez Hakk'ın cemālini görmez
Çarh-ı felek döner durmaz ya ben nice dönmeeyim
- 6 Yeller eser deniz coşar ırmaklar dağlardan aşar
Döne döne sular taşar ya ben nice dönmeeyim
- 7 Seyyid Nizamoğlu tekdir münāfıkın işi şektir
Evvel āhır dönmek hāqdır ya ben nice dönmeeyim

188

- 5 aşıyan:istan İst.

189

- 1 ah-ı zar:ah u zar M2
- 4 M2'nin 1.mısraı şöyle:Bu sırre-i münkirler irmez dost yüzünü körler görmez

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün

- 1 Zât-ı bāriden haberdar olduğum mudur suçum
Halk-ı 'ālem bildiğin bildiğim midir suçum
- 2 Niceler gencine-i hākdan haberdar olmadı
Ben bu virān gönüm içre bulduğum mudur suçum
- 3 Māsivādan 'ālem ü kalbim muşaffā eyleyüb
Şol muḥabbet nūru ile dolduğum mudur suçum
- 4 Kūfrü virdim kāfire dindāra virdim dini ben
Ben cemāl-i Hakk'a hayrān olduğum mudur suçum
- 5 Zāhidā kendin görüb dahletme Seyyid Seyfi'ye
Varlığım mahveyleyüb yoğ olduğum mudur suçum

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Gece gündüz döne döne istediğim Hāk'dır benim
Allah diyüb yana yana istediğim Hāk'dır benim
- 2 Yoluna terk idüb cānı akudub gözümde kanı
Ah eyleyüb düntü güntü istediğim Hāk'dır benim
- 3 Münkirlere 'aşk hālın bilmez münāfıklar yola gelmez
Ağlar bu gözlerim gülmez istediğim Hāk'dır benim

190

- 1 halk-ı alem: cümle alem İst.
- 2 M2'de 6. beyittir.
- 4 M2'de mısra sonunda "be" kelimesi yok
- 5 cemal-i Hakk'a: cemal-i yare M2//mahv: terk M2, İst.//yoğ: yok M2

191

- 4 sil: şel İst.

- 4 Kon yanayım kül olayım taşkın akar sil olayım
Çineneyim yol olayım istediğim Hâk'dır benim
- 5 Seyyid Nizamoğlu yürü bula gör kendinde yâri
İnleyüb ben zârı istediğim Hâk'dır benim

192

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Eyvâh geldin geçtin 'ömrün senin kadrini beni bilmedim
Bir kuş gibi uçdun 'ömrüm senin kadrini bilmedim
- 2 Satılmazsın alam seni bulunmazsın bulam seni
Eyvah beña eyvân beña 'ömrüm kadrini bilmedim
- 3 Uydum nefsimin fikrine gâfil oldum Hâk zikrine
Aldandım dünya fikrine 'ömrüm kadrini bilmedim
- 4 Hoş yâr idin 'ömrüm baña neydem hasret kaldım saña
Eyvah baña eyvah bana 'ömrüm kadrini bilmedim
- 5 Seyyid Nizamoğlu ağlar hasretinle ciğerini dağlar
Ele girmez geçen çağlar 'ömrüm kadrini bilmedim

193

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün

- 1 Vefâsı cefâ imiş cihânı bildim
Şafâsı bela imiş zemânı bildim
- 2 Derd imiş devâsı devlet-i ferânı
'İzzet-i zillet imiş ben anı bildim

191

- 4 sil: sel İst.

192

- 1 uçtun: göçtün M2,
2 Seni: sen İst.
5 ömrüm: senin İst.

- 3 Taht ü serkri olan ahların
Kabr imiş 'akibet mekânı bildim
- 4 Nakd-ı 'ömrü şarfı tâ'at eyle
Hoca ben sūd-ı ziyanı bildim
- 5 Dosta hediye it kendü yokluğun
Dergāha layık armağanı bildim
- 6 Ġāfile ehl-i 'aşk ola gör
Dildāra giden kervānı bildim
- 7 Dil virme 'ucuza dehre sakın
Mekkāredir ol rūziyānı bildim
- 8 Gördüm fenā cihān-ı 'uzlet eyledim
Andan hayāt-ı cāvidānı bildim
- 9 Maḥveyledim Nizamoğlu ben beni
Gözlerde nihān olan 'iyānı bildim

194

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'tilün

- 1 Meded pir oldum çün azdı nefsim
Yolum üzre kuyular kazdı nefsim
- 2 Murād almak diler dār-ı fenādan
'Ömr az kaldığını sezdi nefsim
- 3 Geçende tövbe ittim her günāha
Uyuben şeytānlara bozdı nefsim

193

- 2 M2'de 2.mısradā "ben" yok
- 3 kabir imiş 'akibet:akibet kabir imiş İst.
- 9 gözlerde:gözlerden M2

- 4 Düşüb şahra-yı 'işıyaña yularsız
Nice yıldır ki Zāyid gezdi nefsim
- 5 Bozup Cennet'te cürmüyle mekânım
Cehennem'de mekânlar düzdü nefsim
- 6 Bihamdillah derûnu tevbe ittim
Seniñ hep ittigün Hâk bozdu nefsim
- 7 Yüzün döndürdü dünyâdan Allah'a
Nizamoğlu fenâdan bezdi nefsim

195

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 'Aşkunla hâk olsa bütün ben gine illallah diyem
Yanıp kül olursa benden ben gine illallah diyem
- 2 İşim gücüm zâr eylesen içim tışım nâr eylesen
Mensûr-veş dâr eylesin ben gine illallah diyem
- 3 'Âsîlere katsun beni fāmûlara atsan beni
Mücrim kûlun itsin beni ben gine illallah diyem
- 4 Bin derdini virsen baña gören kalsa tana
Yüz dönderüb senden yana ben gine illallah diyem
- 5 Kân akşa gözden yaşlarım bağrımda bitse başlarım
Derd ü gam olsa işlerim ben gine illallah diyem

194

- 3 uyuben:Anı M2/şeytanlara:şeytana/bozdu:uydu
- 4 M2'de beyit mevcut değildir.

195

- 1 olursa:olsa M2/gine:yine M2
- 2 gine:yine M2
- 3 gine:niye M2
- 4 gine:niye M2

- 6 Bin pāre ittirsan beni odlara attırsan beni
Terk itmeyüb Mevlā'm seni ben gine illāllah diyem
- 7 Seyyid Nizamoğlu dile ceddiyle haşreyle bile
Mü'min müvahhidler ile ben yine illāllah diyem

196

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 'Aşkıñı yār it baña ya Rāb dahi yār istemem
Göğnümün şehrinde andan gayrı dildār istemem
- 2 Bülbül-i bağ-ı cemālidir ezelden dil senin
Ben anın nālānıyım dahi gül-zār istemem
- 3 Bağladım bel rāh-ı 'aşkıñda ölürsem dönmezem
Rāhib-i deyr-i bekāyım gayrı zünnār istemem
- 4 'Ālem ü kalbimde senden gayr bir yār olmasun
Dür ider dostdan beni gönlümde ağıyār istemem
- 5 İstedığım senden budur hiç bende benlik kalmasun
Var olam varlıktan özge seyr-i dildār istemem
- 6 'Aşk pazarına virdim cânımı 'aşk olmağa
Ben bu pazar ehliyim bir gayrı pazar istemem
- 7 Hünkāh-ı küntü kenzin Seyfi bir hayrānıdır
Tekke-i dār-ı fenādan derviş-i esrār istemem

195

- 5 gine: niye M2
- 6 gine: niye M2
- 7 gine: niye M2

196

- 1 göğnümün: gönlümün M2
- 4 gayr: gayrı M2

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Gelicek onsuz emān virmez ölüm
Evine destūr alup girmez ölüm
- 2 Bay eğer yohsul u pir ü nā-tavān
Cümlesinden cāh olur virmez ölüm
- 3 Şol zemān kim irişe yevmü'l-ecel
Rāzî mısın diyu hiç sormaz ölüm
- 4 Hey ne ğafletdir bu ğafletdin derdmend
Söylerim ben sem'ine girmez ölüm
- 5 Eyle Seyyid Seyfi bir efdāl 'amel
İricek va'de gelür turmaz olam

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Ah benim bulduğunu söyler dilim
Bilmezim āhîr beni neyler dilim
- 2 Āhîret menzillerin virān idüb
Baña fāhîde maḳām eyler dilim
- 3 Zikr-i tevḥîd-i ferāmuş eyleyüb
Söyler amma bildigün ezber dilim
- 4 Baş kaşar varub nice nādān ile
Olmadı hergiz baña hem sır dilim
- 5 Gel birü zikreyle Seyfullah ile
Bir iki gün 'aḳlı yok kemter dilim

- 1 Hey 'ārifler hey 'āşıklar gel Muḥammed'i bulalım
Ey dost yolunda şādıklar gel Muḥammed'i bulalım
- 2 Doludur 'āleme nūru iki ciḥānıñ serveri
Kande ise nūru gel Muḥammed'i bulalım
- 3 Gel kalma dünya elinde ciḥānıñ mülk ü malında
Anı seven ġāfil olmaz gel Muḥammed'i bulalım
- 4 Muḥammed diridir ölmez tane güldür hergiz solmaz
Muḥammedin evlādında gel Muḥammed'i bulalım
- 5 Muḥammed ālemde gitmez güneşdir hevgiz batmaz
İste neyler ġāfil yatmaz gel Muḥammed'i bulalım
- 6 Seyyid Nizamoğlu yürü inleyib zārı zārı
Hangi kandilde ise nūru gel Muḥammed'i bulalım

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Bu dünyanın hayāline sakın aldanma ey göynüm
Anıñ megerine sakın aldanma ey göynüm
- 2 Belādır bal dünyanın fenādır devlet-i bahtı
Bunun mülkiyle malına sakın aldanma ey göynüm
- 3 Bu dünyanın hevāsına heves itme hebādır heb
Yalandır kıylü hāline sakın aldanma ey göynüm
- 4 Olursun 'ālemiñ şahı ciḥānı 'ākıbet mevtü
Fenādır ittisālına sakın aldanma ey göynüm

- 5 Elin çek Şeyh Nizamoğlu bu dehri pire zindānsın
'Āzābı çok vebāline sakın aldanma ey göynüm

201

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Ācayib lūtf-i ihsān itdi Qayyūm
Beni bir gūhere kan itdi Qayyūm
-
- 2 Giyürdi başına t̄ac-ı se'ādet
Beni bir mülke şultān itdi Qayyūm
- 3 Ne senedi ne şeriki var mülkü
O mülke beni h̄ākān itdi Qayyūm
- 4 Beni bir katre iken nāgihānı
Varub bir bahre 'umman itdi Qayyūm
- 5 O bahrin ne kenarı var ne ka'rı
O bahri baña utan itdi Qayyum
- 6 H̄urūf-ı lafz savt olmaz o yirde
Qamusın mest ü hayrān itdi Qayyum
- 7 Hiçāb olmuşdu benlik baña bende
O küfrü şaşdı imān itdi Qayyūm
- 8 H̄aḳikāt gencin izhār itmek içün
Kamu mülkünü virān itti Qayyum
- 9 Gerekmez Cennet'i korkmaz Tāmū'dan
Rızā-yı H̄aḳḳ'a fermān itdi Qayyūm
- 10 Beni bir zerre iken nūru birle
Garayib ki h̄ilḳata cān itdi Qayyum
- 11 Beni bensiz eyletdi bir makāma
Bu ulu şāha milman itdi Qayyūm

- 12 Bu ilk ehl-i şultān elçisidir
Anıñ çün derde dermān itdi Ƙayyūm
- 13 Yedi iklime hükmitmek murādı
O gence 'aşk-ı burhan itdi Ƙayyūm
- 14 Gönül mülkünde ağyār korkusundan
Bu zıkrullah' basbān itdi Ƙayyūm
-
- 15 Akıl ruhuyla nefsim buldu vahdet
Ƙamusın dilde yeksān itdi Ƙayyūm
- 16 Ma'arif bahri cūş itdi gönül
Cihāne güher-i efsān itdi Ƙayyūm
- 17 Salat ile kıyāmım oldu kâ'im
Anıñçün ehl-i irfān itdi Ƙayyūm
- 18 Bu merziyye-i kıyāma irmek ile
Ƙıyāmet hālin āsān itdi Ƙayyūm
- 19 İrişüb akıl ile bākī hayāta
Ölümstüz dirlik ihsān itdi Ƙayyūm
- 20 Fenā-ender-fenā oldım fenāda
Beķāda cān-ı cānān itdi Ƙayyūm
- 21 Gönülde koydu bir gayr-ı sūret
Derūnum nūr-ı yezdān itdi Ƙayyūm
- 22 Gözül Hakk'ı izhār itmek içün
Bizi gülgüne virān itdi Ƙayyūm
- 23 Cemāl-i nūr-ı zātı vahidiyle
Gönül mülkün gülistan itdi Ƙayyūm
- 24 Gören ol görünen ol gösteren ol
Bu benliğimi pinhān itdi Ƙayyūm

- 25 Gözüm yumdum cem'-i māsivādan
Baña bu yolu erkān itdi Qayyūm
- 26 Nizamoğlu Haqq'ı gör görme kendin
Baña didār-ı seyrān itdi Qayyūm

202

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Cümle cihān men olmuşum bilen bilür ki men neyim
İki cihāna tolmuşum bilen bilür ki men neyim
- 2 Şāhid-i meşhūd benim 'ābid-i mabud men neyim
Cümledeki vücūd benim bilen bilür ki men neyim
- 3 Kūs ile arş olan benim haq ile ferş olan men neyim
Çehār şeşdan benim bilen bilir ki men neyim
- 4 Aḥmed-i Muhtaṛ benim Haydār-ı Kerrān benim
İstedigin var benim bilen bilür men neyim.
- 5 Hüseyn ile Hasan benim 'arşa qadem basan benim
Hevārici kesen benim bilür ki men neyim
- 6 Mūsa benim Tūr benim Cennet ü hem hūr benim
Zūlmet ile nūr benim bilen bilür ki men neyim
- 7 Güneş benim māh benim Haqq'a giden rāh benim
Bende-i ālī benim bilen bilür ki ben benim
- 8 Bu çarḥ uran felek benim 'arşı tutan melek benim
İsm ü hezārü yek benim bilen bilür ki men neyim
- 9 Berr benim bahru benim kand u nebāt zehrü benim
Lūtf benim mihr benim bilen bilür ki men neyim

202

- 1 cihana: cihan İst.
- 2 benim: benim M2

- 10 Güheri lā-mekān benim maṭlab ins u cān menyim
Bu cümle keṭn-ü-mekān benim bilen bilür ki men neyim
- 11 Cenneti'yim mütvaḥḥidin tāmūsuyum muḳallīdin
Kā'besiyim her 'ābidin bilen bilür ki men neyim
- 12 Cemāl benim celāl benim 'āşıkı ehl-i ḥāl benim
Dürlü dürlü ḥayāl benim bilen bilür ki men neyim
-
- 13 Zāt benim şıfāt benim mevt benim ḥayāt benim
Vācīb-i mümkināt benim bilen bilür ki men neyim
- 14 Menşūr'a dār olan benim dāre sūvār olan benim
Āşık-ı zār olan benim bilen bilür ki men neyim
- 15 Kelime-i kelām benim padişāh-ı gulām benim
Rehber-i ḥās- ü amm benim bilen bilür ki men neyim
- 16 Hem ḳadehim ḳadeh benim cenk ü def ü 'ud benim
Dāni benim nādañ benim bilen bilür ki men neyim
- 17 'Abd ü ḥakīr-i huṣura mālīk-i mülkü ḥayretim
Ḳādir-i zāt-i ḳudretim bilen bilür ki men neyim
- 18 Nesl-i resūl benim benim aşl-i ūsūl benim benim
Redd-i vūşūl benim benim bilen bilir ki men neyim
- 19 Seyfi Ḥüdā benim benim cürm-i ḥaṭā benim benim
Lūtf ü 'atā benim benim bilin bilür ki ben neyim
- 20 Seyyid Nizamoğlu benim yük ipine bağı benim
Şol yūreği dağı benim bilen bilür ki men neyim

Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn Fa'wûn

- 1 Hakk'un âyetleridir cümle 'âlem
İçinde âdem oldu ism-i 'âzâm
- 2 Diyen Kur'an'a ma'hlûk oldu kâfir
Ki nâ'îk bilebilir nû'ku ile her dem
- 3 Seni bildin mi kimsin cân u 'âlem
Yaratdı Hakk seni gâyet mükerrem
- 4 Vücûdun Kâ'be'sidir kâinâtın
Hakikat 'âlem oldu sen de zemzem
- 5 Sücûd itmediğün saña iblis
Takıldı tavk-ı lâ'net ona oldum
- 6 Gönül âyinesinin sil gubârın
Tecellî ide ol zât-ı muazzam
- 7 Bilürsün Seyf kendin Hakk'ı bildin
Budur ben bildiğim vallah 'âlem

- 1 Ey nokta-ı yı hakikat sensin sevâd-ı 'âzâm
Âyinedir cemâlin göründü sende âlem
- 2 Fî'l-cümle ismini Hakk insâna teslim itti
İnsân imiş mu'arrar ben bildim ism-i 'âzâm
- 3 Bilsem niçün mürâi' âdeme sücûdu itmez
Terk itti emr-i Hakk'ı Şeytan'a uydu her dem

- 4 Âdem'dedir kerâmet Âdem'de iste Hakk'ı
Ben âdemi yarattım didi Hüda mükerrem
- 5 Kâ'be yerinden aldı toprağı atmak Hakk
Budur kadîm Kâ'be gel secde it hey Âdem
- 6 Kaktüllerini kaldır şâhım cemâlin örtmüş
Seyyid Nizamoğlu'na göster yüzünü bir dem

205

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Yüzündür best ü heşt harf-ı ehem
'Aceb nakş eylemiş ey pâdişâhım
- 2 Değil mi şüphesiz seb-ül-meşâni
Kaşınla kirpiğin zülf-i siyâhım
- 3 Cemâlin istivâsın gösterir dem
İki şak ola dirim gökte mâhım
- 4 Vücûdun fazl-ı Hakk feyz-i Hüda'dır
Anınçün oldu zâtın secdegâhım
- 5 Niçün sen secdeden zâhid kaçarsın
Değil mi âyet-i Kur'an güvâhım
- 6 Hakk'un emrini tuttum secde ittim
Bugün ben âdeme budur günâhım

204

- 5 toprağı: toğrağın M2

205

İst'de bu gazel mevcut değil

- 3 dirim:dirdim M2

- 5 M2'de mevcut değil.

- 7 Kelāmüllahı nâṭık oldu Seyfi
Baña benden bulundu Hakk'a raḥīm

206

Vezin: 8

- 1 Bugün şultān-ı şāh-ı celālīn
Zāhīr ü bātını serri benim
Şadettir anın ma'nası
İçindeki dürrü benim
- 2 Nice kez doğdum dolandım
Gah gizlendim gah bulundum
Şimdilik ki zāhir oldum
Yirin göğün nuru benim
- 3 Gördüm diyen dostun yüzün
Gelsün işit sen Hakk sözün
Çıkub münacāt itmeğe
Şol Mūsa'nın Tūr'u benim
- 4 Gezme sakın serseri yine
Gitme geri gel berüye
Ol şultānın şimdi taḥkik
Erkānı piri benim
- 5 Seyyid Nizamoğlu Sanur
Bu cism ile gören beni
Batınına eyle nazar
'Alemlerin varı benim

206

- 1 benim: benim M2
2 benim: benim M2
3 benim: benim M2
4 benim: benim M2
5 benim: benim M2

207

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

1 Ten kimin ki men bilemem hayretteyim hayretteyim
Men bâña hiç men diyemem hayretteyim hayretteyim

2 Gözümdeki kimdir gören göğnümdeki kimdir duran
Kimdir nefsi alup virân hayretteyim hayretteyim

3 Dilimde kimdir söyleyin kulağda kimdir dinleyin
Kimdir bu idrâk eyleyin hayretteyim hayretteyim

4 Bu adım kimdir atan ağzımdaki lezzet neden
Bu çiğneyüp kimdir yutan hayretteyim hayretteyim

5 Elimdeki kimdir tutan tuttuğun geriye atan
Kimdir alan kimdir satan hayretteyim hayretteyim

6 Tenimdeki cânım neden göğdemdeki kanım neden
Bu dinim imânım neden hayretteyim hayretteyim

7 Seyyid Nizamoğlu hemân her iş Hakk'un tutma gümân
Ya pis nedir yahşi yaman hayretteyim hayretteyim

208

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ta ezelden 'aşk oduna bir yanar pervâneym
Cân u dilden geçmişim terk ser-divâneym

207

1 ten:ben M2/kimin ki:kim kendim M2//men:ben M2

2 gün:gören M2

5 geriye:girü M2

6 göğdemdeki:gözümdeki M2

208

Bu gazel M2'de ve İst.'de mevcut değildir.

- 2 Gah yerim gam- $\dot{h}$ ānedir gah mescid ü gah medrese
Gah derviş gah molla gah Seyyid zādeyim
- 3 Nūş eyledin 'aşk şarābın olmuşum hayrān mest
Gah Ḥay u gah Hūy'u gah cihān şultānıyım
- 4 Ne Nizamioglu'yum ne Seyfi'yim ne Zülfikār
Bilmiş olūn cümleminizin cism içre cānıyım

209

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Baña bak şūfī baña görūn ne mir'at olmuşum
'Arş-ı kürsi levh-i kalem arz ü's-semavāt olmuşum
- 2 İlmü'l-lā semā benim benden zuhūr eyler kamu
Kāmilim nokşān yok ehl-i kemālāt olmuşum
- 3 Kā'be'yim zemzem benim şavm şalātım mah sal
Sācid ü mescid benim hem gine evkāt olmuşum
- 4 Münkire zehirim nebātım sükkerim mü'minlere
Her ne istersen gel al şöyle lezzet olmuşum
- 5 Evvel u āḥir hüve'l-ḥayyü'l-lezidir lā-yemūt
Ara yirde Seyfiyē ben bir ḥayālat olmuşum

210

Müstef'ilūn Müstef'ilūn Müstef'ilūn Müstef'ilūn

- 1 Gül isteyi bir bülbulüm bu bağa ötmeğe geldim
Nala vah zār eyle gülzāra yetmeğe geldim

209

- 3 benim:benim//gine:yineM2//sacid:secde İşt.

210

Bu gazel M2'de ve İst'de mevcut değildir.

- 2 Hicab oldu benlik baña gidemedim dostun yana
Ben benliğimden geçmeğe şeyh elin tutmağa geldim
- 3 Ol yanın tutum elin haqdır bildim doğru yolun
Mürşidin haqiqat yalan olmadan tutmağa geldim.
- 4 İrişsün bağrındaki başlar aksın gözümdeki yaşlar
Eski dertlim gardaşlar derde derd katmağa geldim
-
- 5 Seyyid Nizamoğlu ile gelen gelsün bu haq yola
Ceddim Muhammed Ali ile birliğe bitmeğe geldim

211

Vezin: 8

- 1 Her cürmüme ya Rabbena
Estağfirullah el-âzîm
Vağfirleñ zenübenâ
Estağfirullah el-âzîm
- 2 İs yanına yoktur aded
Ey vâhid ü Hay ü ebed
Âsilere sen kıl meded
Estağfirullah el-âzîm
- 3 Dönder yüzüm senden yana
Lütfü inâyet kıl baña
Budur sözüm ondan saña
Estağfirullah el-âzîm
- 4 Nefsim beni idlâl ider
Münkir ile durmaz al ider
Şemdengerü gitsün gider
Estağfirullah el-âzîm

211

- 2 M2'de beyit şöyledir
Ey vahid ü Hayy u ebed / Asilere-sen kıl meded
'İsyanıma yoktur 'aded / Estağfirullah el-azim

5 Ya Rabb aç gön̄lüm gözün̄
Döndür saña cânım yüzün̄
Hem geceler hem gündüzün̄
Estağfirullah el-'âzîm

6 Gör netti nefsi zâlimi
Dûr itti Hâk'dan yolumu
Şaşırma ya Rab dilimi
Estağfirullah el-'âzîm

7 Seyyid Nizamoğlu başın
Ağırdı döküldü dişin
Şam seher olsun işin
Estağfirullah el-'âzîm

8 Seyyid Nizamoğlu yarı
Heşâb olur birin birin
Anıñtın ağlayup derin
Estağfirullah el-'âzîm

212

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Bir dertliyem derdim vardır cümle dermāna virmezem
Giceler inledim zârım günü mekāna virmezem

2 Eyyüb derdi 'aşk oldum mekānım genc-i mihnetdir
Mülk-i belâ saltanatı iki cihāna virmezem

3 Döne döne dost 'aşkına yandığım ger küfür ise
Behi zâhid ben bu küfrü din ü 'imāna virmezem

211

5 ya Rabb: ya Rabbi İst.

7 Seyyid Nizamoğlu: Oğlu İst.

212

İst'de bu gazel mevcut değil

2 2.beyitin 2.mısra ile 5.beyitin 2.mısra yer değiştirmiştir M2

- 4 Münkəsir olmuş güller mekândır bani dimiş Hâk
Ben bu yıkılmış gönlümü kaş u eyvâna virmezem
- 5 Seyyid Nizamoğlu dostun bir kez tecellî ittüğü
Yetmiş Cennet yüz bin hûrî ola bin gilmâna virmezem

213

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey 'azîzim devletinde cânımız Hû'dur bizim
Cân nedir cândan 'aziz cânânımız Hû'dur bizim
- 2 Öyle ma'vittim beni ben bende benlik kalmadı
Himmetinde şimdilik her yanımız Hû'dur bizim
- 3 'Âlem ü kalbimde Hâk'dan gayret sûret gitti heb
Tekye-i dilde hemân mihmânımız Hû'dur bizim
- 4 Biz girûhu ehl-i 'aşkız yokluk oldu varımız
'Asker-i 'irfânda nûr-ı sultânımız Hû'dur bizim
- 5 Zümre-i uşşâk içinde Seyfi gavaş olalı
Dürr-i meknûn bulmağa ummânımız Hû'dur bizim

214

Vezin: 8

- 1 Onsuz bir gün ecel irüb
Devrânımız bozar bizim
İrmeden nice murâda
Göçümüzü üzar bizim

213

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

4 olalı:ehli İst.

214

Bu şiir M2'de mevcut değildir.

2 Seni sevdim diyenler
Geltüb tuz ekmek yiyenler
Şimdengertü oldu diyenler
Yüzümüzden bezer bizim

3 Gele hışm-ı konu konuşu
Kim iyüdü ki yahşi
Kimi erkek kimi dişi
Düzenimiz düzen bizim

4 Söylemiye bu dil dudak
Deprenmeye hiç el ayak
Nefsimiz şöyle zâlimdir
Bunu ırak sever bizim

5 Yürü Seyyid Nizamoğlu
İyü amel işleye gel
Hayr u şer ne işlersek
İyi mülk yazar bizim

215

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Ha'b-ı gâfletden uyanmaz gözlerim
Noldu hiç uyhuya kanmaz gözlerim

2 Her neyi kim görse meyleyler hemân
Bâna aşla tanı tanmaz gözlerim

3 Aldanub bu zineti dünyaya ah
Seyr ü fâniden usanmaz gözlerim

4 Kara yirler içre nice rûzigâr
İçi toprak tolu sanmaz gözlerim

215

1 uyhuya:uykuya M2

2 tanı:tan İst.

- 5 Bilmezem Seyyid Nizamoğlu niçün
Sözümə hergiz inanmaz gözlerim

216

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Her neyi işitse anlar kulağım
Hakk sözü dinlerse dinler kulağım
- 2 Zikre sağır cenk ü tanbur diseler
Ol zaman anide çınlar kulağım
- 3 Şeyh nasihat eylerimiş gel dise
Hastayım ben diyü inler kulağım
- 4 Va'izin hergiz sözü kâr eylemez
Amma oğrudan ki dinler kulağım
- 5 Seyfi işitmez ezân âvâzını
Kendi öz başına banler kulağım

217

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Dirigā yok yire 'ömrüm geçürdüm
Hevā ile bu can kuşun uçurdum
- 2 Ayağında bu dünya kaydı eyvāh
Tarik-i Hakk'a olmuşdur uçurdum

216

- 5 Seyfi:Seyyid Seyfi M2

217

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 1 Rahman: Rahman'ı İst.

- 3 Cihānda zindelik şāhin-i 'amel ol
Nidem ol şāhini koldun kuçurdun
- 4 Koyub āb u hayātı zıkr-i cāna
Fenā-yı cām-ı şarābından içirdim
- 5 Açar fasık Cehennem şalīh uçmak
'Aceb ben Seyfī kaḡısın açardum

218

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Sūre-yi Raḥmān bildim sure-i Raḥmān benim
Daḡi muṭlak kelāmım kaf uc el-Ḳur'an benim
- 2 Her benim anestü nārın sırrını fāş eyleyen
Hem ḡalīl oldum bu nara Mūsa-yı 'imrān benim
- 3 Hem hayātım hem mūmātım hem nebātım bākīyim
Mū'mine hem Nūḡ-ı necātım kāfire ṭufān benim
- 4 Hem 'iyānım hem sakindir hem benim āb-ı hayāt
Hem hayātım Ḥızr'ı buldum çeşme-ı hayvanı benim
- 5 Hem ḡunḡarım hem ḡamīrim hem şarābım hem şehīd
Selsebilim sākiyim hem sāki'-i peymān benim
- 6 'Arş benim hem kürs benim hem kalem hem encümüm
Sırr-ı Aḡmed nūr-ı raḡmet nesil hem mendān benim
- 7 Hem şalātü şa'mim hem sācid ü mescūd benim
Bilmiş olsun Seyfiyā ḡaḡdır sözlüm iḡsān benim

218

7 İst.'de "samim" yer almaz

219

Fa'ilâtün Fa'ilâtün Fa'ilâtün Fa'ilün

- 1 On sekiz bin 'alemin hallak-ı şultānım benim
Her yaradılmışların rezzāk-ı şultānım benim
- 2 Evvel ü āhir hüve'l-hayyüllezisin lâ-yemüt
Cümle 'ālem fāni sensin baki şultānım benim
- 3 Sen mü'essir kıl baña meyḥāne-i 'aşkın meyın
Daḥi huşyār olmayım ey sākī şultānım benim
- 4 Māsivādan pāk ider 'āyi'ne-i ḳalbün müdāim
Enfüsünde seyrān iden āfāk-ı şultānım benim
- 5 Küntü Kenzin 'alemin yād eyledikçe cān-ı dil
Eşk-i cismim hūn ider efrāk-ı şultānım benim
- 6 Kim ki cān ayi'nesinden seyrider envārını
Nice bin Cennet'e ger ezvāk-ı şultānım benim
- 7 Baḥr-i vaḥdet öyle gark etmiş Nizamoğlu'nun ḥacem
Ḥaşrolunca gitmez istigraḳ-ı şultānım benim

220

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Gah görürüm ben beni kimden ben kimim
Anın içün baña ben diyemem

219

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

220

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 1 gah görürüm: bildim ben İst/bana ben: ben bana ben, İst
- 2 gah: ki İst.

- 2 Gah görürüm Hakk ile hak benim
Ki görürüm yir ile ki gök benim
- 3 Ki görürüm kürs 'arş olmuş
Ki görürüm Hak ile ferş olmuşum
- 4 Gah görürüm kendimi nūr olmuşum
Ki görürüm zulmet ile dolmuşum
- 5 Gah görürüm Cennet ü gılmān benim
Ki görürüm düzeh niyrān benim
- 6 Gah görürüm cümle benim cümle men
Ki görürüm ne men varım ne hod sen
- 7 Gāh bulurum bilemezim kendimi
Ki bilürüm bulamazım kendimi
- 8 Ki görürüm Ādem ü Havva benim
Ki görürüm anlara iğva benim
- 9 Ki görürüm Nūhānecātım benim
Ki görürüm Nuh benim dōkeni
- 10 Gah görürüm kendimi oldum Halīl
Ki görürüm Nemrūd-ı ha'in zelīl
- 11 Ki görürüm Mūsa-i İmrān benim
Ki görürüm Mus'ab-i Hamān benim

220

- 4 gah: ki İst.
5 gah: ki İst.
6 gah: ki İst.
7 gah: ki İst.
8 gah: ki İst.
9 gah: ki İst.
10 gah: ki İst.
11 gah: ki İst.

- 12 Gah görürüm 'İsa-i Meryem benim
Görürüm anlaradadır hem benim
- 13 Ki görürüm İncü sadeftir benim
Ki görürüm lenaü za'üf-ı mür
- 14 Gah bulurum bilemezem kendimi
Ki bulurum bulamazam kendimi
- 15 Gah görürüm Ahmed-i Muhtar benim
Ki görürüm ana cafekeâr benim
- 17 Ki görürüm Haydari'yim Haydar'i
Görürüm münkir münâfık sâkî
- 18 Gah görürüm la'l-ı bedeh şaim
Görürüm senin beyâban benim
- 19 Gah bulurum bilemezem kendimi
Gah bulurum bulamazam kendimi
- 20 Ki görürüm yire göge tolmuşum
Ki görürüm yir ile gök olmuşum
- 21 Ki görürüm çarh-ı felek hep benim
Ki görürüm gökde melek benim

220

- 14 gah: ki İst.
15 gah: ki İst.
16 gah: ki İst.
17 gah: ki İst.
18 gah: ki İst.
19 gah: ki İst.
20 gah: ki İst.
21 gah: ki İst.

- 22 Ki görürüm şems ü kamer encümüm
Ki görürüm ben kimi kimden ki benim
- 23 Gah görürüm Hakk'a giden yol benim
Ki görürüm nefsi içüm kul benim
- 24 Ki görürüm şahid ü meşhūd benim
Ki görürüm 'ābid ü 'ma'būd benim
- 25 Gah görürüm talib-i matlub benim
Ki görürüm galib u mağlūb benim
- 26 Gah bulurum bilmezem kendimi
Ki bulurum bulmazam kendimi
- 27 Ki görürüm hak ile yād olmuşum
Ki görürüm āb-ı revān ser-keşim
- 28 Gah çıkarım 'Arş-ı Mecīde üstüne
Ki izim yedi yirin altına
- 29 Gah görürüm bāki kalır ölmezem
Ki görürüm fānī olurum kalmazan
- 30 Ki görürüm baḥr-i muhitim benim
Ki görürüm katre bu cān u teni
- 31 Gah yürürüm Seyfi-yi kaatı benim
Görürüm 'āṣā-i ḥātī benim
- 32 Ki görürüm mir-ü nizaṁdır adım
Gah görürüm asla bilmezem adım

220

- 23 gah: ki İst.
24 gah: ki İst.
25 gah: ki İst.

- 33 Gah bulurum bilemezem kendimi
Ki bulürüm bulamazam kendimi

221

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Yüzüm kara günāhım çok necideyim neyleyim
Saña lâyıḳ 'amelim yok necideyim neyleyim
- 2 Şaşırdı bu nefis yolu mu herkes andırmaz ölümü
Mevlām bilürsün ḥālī necideyim neyleyim
- 3 Ey yiri göğü yaradan yüzüm ak eyle karadan
Kurtar beni emmareden necideyim neyleyim
- 4 Her gün aratmakta günāhım 'aceb mi denmese ahım
Benim lütfitti penāhım necideyim neyleyim
- 5 Bir yana mülk eyle malım bir yana ehl-i 'iyālim
Mevlām saña ma'lum ḥālīm necideyim neyleyim
- 6 Bi yanadan altun akçe bir yanadan bağ bağçe
Böyle üslûp böyle lehçe necideyim neyleyim
- 7 Bir yana kime kuşanma ser-a-ser diba düşünme
Bu nefsim ider üşenme necideyim neyleyim
- 8 Bir yanadan durma yüzer bir yanadan çalışırız
Kendümüz insan sanırız necideyim neyleyim
- 9 Bir yanadan söz ile saz bir yanadan güzel avaz
Bir yanadan nefsim dilber-i nār necideyim neyleyim
- 10 Bir yanadan Allah zikri bir yanadan diye
Bir yanadan neksim mülkerri necideyim neyleyim

221

M2'de ve İst.'de bu gazel mevcut değildir.

- 11 Bir yanadan kismeyenkle bir yanadan yime içme
Bir yanadan uçma kuçma necideyim neyleyim
- 12 Derdim bir değil beş değil tahtım baña yoldaş değil
Bir olur beter iş değil necideyim neyleyim
- 13 Seyyid Nizamoğlu meded komáz alur beni bu derd
Lütf-i ihsân çok ahd-i necideyim neyleyim

222

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Sakla mü'min kulların ya müste'an
Sernigün bunlar pir ü cevân
- 2 Hâşâ Nemrûd Fir'avun Sâddad'ı içün
Bir yiri bunlara itmişler mekân
- 3 Muktaẓâ-yı ter'iyle olmaz bir iş
Ol yirin adını komuşlar divân
- 4 Kapsu üstünde yazılmış durur
Okur añı ehl-i Hâk olan 'iyem
- 5 Hâzâ min kasris-şakar nahntü'l-câhim
Yedhulune'n-nase fi haze'z-zemân
- 6 Bunların ittüğün ol şultân-ı din
Birsın itdi mi gel eyle beyân
- 7 Olarak dülbendlerin guftanların
Yidi mi yideklerin fahr-i 'cihân
- 8 Evliyâlar gördü zulmün bunların
Döndürüp yüz itdiler cümle li'an
- 9 Olmadı çün Seyfi bunların ta'ibün
Hazret-i Hâk virmesün hergiz eman

- 10 Nûh kavmi gibi ğark olsun kamu
Zulm-i ğararetden ħalaş olsun cihân

223

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Sen de iste sendedir genç ü nihân
'Arşü kürsü levhdü kalem gütü mekân
- 2 Her ne istersen saña bak sendedir
'Alemin' ayinesi sensin hemân
- 3 Bu cihân ten gibidir sen cânsın
Emr-i Hâk oldu senin cânında cân
- 4 Sil gönül'âyinesinin pasını
Görüne didâr-ı Hâk ender ıyân
- 5 Bunda sen bilmeğe geldin sen seni
Hey ne yatarsun bu ğafletden uyan
- 6 'Aşk-ı Hâk yoğ itti Seyyid Seyfi
Hâk ile hâk oldu kaldı cāvidân

224

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 'Âşık isen gel geç bu fenâdan
Bir haber anla sır-ı beķâdan
- 2 İnle ey bûlbûl ta görüne gül
Geçmedi gönül hiç bu hevâdan

223

- 1 sen de: sen İst.

- 3 'Ömrümüz geçer bal ü per açar
Cân kuşu uçar bir gün yuvadan
- 4 Tâlib isen gel mürşid elin al
Bilesin ahvâl-ı zevk-i şâfâdan
- 5 Seyfi bu iller sarpdır bu yollar
Ta'n ider iller dönme rızâdan

225

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Nice bir ölmeyesin zevk ü şâfâlar süresin
İrişe onsız ecel hâlini al vakit göresin
- 2 Nice bir kasr u sarây ile müzehheb köşkler
'Aceba ana mısın Tāmûda gayya deresin
- 3 Nice bir salınasın câme ser-a-serler ile
Sâreler etine dibâyı alup biz paresin
- 4 Nice bir yastrğrn atlas ola dibâ döşeğin
Kara toprağa döşentüb kara gösüne giresin
- 5 Nice bir eyleyesin bunda küçük yettügünü
Her ne fiil ittügünse ise anda şu'alın viresin
- 6 Nice bir kavuşturup al dura senin karşuna halk
Sen de mahşer günü bin yıl ola hayrân göesin
- 7 Nice bir muy-i Seyfi dinle Nizamoğlu gün aştı
Yürü tevhid ile ak eyle bu gözler kırasın

225

7 ile: ide İst.

226

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

226

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Beni dūr eyleme Ya Rāb cemālin şevk-ı tābından
Göñül mir'atını pāk it bu dünyanın hayāletinden
- 2 Nedenlū bir göñül yabis olursa añı nerem eyler
Kaçan kim yağsa ol albe ilāhī feyzin 'abından
- 3 Şu 'āşıkjar kim isterler visālin vuşlātın da'im
Fera'at eylemişlerdir sekiz Cennet sevābından
- 4 Yeter dem akl-ı idrak ilāhī fikr-i zātınla
Olurmuş mest layıkıyla için aşk şarabından
- 5 Ümidim vardır ey Seyfi cemālin görmee Hā'un
Ki vardır hā-i cismimde Resulallah tūrābından

227

- 1 Çünkü bildin saña kalmaz bu beden
Ya bu göñüldeki afletler neden
- 2 Börüne elin koyub kurulma kim
Hā ile yeksān olur izzetlū ten
- 3 Birkaç altun ake mülkū māl diyū
Cem 'idūben bıyığın burma iken
- 4 Devlet-i mansıb izzū cāh diyū
Bu hayālete göñül virmek neden

227

- 1 bildin: bildim M2 // elin: elün M2
- 3 iduben: idüb İst.
- 5 Paf: nafiler İst.

- 5 Bu sāv ile yürüt hāy hışım ile tut paşam
Nafile yoktandır aslın anla sen
- 6 Bākī devlet bākī 'izzet bākī yār
İster isen Seyf sen çık arardan

228

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Ne vecd ile ne hālet isterem ben
Ne 'irz u ne melāmet isterem ben
- 2 Öğüdü kimsenin baña gerekmez
Ne va'z ne naşihat isterem ben
- 3 Ne keşretten ğamım var ey 'azizim
Ne karanlıkda hālvet isterem ben
- 4 Ne muhanetten perişandır bu gönüm
Ne zevk ile ne vahdet isterem ben
- 5 Ne firkatler ğamından bi-huzūrum
Ne ol dildāra vuslat isterem ben
- 6 Riz'ā-yı Hakk'a Seyyid Seyf razī
Hemān andan hidāyet isterem ben

229

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 İlāhī nefis-i emmārem yakarsın āteş-i ladin
Tola bu cāna kalbim envār-ı illādan
- 2 İdenler zikr Mevlā'ya bulurlar cā-yı cilāi'
Komayın dār-ı dünya-yı naşibi olmaz 'ukbādan

- 3 Eğer bildinse halkı idersin 'ömrünü bākī
Olurmuş hazır āna sākī için bu cām-ı şahbağan
- 4 Kaçan kim eylesin hayri veyahud söyle şerri
Görür mahsulünü kuru bilen ta'bir-i zāviyādan
- 5 Yürü Mevlā'yı zikreyle ne ise Hakk'a şükreyle
Olursun Seyfi fikreyle ferāğat eyle dünyadan

230

Mefa'ilün Mefa'ilün Fa'ilün

- 1 İrişdi bir 'aceb kār eyledi Hū
Bizi vakf-ı esrār eyledi Hū
- 2 Cem'i varlığım virdi fenāya
Beni bir devlete yād eyledi Hū
- 3 Bāna bir cūr'a sundu 'aşk meyinden
Eylemez mest-i evkār eyledi Hū
- 4 Şerhālar çekdi bir bir sinem üzre
'Aşıklar gibi bikār eyledi Hū
- 5 Benim bu nefis-i levvāmım elinden
Alub mülkünü nāçār eyledi Hū
- 6 Bir olub mülhime nefsiyle nāgāh
Yürütdü hükmün ezher eyledin Hū
- 7 Gelüb sefere çerak itdi hāvāle
Yakub sinemde dağlar eyledi Hū

229

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

3 saki: safi, İst.

230

2 yad:var M2

- 8 Bu dil mülkün kulundur hâne oldu
Bizi heb'ehl-i esrâr eyledi Hû
- 9 Kâmu rûhâniler Mevlâvü oldu
Kimin çalar kimin ayna eyledi Hû
- 10 Ene'l-Hak söyledüb Manşûr'a 'aşkı
Der-i dildâra berdar eyledi Hû
- 11 Cenâltûn gösterüb dil-i bülbülüne
İşin efgân eyle zâr eyledi Hû
- 12 Harâbat ehli oldum gitdi 'ırsım
Beni bi-nâmusu bi-ar eyledi Hû
- 13 Şâfa-yı Cennet'de meylitmez oldum
Gönül müştak-ı didâr eyledi Hû
- 14 Bu cümle varlığım dönuşdü 'aşka
'Aceb hürmetlü pazar eyledi Hû
- 15 Gönül İbrahim Ethem gibi oldu
Cihanda anı bi-zâr eyledi Hû
- 16 Bu 'aşk ateşi dil ormanlarını
Yakub yirini gülzâr eyledi Hû
- 17 Bu 'aşkunun ah elinden vah elinden
Aceb derde giriftâr eyledi Hû
- 18 Kadem bastım mücerred 'âlemine
Mücerredlik baña yâr eyledi Hû
- 19 'Akl-i nefsiyle rûhum bir şey oldu
Anıñçün keşf-i esrâr eyledi Hû

230

3 evkar:vekar M2

10 aşkı:aşka M2//İst'de "der"yeralmaz

- 20 Muradım vaşl-ı rūh-ı Muṣṭafa'dır
Beni ol nūr ile var eyledi Hū
- 21 Yapar yıkar nice isterse eyler
Göñülde 'aşk-ı ma'mūr eyledi Hū
- 22 Bu ismi Hū'ya hiç vāṣıta olmaz
Bu ismi gayet kim ekbār eyledi Hū
- 23 Anıñçün Hū'dur evvel Hū'dur ahir
Dilimde anı güftār eyledi Hū
- 24 Kime kim olsa talkin bunda rūzu
Anı maḥşerde serdār eyledi Hū
- 25 Eđer telkīn olub itsen ferāmūş
Cehennem'de yūrek nār eyledi Hū
- 26 Kimin ki ismi Hū gitmez dilinden
Anı hem rāz-ı muḥtār eyledi Hū
- 27 Fena dünyaya hergiz bakmayım ben
Beka mülkün baña dār eyledi Hū
- 28 Göñül zulmetinde kalmadı hevādan
Anı Seyfi pūr-i envār eyledi Hū

231

Vezin: 8 (*)

- 1 Yane yane dervişler
Gel Hū diyelim Allah Hū
Döne döne dervişler
Gel Hū diyelim Allah Hū

230

28 fena: beka M2

231

- (*) Muhtelif mısralarda hece eksikliği var
Muhtelif mısraların durakları değişiyor

2 Nefsimüzü öldürür
Rabbi'mizi bildirir
Bu bir güzel söz durur
Gel Hû diyelim Allah Hu

3 Mal mülkünü koyalım
Gönlümüzü yuyalım
Onsuz irmeden ölüm
Gel Hû diyelim Allah Hû

4 Gafletten uyandım
Gel 'aşka boyanalım
Allah diyüb dönelim
Gel Hû diyelim Allah Hû

5 Zikir gönlümüz açar
Kalbimize nûr saçar
Hülle tonların biçer
Gel Hû diyelim Allah Hû

6 Münkîr sözün dinleme
'Aşkî yanlış anlama
Dünya sözünü dinleme
Gel Hû diyelim Allah Hû

7 Seyyid Nizamoğlu ile
Gelsün gelen bu hak yola
Cân ü gönülden bile
Gel Hû diyelim Allah Hû

232

Mef'ulü Mef'âlün Mef'ulü Mef'âlün

1 Ey 'aşık-ı şâdıklar gel Hû diyelim ya Hû
Ey yâre muvâfıklar gel Hû diyelim ya Hû

231

3 mal: malı M2

- 2 Bir kere disen Hû lâ ilâhe illa Hû
İde yerin â'lâ Hû gel Hû diyelim ya Hû
- 3 Sil bu gülün pasın göstere tecellâsın
Seyreyle temâşâsın gel Hû diyelim ya Hû
- 4 Hû 'aşk-ı ilâhîdir dil 'âlem-i şâhıdır
Hem def-i münâhîdir gel Hû diyelim ya Hû
- 5 Nefsine Hû de yansun cehdeyleye ki dönsün
Canıñ gözü uyansun gel Hû diyelim ya Hû
- 6 Dil mülkünü pâk etsen var sineni çâk itsin
Yine nefsinî hâk etsin gel Hû diyelim ya Hû
- 7 Münkire cefâlardır 'uşşâka vefâlardır
Seyfiyâ şâfâlardır gel Hû diyelim ya Hû

233

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey tarîk-i Hâk'kı kimler da'im eyle cest ü cû
Görmek istediğin cemâl-i pâdişâhı rubertü
- 2 Giceler ta subh olunca nâle ü feryâd idüb
Kande başka isteyenler görmeğe didâr Hû
- 3 Bağrı başlu gözü yaşlı derd ile ah eyleyüb
Vuşlât-ı didâr-ı yârı eyleyenler arzu
- 4 Oğudum yazdım cem'-i 'ilm bildim anladım
Nice meclislerde oldu nice nice güft ü gû

232

Bu gazel İst.'de mevcut değil.

233

- 1 "kinler" 1.beyitte yok M2, İst.

- 5 Evveliniñ evveli yok ahiriniñ ahiri
'Ālem ü hayrette 'ālem-i halk hep hayrān kamu
- 6 Gönül ey tekmiñ-i nefis itdim diyü dā'vā iden
Ehl-i irşadım diyü halka dā'vālar ider
- 7 Dañi sen yoğ olmadan bu varlığa irmek neden
Kendin idrak etmeden bir gayrısın iğva iden
- 8 Kendü kendü bilgündü sana bildirmeyen ma'būdunu
Varlığıdır saña kendin görmeğe ilkaa iden
- 9 Mā Arefnāt didi mañbūb Hüdā iken resül
Ki basiretsizdir ol bildim diyü dā'vā iden
- 10 Evveliniñ evveli yok ahiriniñ ahiri
'Ālem hayrette 'ālem halk hep hayrān kamu
- 11 Enbiyā ü evliyā ebrār-ı Hak ali cenāb
- 12 Cümle ol bāb-ı rızā zārı sergerdan kamu
Yüzlerin dergāh-ı Hak'a eylemişlerdir tūrāb
- 13 Ehl-i tevhide merātib-i Lāde 'ālem-i mañvolur
Menzil-i illāda hüküm anmı dañi kalmaz cevāb
- 14 Evvel ü ahir hüvel-hayyullezidir Lā-yemūt
Zāhir ü bāṭın hem ol vallāhü ailem-i bi's-sevāb
- 15 Evveliniñ evveli yok ahiriniñ ahiri
'Ālem ü hayrette 'ālem halk hep hayrān kamu

233

5 hayrette:hayranda İst.

6 İst'de 6,7,8,9,10. beyitler yoktur.

- 16 'Ömrümü harçeyledim yolda mihnetler çeküb
Yaslanub taş döşenüb toprak meşekkatler çeküb
- 17 Gice evrād-ı ezkā ile ihyalar idüb
Nice nice erbāınlar nice hālveter çeküb
- 18 Diz çöküb pirler önünde nice rü'yālar didim
'Ālem-i kalbi muşaffa itmeğe dertler çeküb
- 19 Bunu bildim bunu didim buna idrāk eyledim
Bu tarik-i Hāk'da yüz bin dürlü firķātlar çeküb
- 20 Evveliniñ evveli yok āhıriniñ āhiri
Ālem ü hayretde 'ālem halk heb hayrān kamu
- 21 Naḥv Şarf mantık ma'na fıkh ferā'iz ey cānān
'İlm-i halkı eylemişler kader oldukca beyān
- 22 Nice bin dürlü meşā'il nice hāl-i meşkitat
Olmuş amma virmişler bi-nişāndan bir nişān
- 23 Anı bildim anı bildüğün terk itmeğen
Lā-şerik olmaz aradan gitmeyince cism-i cān
- 24 Katre çün müstağrak-ı baḥr oldu Seyyid Seyfi bil
Cümle 'ālem fānī oldu kaldı Allah cāvidān
- 25 Evveliniñ evveli yok āhıriniñ āhiri
'Ālem ü hayretde 'ālem halk heb hayrān kamu

234

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Beni nefsim esir itti meded kıl ya Reşulallah
Günāhlarla ḥakir itti meded kıl ya Reşulallah

234

1 nefsim: bu nefsim M2

- 2 Çıkardı doğru yolundan beni dūr itti hālinden
Giderme zikri dilimden meded kıl ya Rasūlallah
- 3 'İbadetde kuşurum çok gönül mülkünde nūrum yok
Bu nefis ile huzūrum yok meded kıl ya Rasūlallah
- 4 Tutar iblis'in iğvāsın bırakdı zūhd ü takvāsın
Silivir gönülümün pāsın meded kıl ya Rāsulallah
- 5 Nizamoglu Ā-indir veli bir 'āsi kulundur
Şefā'at eyle yolundur meded kıl ya Rasūlallah

235

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn

- 1 Şultānım illāllah şubhānım illāllah
Günāhım 'affeyle gufrānım illāllah
- 2 Ma'būdum illāllah mevcūdum illāllah
Senden gayri yok maksūdum illāllah
- 3 Eminim illāllah imānım illāllah
Sinemde hem dinim imānım illāllah
- 4 Öldürsen illāllah döğersen illāllah
Lütfidüb didāre irgürürstün illāllah
- 5 Durursam illāllah yürürsem illāllah
Ger eğer uyanu uyursam illāllah
- 6 Mihrin vir illāllah kahrın vir illāllah
Dile şekr'eyle zehrin vir illāllah

234

- 3 çok: yok M2
- 5 M2'de "veli" yok

- 7 'Alā'sın illāllah lā ilāhe illāllah
Kerem lütf çok Mevlā'sını illāllah
- 8 Dünyada illāllah 'ukbāda illāllah
Dağlarda deryāda şahrada illāllah
- 9 Nürumsun illāllah varımsın illāllah
Gariblik illerde yārımsın illāllah
- 10 Şihhatde illāllah mihnetde illāllah
Kesretde illāllah vahdetde illāllah
- 11 Evvelde illāllah āhirde illāllah
Batında illāllah zāhirde illāllah
- 12 Yakarsın illāllah yıkarsın illāllah
Manşūr gibi dāra çekersin illāllah
- 13 Lā ilāhe illāllah ya Allah illāllah
Ne dersen rāzıdır Seyfi illāllah

236

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Biz muhabbet ehliyüz yoktur asla gam bize
Gam Yezid'indir şafālar zevk ile her dem bize
- 2 Kimin sevmez Muşafa'nı neslini lā'net ona
Rahmet-i fazl-ı ilāhi feyz-ı Hāk madem bize
- 3 Devlet-i dünyayı virdin isteyin münkirlere
Dar-ı 'ukbāda sa'adette nice 'ālem bize
- 4 Padişah-ı 'ālem isek de ferāgat eyledin
Sūret-i Karūn Yezid'e ma'na o hem bize

236

2 kimin:kim ki M2

- 5 Seyfiyā dertler devāsıdır sev Āl-i Aḥmed'i
Her zamān ver hem Yeẓidē da'im merhem bize

237

Vezin: 8

- 1 Ben ezelden dost yüzünü
Gördüm de geldim bu yire
Ādem'le Cennet zevkîni
Sürdüm de geldim bu yire
- 2 Münāfıklar gelmez yola
Kāfirlere mihnet gele
Nūh kavmini cümle sele
Virdim de geldim bu yire
- 3 Kalmazım cānı ila paşa
Dostdan dönmek yoktur hāşā
İbrāhim ile āteşe
Girdim de geldim bu yire
- 4 Mūsa ile çıktım Tūra
Gözlerim Ḥaḳḳ yüzün göre
Tecellā olınan nūra
Girdim de geldim o yire
- 5 'Āşık oldur vire serin
Göre yanan Ḥaḳḳ didārın
Ḥalvetle çalup askeriñ
Kırdım da geldim bu yire
- 6 Meşḥūr olmuşdur illerde
Söylenen cümle dillerde
Süleymān taḥtını bile
Kurdum da geldim bu yire

7 Eyyüb ile düştüm derde
Nice yıllar āh-ı zārda
Heb gövdem in etin kurda
Virdim de geldim bu yire

8 Zekeriyā ile ağaca girdim
Gizlendim ey hāce
Destere ile biçince
Devirdim de geldim o yire

9 Kimsenin bakma yüzüne
Nazar ile Hāk sözüne
İsā ile gökyüzüne
Vardım da geldim bu yire

10 Tanrı irşālini veliyle
Bir kez yapıştı eliyle
Hayber kal'asın 'Ali'yle
İrdim de geldim bu yire

13 Seyyid Seyfullah adını
Koymuştur koyan bu dini
Yerin göğün bünyādını
Vurdum da geldim bu yire

238

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

1 Eyledim 'azm-i bekā şimdengerü yaz Hū size
Bana gerekmez feñā şimdengerü ya Hū size

2 Küntü Kenzin 'ālemin ister yine cān-ı gönül
Gider oldum ol yana şimdengerü ya Hū size

238

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 3 Bu diyâr-ı ğurbete gönderdi ol şultân beni
Gel dimiş dostum bafîa şimdengerü ya Hû size
- 4 Murğ-ı cān pervān idüp dosttan yana uçmağ diler
Çāre yoktur turmağa şimdengerü Hû size
- 5 Çün gider Seyyid Nizamoğlu bu yirden 'akibet
Hayır ile eylen du'a şimdengerü ya Hû size

239

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 'Alemlerin şultānı 'inayet eyle bize
'Aşkın zevkin şevkin vir hidāyet eyle bize
- 2 Azdı gitdi yolumuz tevḥid itmez dilimüz
Saña ma'lūm ḥālimüz bir ḥālet eyle bize
- 3 Yolundan azmışlarız serseri gezmişleriz
Tariki bozmuşlarız himāyet eyle bize
- 4 Oğu gözümün yaşı önlemez bağrım başı
İki cihān güneşi şefaet eyle bize
- 5 Seyyid Seyfi kulunu zārıncı bülbulünü
Yarān vişāliniñ gülünü şehāvet eyle bize

240

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Azmış gitmiş nefsine tevḥidi telkin eyle
Cürme batmış nefsini tevḥidi telkin eyle

239

- 2 eşine: de eski İst.
- 3 azmışlarız:azmışların M2/gezmişiz:gezmişinM2//
tariki:tarikin M2/ nefsine:nefsin İst.//İst'de"di" yer almaz
- 4 şefaet:inayet M2

- 2 'Aqlını der başına başla iyü işine
Eşine yoldaşına tevḥīd-i telkīn eyle
- 3 Azmış nefesine di Ḥay anıp günāhların say
Eğer yohsul eğer bay tevḥīdi telkīn eyle
- 4 İki 'ālem güneşi böyle dimiş ey kişi
Eğer dost eğer nāşı tevḥīdi telkīn eyle
- 5 Hele ben bildiğim bu zikīr ile geleni yu
Kimi görsek 'ari ko tevḥīdi telkīn eyle
- 6 Göklerde uçan kuşa eğer beğ eğer paşa
Rastgelirsen de taşa tevḥīdi telkīn eyle
- 7 Seyyid Seyfī ğam yine müffū mollādır dime
İyü yavuzla kime tevḥīdi telkīn eyle

241

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Her kim ister otura Allah ile
Da'ima otursun ehl-i Allah ile
- 2 Kim kelimāt etmek ister Ḥaḳ ile
'Ömrünü geçürsün illāllah ile
- 3 Bulmak istersen bekā-ender-bekā
'Aşinā ol var fenā fi-Allah ile

240

3 M1'de "gitmiş"yok

4 ey:hey M2

241

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 4 Muşafā'nıñ şer'ine kıl inkıyād
Şoḥbet istersin Resūlallah ile
- 5 Nefsim istersin Cehennem'den ḥalāş
Durma tevhid ile Seyfullah ile

242

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Kerem eyle Seyyid Seyfi gel Allah'a dön Allah'a
Kendüne eyleme ḥayfı gel Allah'a dön Allah'a
- 2 Ceddin çün Muḥammed 'Ali nice oldu neler yolu
Nefse uyup olma deli gel Allah'a dön Allah'a
- 3 Bülbüller gibi ötersin ḥalka mürşidlik satarsın
Sen hod anlardan betersin gel Allah'a dön Allah'a
- 4 Seyyidim dir öğütürsün bu ḥāline sevinürsün
Sakın bir gün döğütürsün gel Allah'a dön Allah'a
- 5 Ceddin eğer dirse saña ne getürdün benden baña
Armağanın var mı ana gel Allah'a dön Allah'a
- 6 Ana varacak yüz gerek didār görecek göz gerek
Cevāb virecek söz gerek gel Allah'a dön Allah'a
- 7 Seyyid Nizamoğlu 'amelsiz Seyyid nola
Şimdengerü yola sele gel Allah'a dön Allah'a

242

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 6 İst.'de mevcut değil
- 7 Seyyid Nizamoğlu: Oğlu İst.

243

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Bu 'ālem halkı ol denlü muhabbet itti dünyaya
Sañasın tasdik etmezler de deruni hergiz 'ukbāya
- 2 Bu devletler bu 'izzetler gönül billāh fānīdir
Yürü ceht eyle uğratma sakın kendin bu kavgaya
- 3 Görürsün sūrete bu halk-ı muvahhid müttekilerdir
Veli her biri olmuşdur bir iblīs ile hem-sāye
- 4 Eğer bin yıl 'ömür virse Hüdā şimdiki bu halka
Vefā itmeye billāh bu tedbīr ile bu raye
- 5 Tedārik eyle mevtinden muqaddem hālīn ey münkīr
Ki ta düşmeyesin rūz-ı kıyāmet ah eyvah
- 6 Gönül lütfeyle gel söz tut bu esfelden firkat kıl
'Uruç it Hazret-i 'İsā gibi 'ālādan 'ālāya
- 7 Yüzün döndürdü halk ekser bekādan dar-ı dünyāya
Nizamoğlu sen dönder yüzün cehd ey Mevlā'ya

244

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 İlāhī sen müyesser kıl bize yüz bin şāfā ile
Tecellī-i cemāl olmak hidāyet kıl 'atā ile
- 2 Benim al benliğim benden mi aşkından ihsān it
Olup ser-mest hayrānım gezem Hūy ile Hāy ile

243

7 Nizamoğlu: Seyyid Nizamoğlu M2

244

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 3 Beni büryân püryân it muhabbet hil'atın gider
Varılmaz 'hazrete hergiz bu tâcî bu kaba ile
- 4 Mu'râdî ben günâhkârın budur her rûz-şeb ya Rab
Ehıbbamız ne kim vardır bu ben yüzü kara ile
- 5 Kıyâmet günü haşreyle Muhammed Muştafâ ile
Ebu-Bekr 'Ömer 'Osman 'Ali El-Murtaẓâ ile
- 6 Sekiz Cennet yedi ẓâmû sıratıyla mizzân Hakk'ı
Ezelde yevm-i misâkda olan 'ahdû emân hakkı
- 7 Vücûdu varlığın cümle fenâ-ender-fenâ itmiş
Cemâlin pertevi nûrun gören cismiyle cân hakkı
- 8 Zebûr İncil Tevrât'ın olan ahkâmı hakkıryûn
Resûle ittüğün menzil kitâb-ı câvidân hakkı
- 9 Cenâlin görmeden tasdik iden mü'min müvahhidler
Habibin şah günün olan dîn-i imân hakkı
- 10 Kıyâmet günü haşreyle Muhammed Muştafa ile
Ebubekir 'Ömer 'Osman 'Ali El-Murtaẓâ ile
- 11 Sen ol sultân günün lütfunu bi-nihâyettir
Günâhkar kullara da'im mürüvvet sūha 'âdetdir
- 12 Derûnî bir kulun Allah didüğün ger kabul itsin
O bundan iki âlemde 'ukubetden selâmetdir
- 13 Kimin kim Hakk'dan özge dilde bir endişesi vardır
Hüda'dan kendünü dūr eylemiş kârı melanetdir
- 14 Habîbin ehl-i beyti âb-ı rûy-ı hürmeti Hakkı
İlâhî sen kabul eyle murâdım ki 'inâyetdir
- 15 Kıyâmet günü haşreyle Muhammed Muştafa ile
Ebu Bekir 'Ömer 'Osman 'Ali El-Murtaẓâ ile

- 16 Resûl şâhı Kevneyn'in hadîsin okudum ezber
Ebu Bekir'i gören görstün demiş İbrahim benzer
- 17 'Ömer Mûsa'ya benzermiş dahi 'Osman Hârun'a
Baña benzer demiş şâh-ı vilâyet vaşfidır Haydar
- 18 Benim bu gözlerim nûru çeker parem bilin kimdir
Hüseyn'le Hasan yanı biri şübber biri şebber
- 20 Hüdâ'ya bizi bunlardan ayırma rûz-ı mahşerde
Resûlün havzına bunlar olurlar saki-i kevser
- 21 Kıyâmet günü haşreyle Muhammed Muştafâ ile
Ebu Bekir 'Ömer 'Osman 'Ali El-Murtaza
- 22 Habibin hâk-ı pâyına 'azîz cânım nisâr olsun
Ebu Bekir'in ayağı altına cismim ğubâr olsun
- 23 Emirtü'l mü'minin Fâruk'a bir 'abdim kabul itsün
Muhabbet kalemin 'Osman'a yârin yiri ar olsun
- 24 'Ali el-Mürtezânın Kamberiniñ Kamberiyim ben
Muhubbi Ehl-i Beyt olan cihân durdukça var olsun
- 25 Kulun Seyyid Nîzamoglu diler her rûz-şeb senden
Yarın firdevs-i 'âlâda bulurlar hem civâr olsun
- 26 Kıyâmet günü haşr ile Muhammed Muştafa ile
Ebu Bekir 'Ömer 'Osman 'Ali El-Mürtezâ ile

245

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Eğer vuşlat şebinde cân hicâb olursa cânâne
Ki terk eyleyim ol canı virem yolunda şükranê

245

Bu gazel M2'de mevcut değildir

- 2 Muḥabbet bezminin cāmın için cān kıymetin bilmez
Gezer şūrīde ü şeydā iki 'ālemde mestāne
- 3 Vişālīn isteğin 'āşık-ı muḥabbet eylemez gayrı
Murād-ı vāşıl hemān cānını cānāna
- 4 Muşaffā eyle gel kalbīn özin emmāre fiilinden
Kor ile taht-ı şultānı göçüb otura şāhāne
- 5 Muḥabbet gence mahzen evvelinden Seyfi'nin gönlü
Anınçlun her kaçan baksak görünürl söyle vīrāne

246

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Baña bendedir durur çünküm bu yāre
Bulunmaz ben dururken baña çāre
- 2 Olurdu derde dermān bil ki derde
İraden yoğ olup çıksam kenāra
- 3 Bulunmaz baña benden gayri düşman
İrerdim yāre çeksem cismi dāre
- 4 Bekādır rūh çün nefsün fenāası
İrişdi şol ki yandı işbu nāre
- 5 Benim bu varlığımdan yokluğum yeğ
İrişür yoğ olan yoklukda vara
- 6 Beni benden ḥalāş it ya ilāhī
Ki benlik mana' oldu vaşl-ı yāre

246

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 7 Dilersin yāri terk it Seyfi varın
Sañ'a sen derd olub sen başla zāra

247

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ilün

- 1 Yapış Āl-ı Resūlün dāmenine
İletsün seni rahmet-i hürmetine
- 2 Muhabbet eyleyin anlara bunda
Yarın dergāh-ı hazretde sevine
- 3 İtā'at kılmeyan Āl-ı Resūle
Yüzü üstüne mahşerde sürüne
- 4 Muhabbet Āl-ı Ahmet ola şādan
İhānet eyleyin münkir yerine
- 5 Muhabbet ol Seyfiyā Āl-ı Resūla
Cemāl-i Hāk saña takim görüne

248

Mef'ülü Mefā'ilün Mef'ülü Mefā'ilün

- 1 Ey va'iz ey nāşih 'āşıklara dahletme
Kendünü görüp lütfit Şeytān'a uyup gitme
- 2 Bu süret-i zāhirle dil 'ālemi fehmi olmaz
Var tāk ile hırķan düz kendünü bize satma
- 3 Sen daħi yoğ olmadan varlığı neden buldun
Kuzgun iken ey miskin gel tūtī gibi ötme

247

- 4 muhabbet: muhibbi İst.
5 muhabbet: merid İst.

- 4 Her bir sözü 'aşıkın bir meyve-i Cennet'dir
Çün yimeden sen anı zāyid yire taş atma
- 5 Derviş diyü çünküm sen kendine bir ad takma
Cehd ile Nizāmoğlu hiç kimseyi incitme

249

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fa'ülün

- 1 'Aşk ateşine yan ey gönül yāre irince
Cāndan daḥi pek sevgili dildāre irince
- 2 Bülbül gibi her şām ü sehereyle figānī
Nālānī irişsün göḡe gülzāra irince
- 3 Gam-hāne-i 'aşkun yürü nūş eyle şarābın
Şol 'ālem ma'nadeki esrāra irince
- 4 'Aşık ana dirler ki fedā eyleye cānın
Pervāne olan cānı nider nāra irince
- 5 Şu gibi karar itme Nizāmoğlu mūdāmī
Pirlere yüzün sür yürü didāre irince

250

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Estaḡfirullah el-'azīm mūra'iniñ işlerine
Gördü sücūd eylemedi dilberin kaşlarına
- 2 Gön̄lü karanlığı gidüp ne hoş münevver olmadı
Nazar idüp dilberimin incü gibi dişlerine

250

- 1 işlerin: sözlerine İst.

- 3 Başdan ayağa yârimin nûr olduğun bilmediler
Zâhidin eksik olmasun belâları başlarına
- 4 Şûfî bu 'aşk ateşin değil dertlere uğradır seni
Yâr yüreğim bir nâzar it bu bağrımın başlarına
- 5 Vücûd-ı dilbere zâhidin bakmadığı 'aceb değil
İrmedi dost tecellisi içlerine dışlarına
- 6 Her kaçan ol serv-i revân görsem revân olduğunu
Nil ü Fırat benzemeye gözlerinin yaşlarına
- 7 Seyyid Nizamoğlu cihân dolu cemâl-i yâr ile
Görmediler körler anı girmedi hiç düşlerine

251

Mestefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Cefâ-yı yâre sabriden dostun irer vefâsına
Bulmaz vefâ-yı yari hiç katlanılmayan cefâsına
- 2 Yirime sakın belâlardan yârân olursa sad-hezâr
Balan eğer ister isen tehammül belâsına
- 3 Hasta-ı derd-i 'aşk isen koma inledi zârına
Zaman ola irişesin ol hûkmüntü devâsına
- 4 Ağ üstüne karaları kıra'at eyle ey fakiye
İrmeyesin bin yıl olası ol ağın kırasına
- 5 Muḳaddiri Hüdâ imiş derdû bela zevḳ-ı şâfâ
Mü'min isen maḫiyetle katlan anın kazâsına

250

- 3 "yarimin" yer almaz, İst.

251

- 4 üstüne:üstünde M2/ İst'de 2.mısra şöyle "Bir gün ola
irmeyesin ol ganda ferasına"

- 6 Kişte-i rāh-ı 'aşk olan hayāt-ı cāvidān bulur
Gine anı cemālidir 'āşıkā kan bahāsına
- 7 Mürşide irmeğen kişi murādına irişmeye
Ana yerden Hakkı ire bulub sebep hatāsına
- 8 Günāhının nihayeti yok bu Nizamoğlu'nun
Raḥmeti çok sen ey hacem bakma anın hatāsına

252

Mef'ülü Mefā'ilün Mef'ülü Mefā'ilün

- 1 Can murg'ı ider pervāz bu şufīden eflāle
'İzzetlü şā'adetlü cismin döşentür ḥāke
- 2 Her ne ise a'malin atıñla olur ḥālin
Mağrūr olup aldanma bu mal bu emlāke
- 3 Akvāl ile efālin pāk ise eğer bunda
Kāzı ola Hakk senden rāci' olasin pāki
- 4 Dil āyinesin pāk it gayrı sakın Hakk'dan
Görüne cemāl-i Hakk bu dide-i nemnākı
- 5 Ya Rāb Nizamioğlu'nun dūr eyleme vaşlından
'Aşkınla hidāyet kıl bu sine-i şād-çāk'e

253

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Ey 'āşıklar şādıklar tevḥīde gel tevḥīde
Ey hizmete lāyıklar tevḥīde gel tevḥīde

252

- 6 bulur:bula İst.
- 7 irmegen:irmeyen M2
- 8 Sen:senin M2 // M2'de "ey"yok

- 2 'Aşk şarābın içenler ğaflet gözün açanlar
Pervāz idüb içenler tevḥīde gel tevḥīde
- 3 Terk eyle dil ü cānı cehdeyle bul imānı
Ta kim bulasın anı tevḥīde gel tevḥīde
- 4 Ğafletden uyan derviş olam geldi san derviş
Dünyadan usan derviş; tevḥīde gel tevḥīde
- 5 Bir şeyḥin elin tut var keşfolā sānā esrār
Görmek istersen didār tevḥīde gel tevḥīde
- 6 Gel terk-i ḥayāl eyle arzū-yı viṣāl ile
Taḥṣil-i kemāl ile tevḥīde gel tevḥīde
- 7 Seyyid Seyfi yan yürtü 'aşk meyinden kan yürtü
Gice gündüz dön yürtü tevḥīde gel tevḥīde

254

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 Biḥamdillāh ki bu cān irdi Ḥaqq'a
Zehi minnet ki hicrān irdi Ḥaqq'a
- 2 Nice dağlar ve beller aşdı geldi
Bugün bu ruh-ı şultān irdi Ḥaqq'a
- 3 Muḥammed Muṣṭafa devrānı geldi
Ne hoş devrān bu devrān irdi Ḥaqq'a

253

- 2 idüp : iden M2
4 olam : olma İst.

254

- 1 M2'de "ki" yok
2 dağlar : dağla M2 / "me" yok M2

- 4 Nice 'âlimleri itdim temâşa
Hidâyet oldu seyrân irdi Hakk'a
- 5 Bu nefs-i mülhimme-yi cezbiyye yetti
Gelüb ser-mest oldu seyrân irdi Hakk'a
- 6 Bu nâr-ı 'aşka çok yandı yakıldı
Bulub derdine dermân irdi Hakk'a
- 7 Fedâ etmek dilendi ana cânın
Kabule geçdi kurban irdi Hakk'a
- 8 'Aşıklar gibi 'aşıklar gezerken
Kimi mestine hayrân irdi Hakk'a
- 9 Döne döne hele Mevlâ vü miskin
Şükûrler eyle devrân irdi Hakk'a
- 10 Har'abat ehli bir divâne iken
Müyesser itdi sübhân irdi Hakk'a
- 11 Dilerdi vüslat-ı dildarı her dem
İderken bülbül efgân irdi Hakk'a
- 12 Ene'l-Hakk sözleri Manşur'a netdi
Takup boynuna urgan irdi Hakk'a
- 13 Nice zulmât-ı nûrani menâzil
Şükûr geçti bu fermân irdi Hakk'a
- 14 Misâfir gibi idi cân bende
Se'adet buldu mihmân irdi Hakk'a
- 15 Fenâ-ender-fenâya irmiş idi
Bugün 'uryan-ı viran irdi Hakk'a
- 16 Kuşûr olmadığı çün hizmetinde
Kul iken oldu şultan irdi Hakk'a

- 17 Gönülden on sekiz bin dürlü sûret
Gidüb eşkal-i elvân irdi Hakk'a
- 18 Resûlû eğermek evvel sülûkû
Bu menzildendir ol han irdi Hakk'a
- 19 Bihamdillah irişdin ol makâmâ
Delil ol ehl-i 'irfân irdi Hakk'a
- 20 Delil oldu yolda bize Ahmed
Hele bu yol bu erkân irdi Hakk'a
- 21 Bizi bir kaçreden halk itdi hâlîk
Olup bir baır-i ummân irdi Hakk'a
- 22 Başım top idi bu meydân-ı 'aşkda
Bu top ile cevkan irdi Hakk'a
- 23 Gönül mülkündeki şol kara taşlar
Olup lâ'liyle mercân irdi Hakk'a
- 24 Kime bu ism-i telkin itse şeyhi
Hicâb olmadı meydan irdi Hakk'a
- 25 Dilendi dil bulâ evvelki zevki
Ciğer-kân dide-yi püryân irdi Hakk'a
- 26 Gönül mülkünü Seyfi eyledin pāk
Hele bu kaır-ı eyvân irdi Hakk'a

254

5 oldu yok,M2 / seyran : hayran M2

9 ki : kimi M2

20 delil oldu: dil oldu M2

Vücudum zerre zerre idi ol // Olup hurşid-ı rahşan irdi Hakk'a

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 İnāyet ide saña ondan Allah
Ḥayırlar vire saña cânlar Allah
- 2 İkilik ref' olub irişe birlik
Seni kurtara Naqi lâ-den Allah
- 3 Toylaklar ide lâ-'âleminde
Keremleri de ihsânından Allah
- 4 Müyesser ola san'a zıkr-i kalbi
Ola gayetde râzı senden Allah
- 5 Anın bir adı tıfl-i ma'nevidir
Ayırmasın bizi imândan Allah
- 6 Bunlar mülk-i me'adin 'âlemdir
Cevâhirler çıkardı kandan Allah
- 7 Faķır ül-hâl idi levvâme-i nefsi
Gani itdi anı lütfundan Allah
- 8 Kelâm-ı Allah okudı gitdi cehli
Bu nefse virdi hoş 'ilminden Allah
- 9 İrişdi hazır dil 'ab-ı hayâta
Müyesser eyledi zulmetden Allah
- 10 Uyub rûhuyla nefsin imtizacı
Götürdü ba'zı ara yerden Allah

- 11 Zuhūr itdi gönül mülkünde mehdi
Bizi kurtardı nefis-i zulmetten Allah
- 12 Dimişik şehrine 'İsa indi gökten
Halās itdi bizi Deccāl'dan Allah
- 13 Bu ism-i zāt müsteci şafatdır
Anıñçün nūr ider nādāndan Allah
- 14 Kaçan şugul itse talip ism-i zātı
Mülkler halk ider nūrunda Allah
- 15 Saña her birisin ider Mu'āvin
Seni kurtarmağa düşmeden Allah
- 16 O dürlü dürlü ahlāk-ı zemāim
Gidere 'ālem ü kalbinden Allah
- 17 Yürtü Allah dūr Allah otur Allah
Sakın hiç gitmesün dilinden Allah
- 18 Çalış şugul eyle bu ismi unutma
Dilersen ola rāzı senden Allah
- 19 Bu isim telkīn alup sormasun sen
Seni mahrem ide mihrinden Allah
- 20 İriş kalbinden ol fahr-i cihāna
Müyesser ide didārından Allah
- 21 Gönül zulmetde kalmışdı hevağan
Ziyālar virdi envārından Allah
- 22 Ola gör elh-i sünnet ve'l-cema'at
Seni halk ide ebrārından Allah
- 23 Enisim münisim zikrim ilāhī
Ayırma yārını yārından Allah

- 24 Hakk'ın tevhidinin ter Tâkî irdi
Beni kurtardı nefs-i mârından Allah
- 25 Feda cânı olur olmazsa râzı
Eğer Seyyid Nizamoğlu'ndan Allah

256

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Gönül gezme zâhid yire gel halvete gir halvete
Garî olmak istersen nûra gel halvete gir halvete
- 2 Açılır gönülün gözü çıkar dutar cânın yüzü
Mevlâ'ya eyletür bizi gel halvete gir halvete
- 3 Tevhîd sinemiz çak eyler yüzümüz yirde hak eyler
Siler köynünüz pak eyler gel halvete gir halvete
- 4 Emmârede halâş eyler zikriyle hâş-ül hâş eyler
Zebûn olur nefsi paş eyler gel halvete gir halvete
- 5 Bunca yıldır yir içersin bildiğin yirde uçarsın
Çün bildin âhîr göçersin gel halvete gir halvete
- 6 Sen saña eyleme zulmü 'aqlına getür ölümü
Gel oldur nefsi zâlimi gel halvete gir halvete
- 7 Dönder bu 'âlemde yüzün fânî dünyadan yem gözün
Zikr-i tevhid olsun sözün gel halvete gir halvete
- 8 Seyyid Nizamoğlu cehd it evliyâlar yoluna git
Eğer mü'min isen söz tut gel halvete gir halvete

256

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 4 zebun olur nefsi: nefsi zebu olur İst.

257

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Bî haberler dürlü dilden gelmesün bu meclise
Geçmeyenler kaal-i kıyl gelmesün bu meclise
- 2 Biz ezel bezmin şarābın nuş iden sermestleriz
'Ar idenler ta'n idenler gelmesün bu meclise
- 3 Ateş-i 'aşkıyla cümle varlığın yakmışlarız
Komayan varlığın elden gelmesün bu meclise
- 4 'Aşināyı aşiyān-ı cān olan gelstün berü
Kim haber bilmez ol eyledin gelmesün bu meclise
- 5 Kuş dilin söyler Süleyman-ı zemān oldum gine
Seyfi kim bilmez bu dilden gelmesün bu meclise

258

Müstefilūn Müstefilūn Müstefilūn Müstefilūn

- 1 Dil söyleyüb göz görmeye bir zemān gele irişe
Ayak kala yürümeye bir zemān gele irişe
- 2 Altunların sayılmaya kaftanların giyimeye
Hiç kimse hālīn bilmeye bir zemān gele irişe
- 3 Ölün götürüp yuyalar Hāk rahmet itsün diyeler
Sinede koyup gideler bir zemān gele irişe

257

M1'de bu gazel mevcut değildir

- 3 İst'de "cümle" yer almaz.

258

- 2 halık: malik İst.
- 3 sinede: sinende M2 / İst'de 4. beyittir/ ölüp: ilk İst

- 4 Kullar halāyıklar kala kim ağlayıp kimi güle
Kimse bilmez halin nola bir zemān gele iriše
- 5 Öñ-soña dünyadan göçerstün ecel meyinden içerstün
Ten kafesinden uçarsın bir zemān gele iriše
- 6 Seyyid Nizamoğlu sakın alma hiç kimsenin Hakk'ın
Ecel onsuz olan yakın bir zemān gele eriše

259

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Dostların mübtelā-yı derd-i 'āşık oldum gine
Bülbül şüride-ves bir gonca gül buldum gine
- 2 Cān ü baş virtüp bugün bir nev-cevān aldım gine
Gitdi 'aqlım gitdi fikrim bilmezem noldum gine
- 3 Sūz-ı ahım 'ālimi başdan başa yakmak diler
Çeşm-i ebrū-yı nīgāra gözlerim bakmak diler
- 4 Boynuna zincir-i zülf-i yāri dil takmak ister
Gitdi 'aqlım gitdi fikrim bilmezem noldum gine
- 5 Lütfdüp hak-ı mezelletden gelüp kaldır beni
Ya vefā kıl ya cefā ü cev eyle öldür beni
- 6 Kişte-i 'aşk oldum 'ālemlere bildir beni
Gitdi 'aqlım gitdi fikrim bilmezem noldum gine
- 7 Şāh-ı merdān şirizdan Murta'zā'nın Hakk için
Şol yüzünde bir berk uran nūr-ı Hüdā'nın Hakk için
- 8 Kaşların kirpiklerin seb'iş-şanın Hakk için
Gitdi 'aqlım gitdi fikrim bilmezen n'oldum gine

259

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 9 Bu Nizamoğlu'na şahım merhamet kılmaz mısın
Rāh-ı 'aşkında neler çektiğini bilmez misin
- 10 Öldürürsün 'aşığın yas 'aceb ölmez misin
Gitdi 'aqlım gitdi fikrim bilmezem n'oldum gine

260

Mefa'ilün Mefa'ilün Fa'ulün

- 1 N'olaydım gelmeyeydim bu cihāne
K̄alup H̄aḫ ile H̄aḫ şöyle yağa ne
- 2 Ezel dost bağının ben bir gül idim
Bāna müştāk idi devr-i zemāne
- 3 Gül iken şimdi geldim bülbul oldum
Anınçün başladım āh u figāne
- 4 Temeccüh eyleyüp deryā-yı vahdet
Bırakdı taşra bir diri yārāne
- 5 Yetim oldum bu gurbetde anın çün
Vatandır istediğim yane yane
- 6 Cemāl-i yār idi seyr-i sülūküm
Yoğ idi ara yirde bir bahane
- 7 Budur Seyyid Nizamoğlu ricāmız
Bu güvher-vara ol evvelki kâne

259

10 gine: yine İst.

260

M2'de bu gazel mevcut değildir

261

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Cihān bir dār-ı mihnetdir huzūr olmaz bu dünyada
Eğer merd isen ey 'akıl koma kendin bu gavğada
- 2 Şakin bu nefs-i emmāren seni iḥrāc ider yoldan
Kalursun vaḥşiler birle tek ü tenhā bu şahrada
- 3 Bu evlād ile enşābın bu sīmützerle insānıñ
Seni dūr eyledi Ḥaḳ'dan dimağın virdi ifsāde
- 4 'İbādet ta'at ü tevḥīd ri'yāzat binle ka'im ol
Enisin ḥūr ile ḡilmān ola ta ruz-ı 'ukbada
- 5 Yok olsa senligün sende bilürdün nidüğün sende
İdersin kendin azade olursun gark bu deryāda
- 6 Cihānıñ varlığı ladir vücūdu mutlak illadır
Kamudan yokluk evlādır dilersen varlık 'ukbada
- 7 Nizamoğlu ölmezde ölürdü ölürsen sen
Bulursun bir sûret-i iḥsān olursun 'Arş-ı Â'lāda

262

Mef'ûlû Mefā'ilün Mef'ûlû Mefā'ilün

- 1 Sözüñ sirāyet itse bu nefs-i namurāda
Koyup ṭarīk-ı Ḥaḳḳı gezmez idi hevāda
- 2 Vāḥdet deminde evvel 'ahid itmiş idi Ḥaḳḳ'a
Terkeyleyüp ol 'ahdi dil virdi şimdi yāde

261

7 ölürsen: ger ölürsen ist.

262

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 3 İrmişmeseydi himmet bātını evliyādan
Kurtarmayıdı kendin kataydı māsivāda
- 4 Maqbūl-i Haẓret-i Hakk olmağa kanı tā'at
Vuşlat demine irmez kalan kişi riyāda
- 5 Biri iki görenler bu menzile irişmez
Zirā ki vahdet-i Haq fenāda fenāda
- 6 Zāhir diyu baktığın batındır ey nazargah
Bātını zāhirde gör ola gönül küşāde
- 7 Maḫşūd-ı evvel ü āḫir Seyyid Nizamoğlu'nun
Göre cemāl-i Hakkı didār-ı evliyāda

263

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Bu cürmü bu günāh ile 'aceb benim ḥālīm nola
Bu rüy-ı bu siyāh ile 'aceb benim ḥālīm nola
- 2 Günāhlarım sorulacak defterlerim dürtülecek
'Asilere sürülecek 'aceb benim ḥālīm nola
- 3 İttiklerim azdan çoktan sorulur karadan akdan
'İnāyet olmazsa Haq'dan 'aceb benim ḥālīm nola
- 4 'Azrā'il cānım alıcak suçlarım zāhir olacak
Karagusunda kalıcak 'aceb benim ḥālīm nola

262

- 3 batını: batını İst.
- 6 batını: batın İst.

263

M2'de bu gazel mevcut değil

- 3 ittiklerim: ittiğim İst./azdan çoktan:çokturur azdan İst.

- 5 İsrâfil çalacak sûrî hep ölenler olur diri
Kurulacak mahşer yeri 'aceb benim hâlim nola
- 6 Seyyid Nizamoğlu yârîñ hesab olur birin birin
Anîñçün ağlayup derin 'aceb benim hâlim nola

264

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Ya Rab 'aşkıñı vir baña Hû diyeyim döne döne
'Aşık olayım ben saña Hû diyeyim döne döne
- 2 Koma hiç benliğim bende varlığım yoğ eyle sende
Seni gören her mekânda Hû diyelim döne döne
- 3 Cāhe düşdüm Yūsuf gibi derde düştüm Eyyüb gibi
Ağlayayım Ya'kub gibi Hû diyeyim döne döne
- 4 Senden gayrısın al yandan ayırma ben kulun senden
Sorar baña seni cāndan Hû diyelim döne döne
- 5 Göñlümde ağyār kalmasun senden gayr yār olmasun
Bulduğun kimse bilmesün Hû diyeyim döne döne
- 6 Şevkin vir baña doneyim ta kıl olunca yanayım
Gördüğüm seni sañayım Hû diyeyim döne döne
- 7 Mevlām koma beni baña al göñlümü senden yana
Müştaķın olup ben saña Hû diyeyim döne döne

264

- 1 aşkıñı: aşkın M2
- 2 sende: sen İst.
- 3 M2'de mevcut değil // bana seni: seni bana M2
- 5 bulduğum: nolduğum M2
- 6 "vir" M2'de yok

- 8 Seyyid Nizamoğlu kuldur gerek dirgür gerek öldür
'Aşkuna göynümü toldur Hû diyeyim döne döne

265

- 1 Ya Râb baña el-fâzımı âsân eyle
Ahkâm-ı 'ibâretimi ihsân eyle
- 2 İsyanıma ref' eyle kemâl-i kereminle
Şol mârifetin gülerine kan eyle
- 3 Kasditi gönül şerh ide erkan-ı tarikat
Bir lahza ecelden baña emân eyle
- 4 Evşaf-ı habîbînde elam bülbül güya
Bu hizmet ben bendeki âsâm eyle
- 5 Efkarımı kat'eyle hayâlat-ı fenâdan
Seyfi demin-i hemdem 'irfân eyle

266

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Eyledik nefse uyup kendümüzü rûy-ı siyâh
Ne yüz ile vararüz Hâzret-i Mevlâmuza ah
- 2 Etmedik zerre kadar Hakk'a yarar yaraya iş
Eyledik 'ömrümüzü yok yire dünyada

264

- 8 dirgür: dir M2

265

M2'de gazel mevcut değildir.

- 3 İst'de "ide" yer almaz.

- 4 hizmet: hizmeti İst.

266

Bu gazel M2'de mevcut değildir

- 3 Nice bir dilberimiz adını vird idinelüm
İdelim gel'berü şimdengerü ezkâr-ı ilah
- 4 Mañsıb-ı devlet-i dünyâya harîş olma şakın
Ne veziri kalıserdir ne emiri vü ne şāh
- 5 Nice bir ma'siye bahre düşüp ey gāfil
Nice bir kişte-i nefse olasin mellāh
- 6 Nice bir kūy-ı nigāra vardım leyl nihār
Gele şimdengerü Seyfi olalım sālîk-i rāh

267

- 1 Yeter ğam dildāra güldür çün nişāne
Ālem anı ister o görünmez bu cihāne
- 2 Puthāne ve mescidde benim eylediğim seyr
Yani ki!anı behi dilerim hāne bahane
- 3 Ol hacı diler Ka'bey'yi ta ide ziyāret
Bu hacı ~~Murād~~ eylediği şahib-hāne
- 4 Makşūd olan Kā'be ü puthāneden ey dost
Sensin bana bu Kā'be ü puthāne bahane
- 5 Seyfi'niñ ümidi keremdir kerem eyle
Lütfundan iyü rahmet olunmaz dil ü cāne

267

İst.'de mevcut değildir.

- 1 M2'de birinci beyit şöyledir:
Tir ü gam dildare gcnüldür nişane
Alem anı ister er görünmez bu cihane

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Eyledim terk-i dil ü cân ben Hüdâ'nın 'aşkına
Şol habîb-i hazret olan Muştafa'nın 'aşkına
- 2 Nûş kıldım cân ezel bez mi muhabbet cāmını
Saki-i kevşer 'Aliy-el-Murtezâ'nın 'aşkına
- 3 Devr ider mihriyle mäh-i envâr Hüsni tabına
Kurretü'l-ayni Hasan Hülkî El-Rızânın 'aşkına
- 4 Zeyn idüp yer yer elifler dağlarıyla sinemi
Şâh-ı şehidân Hüseyn-i Kerbelâ'nın 'aşkına
- 5 Kıl u kaali terk idüp ser pa-bürehne-yi çâr darb
Bir kalender olmuşum Zeyne'l-Âbâ'nın 'aşkına
- 6 Gûş-ı cāna bu şadakat gevherin menkûş kıl
Bakır ol sultân şâh evliyanın 'aşkına
- 7 Kılınur evkât-ı hamse okunur beş vakt-ı ezân
Ca'fer-i sadık imâm-ı rehnümânın 'aşkına
- 8 Başımı top eyledim bu belâ çü kanına
Mûsa-yı Kâzım emiri kâmrânın 'aşkına
- 9 Hâriciler günde bin kez öldürürlerse beni
Dönmezen şahım 'Ali Musa Rızâ'nın 'aşkına
- 10 Cübbevü 'isyânın kaldım ya ilâhi kıl meded
Şâh-ı sultân tâkî şir-i Hüdâ'nın 'aşkına

- 11 Dağ-ı mihnet birle yaktım sîne-i sūzanımı
Nūr-ı pāk 'asker-i sahib livānıñ 'aşkına
- 12 Cañıma kār itti hasret ya Muḥammed mehdi gel
İki 'ālem fahr-i ceddin Muṣṭafā'nıñ 'aşkına
- 13 Hubb-ı evlādı 'Ali birle havāric üstüne
Yürüyelim Seyfiyā āl-ı 'ābānıñ 'aşkına

269

Mefa'ilün Mefa'ilün Mefa'ilün Mefa'ilün

- 1 Temennamız budur Hāḳ'dan nice yüz bin şāfā ile
Oluruz rüz-ı maḥşerde Muḥammed Muṣṭafā ile
- 2 Kıyāmet ıssılarında susuzluk irdüğü vaktin
İçevüz ab-ı keyserden 'Ali el-Murtāzā ile
- 3 Yezidler yüzleri üzre sürüne zār-ı sergerden
Biz olsak kürsüler üzre Ḥasan Ḥulḳ-ı Rızā ile
- 4 Livā'ül ḥamdin altında dirilse cümle mü'minler
Cenāb-ı Hazret'e gitsek Ḥüseyn-i Kerbelā ile
- 5 Şıraṭ köprüsü üstünde münādı bir nidā itse
Sevenler Muṣṭafā neslin geçün Zeyne'l-Ābā ile
- 6 Kaçan mizān vardıkta Muḥammed Bākır ü Cā'fer
Diseler bunu 'afveyle ilāhî bin ātā ile
- 7 İmām Mûsa-yı Kāzım'dan ricamız bile haşrolmak
Mü'ebbed Cennet içinde 'Ali Mûsa'r-Rızā ile
- 8 Tāḳî şultān din-i server getirse bizi toprakdan
Olavüz Adn-i 'alāda Tāḳî sahib livā ile

269

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 9 İmāmım 'asker-i şāhı velāyet-i hemet ir görse
Kıyāmet günü haşrolsak kamu Āl-ı 'Ābā ile
- 10 Muḥammed mehdi devrānı irişse ölmeden görsek
Havariclere mihnetler iriştirsek belā ile
- 11 Yürü Seyyid Nizamoğlu muḥabbı ehl-i beyt ol kim
Şefā'at eyleye ceddin saña lütfu Hüdā ile

270

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Ne çalışırsın 'aceb bu sonu yok dünyaya
Bir iki gñn dahi gel meyl idelim ukbāya
- 2 Bunda bir hizmete geldik gine āḫir gideriz
Gel gönül vermeyelim yüze güler efnāye
- 3 Kendünü kurtarı gör cehd idüp isfellerden
Yürü zikreyle Ḥaḫḫ'ı ta iresin 'ālāya esfellerden
- 4 'Ālemi ḳalbini aḫlāk zamāimden arar
Var iken ele bugün saña yeter sermāye
- 5 Bu cihānıñ kuru ḳavgasını terk eyle yürü
Seyfi cehd ile yüzün döndere gör Mevlā'ya

271

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Sebeb-i şoḫbet-i yārān kahve
Ba'is-i cem'-i irfān kahve
- 2 Fincān-ı kahve içinde güya
Kamer yüzünde siyah şān kahve

- 3 Niceler vardır ki ansız olmazlar
Münde cismê cāhsın cān kahve
- 4 Ceşm-i yümnüsün elde uşakın
Tutmasın sana rütziyan kahve
- 5 Yerin mi siyāh oldu na'ne hergiz
Ki kara haddın kırān kahve
- 6 Kim ki katre ki hāk-ızir itse
Dökmüş gibidir yire kan kahve
- 7 Seyfi'de eğer olur ise bir gam
Nüş itse giderdi çün kahve

272

Mef'ulü Fā'ilātün Mef'ulü Fā'ilātün

- 1 Ya Rab muhabbetinden göynümü itme hālî
Mihrenden özge dilde hiç koma kıyl ü kaali
- 2 Her rûz u şeb dilimde tesbihim ey Mevlâ
Ya Muştafâ Muhammed ya Murtaza ya 'Ali
- 3 'Arş-ı mecide çünki bastı kadem Muhammed
Vaşoldu zâta zâti mahvoldu mim-i Ahmed
- 4 Budur iki cihānda müftāh bab-ı Cennet
Ya Muştafâ Muhammed ya Murtaza ya 'Ali

271

- 3 M2'de "ansız" yok.
- 5 kara: karadır M2

272

- 1 göynümü: gönlümü M2
- 2 Mustafa Muhammed: Muhammed Mustafa M2
(M2'de bütün beyitlerde bu şekildedir)

- 5 Damad-ı Fahr-i 'Âlem şîr-i Hüdâ-yı Haydar
Hatm-i Nebi Muhammed hatm-ı velâyet Haydar
- 6 Kâlbînde itme münfek oku dilinde ezber
Ya Muştafâ Muhammed ya Mürteza ya 'Ali
- 7 Nûr-ı dü çeşm-i Ahmed Hasan Hakk-ı Rîzâdır
İki cihânda rahmet Hüseyin-i Kerbelâ'dır
- 8 Kâlbîm münevver eyler evrâd-ı dîktüşâdır
Ya Muştafâ Muhammed ya Mürteza ya 'Ali
- 9 Zeyn-el-İbâd ol şah bendesidir mihr ü mâh
Envâr birle döşen kabri güzeşte ervâh
- 10 Zikrim budur dilimde ta haşrolunca her gah
Ya Muştafâ Muhammed ya Mürteza ya 'Ali
- 11 Bâkir denildi gerçi ol kadri 'âlîşâne
Kimyâdır izi tozu virmem iki cihâne
- 12 Zikrit derûn-ı dilden bu isim bi-nihâye
Ya Muştafâ Muhammed ya Murtaza ya 'Ali
- 13 Ey rahnûmâ-yı adem ey rehnûmeyn-i rehber
Ol Muştafâ Muhammed ya Mürteza ya 'Ali
- 14 İtti tarîk-ı Hakk-ı billâh günden izhâr
Ya Muştafâ ya Muhammed ya Mürteza ya Ali
- 15 Mûsa-yı Kazım ol şah-ı mahluğ-ı sun-ı Mevlâ
İdendi Hak-i pâyin tac-ı ser-i evliyânın
- 16 Oku dilinde da'im budur usul-ı esmâ
Ya Muştafâ Muhammed ya Mürteza ya 'Ali
- 17 'İlm-i uluma-yı 'alim Mûsa-yı Rîza-yı imâmım
Kıldım fedâ yoluna cân u dil eyle cânım

- 18 Budur derûn-ı dilden zikrittiğini zebânım
Ya Muştâfâ Muhammed ya Mürtezâ ya 'Ali
- 19 Serdâr-ı müttekiler Muhammed-i Takîdir
Envâr-ı dide-i dil Âl-ı 'Ali-i Nâkîdir
- 20 Bu virdi koma dilden her rûz u şeb okudur
Ya Muştâfâ Muhammed ya Mürtezâ ya 'Ali

273

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 'Aceb mi eylesem ben her gün âhı
Bu nefsi-zâlim eyler her günâhı
- 2 Halâs olur kamu cürm-i hatağan
Kimin ki zıkr-i Hâk olsa penâhı
- 3 Günâhlarım günâhım bi-nihâyet
O kişidir bağr-ı rahmet ya İlâhî
- 4 Hidayet eyle fazlın ben fakîre
Olunca komıyan zühdü salahı
- 5 Şeri'âđdan bizi dūr itme ya Rab
Kim oldır Muştâfâ'nın şâh-ı rahı
- 6 Ağarsun hur-ı tevhide gele Mevlâ
Bu ben bi-çârenin rüy-ı siyahı
- 7 Nizamioğlu'na vir her murâğın
Ki sensin pâdişâhlar pâdişahı

274

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Devâsız derdine dermân ilâhî
Ki sensin 'âlemin plüş ü penâhı

- 2 Eğer baña 'ināyet itmez iseñ
Yüzümün ğitmeye hergiz siyāhı
- 3 Kulunum emrine isem muḥalif
Ne denlū var ise ben de menāhı
- 4 Beni tāmū 'azabından halas it
Kerem kıl padişahlar padişahı
- 5 Cihān kağıt mürekkeb olsa deryā
Yazılıp sıgmaya nefsim günahı
- 6 Bize sōñ demde imān ile rūzu
Ḥabibin hürretine ya ilāhī
- 7 Kulun Seyyid Nizamoğlu'nun şaşırma
Hidāyet eyle āna doğru rāhı

275

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Sanır mısın saña bāķi kalur derviş beden mülkü
Yıkılır bozulur āhır behey mesken bütün mülkü
- 2 Bu dünya fānīdir fānī Muḥammed Muṣṭafaḳanı
Eğer var ise idrakın bekādır sen edin mülkü
- 3 Yaşarsın sen eğer bin yıl hemān bir güncedir sen bil
Hevā-yı enfüs terk eyle Kur'an-ı din imān-ı mülkü

274

- 4 M2'de 2.mısra şöyledir: "Yazılıb sıgmaya nefsim günahı"
- 5 M2'de 1. mısra mevcut değil.

275

- 1 mesken: Meskeni İst.
- 3 eyle: it M2 // enfüs: nefsi İst.

- 4 Koyup bu dār-ı dūnyāyı reca it mülk-i 'uḳbāyı
Hidāyet idüb Mevlā müyesser cān mülkü
- 5 Diler Seyyid Nizamoğlu visalin Ḥāy Kayyūm'un
Bekā-ender-bekā içre ola ta cāviden mülkü

276

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Sen seni terk ide gör ta kim bulasın sen anı
Cānını terk itmeyen kanda bulur cānānını
- 2 'Aşıkım dirsın veli 'aşktan haberdar olmadın
Dost tahtına geçirden nefsiniñ şeytanını
- 3 Put-pereste ta'n idersin biñ putun verdi seniñ
Mü'miniñ olmaz bozmayın bir kişi esnamını
- 4 Yürü pāk eyle gönül mülkünü ağyār olmasın
Yār gelsün ki yerine nūr eylesün her yanını
- 5 Ger eğer da'vāna şādık sen yürü çık aradan
Bir imiş okut bilirsün 'ālemin şultanını
- 6 İkilikden geçmeyin bilmez Ḥudā'nın birliğin
Dopdolu envā'-yı efkārıyla kalbin mahzenini
- 7 Benliğin Seyyid Nizamoğlu bugün terk eyledi
Toldı vaḥdet nūru ile zāhir ü hem bāṭını

276

M2'de bu gazel mevcut değildir.

- 1 ta kim bulasın sen anı: ta bulasın kim sen İst.
- 5 ger eğer: eğer İst.

277

Mef'ûlû Mefâ'ilûn Mef'ûlû Mefâ'ilûn

- 1 Bu derde ki ben düşdüm dertdir gine dermânı
Bu ğamına benim vardır hiç ola mı pāya nice
- 2 Muḥabbet beni ḥaḳ itdi gam sinemi çak itti
Ḥuñ oldu ciğer sāfi akar gözümün kanı
- 3 Bağrında biten başlar gözümünden akan yaşlar
Bu derdiyle qarındaşlar terk idiserim cānı
- 4 Ḥasret yandırdı yakdı küle döndürdü
'Alemden usandırdı kodum kamu yārānı
- 5 Ya'kub dil aldırdı gül Yusufnu kurda
Ölünce Nizamoğlu terk eyle efgānı

278

Mefâ'ilûn Mefâ'ilûn Fa'tılûn

- 1 Feñā-yı evvel feñā-yı evvel feñāyı
Dilersen bulmağa mülkü bekāyı
- 2 Yürü sen senliğin terk eyle derviş
Mü'esser ola ta görmek Ḥüda'yı
- 3 Muḥammed Muṣṭafā nūruna mazḥār
Bulursun pek yapış bir evliya
- 4 Kulu kurbanı ol var cān-ı dilden
Gider gitsün gönülden māsivāyı

241

- 2 M2'de "oldu" yok.
- 3 garındaşlar: gardaşlar M2
- 5 Nizamoğlu: Seyyid Nizamoğlu M2

- 5 Bu dil pazarı pul pazarı dirler
Bu dergahda kabul olmaz merayı
- 6 Eğer dertli isen var bir tabibe
Onulmaz derdine ide devayı
- 7 Varılmaz Seyfi yol menzil alınmaz
İdirmeyince rehber Mustafa'yı

279

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Hâcem seniñ müştâkınıñ bildir bana Mevlâ'm seni
İstediğim sensin benim bildir baña Mevlâ'm seni
- 2 Gerçeğim sevgin cāndadır bilmem mekânıñ kandadır
Bu derde dermān sendedir bildir baña Mevlâ'm seni
- 3 Nūrunla bir göz vir baña ol nuruyla bakam saña
Seyreyledikçe her yana göster baña Mevlâ'm seni
- 4 Gözüñ yüzünden ırmeyim hiç senden ayru görmeyeyim
Bir lahza sensiz durmayım bildir baña Mevlâ'm seni
- 5 Seyyid Nizamoğlu yanar seni bulam diyu döner
Koma arada derbeder bildir baña Mevlâ'm seni

280

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Cümle Hâk'tır sevilin her bir sözü
Alet olmuş ona bu insân yüzü

278

- 5 dergahda: dergahın M2
- 7 idinmeyince rehber: rehber idinmeyince M2

279

- 4 yüzünden: yüzüm M2

280

Bu gazel M2'de mevcut değildir

- 2 Kim olurdu olması dost varlığı
Niçün andan ayru görürsün bizi
- 3 Biz ezel bir güher-i yektâ idin
Bu bendendir ayrı gösteren bizi
- 4 İster isen aşlına varmak yine
Evliyâ izinden ayırma izi
- 5 Her kim ister Seyf didâr görmeğe
Piriniñ yüzünden ayırmasın gözü

281

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Kim ki sevmez Muştafâ evlâdını
Bilmemişdir dinin bünyâdını
- 2 Kangı mel'un sevmiye seyyidler
Oliser onlar Cehennem itleri
- 3 Her kim anlara ri'âyet kılmıya
Muştafâ'dan hiç şefa'ât bulmaya
- 4 Etmeyin Âl-ı Reşûla 'izzeti
Lâ'netidir lâ'netidir lâ'neti
- 5 Seyfiyâ sev cân-ı dilden anları
Tâmûya girmez sevenler bunları

280

5 her kim: kim İst.

281

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

282

Mef'ûlû Mefâ'ilûn Mef'ûlû Mefâ'ilûn

- 1 İster isen Hüdâ'yı terk eyle mäsivâyı
Gönûlde Hâk'dan özge koma gider hevâyı
- 2 Dil ile bu iş olmaz hâl ile yürü kaali
Bu menzile irişmez kendin gören murai
- 3 Niteki sende senlik vardır âna varılmaz
Gidere seni senden var bul gir evliyâyı
- 4 Seyyid Nizamoğlu'nun 'aşkıdır ricâsı Hâk'dan
Hiç etmeye mi sana Muḥammed şefa'âtı

283

Mef'ûlû Fâ'ilâtûn Mefâ'ilû Fâ'ilûn

- 1 Evlâd-ı resûle kim ki ider olsa bi'atı
Yanmaya anın nâr-ı Cehennem'de hiç teni
- 2 Bunda muḥabbet-i ḥandân-ı Muṣṭafâ olan
Maḥşer yerinde görmeye billah şeddeti
- 3 Âl-ı resûla bazı ihañet idenlere
Eyler cemi' melâ'ike âña lâ'neti
- 4 Cân u gönûlden eyler isen 'izzet Ali'ne
Hiç etmeye mi saña Muḥammed şefaâtı
- 5 Mürşid-i kâmil olan Seyyid'i koyub
Dine zâradır etme şakın gaybe bi'atı

282

2 dil ile: diliyle M2

6 Dāmen-i āl-ı Aḥmed'i tut bunda sıdkile
Ta kim idesin anlar ile anda şöḥbeti

7 Ḥāk-i rahı olursun eğer Seyfi bunların
Yārin giyesin başına tāc-ı se'ādeti

284

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

1 Kim ki gözlūḡ gördü seniñ bildi kitāb-ı envārı
Böyle kıldı nāzar okudu Allah-ı ekberi

2 Fehmiden istivāsın açtı der Cennet'i ol
Bildi leb-i la'lin imiş andaki am-ı kevseri

3 Oldu dehin-ı nāṭıḡın sırr-ı kitāb-ı mā'nevi
Anıñ içinde dişleri otuz iki ḡurufı

4 Yüzündeki fātiḡayı okumayan anlamadı
Ümmü el-kitab nidiḡüntü bilmedi kaldı serseri

5 Aç bu gönül kapusunu ḡoma içinde divleri
Ḥayderidir ol kişi kim fethide bāb-ı Ḥayber'i

6 Beni kalender eyledi iki rāḡın 'aşıkı
Sineme yaktıḡım budur baştan ayaḡa daḡları

7 Seyyid Nizamoḡlu'nun yār yüreḡin bak içine
Ateşi 'aşkıyla anıñ eridi baḡrı başları

283

7 sa'adeti: devleti İst.

284

1 M2'de beyit şöyledir:

Kime nurun gördü senin bildi kitab-ı envārı
Kim bu yöne kaldı nazar okudu Allah-ı ekber
böyle: kim böyle İst.

3 ḡurufı: harfleri M2

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Bu halk Âl-ı Resûla gazapla mervâniler oldu
Koyub din-i resûlû kâsti aleni yayanlar oldu
- 2 İhânetle hakâretle bakarlar al-ı evadâ
Sarasın Kisra vü Kaysar tâbî-i hâkâniler oldu
- 3 Nice 'izzet bulunsun Ehl-i Beyte şimdi hâkimler
Kimi Lûti kimi fâşık yalancı zâniler oldu
- 4 Muhammed Hâkkiçün Âl-ı Resûldan bunlara dost
Yahûdiler keşişler mâlî çok naşraniler oldu
- 5 İdenler buğzu evlâd-ı resûle rahmâniler olmaz
Dirigâ Seyfiyâ şimdi bu halk şeytâniler oldu.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Ta'aqqul ide mi ya Râb seni bu 'aql insânî
Cemâlin göre mi ya Râb işbu rûh-ı hayrânî
- 2 İlâhî zâtınıñ 'ilmi bilinmez bi-nihâyetdir
O bir deryâ-yı vahdetdir ki yokdur hadd-i pâyanı
- 3 Kaçan idrâk ider mahluğ olan 'ilmini halkın
İhâta ide mi katre olan deryâ-yı 'ummanı

- 4 İrişse zerrece zātın nūru rûy-ı zemine
Olur nūruna pervāne cihān mīhr-i tabanı
- 5 Kayab bu 'ilm-i eşya-yı vuşûl olan kullar
İderler Seyfiyā anlar kamu 'arş üzre cevelānı

287

Vezin: 8

- 1 Bu yalancı fenā dünyā
Aldattın yürüttün beni
İnanmak yok imiş saña
Aldatdın yürütdün beni
- 2 Sanurdum bâkî kalurum
Bir gün dimezem ölüdürüm
Şimdi nolduğum bilirüm
Aldatdın yürütdün beni
- 3 Kala devrânım sanurdum
Dünyā benim sanurdum
Çıkmaya cânım sanurdım
Aldatdın yürütdün beni
- 4 Yüzüme güldün yürütdün
Her ne istedimsem virdim
Saña kalurum diraydan
Aldatdın yürütdün beni
- 5 Seyyid Seyfi ölüm vardır
Gözün gafletten uyandır
Dünyā sözün yalandır
Aldatdın yürütdün beni

287

M2 ve İst.de bu şiir mevcut değildir.

288

Vezin: 8

- 1 'Aşkınla yak kül it beni
Tek bulayım Mevlā'm seni
Cennet yüzüm yol it beni
Tek bulayım Mevlā'm seni
- 2 Nūh ki döndür ellere
Emr eyle söndür dillere
Düşürüb uzak yollara
Tek bulayım Mevlā'm seni
- 3 İbrahimim nār et yerim
Mūsa gibi Tūr et yerim
'İsā gibi dār et yerim
Tek bulayım Mevlā'm seni
- 4 Yūsuf gibi çāha düşür
Yā'kub gibi ağlat taşır
'Aşkını başımdan aşır
Tek bulayım Mevlā'm seni
- 5 Biçtir beni Çercis gibi
Yutsun balık Yūnūs gibi
Ahımla yak bu kanus gibi
Tek bulayım Mevlā'm seni
- 6 İki cihānıñ güneşi
Bağlandı bağrına taşı
Akıdup gözümden yaşı
Tek bulayım Mevlā'm seni

288

- 2 ki: gibi M2
4 düşür: düşüb M2
6 İst'de mevcut değil.

- 7 Seyyid Nizamoğlu meded
Lütfuna yokdur hiç aded
Dile şifā ver dile derd
Tek bulayım Mevlā'm seni

289

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Aşk-ı leylā eyledi mecnūhū ser-gerdān beni
Merhāmet eyler kaçan seyreyleye yaren beni
- 2 Ağlarım gözden çıkınca gam değil Yā'kub-veş
Mısır-ı dilde ta bakınca Yūsuf Ken'an beni
- 3 Ben mey-i ser-hoş-ı 'aşk oldum harābāt ehliyim
Sanma dehri döne zāhid olmuşum hayrān beni
- 4 Gözlerim yaşı akar inler dil cān ah ider
Dördürür şām-ı şahr dolab-veş devrān beni
- 5 'Akıbet derd belā hicrān irişsin vaşlına
Her ne eylerse itsün çarḥ-ı ser-gerdān beni
- 6 Rūz-ı maḥşer olsa hicran ile nālān eylesem
Raḥmidüp tāmuda yakmaz ateş-i sūzān beni
- 7 Ta ezelden Seyfi'niñ maḥşūdu Ḥaḳḳ-ı dīdāridır
Aldanmaz medhitme va'iz hūrīye ḡılman beni

290

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1 Ya Rāb nūrun Ḥaḳ için ayırma 'aşkından beni
Cennet hūrīn Ḥaḳḳ için ayırma 'aşkından beni

289

6 olsa: ola M2 / eylesem: olsam M2, eyleyin İst.

7 rahm: lütf M2

290

1 ya Rab: Ya Rabbi İst.//Hak için:Hakk çün M2//Hakk için: Hakk çün

- 2 Rûh-ı resûlullah için şırrullah için
Allah için billâh için ayırma 'aşkından beni
- 3 Ahım göğ̈e olsun direk sen ol hemân göynüme tek
Ne o gerek ne bu gerek ayırma 'aşkından beni
- 4 Ser-mest olayım gezeyim gönlümde nağşın yazayım
Cümle cihândan bezeyim ayırma 'aşkından beni
- 5 Zâhidlere vir hastayı müştakîdir anlar katı
Ben isterem sen hâzreti ayırma 'aşkından beni
- 6 Gözümdeki sensin gören göynümdeki sensin duran
Sensin alan sensin viren ayırma 'aşkından beni
- 7 Seyyid Nizâmîoğlu'nun maksud-ı didâridir anın
Dür itme vaslından senin ayırma 'aşkından beni

291

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Kurret-ül-ayni resûl olanları
Nice ittiler işitsen anları
- 2 Dimediler neslidir peygamberin
Haliyâ tamtaze idi tenleri
- 3 Şimdini evlâdına ve aline
Şimdini 'asrın olan mervânları
- 4 Çakı mudur bu denlü taḥkîr itseler
Zirâ yoktur bunların imânları

290

- 3 göynüme: gönlüme İst.
- 5 İst'de "sen" yer almaz.
- 7 M2'de "budur kol" vardır.

5 İlerü gelmekte her bir nâ-halef
Yine ka'r olmakta kevher kanları

6 Bilmese neyler Seyfî al-ı Aḥmed
Ḥaḳ-ı yeksân etsün Allah onları

292

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1 Muḥammed'dir kamu dertler devâsı
'Ali'dir cümle nâsın muktedâsı

2 Resûlün kurret-ül-aynî Ḥasen'dır
Ḥüseyn-i Kerbelâ cānlar şāfâsı

3 'Ali Zeyn-el-'Âbâ'yı kim ki sevmez
Başından eksik olmasun belâsı

4 Muḥammed Bâkır envar-ı Ḥüdâ'dır zâhidâ
İmâm Ca'fer'de görünlü ḥayâsı

5 İmâm Mûsi-yı Kâzım nesl-i Ḥaydar
Ali Mûsa el-Rızâ Ḥaḳ evliyâsı

6 Takîdir bergützin-i Al-ı Aḥmed
Nakiyi sevmiyenler oldu 'âsî

7 Ḥasenü'l-'Askerinin basdığı yir
Benim bu gözlerimin tutyâsı

8 Muḥammed mehdi bir gün ola zâhir
Elinde ola muḥtârın levâsı

9 Mutabb ol Seyfiyâ al-ı resûlün
Görüne sañ'a Allah'ın lakâsı

292

M2'de bu gazel mevcut değildir.

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Hayderi şāh-ı velāyet-i murteżāsın ya 'Ali
Lahmike lahmi Muhammed Muştāfā'sın ya 'Ali
- 2 Zehri sūkkar yerine nūş eylesin 'āşıkların
Bir nūmayışda Hasen Hülk-ı Rızāsın ya 'Ali
- 3 Her dem içre kana ğark olsun vücūd-ı kâinat
Çün Hüseyn-i şāh-ı şehid-i Kerbelā'sını ya 'Ali
- 4 Halk-ı irşād eyledin ey şāh-ı Zeyne'l-Ābādin
Ehl-i imāna hemānsen muktedāsın ya 'Ali
- 5 Kālb-ı vāsi' olduĝu çün adı Bākır serverin
Sen Muhammed Hakk çün Āl-i 'Āyāsın ya 'Ali
- 6 Mezhebin hāqdır senin Ca'fer desen Haydar desen
'Ālemi āyine-yi kit-i nūmāsın ya 'Ali
- 7 Ol infāmım rehberim Mūsi-yı Kāzım yüz hūner
Kıl keremlerin gedāya hoş ğınasın ya 'Ali
- 8 Kim bilürsün şāhı ey mir-i 'Arab şāh-ı Acem
Bu ne hükümetdir 'Ali Mūsa Rızāsın ya 'Ali
- 9 Ehl-i imānın sözü gerçek Muhammet'dir Tākī
Ehl-i 'aşk dilinde sen nūr-ı Hüdā'sın ya 'Ali
- 10 Meşreb-i pāki 'Ali şāhım Nakidir şübhesiz
Saf diller şahısın ehl-i şāfāsın ya 'Ali

- 1 Haydari: Haydar İst.
- 2 zehirini: zehir İst./seklerini: seklerine İst.
- 6 aleme: aleme İst.

- 11 'Askerin serdārıdır şāhım Ḥasen El-'Askērī
Allah Allah kāinata pişvāsin ya 'Ali
- 12 Rūz-ı şeb gözler seni Seyyid Nizamoğlu şāha
Sen Muḥammed Mehdiye şāhib levasın ya 'Ali

294

Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

- 1 Vahde Hū lā şerike lehü sensin eya māh peri
Âdeme benzer var ise bir dahı al getür berü
- 2 İki görür aḥvāldan baktığı vakıṭ bir âdemi
Bilmedi ma'ni bir olub çarḥ olduğu ḥurufı
- 3 Faḥr-i cihān dimesi mi nefsi her kim ki bilür
Bildi ḥaḳıḳat 'âlemiñ buldu o zāt-ı ekberi
- 4 Ḳalbinin āyinesinde münakis anlamayan
Kaldı cehlinde ebed bilmedi 'ilm-i tefsiri
- 5 Leblerinin ma'rifeti âb-ı ḥayât çeşmesidir
Her kim añı anlamadı içmedi âb-ı kevseri
- 6 Âdeme gel âdemi bil âdemi sen âdemi ol
Âdem için yaratdı Ḥaḳ gökteki mihr-i enveri
- 7 Seyyid Nizamoğlu yürü âdeme söyle sırrını
Belâ yime takma şakın sen yok yire bu gevheri

295

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fa'ilün

- 1 Ey gülistan-ı gülşen-i evlād bülbülü
Eyle gül-ı nâle sözlünle âlemi tolu

294

- 4 M2'de 2. mısradaki "oldu ebed" şeklindedir.

- 2 Medhit ḥabīb-i kerem ol fahr-i mürseli
Oldur cem-i mebd-e'-y dūnyanın evveli
- 3 Aḥmed-i Muḥammed oldu kamu 'ālem efdālī
Kevser şerābı sākīsīdir Murtaẓā 'Ali
- 4 Ey nūr-ı 'aynī Aḥmed-i Muḥtar olan Ḥasan
Ey yadikār Ḥaydar-ı Kerrar olan Ḥasan
- 5 Ey nice derdü mihnetle zār olan Ḥasan
Cennet-i cevānlarına server-i serdār olan Ḥasan
- 6 Aḥmed-i Muḥammed oldu kamu 'ālem-i efdālī
Kevser şarābı sākīsīdir Murtaẓā 'Ali
- 7 Lā'net Yezide fāsik-i bī-dīne şad-hezār
Hem evanına enşārına dahi bi-şumar
- 8 Kıydı Ḥüseyin'e itmedi hiç Muṣṭafā'dan 'ar
Tamu içinde cümlesinin yeri ola nār
- 9 Aḥmed-i Muḥammed oldu kamu 'ālem-i efdālī
Kevser şarābı sākīsīdir Murtaẓā 'Ali
- 10 Ey nesl-i pāk zübde-i evlād-ı Muṣṭafā
Ey nūr-ı 'ayn-ı Ḥazret-i sultān Murtaẓā
- 11 Çeşm-i çerāğı 'āleme envār-ı kibriyā
Oldur 'Ali tūl asgar imām şāh-ı evliyā
- 12 Aḥmed Muḥammed oldu kamu 'ālem efzūlī
Kevser şerābı sākīsīdir Murtaẓā 'Ali

295

M2'de gazel mevcut değildir.

- 8 İst'de "hiç" yer almaz.
- 11 İst'de "ala" yer almaz

- 13 Sevmek Muhammed Ali'ni rûhun gıdasıdır
Her kim muhabbet itmeye bunlar 'âsîdir
- 14 Hıbb-i 'Ali al-i 'Ali din binâsıdır
Cânım imam-ı Muhammed Bâkir fedâsıdır
- 15 Ahmed-i Muhammed oldu kamu 'âlem efdâli
Kevser şerâbı sâkîsidir Murtaza 'Ali
- 16 Taḥṣîl-i ilm-i evvel âḥir iden tamam
Şart reşûlû ideridi gayet ihtiram
- 17 Anıñcün oydu aña halk-ı cihân ona bittemam
Ya'ni imâm Cā'fer Sâdıkdır ey hümân
- 18 Ahmed-i Muhammed oldu kamu 'âlem-i efdâli
Kevser şerâbı sâkîsidir Murtaza 'Ali
- 19 Al-ı Reşûlû sevmeye kâblimde sadıkım
Bin dilim olsa medhini etmekte kasırım
- 20 Amma fedâ-yı cân ü ser itmekte mâhirim
Kevser şerâbı sâkîsidir Murtaza 'Ali
- 21 Ahmed-i Muhammed oldu kamu 'âlem efdâli
Kevser şerâbı sâkîsidir Murtaza 'Ali
- 22 Ey bergüzini ide Âl-ı 'Ali nesl-i Muṣṭafâ
Ey maden mürüvvet ey mâh hoş laka
- 23 Ey secdegâh-ı mülk-i 'Acem kiblegâhıma
Da'im kazaya razı olan şâh Ali Riza
- 24 Ahmed-i Muhammed oldu kamu 'âlem-i efdâli
Kevser şerâbı sâkîsidir Murtaza 'Ali
- 25 Her kim Tâkî sevmese olmaya müttekî
İrmeye anıñ kalbine İmân revnâk

- 26 Ferde se'âdet ister isen olmayup şâkî
Gel ol muhibbi hazret-i sultan ba-nakî
- 27 Aḥmed-i Muḥammed oldu kamu'âlem efdâli
Kevser şerâbı şâkîsidir Murtaẓâ 'Ali
- 28 Ḥaḳ-i rāh bu gözlerimiz tutyâsıdır
Mü'min-i mevâli kullarının pişvâsıdır
- 29 Zikret mübarek ismini dertler devâsıdır
Ya'ni Ḥasen ül-Askeri dinîñ livâsıdır
- 30 Aḥmed-i Muḥammed oldu kamu 'âlem-i efdâli
Kevser şerâbı şâkîsidir Murtaẓâ 'Ali
- 31 Göster Nizâmioğlu'na ya Râb olmadın
Kabzitme ruhunu ol devre dahî irmedin
- 32 Yüzüm ayağı bastığı toprağa sürmedin
Yani İmām Muḥammed-i mehdî'i görmedin
- 33 Aḥmed-i Muḥammed oldu kamu 'âlem-i efdâli
Kevser şerâbı şâkîsidir Murtaẓâ Ali

296

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1 Gökte ister seni heb yerde ḥalet ehli
Yirde eylerler taleb cümle semavât ehli
- 2 Toludur yir ile gök sendan 'aceb mi eğer
Kıble iderse kamu-ı 'âlem-i evkât ehli

295

- 28 rah: rahî İst.
31 İst'de "itme" yer almaz.

296

- 1 yerde: yerdeki M2, İst.
2 toludur: doludar M2

- 3 'Älem ü dilde temařā-yı cemālin kim ider
İrdi iflāke seri oldu kerāmat ehli
- 4 Kandını ağzına almazlar idi mısırın eğer
Duysalar zevķini zıķrın kamu lezzet ehli
- 5 Māsivādan gōñ'ül āyinesini pāk ideli
Seyrider anda senif nūrunu mir'at ehli
- 6 Sandı te'sir mü'essir seni fehmeyledi
Dolanub çarķa dōntüb dōnmede ĥayāt ehli
- 7 İçeli biz mi muĥabbete řerāb-ı 'aşķı
Anılur şimdi Nizamoğlu ĥarābāt ehli

297

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fa'ülün

- 1 Dildār ile seyreyler iken bağ-ı cihānı
Bir goncaye dil kıldı naẓar şöyle nihānı
- 2 Ol yāre bakub yüzüme ederki bende ah
Da'vasına sādık kanı bir 'āşık cānı
- 3 İder řām ü seher hemdem iken sana cemālim
Gayriye naẓar aslı nedir eyler beyānı
- 4 Bari dime ben talib-i didārınım ey dost
Neyler dileyen cismimi huri ile cānānı
- 5 Ya Rab Nizamoğlu'na didārını gōster
Gayrıya naẓar eylemeden şaklasın anı

297

2 davasına:gel iste, İst.

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Olursa zāhidin Cennet'i içün zūhdüyle takvāsı
Muradı ben kulun cāna ire Hakk'ın tecellāsı
- 2 Ne havfım var Cehennem'den ne Cennet'den ümidim var
Rızāya rāzıyım itsün gerek 'asi gerek haşr
- 3 Çün haktır evvel āhır daği hem zāhir ü bātın
Ne kim var ise garķ itti Hakk'ın birliği deryāsı
- 4 Şakın ben dime benlikdir seni dūr eyleyin Hak'dan
İşitmedin mi ben demek nice dūr itti hannası
- 5 Nizamioğlu'nun ilahi giderme zıkrı dilinden
Gönül'āyinesin da'im senin zıkrın ider şāfī

Vezin: 11

- 1 Bunda da'im tevḥid iden 'aşıklar
Yarin görür cān gözüyle didarı
Döne döne Allah diğēn şādıklar
Yarin görür cān gözüyle didarı

- 3 çün: çü, İst.
- 4 M2'de 1.mısra ile 2.mısra yer değıştirmiş.
- 5 lahrı: ya Rab M2, İst.

- 1 diğēn:diyen M2, İst.

- 2 'Âşıkların işi da'im zor olur
Sanma' âşıklarda nâmus ar olur
Hâr kim ki tevhid bunda yâr olur
Yârin görür cân gözûyle didârı
- 3 Gönûl gözün Allah diyüp açanlar
Hû Mevlâ'm Hû diyüp 'arşa uçanlar
Varlığından bu dñnyanın geçenler
Yârin görür cân gözûyle didârı
- 4 Dertli olan ider ah-ı efgânı
Dengimiz inlediyse neler dermânı
Her kim diler ise din imânı
Yârin görür cân gözûyle didârı
- 5 Seyyid Nizamoğlu bunda yananlar
Şeyhinden naşihat alıp kananlar
Gice gündüz Allah diyüp dönenler
Yârin görür cân gözûyle didârı

300

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Dil 'aceb Mecnûn-veş âvârelikden geçmedi
Kûh-ı gam Ferhâdîdır bi-çârelikden geçmedi
- 2 Şem tab hüsn-i yare yak-ı cismin itti kül
Daği maşşûdu nedir pervânelikden geçmedi
- 3 Hâne-i dil dobtolu 'aşk-ı şerâb yârdan
'Ömrü irdi ahire meyhânelikden geçmedi

299

- 2 aşıklarda: aşıklarta M2
kim ki: kim kim İst.
- 4 efgani: ve figanı M2

- 4 Genc-i 'aşkı yāre mahzen oldu göynüm hānesi
Anıñçün kaldı hiç virānelikden geçmedi
- 5 Dil ser-i zinciri zūlfü yāre eyler arzū
Seyfi pir oldu dahi divānelikden geçmedi

301

Mef'ulü Mefā'ilü Mefā'ilü Fa'ilün

- 1 Zahid ne bilür nidüğünü hālet 'aşkı
Amay-ı'Ümmi dil olan kanda görür sūret-i 'aşkı
- 2 Müfti baña dūr itme diyü virdi naşihat
Hiç terk ide mi 'aşık olan alet-i 'aşkı
- 3 Hiç bir varak-ı 'aşk okumadım diğer 'ālem
Duyanı getir göstereyim āyet-i 'aşkı
- 4 Yoğ itti kamu varlığını virdi fenāya
Gör neyledi baña bu devlet-i 'aşkı
- 5 Bu mes'ele Kamu bilür vā'iz nāşih
Gel Seyfi'ye sor diyü vire keyfiyet-i 'aşkı

302

- 1 Gaflet ile geçen 'ömrün aradı hayra ağla yürü
Zāyid yire zay' olan nefsinle inle yürü
- 2 Hakk hizmetin koyub halktan mensıb-ı devlet dilersin
Uyuz tazı gibi gezüb kapu kapı seninle yürü
- 3 Kendin işlāh idemezsin bir mürşide varamayınca
Gerekse bin üç yüz altmış vā'izi sen dinle yürü

- 4 İnkār itme ehl-i 'aşkın semâ'ana şâfâsına
Dinlemezsin bari miskin sözlerini dinle yûrtü
- 5 Seyyid Nizamoğlu yarın soru hesab olur dirlər
Açıl gözlerim ğafletten kulacığım cınla yûrtü

303

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Alur sir-i ecel bir kuvvet boğazı
Yûrtü katleyle olup nefs-i ğazi
- 2 Bilürsün büyü kadir çarh gerdün
Elinde yâri hemdem Hakk'a yazı
- 3 Bu çeşm-i nâzın oliser hâk
Sakin terkeyleme niyâzı
- 4 Urulur gice göndüz kûs-i rahlet
Senin sem'ine girmez mi âvâz
- 5 Cihanın oyunu Seyfi haylidir hep
Bu dâr-ı âhîr kiminle irse pazarı

304

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 Bu gönlüm şehrine girdim zehi minnet ki fetholdu
'Âcâyib nesneler gördüm zehi minnet ki fetholdu
- 2 Uyandım hab-ı ğafletten çü gördüm nûr-ı kudretten
Baña esrâr-ı vahdetden zihi minnet ki fetholdu

303

- 1 alur: olur M2
2 yar: yaru, İst.

- 3 Benim la-yı illā ola Hū mekānım itti a'la Hū
Cemāl-i nūr Mevlā Hū hey minnet ki fetholdu
- 4 Baña rehber Muḥammed'dir şefā'at ıssı Aḥmed'dir
Sözüm leb 'ayn-ı hükümetdir zehi minnet ki fetholdu
- 5 Gidüb hem varlığım benden göründü dost yüzü cāndan
Bilindi Ḥak baña benden zehi minnet ki fetholdu
- 6 Nihān iken 'ıyan oldu rumuzu 'aşk-ı beyān oldu
Göñül ol gence kan oldu zehi minnet ki fetholdu
- 7 Baña mürşid-i kelām Allah yolu gösteren Allah
Şükürler eyle Seyf Allah zihi minnet ki fetholdu

305

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 'Ömrünü yok yire satdın bilmedin pazarını
Ebbe sermayen tükendi almadın dildārını
- 2 'Älem-i kalbinde dost itmez tecellî bilmiş ol
Ḥāne-i dilden gider mi nice ḥāb-ı ağyārını
- 3 Bāṭnında nice bin dürlü hicābın vardır seniñ
Zāhir bir hoş düzenmişsin niden güftārını
- 4 Yüzüme nice putların geçmez kabule ta'atin
Terk-i dünya olmayınca bulamazsın yārini
- 5 On sekiz biñ 'ālemiñ mir'atıdır kalbin seniñ
Ḥāb-ı gafletden gözün aç göresin didārını

305

- 4 yüzüme:yürüme İst.

- 3 Benim la-yı illā ola Hū mekānım itti a'la Hır
Cenāl-i nūr Mevlā Hū hey minnet ki fetholdu
- 4 Baña rehber Muḥammed'dir şefā'at ıssı Aḥmed'dir
Sözüm leb 'ayn-ı hükümetdir zehi minnet ki fetholdu
- 5 Gidüb hem varlığım benden göründü döst yüzü cāndan
Bilindi Ḥaḳ baña benden zehi minnet ki fetholdu
- 6 Nihān iken 'ıyan oldu rumuzu 'aşḳ-ı beyān oldu
Göñül ol gence kan oldu zehi minnet ki fetholdu
- 7 Baña mürşid-i kelām Allah yolu gösteren Allah
Şükürler eyle Seyf Allah zihi minnet ki fetholdu

305

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 ' Ömrünü yok yire satdın bilmedin pazarını
Ebbe sermayen tükendi almadın dildārını
- 2 'Älem-i ḳalbinde dost itmez tecellî bilmiş ol
Ḥāne-i dilden gider mi nice ḥāb-ı aḡyārını
- 3 Bāṭınında nice bin dürlü hicābın vardır seniñ
Zāhir bir hoş düzenmişsin niden güftārını
- 4 Yüzüme nice putların geçmez kabule ta'atin
Terk-i dünya olmayınca bulamazsın yārini
- 5 On sekiz bin'ālemin mir'atıdır ḳalbin seniñ
Ḥāb-ı ḡafletden gözün aç göresin didārını

305

- 4 yüzüme:yürüme İst.

6 Sen Süleyman-ı zamān iden yitürdün ḥatmīn
Nefsiniñ diyü niye teslīm eyledin mihmānīn

7 Olmayınca cevheri cevherlerin sarf eyleme
Seyfiyā fa'ş itne her nā mahreme esrārını

306

Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilatün Fa'ilün

1 Bazı Al-ı Muṣṭafā istemez Muḥammed ümmeti
Ḳasd Ehl-i Beyt kıl kim dilerse rahmeti

2 Her ki nesl-i Aḥmed'e bunda ihānet eyleye
Kimden ister rûz-ı maḥşer rahmet ü şefkāti

3 Komaz elden dāmen-ı evlad ehl-i Allah olan
Tabi mervā neyler da'im iderler lâneti

4 Seyfiyā ehl-i se'âdetdir seven seyyidler
Ehl-i ṭāmu eyleriz Al-ı Resûle 'izzeti

307

Mefa'ilün Mefa'ilün Mefa'ilün Mefa'ilün

1 Biḥamdillāh ki İslām'a delilim Muṣṭafā geldi
Emirim rehberim şāhım Ali yy-el-Mürtezā geldi

2 İmāmım ol kerem-ḳāni nice ben sevmeyim anı
Resûlün ḳurretü'l-ayni Ḥasan Ḥulḳü'r-Rızā geldi

3 Fedā olsun ana cânım hem oldur dinim imāmım
İki 'âlemde şultānım Ḥüseyn-i Kerbelā geldi

305

7 cevherlerin: gevherlerin İst.

306

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 4 Añ ins ü melek benden ednā bendesi bende
Cihānıñ kutb-ı 'ālemde Ali Zeyne'l-Ābā geldi
- 5 Muḥammed Bākır ol şāhım imām Cā'fer dirür mähım
Bulardan Mūsa-yı Kāzım ki ol nūr-ı Hüdā geldi
- 6 Yüzündür қаaf ve'l-Ḳurān mezārı Kā'be-i 'irfān
Cihāna rahmet-i rahman 'Ali Musa El-Rızā geldi
- 7 Ṭakī şāh-ı vilāyettir Naki nūr-ı hidāyettir
Bunlar maḳbūl ḥazretür ki bize rehnü mā geldi
- 8 Ḥasan el-'Askeri kıblem eşiği taşıdır Kā'bem
Yoluna cān u baş virmem bāna ḡayet şāfā geldi
- 9 Muḥammed mehdi āḥir gele bir gün ola zāhir
O vāḳitın hārici münkir dergāhdan cüdā geldi
- 10 Behey derviş göz açup yak cihān bunlardır revrāk
Bunlardır bastığı toprak gözüme tütüyā geldi
- 11 Sözlün Seyfi ilāhīdir cevābın nutuḳ-ı şāhīdir
Ḥaḳıḳat burc-ı mähīdir bu yola bi-riyā geldi

308

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Şer-i koyup zulmiden 'alimleri
Yüreğinde rahmi yok zālimleri
- 2 İtmeyüp bir zerre denlü merḥāmet
Eylesün ḥaḳı beraber anları

307

- 8 Hasan-el Askeri: imamım aseri M2

- 3 Gitdi hürmet kalmadı 'ülemâlara
Şer'i galib oldu 'örf hâkimleri
- 4 Muşafa'nın şimdiki evlâdına
Şimdiki 'asrın olan mervânları
- 5 Ba'zı tahfif ü ihânet itmede
Bu Yezidler şimdi geçti añları
- 6 Dünyaya o ledünlü mâyil oldular
Gitti aldın din ile imânları
- 7 Öyle zâlim oldu bunlar her biri
Gözler pek yumup içerler kanları
- 8 Ger eğer irmezse fazlın ya-Raḥîm
Böyle sergerdan kodunsa bunları
- 9 Ya ilâhî vir Ebu Müslim gibi
Bir eli nacaklı tiğ-ı abdârı

309

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 İki 'âlem fahrin evlâdını
Sevmeyüp buğuz idenin bünyâdını
- 2 Öyle virân eylesin ya Râbbenâ
Alsın evlâdı reşûlün dâdını
- 3 Zûlm ile dünya-yı virân ittiler
Dinlemezler kimsenin feryâdını
- 4 Kaş u eyvân köşkün zerrin yapmada
Bunlar unutturdu Şeddâd adını
- 5 Ehl-i İslâm solurlar salgını
Cem' idüp yirler Cehennem odunu

- 6 Şer ile hiç aşılmazlar bir işi
Gine anarlar Muḥammed adını
- 7 İltizamlar oldu peydā söyle kim
Sıktılar bu dūnyānıñ ābādını
- 8 Dilleriyle ehl-i İslām diriltür
Leçe itmez bunların icādını
- 9 Vir Timur gibi bir adem şir-i ter
Eylesün gin dūnyaya dār bunlara

310

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Emanet tokuna cānlar ezel çün tuttu gerdānı
Bize lūtfunla kuvvet vir olunca tutavüz ānı
- 2 Çeker 'aşkın yükün durmaz senin 'aşıkların da'im
Samazlar emrini hergiz virirler yoluna cānı
- 3 İlāhî zātın envār-ı mūhit-i küll-i şey'in olmuş
Gözüm her kanda kim baksa göründür nūr-ı sübhān
- 4 Stücūdayet vech-i raḥmane tekebbür olma ey nefsim
Soyub emrini Allah'ın şakin gul olma Şeytan'a
- 5 Behey Seyfi 'acayıdır bu bir sır-i ğarayibdir
Bu derdin kim tayar zevkin nedir derdine dermānı

311

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Nazar kıl kudret-i Hakk'a yaratdı çünkü insānı
Aña kalb eyleyüb 'itā idendi'ayine ānı

310

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

311

Bu gazel M2'de ve İst'de mevcut değildir.

- 2 'Acayib kıatredir âdem bulunur nice bin deryâ
'Acayib zerre-i kemvâr nice hırşîd-i rahşânı
- 3 Hicâb oldu ara yirde benim bu nefis-i bed-kârım
Aradan perde refolub görünse cânımın cânı
- 4 Vatan terk eyleyüb düştün diyâr-ı gurbete hergiz
Yine 'azmeyletüz anda kıyup dünya-yı virân
- 5 Eğer Seyyid Nizamoğlu dilersen vuşlat-ı yârin
Ferâgat eylesin senden bulasın sende sen anı

312

Mef'ûlû Fâ'ilâtûn Mef'ûlû Fâ'ilâtûn

- 1 İster işen cihânda bir hoşluk eyle geçmek
Göçtün de ol cihânda kevser şerâb içmek
- 2 Şıdkıyla eyle taşdik birliğine Hüdâ'nın
İki âña denilmez gitsün gider kemâtın
- 3 Halk ile dirlik eyle hiç halkı koma aldın
Ta kim halâş olasın fi'l-cümle yetlû dilden
- 4 Kâhreyle nefsi daim tevhiidi 'ibâdet eyle
Bula yeni Hakk'a fâbi' olayıdı ta'ât eyle
- 5 Ulûlara elinden geldikce eyle hizmet
Gicelere daği cân-ı dil ile şefkât
- 6 Dostlara vir naşihât düşmanlara hâlim ol
İki cihânda korkuna her nesneden selim ol
- 7 Seyyidlere mağab ol evlâd-ı Muştâfâ'dır
Anları kim ki sevmez ta'âtları hebâdır

312

- 3 halkı koma: koma halkı M2

- 8 'Âlimlere tevâzu' eyler isen beğayet
Oldun mağrûr imdi her nesneden selâmet
- 9 Cāhillere söyleme zāhid yire hatadır
Dervişlere nesne cek virir ise 'atadır
- 10 Her kim Nizamoğlu'nun bu sözlerin başarsa
Asla zevâl olmaya bin yıl daği yaşarsa

313

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

- 1 İşıtdim sāna bir hoş hikāyet
İrişe kalbine andan hidāyet
- 2 Selfde bir muḥubb-i Al-i Aḥmed
Giderken bir yola sağ u selāmed
- 3 Görür bir kûklacı yol üzre durmuş
Başına kûklaşınñ bize sarmış
- 4 İrişür ol muḥubbi gayreti Ḥak
Ri'āyet itmeyüb kûklacıya bak
- 5 Çeküb başında alur sebze seni
Yire urur daği hem kûklaşını
- 6 Görür ol gice düşde Muṣṭafa'ı
Nebiler serurü kani 'itayı

314

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Sābiler şanmak evlād-ı resülü
Ki 'ömrü bunların dünyadan evveli

313

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

314

Bu gazel M2'de mevcut değildir.

- 2 Cihāna urmadan Hakk'ı daḥi būnyād
İderdi Mūştafā rūhunu irşād
- 3 Kāmu ervāh-ı se'ādet ānda idi
Ki kudret nūr-ı kandilinde idi
- 4 Sebeb oldu resūlū fahr-i 'ālem
'Ādemden zāhir oldu cümle ādem
- 5 Bil imdi bunları şehzādelerdir
Bunlara bendeler azadelerdir
- 6 Bunlardır nūr-ı pāk mazhār-ı zāt
Bulandır cümle mevcūdata mir'āt
- 7 Ri'āyet eylemekde her birisin
Bir bir gör ufakiyla irisin
- 8 Ki zira bunlar evlād-ı 'Aliyedir
Bunları sevmeyeni oldur melidir

315

Mefā'ilūn Mefā'ilūn Fa'ülūn

Cihān ḥalkı imām olsa temāmet
İder Al-i 'Ali baña kifāyet
Yürü var Seyfiya çün kıldın idrāk
Ki kimdir serseri kimdir selāmet

316

Mefā'ilūn Mefā'ilūn Fa'ülūn

- 1 'Acebdir şimdi hal-i kā'inatū
Sözin işidir zehir bir sebātū

315

M2'de ve İst'de bu kıt'a mevcut değil

316

Bu gazel M2'de ve İst'de mevcut değil.

- 2 Görürler kim ri'āyet idemezler
Tarīk-ı Muṣṭafā'ya gidemezler
- 3 İderler günde bin kerre ḥaṭayı
Umarlar Kibrü Mevlā'dan 'atāyı
- 4 Dönüb Āl-ı Resûle bazı iderler
Yezidin gitdiği yola giderler
- 5 Kaçan bir seyyidin 'aybın görürler
Yüzüne günde bin kere ururlar
- 6 İrişdin bizde şol ahir zemāna
Çekildi hükme Kur'an-ı asūmāna
- 7 Budur Seyyid Nizamoğlu duamız
Muḥibb-i Āl-ı Ahmed'den olavüz
- 8 Ola mir'at-i pāk-mücellā
Gürüne anda envār-ı tecellā

317

Mefa'ilün Mefa'ilün Fa'ülün

- 1 Bilürsüz biz nesl-i Muṣṭafā'yuz
İşitiniz ki Al-i Murteẓā'yuz
- 2 Niçün dönüp bizi inkār idersiz
Koyup doğruyu eğriye gidersin
- 3 Revā mı Ehl-i Beyti Ahmed'e siz
Değil siz Ehl-i Beyitden diye siz
- 4 Bu söz İslām'a lāyık söz değildir
Bu söz böyle görüşle göz değildir

317

Bu gazel M2 ve İst.'de mevcut değildir

- 5 Eğer ecdādımız da sağ olaydı
Bu söz anlara dağı dinleydi
- 6 Merid olan merid Âl-ı Resûla
Gece itdü genz-i tevbe kabule
- 7 Eğer sen ümmet isen Muştafa'nın tek
Muhabbet ile evlâdına anın
- 8 Bilürsin fânî dünyanın sebâtin
Şakın azdırmasın sizi şeyâtın
- 9 Muradım Seyfiyâ budur Hûda'dan
Ki hiç ayrılmayım âl-ı âbâdan

318

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

- 1 Kılduk ır saña idem bir hikâyet
Olunmuşdur nice yirde rivâyet
- 2 Bulub nasra neyler bertar Naği hor
Alub 'izzetlü yirden getürürler
- 3 Şanlar üstüne altunlu bizler
Mü'ekkiiler koyub da gözle dirler
- 4 Aña binmiş idi dirler Mesih'i
Kimesne bind ü gin bilmez şahih'i
- 5 Varub üstüne bir kubbe yaparlar
Nice yüz bin kişi aña taparlar
- 6 'Aceb siz Ahmed'in zürriyetine
Ri'âyet itmemenin 'illetine

318

M2'de ve İst'de mevcut değildir.

- 7 Koyub aldın bu dünya şöretini
Geliniz çekelim din gayretini
- 8 Anın̄ çün yaradıldık āb ü gülden
Severüz 'ilm-i fikhı bilmeyeyidi
- 9 Diye siz 'ilmümüz bize kifāyet
İder size ne hacettir ri'ayet
- 10 Bu söz ile siz ümmet olamaz siz
Hużuru Muṣṭafā'ya gelemesiz
- 11 Kaçan katre denizden ayrı düşse
Deniz olmaz gerek bin yıl çalışsa
- 12 Kaçan bir gül alup deryāya gelmez
Kimesne ana deryā diyu bilmez
- 13 Kaçak diksin yire köksüz ağacı
Yeşermez eylesek dürlü 'ilācı
- 14 Kaçan kim bir suyun olmasa başı
Yimezler ol su ile pişin aş
- 15 Devriş 'ālemde Seyyid Seyfi sen de
Ola gör Muṣṭafā nesline bende

319

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'lün

- 1 Zemāne şeyhleri şimdi 'acebdir
Hemen şeyh adı anlara lakabdır

319

Bu gazel M2 ve İst.'de mevcut değildir

- 2 'Azîziz diyü du'alar iderler
Binüb kürsiye gavgalar iderler
- 3 Çıkar silsilemiz dirler 'Ali'ye
Erenler şâhı şultân veliye
- 4 Kaçan görseler evlâd-ı resûlû
Geçerler üst yanına füzûlî
- 5 Evlâd-ı zerrâk salusu mira'i
Ne bilsün nidiğün âl-ı 'âbâ'ı
- 6 Dimezler âlemin ser-çeşmesidir
Kamumuz bunların pervendesidir
- 7 Utanmazlar Muḥammed Mustafâ'dan
Daḥi 'ar eylemezler Murtaza'dan
- 8 Okurlar 'ilm-i dünya 'izzeti için
Değildir sanma âhır-i refâti için
- 9 İşitseler ağır yirden ulûyu
Varırlar anda soluyu soluyu
- 10 Giderler ulu oyna sevine
Sana sen kim varın düğün oyna
- 11 Cihânı kendine taptırmak ister
İrüştüğüne el öptürmek ister
- 12 Şûfîlerle girmez bile zikre
Düşünür bir bu cakda gayr-ı fikr
- 13 Ki yani bu cihân içre dütüşmüş
Distünler zikri kalbine irişmiş
- 14 Nice itsün derd-mend çifdin bozanlar
Cihânda lâ-mekân olub gezenler

- 15 Görür tekyenin çü ribası hazır
Kimisi şeyh olur kimisi nâzır
- 16 Bu şeyhe ben dahi şeyh diyeyim mi
Ya varup ana derviş olayım mı
- 17 Budur taḥsîl-i 'ilmîñ iktizâsı
Ola her fa'al Allah muktezâsı
- 18 İdersin 'ilmîñ dünyaya alet
Olur ol da heman bir başka san'at
- 19 Şular kim mürşid-i kâmil geçerler
Resûlün 'ilmine 'âmel geçerler
- 20 Seve gayetde evlâd-ı resûlû
Hem ide bi'at anlardan kabulû
- 21 Kabûl itmeye ta'vin tekye
'İbâdet itdüğü yir ola Mekke
- 22 'İmâret çü ribasın yimeğe hergiz
Gerektir mürşid-i Kâmil de perhiz
- 23 Murâdın Seyfi'nin sanmak şikâyet
Hemân ancak hikâyetdir hikâyet
- 24 Kaçan bu yol da vardır bilsin uğru
Haber vir ol yola gidene toğru
- 25 Eğer mü'minlere kardeş isen sen
Haber vir olsa yolunda rahzen
- 26 Mûsâvî gıybet olmaz hiç cevâbın
Kitabında ziyad olur sevâbın

Hıza-yı Sebil-i Tarîk

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fa'ülün

Bigâyet izzet-i devlet seâdet
 Tarîk-i Muştâfâ'dan oldu biat
 Erince silsilem rāh-ı Resûle
 Şefâat ma'deni asl-ül-uşûle
 Kulak ur edeyim ismile takrîr
 Hakk'ınca Muştâfâ'ya cümle bir bir
 Hakk'a hâmd ü Resûlüne tahiyyât
 Tarikat silsilesin etdim ispat
 Benim pirim' azîzim Şeyh Sinan'dır
 Anıñ şeyhi de Hacı Karaman'dır
 Anıñ piri Yigitbaşı'dır Ahmed
 Hüdâ rahmet kıla bi-hadd ü bi-add
 Alaüddin Uşşaki'den alıp el
 Olup'dur mürşid-i kâmil mükemmel
 Anıñ şeyhidir İbrahim-i Sani
 Anıñ piri Muhammed Erzincanî
 Anıñ da piri evlād-ı Muhammed
 Mübarek nām-ı Yahya sırr-ı Ahmed
 Anıñ da piri Sadrüddin Hayyani
 Anıñ da şeyhinin İzzeddin nāmı
 Ahi Mirim'dir anıñ piri ol şāh
 İbadet üzre idi işi her gah
 Anıñ piri Umer pir Halvetidir
 Anıñ şeyhi Muhammed Hazretidir
 Anıñ da Zāhid-i Geylani'dir bil
 Fedā olsun oña bin cān ile dil
 Anıñ piri Cemaledin Efendi
 Anıñ da şeyhi Rüknuddin Efādıl
 Anıñ da şeyhi Kutbüddin Kâmil

Ebu'n-Necm oldu ol şultāna rehber
 Anıñ da şeyhi Umer-ül-Bekr server
 Anıñ da mürşid Vahiyyüddin-i Kaadi
 Muḥammed Bekr'in oldu ehl-i rāzı
 Muḥammed'dir denir onun delili
 Anıñ da şeyhi Mimşād dost halili
 Aña da şeyh Cüneyd-i Bağdadi oldu
 Surri Sūkūti'den ona geldi
 Anıñ da piri Şeyh Māruf-i Kerhī
 Bulubdur Dāvūd-ı Tai'den fahri
 Ḥabib-i Acemi'ye bu yol ve erkān
 Ḥasan-ül-Basri'den ki geldi ey cān
 Aliyyel Mürteẓā'dır piri anıñ
 Velisidir zemin ü asūmān'ın
 Aña erdi yol-erkan Muṣṭafā'dan
 Nebiler serveri kan-ı şāfādan
 Bunların şeyhi Nizām Oğlu kuludur
 Kul olan bunlara mutlak velidir

321

Heza Sebili's Seadet

Mefā'ilün Mefā'ilün Fa'ülün

Ḥakk'a ḥamd ü Resūlüne tahiyyāt
 Siyādet silsilesin etdim isbāt
 Babam Seyyid Nizām al-ı Muḥammed
 Babasıdır Şihābüddin-i Aḥmed
 Nakīb Mir-i Cüneyd aña peder hem
 Baba aña Celāleddin-i 'Ālem
 Anıñ babası Nurüddin Ali'dir
 Nakīb Aḥmed aña benzer velidir
 Anıñ babası 'İzzetüddin Ebu İshāk
 Ki İbrahim'dir ol nakīb-i āfāk

321

M2 ve İst'de mevcut değildir.

Şerāfuddin Muḥammed āna vālid
 Nakib-i cümle-i evlād-ı Seyyid
 Aña zeyd oldu valid Zül-kerāme
 Ziyāüddin lakab mansib nikaab'e
 Muḥammed Fahrüddin'dir āna eslaf
 Irak içre olan nakib-ül-eşraf
 Daḥi Zeyd Ebu'l-Kaasım'dır ā'lem
 Ziyāüddin nakib-i mir-i 'ālem
 Ebu'l-Manşūr Muḥammed vālidı bil
 Nakib ü hem veziri Şāh-ı Musul
 Aña Zeyd-i Ziyāüddin-i Āzām
 Ki Bu'l-Hüseyn ile olmuştı ā'lem
 Anın evlādına Āl-i Ebī Zeyd
 Edüpdür cümle-i nisābeler kayd
 Nakib Ahmed olup re'is-i ā'zām
 Anın babasıdır ol Mir-i Ekrem
 Muḥammed Bu-Ali'dir āna vālid
 Nakib-i ā'zām fahrü'l-emācid
 Aña baba Ebu'l-Hüseyn-i Eşter
 Muḥammed nām ü hem nakib-i ekber
 Aña vālid'dürür Kūfiye vāris
 Ebu 'Ali Ubeydullah-ı Sālis
 Ebu'l-Hasen Ali āna pederdir
 Nakib hem muḥaddis-i muteberdir
 Aña baba Ubeydullah-ı Sānī
 Ebu Ali-el-Asḡar derler ānī
 Ebu'-Hasen Ali'dir āna vālid
 Olup Şālih lākab o Mir-i Zāhid
 Ubeydullah-ı A'rec'dir babası
 Ki nesli gibi çok idi ḡinası
 Ebu Ali'ye hem Hüseyn-i Asgar
 Ūlūdūr dedi vālidı muḡarrer
 Ali Zeyn-el-Ābā'dır Nūh-ı Sānī
 Aña vālid'dürür ol ilim kanı
 Anın babası ol şāh-ı masum
 İmam-ül-Hak Hüseyn sıbt-ı mazlūm
 Anası Fātıma bint-i Reşul'dür
 Ali'dir vālidı zevc-i Betüldür

Müfred

Kesb-üd-dünya helâl hubb-üd-dünya haram
Cem e'd-dünya dâlal tek'd-dünya kemâl

Müfred

Ateşe ur nen var ise cümle ten
Mahvola arada nefis-i cân u ten

Müfred

Eğer bâkî kalursa sen de bir kıl
Ulaşma ol Cenâb-ı hâzrete bil

Gavsullah ilâ 'azîm kutbullah ilâ kerim eş-şeyh es-seyyidü's-sultân 'Abdulkadir El-
Geylânî küddüsullah serrü'l-'azîz hâzretlerinin evrâd-ı mahsûsalarındandır. Düşmandan hâlâs ve
hışmına gâlib ve her murâdın huşul-pezir olmağıçün günde yedi kerre kıra't oluna

Bismillahi'r-raḥmani'r-raḥîm

Rabbi innî maḡlûbün fân-teşir ve ecberun kalbi el-münkesir ve ecmâ' şemili' el-
müddesir inneke entü'r-raḥmenü'l-muktedir ikfîni ya kafi fânâ el-'abad el-müftakri ve kefa billahi
nasyiren inne's-şirk lezûlmün 'azimün ve mallahü yûridü zulmen lil'ibâdi fakuti'a dâbirü'l-kavm
ellezine zalemü ve'l-ḥamdilillahi Rabbi'l-âlemîn

Fessehil yâ ilâhî sa'bin bahremet seyyidü'l-ebrâr

Fessehil

Sehill

Sehlil

El-ḥakîr

Türbedâr hâzret-i Seyyid

Fi-sene

Nizâmî-zade Seyyid

1279

Aliyyü'l-farkîm

Zilhicce 2

DUA

M2'de ve İst'de mevcut değildir

SONUÇ

Türk tefekkür ve edebiyatı başta islami konular olmak üzere birçok sahada eser veren kıymetli edip ve şairlerle doludur. Bunlardan biri de Seyyit Nizamoğlu'dur. Nizamoğlu'nun Ahmet Yesevi, Mevlana ve Ynuns Emre gibi inançları ile sanatını birleştirmiş bir şair olduğunu bu çalışmamızda gördük.

Şiirlerinde eşref-i mahluk olan insanı yaradılıştan gayet zayıf olduğunu, fakat ona verilen lütüflarla nasıl insan-ı kamil olduğunu, dünyanın "darü'l-hikmet", ahiretin "darü'l-kudret" olduğunu, onun edebi cümlelerinde adı güzel, kendi güzel Muhammed'in kainattan çıkarsa, Kur'an'ın ve kinatın divane olçağını , bir gülü elde etmek için bin dikenin batması gerektiği gibi fikirleri bu çalışmamızla tesbit ettik.

Nizamoğlu'nun Divanı'nın edisyon kritğini yaptık. Çalışmamızda üç nüshayı esas aldık. Nüshalar arasındaki farkı göstererek ileride yapılacak çalışmalar için temel olabilecek bir eser ortaya koymaya çalıştık. Nüshalar arasında belirgin farklar olduğunu tespit ettik.

Seyyit Nizamoğlu'nun hem uslub bakımından hem de dünyaya bakış tarzıyla Yunus Emre'nin tesirinde kaldığını gördük. Seyyid Nizamoğlu, Divanı'nda en çok "gazel" nazım şeklini kullanmıştır. Divanı'nda na't , münacat ve ilahi gibi şiirlere de yer vermiştir. Vezin hususunda Divan Edebiyatı'nın etkisi daha fazla olmuştur. Çünkü hece ile yazdığı şiirlere nisbetle aruzla yazdıkları daha fazladır. Nizamoğlu aruzla yazdığı şiirlerde genellikle "tam" ve "zegin" kafiyeleleri kullanmıştır. Hece ile yazdığı şiirlerde ise genellikle "yarım" kafiye kullanmıştır.

Nizamoğlu Divanı'nı günümüz alfabesiyle transkripsiyonunu yaparken XVI. Yüzyılın dil ve söyleyiş hususiyetlerine bağlı kaldık. Herhangi bir tasnife gitmeden orjinaline uygun olarak verdik; yalnız şiirlerin vezinlerini tespit ederek şiirlere numara verdik. Çalışmamızın sonuna bir şiir indeksi ile sözlük ekledik. Çalışmamızın bilim dünyasına yararlı olacağı ümit ve inancındayız.

ŞİİR İNDEKSİ

Günümüz Türk alfabesini gözönünde bulundurarak yapmış olduğumuz sıralamada şiirlerin ilk beyitleri (veya ilk dörtlükleri) nin son mısralarının son harfleri esas alınmıştır.

SAYFA ŞİİR

NO NO

29	1	Tecelli eyledi zatına Mevla
31	2	Merhaba ey nesl-i paki nur-ı Yezdan merhaba
32	3	Nefsi kim bildi nedir bar-ı Hüda
33	4	Yanmışım ben teşneye eyle ata
35	5	Seni mest itdi dirga su mey-i dar-ı fena
35	6	Ben muhibbi Ehl-i Beytim sevdiğimdir Mustafa
36	7	Dostlar bilin şimdingerü nam-ı nişan olmaz bana
37	8	Mürteza'nın çakeriyüz muktedamız Mustafa
39	9	Bir dost bir post yeter bana
123	125	Gider oldum ey beden şimdingerü var elveda
39	10	Cemal-i Hak müyesser da diyu bir nazar-peyda
40	11	Izzın celalin Hakkiçün bir çare kıl Mevlam bana
41	12	Gönül mir'atı ile mücella
41	13	İki 'alem temaşagah-ı ru'ya
42	14	Gökden inse her kaçan derdû gamı gussa bela
43	15	İndi feyz-i Hak tecelli eyledi nur-ı Hüda
44	16	Uğradım bir derde kim dertdir gine derman ona
234	251	Cefa'yı yöre sabriden dostun irer vefasına
236	254	Bihamdillah ki bu can irdi Hakk'a
252	270	Nice çalışırsan 'aceb bu sonu yok dünyaya
245	261	Cihan bir dar-ı mihnetdir huzur olmaz dünyada
45	17	Hak-ı pay-ı ehli aşk oldum bugün ben bi-riya
45	18	Çünkü bildin sana yurd olmaz imiş dar-ı fena
250	268	Eyledim terk-i dil ü can ben Hüda'nın 'aşkına
46	19	Server-i alem Habib-i Hak Muhammed Mustafa
246	263	Bu cürmü bu günah ile 'aceb benim halim nola
47	20	Fahr-i alem yani ceddin Mustafa
245	262	Sözüm sirayet itse bu nefsi-i numarada
48	21	Dilersen eyleye Allah tecella
227	242	Kerem eyle Seyyid Seyfi gel Allah'a dön Allah'a
243	228	Bu alem halkı ol denlü muhabbet itdi dünyaya
52	23	Yüzümün karasına bakmaya ya Rab
53	24	Beni vasleyle bensiz sana ya Rab
53	25	İlahi koma benlik bende ya Rab

59	33	Mülküne yokdur şerik kul Hu Allah ehad
60	34	İriştirdi bu canı cana mürşid
60	35	Beni bu nefsim acep-eyledi azade meded
61	36	Her kime kim eyledim ben nik ü bend
62	37	Hidayet babının müftah-ı tevhid
63	38	Cem'i dertlere derman Muhammed
63	39	Gaflet-i dünyadan oldu dide-i giryan meded
222	236	Biz muhabbet ehyiyüz yoktur asla gam bize
223	237	Sürdüm de geldim bu yire
224	238	Eyledim 'azm-i beka şimdengerü yaz Hu size
225	239	'Alemlerin sultanı 'inayet eyle bize
225	240	Azmış gitmiş nefsine tevhidi telkin eyle
226	241	Her kim ister otura Allah ile
228	244	İlahi sen müyesser kıl bize yüz bin safa ile
230	245	Eğer vuslat şebinde can hicab canane
231	246	Bana bendedir durur çünkü bu yare
232	247	Yapış Al-ı Resulün damenine
232	248	Ey va'iz ey nasih 'aşıklara dahletme
233	249	Aşk ateşine yan ey gönül yare ırince
233	250	Estağfirullah el-azim mürai'nin işlerine
235	252	Can murgı ider pervaz bu sufliden eflake
235	253	Ey aşıklar sadıklar tevhide gel tevhide
241	256	Gönül gezme zahid yire gel havlete gir halvete
242	257	Bi-haberler dürlü dilden gelmesün bu meclise
242	258	Dil söyleyüb göz görmeye bir zaman gele irişe
243	259	Dostların mübtela-yı derd-i aşık oldum gine
244	260	N'olaydım gelmeyeydim bu cihane
247	264	Ya Rab 'aşkı vir bana Hu diyeyim döne döne
248	265	Ya Rab bana el-fazımı asan eyle
249	267	Yeter gam di'dara güldür çün nişane
251	269	Temannamız budur Hak'dan nice yüz bin sefa ile
252	271	Sebeb-i sohbet-i yaran kahve
220	234	Beni nefsim esir itti meded kıl ya Resulallah
221	235	Sultanım İlallah sübhanım ilallah
239	255	İnayet ide sana ondan Allah
248	256	Eyledik nefse uyub kendümüzü ruy-ı siyah
255	273	Aceb mi eylesem ben her gün ahı
257	276	Sen seni terk ide gör ta kim bulasın sen anı
258	277	Bu derde ki ber düşdüm dertdir gine dermanı
258	278	Fena-yı evvel fena-yı evvel ferayı
260	281	Kim ki sevmez Mustafa evladını
261	282	İster isen Hüda'yı terk eyle masivayı
261	283	Evlad-ı resule kim ki ider olsa bi'atı

- 263 286 Ta'akkul idemi ya Rab seni bu 'akıl insanı
 267 291 Kurret-ül-ayni resul olanları
 268 292 Muhammed'dirka'mu dertler devası
 274 297 Dildar ile seyreyler iken bağ-ı cihan-ı
 275 298 Olursa zahidin Cennet-i içün zühdüyle takvası
 275 299 Yarin görür can gözüyle didarı
 277 301 Zahid ne bilür nidüğünü halet aşkı
 278 303 Alur sir-i ecel bir kuvvet boğazı
 279 305 Ömrünü yok yire satdın bilmedin pazarını
 282 309 İki 'alem fahrinin evladını
 283 310 Emanet tokuna canlar ezel çün tuttu gerdanı
 283 311 Nazar kıl kudret-i Hakk'a yaratdı çünkü insanı
 253 272 Ya Rab muhabbetinden göynümü itme hali
 259 279 Hacem senin müştakınım bildir bana Mevla'm seni
 264 287 Aldatdın yürütdün beni
 265 288 Tek bulayım Mevlam seni
 266 289 Merhamet eyler kaçan seyreyleye yaran beni
 266 290 Ya Rab nûrun Hak içün ayırma 'aşkından beni
 269 293 Hayderi şah-ı velayet-i mürtezasın ya 'Ali
 270 294 Vahde Hu la şerihe lehu sensin eya mahperi
 273 296 Gökte ister seni heb yende halet ehli
 276 300 Küh-ı gam Ferhadıdır bi çarelikden geçmedi
 280 307 Bihamdillah ki İslama delilim Mustafa geldi
 281 308 Şer'i koyup zulmiden 'alimleri
 49 22 Ey münkirci gel vireyim sana teselli
 284 312 İster isen cihanda bir hoşluk eyle geçmek
 124 126 Bu 'alem bir hayal ancak
 125 127 Çün ezel bahrında itti canı ol sultanı gark
 126 128 Ya Rab nideyim sensiz aram-ı dil can yok
 127 129 Bilmem ne sanur alemi bu süfi-i zerrak
 130 132 Ne kim Hak'dan gelür hiç dönmemiz yok
 130 133 Cihan başdan başa harab-ender-harab olmak
 131 134 Acap halk eylemiş bu nefsi halık
 132 135 Mürşide diyen kişi mürşidi hak bilmek gerek
 132 136 Dem-be-dem kan ağla ey çeşmim tûram olsun gerek
 133 137 Ah elinden benlik feryad elinden benlik
 138 144 Bihamdillah hayat-ı hayye irdik
 140 145 Germe göğsün gerem olup eyle sene-i çak olsun gerek
 174 179 Hu digen aşıklara irmez zeval
 175 180 Sen er ol olsun yerin saf ni'al
 176 181 İşit sözümü ey gafil çü dirsın kim benim kamil
 176 182 Dil-i levhini 'aşkınla ya Rab müvella kıl
 177 183 Kim ki derdin buldu artık neylesün dermanı ol

178	185	Yürü var tasfiye-i kalb ide gör hey gafil
179	186	Sen mekan-ı pertev-i zat-ı Hüda'sın ey gönül
180	187	'Uzlet itti şimdi gayetde halayıktan gönül
121	121	Elif Allah ba bekadır ta te'ala sa sebil
180	188	Esselam ey saliki rah-ı şeriat esselam
181	189	Bir dertliyim derdim var ben nice dönmeyeyim
182	190	Zat-ı bariden haberdar olduğum mudur suçum
182	191	Gece gündüz döne döne istediğim Hak'dır benim
183	192	Eyvah geldin geçtin 'ömrün senin kadrini beni bilmedim
183	193	Vefası cefa imiş cihan-ı bildim
184	194	Meded pir oldum çün azdı nefsim
185	195	'Aşkunla hak olsa bütün ben gine illallah diyem
186	196	'Aşkını yar it bana ya Rab dahi yar istemem
187	197	Gelicek onsuz eman virmez ölüm
187	198	Ah benim söyler dilim
188	199	Hey 'arifler hey aşıklar gel Muhammed'i bulalım
188	200	Bu dünyanın hayaline sakın aldanma ey göynüm
189	201	acayib lütf-i ihsan itdi Kayyum
191	202	Cümle cihan men olmuşum bilen bilür ki menneyim
193	203	Hakk'un ayetleridir cümle 'alem
193	204	Ey nokta-yı hakikat sensin sevad-ı azam
194	205	Yüzündür best ü hest harf-i ehem
195	206	İçindeki dürrü benim
196	207	Ten kimin ki men bilemem hayretteyim hayretteyim
196	208	Ta ezelden 'aşk oduna bir yanar pervaneyim
197	209	Bana bak sufi bana görün ne mir'at olmuşum
197	210	Gül isteyi bir bülbülüm bu bağa etmeğe geldim
198	211	Estağfurullah el-azim
199	212	Bir dertliyim derdim vardır cümle dermana virmezem
200	213	Ey 'azizim devletinde canımız Hu'dur bizim
200	214	Göçümüzü uzar bizim
201	215	Noldu hiç uyhuya kanmaz gözlerim
202	216	Her neyi işitse anlar kulağım
202	217	Diriga yok yire 'ömrüm geçürdüm
203	218	Sure-yi Rahman bildim sure-i Rahman benim
204	219	On sekiz bin 'alemin hallak-ı sultanım benim
204	220	Gah görürüm ben beni kimden ben kimim
208	221	Yüzüm kara günahım çok necideyim neyleyim
134	138	Dişlerin ve't-tini ve'z-veytuni ziyanındır senin
135	139	Deldi bağrım bülbülü bi-çare halanın senin
135	140	Dil nazargah-ı Hüda'dır yıkma göynün kemsenin
136	141	Sen seni sanursun da'ima bendir sözün
137	142	Unut her bildiğin bilmek dilersem

- 141 146 Mevlam vir 'aşkını bana hayranım olayım senin
 142 147 Yüzüm kara elüm baş dostu sever geçersin
 142 148 Çün çıkar candan 'aziz cancağızın
 143 149 Bugün envar-ı zikreyleme tabana benzersin
 144 150 Gözün ehl-i inkarın nihan-ender-nihansın sen
 145 151 Deve seni depmesin
 146 152 N'ene mağrur dursun sen
 147 153 Vücudun varlığından geçmedin sen
 148 154 Bize pend itme Va'iz derd ü dilden bi-habersin sen
 148 155 Öldüğünde kabrinden kaldura başını can
 152 156 Beni bu nefis eyledi hayran
 153 157 Bulunmaya gibi derman
 154 158 Hakkı isteyenler tevhid eylesün
 155 159 Ya Rab beni dur eyleme evlad-ı Alli'den
 155 160 Ya ilahi cümle senin cümlesin
 156 161 Beni nefis-i zalim itdi mağbun
 157 162 Teal beya gel berü aç gözün olma gaflün
 158 163 Kim ki bilmez kendüsün ma'bud bilmez nidüğün
 158 164 Göçerin ben göçerin ben her nesneden geçersin ben
 159 165 Yüzünü gördüm okudum Elhamdülillah ayetin
 160 166 Derd iste gönül her dem derd ile olur derman
 160 167 Ben kulun şan u seher meaksudu sultanımdan
 161 168 Ömür kervanı göçdü sen yatursun
 162 169 'Aceb nazik birhoşça kuşsun
 163 170 Doğan senin dolunun sen ne doğar ne dolunursun
 163 171 Kendün idrak ide gör nur-ı musaffasın sen
 165 172 Bir vücuddandır vücudu ins ü can
 166 173 Çün sakındın canını var itme canan arzusun
 167 174 Noldun ey biçare derviş zar-ı sergerdansın
 170 175 Ne kovalar sıralarsın bire hey kuru kovan
 170 176 Olur çün 'akibet ten hake yoksan
 171 177 Ya Rab bu ben 'abdin maksud budur senden
 174 178 Derd içre gönül kaldın olmadı sana derman
 209 222 Sakla mü'min kulların ya müste'an
 210 223 Sen de iste sendedir genç ü nihan
 211 225 Nice bir ölmeyesin
 212 226 Beni dur eyleme Ya Rab cemalin şevk-ı tabından
 212 227 Çünkü bildin sana kalmaz bu beden
 213 228 Ne veed ile ne halet isterem ben
 213 229 İlahi nefis-i emmarem yakarsın ateş-i ladin
 286 316 'Acebdir şimdi hal-i kainatın
 64 40 Gönül tahtına sultan Mustafa'dır
 65 41 Muhammed enbiya ser-defteridir

- 66 43 Envar-ı dide-i dil Muhammed ü Ali'dir
68 44 Cihan rahmet-i Rahman şefaati ıssı Ahmed'dir
69 45 Benim bu dinim imanım Muhammed Mustafa'dandır
70 46 Bu nefis ruy-ı siyahım yolundan azmak ister
71 47 Muhammed her dü 'alem evvelidir
72 48 Keşf ile keramet kişiye zikr-i Hüda'dır
72 49 Esir-i nefis-i emmare zelil olmak mukarrerdir
73 50 Allah-ı seven 'aşıklar
74 51 Dünyada heva ile geçen 'ömre yazıklar
74 52 Saçın ve'l-leyl yüzün ve'd-duhadır
75 53 Zat-ı Hüda'ya Mazhar olan ademdir
76 54 Yandıklarım Şam ü seher senden midir benden midir
76 55 Cümle eşyaya nazar kıl görme Sırrullah'dır
77 56 Aşıkun daim işi efgan olur
78 57 Benliğin terk etmeyen hodbin olur
78 58 Gele sofu gele sen de yola rehber bula gör
79 59 Cemalün afitabından iki 'altem münevverdir
79 60 Bizim ey sofu bilmezsin ulu dergahımız vardır
80 61 Virirsün canını canan senindir
81 62 Cemi'i taklidim tahkika dönder
82 63 Sol ki Mevla'ya vasıl eyleyen tevhittir
82 64 Nan için medh eyleme nadan-ı nadanlık budur
83 65 Muhabbet bezminin cam-ı Cem'in her cane virmezler
84 66 Gel ey sufi gönül mülkünde Beytullah'ı gör
84 67 Cümle 'alemde müberra bendendir
85 68 La ilahe illallah vallahu ekber
85 69 Mecnun-ı hüda olanı zincire çekerler
86 70 Bihamdillah zehi mihnet bizim ma'budumuz vardır
86 71 Kim sana esir oldu sultan arayup neyler
87 72 Dönecek hallerim çü kadar
88 73 Gönül çün derd-i canandan biridir
88 74 Aşk-ı Hakk'a müptela bencileyin şeyda mı var
89 75 Uyana bu hab-ı gafletten behey pir
90 76 Ey Zühre cebin-i tevhid'in ayine candır
90 77 Cigeri büryan bülbül ider zar
91 78 Resulün Ali'ni sevmek Resulullah'ı sevmektir
92 79 Benim Al-ı Resulüm ol kişidir
92 80 'ilm-i kalbi musaffa eyleyen göz yaşıdır
93 81 Çü geçdin la-dan ilayahalas oldun aya server
93 82 Çerağ-ı mescid ü mihrab ü minber
94 83 Seversin sen eğer fahr-i cihanı
95 84 Bir aceb oğlan yaratmış ol ilah
95 85 Dehr döne dil-i viran adam değil divanedir

97	87	Resulün ol kendi ismi seyitdir
97	88	Uyan bu hab-ı gafletden behey pir
98	89	Ey kamu 'alemlere perverdigar
99	90	Merd-i merdan Hüda'nın kanı zikrullah olur
99	91	Cihan mülkünü var iden Hüda'dır
101	92	Hakikat sırr-ı esrarın cihanda ehl-i hal anlar
102	93	Dost elinden bu ile geldim mekanım andadır
102	94	Bizi son demde imanıyla gönder
103	95	Evliyalar bildi Allahu Ekber
104	96	Ayine ilahi didarı evliyadır
105	97	Mera'iler riya ile gelürler
105	98	Her dem kana'at üzre'dir Al-ı Muhammed'in
106	99	Canan eline zinet için can ittürler
289	319	Zemane şeyhleri şimdi 'acebdir
120	120	İsm-i Hu'nun feyzin idrak eylemez her har u haş
121	122	Derd-i aşk oldum meded ey derde dermanım yetiş
122	123	Şimdi bildim dostların canımda canım var imiş
123	124	Bir karışcıkdan az imiş
55	27	Beni Hak bilmeyen mudare la'net
56	28	Riyadır ruz u şeb karım ey dost
57	29	Dilde envar-ı Hüda'dır salavat
57	30	Eğer seyyidlere ey mah-ı tul'at
58	31	Habibin Mustafa Hakk'ı bize imanı yoldaş it
58	32	Günahkarım günahım bi-nihayet
285	313	İşitdim sana bir hoş hikayet
286	315	Ki kimdir serseri kimdir selamet
288	318	Kulduk ür sana idem bir hikayet
292	320	Bigayet izzet-i devlet seadet
293	321	Hakk'a hamd ü Resulüne tahiyyat
216	231	Gel Hu diyelim Allah Hu
217	232	Ey aşık-ı sadıklar gel Hu diyelim ya Hu
218	233	Ey tarik-i Hakk'ı kimler daim eyle cest ü cu
263	285	Bu halk Ali Resula gazada mervaniler oldu
278	304	Bu gönlüm şehrine girdim zehi mihnet ki fetholdu
256	275	Sanır mısın sana baki kalur demiş bed'en mülkü
259	280	Cümle Hak'tır sevilin her bir sözü
270	295	Ey gülistan-ı gülşen-i evlad bülbulü
277	302	Gaflet ile geçen 'ömrün aradı hayra ağla yürü
285	314	Sabiler sanmak evlad-ı resulü
106	100	Acayüp derde düştüm ana derman bulmadım hergüz
107	101	'Acıdır halk-ı 'alemden gönül 'ar eylemez hergiz
108	102	Bir gün ki evvela dürülür defterimiz
108	103	Bu bir derya-yı vahdetdir kenarın görmedim hergiz

110	105	İrişti ahire 'ömrüm tükendi
110	106	Razıyuz dehrin cefasına vefadan geçmişüz
111	107	Zahid bize ta'n eyleme halvetiyüz devranıyuz
112	108	Sanma ey zahid bizi zayid yire divaneyüz
112	109	Talib rah-ı hakikat ba'zı evlad eylemez
113	110	Ya Rab bana derdin vir derman gerekmez
114	111	Bu 'aşk bir bahr-ı ummandır bunu hadd ü kenar olmaz
114	112	Ten libasın terk idüp cananı ister canımız
115	113	Dostlar yanup yakılayım ol yar de girmez
116	114	Suların içüp gezeriz
117	115	Diriga vadi-yi gamda kalan avareler sessiz
117	116	Muhammed'den şefaattir ricamız
118	117	Mustafa ü Mürteza ecdadımız
119	118	Zahid bize dahleyleme hem zahid hem takva biziz
119	119	Gerçi ki okumada yazmada kamil değiliz
287	317	Bilürsüz bir nesl-i Mustafa'yuz

KAYNAKÇA

Ahmet Refik

1932 Onaltıncı Asırda Rafizilik ve Bektaşilik

ALTUNTAŞ, Hayrani

1986 Tasavvuf Tarihi

AKSOY, Ömer Asım

1971 Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü

ALKAN, Naim

1973 Türk Halk Edebiyatı

ALTINAY, Ahmet Refik

1992 XVI. Asırda İstanbul Hayatı

AŞIKPAŞAZADE

1332 Tevarih-i Al-i Osman

ATALAY, Besim

1340 Bektaşilik ve Edebiyatı

ATEŞ, Süleyman

1972 İslam Tasavvufu

AYNİ, Mehmet Ali

1340 İslam Tasavvuf Tarihi

Baba Said

1926 "Anadolu'da Alevi Zümreleri" Türk Yurdu c. 4/24, S.481-492

EL-BAĞDADİ, Abdulkaahir

1979 Mezhepler Arasındaki Farklar

(Çev. Ethem Ruhi Fırlalı)

BACIOĞLU, Tahir Harimi

1940 Türk Tarihinde Mezhep Cereyanları

BANARLI, Nihat Sami

1976 Resimli Türk Edebiyatı Tarihi c.II

BARDAKCI, Cemal

1979 Alevilik-Ahilik-Bektaşilik

BURSALI, Mehmet Tahir

1333 Osmanlı Müellifleri Büyük Türk Klasikleri, 1986, c.4

DANIŞMENT, İsmail Hakkı

1972 İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi

DERMAN, Mehmet

1965 Evliyalar Şahı

- DERMAN, Mehmet
1966 Allah'ın Arslanı
DERMAN, Mehmet
1977 İmam-ı Ali ve Muaviye
DİYANET, A.Ekber
1971 İlk Osmanlı-İran Antlaşması Doğuştan Günümüze İslam Tarihi 1989, c.10
EBU ZEHRA, Muhammed
1970 İslam'da Siyasi ve İktisadi Mezhepler Tarihi (Çev. Ethem Ruhi Fırlalı-O.Eskicioğlu)
ELÇİN, Şükrü
1977 Halk Edebiyatı Araştırmaları
ELÇİN, Şükrü
1981 Halk Edebiyatına Giriş
ERAYDIN, Selçuk
1984 Tasavvuf ve Tarikatlar
ERAYDIN, Selçuk
1981 Tasavvuf ve Tarikatlar
ERK, Hasan Basri
1954 Tarih Boyunca Alevilik
ERÖZ, Mehmet
1977 Türkiye'de Alevilik ve Bektaşilik
FIĞLALI, Ethem Ruhi
1989 Türkiye'de Alevilik ve Bektaşilik
FIĞLALI, Ethem Ruhi
1984 İmamiyye Şiâsı
GÖLPINARLI, Abdülbaki
1978 Mü'minlerin Emiri Hz.Ali
GÖLPINARLI, Abdülbaki
1977 Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri
GÖLPINARLI, Abdülbaki
1972 Türk Tasavvuf Şiiri Antolojisi
GÖLPINARLI, Abdülbaki
1968 "Seyyid Seyfullah" (Nizamoğlu), Türk Dili, c.XIX, s.207
GÜZEL, Abdurrahman
1981 Kaygusuz Abdal
Hacı Raşit Paşa
1966 Tasavvuf, Tarikat Silsilesi ve İslam Ahlakı
İZ, Mahir
1969 Tasavvuf
1965 İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divanları Kataloğu C.III, fasikül I.

KABÁKLI, Ahmet

1972 Türk Edebiyatı

KARA, Mustafa

1985 Tasavvuf ve Tarikatlar Tarihi

KARAALIOĞLU, Seyit Kemal

1974 Resimli Türk Edebiyatçılar Sözlüğü

KARATAY, Fehmi Edhem,

1961 Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu, c.II

KOCATÜRK, Vasfi Mahir

1955 Tekke Şiiri Antolojisi

KOCATÜRK, Vasfi Mahir

1970 Türk Edebiyatı Tarihi

KÖPRÜLÜ, M. Fuad

1976 Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar

KÖPRÜLÜ, M. Fuad

1976 Türk Halk Edebiyatı Araştırmaları

KÖKSAL, M. Asım

1979 Hz. Hüseyin ve Kerbela Faciası

KURDAKUL, Şükran

1973 Şairler ve Yazarlar Sözlüğü

KÜÇÜK, Hasan

1976 Tarikatlar ve Türkler

LEVEND, Agah Sırrı

1939 Edebiyat Tarihi Dersleri

Muallim Naci

1968 Lügat-ı Naci

OCAK, Ahmet Yaşar

1984 Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliya Menkıbeleri

ONAY, Ahmet Talat

1928 Türk Halk Şiirinin Şekil ve Nevileri

ÖZTUNA, Yılmaz

1983 Büyük Türkiye Tarihi c:4-5-6

ÖZTÜRK, Yaşar Nuri

1982 Kuşadalı İbrahim Halveti

ÖZTÜRK, Yaşar Nuri

1990 Din ve Fıtrat

ÖZTÜRK, Yaşar Nuri

1979 Tasavvufun Ruhu ve Tarikatlar

ÖZTÜRK, Yaşar

1979 Kur'an ve Sünnete Göre Tasavvuf

PEKOLCAY, Necla

1986 İslami Türk Edebiyatı Metinlerini Tetkik Metodları

PEKOLCAY, Necla

1981 İslami Türk Edebiyatı

PAKALIN, Mehmet Zeki

1983 Osmanlı Tarih Deyimler ve Terimleri Sözlüğü, c. I-II-II

SERİN, Rahmi

1984 İslam Tasavvufundan Halvetilik ve Halvetiler

TEVETOĞLU, Fethi

1978 Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat

TİMURTAŞ, Faruk K.

1981 Tarih İçinde Türk Edebiyatı

TARLAN, A. Nihad

1958-1961 Kadı Burhaneddin'de Tasavvuf

TARLAN, A. Nihad

1981 Edebiyat Meseleleri

TATÇI, Mustafa

1990 Yunus Emre Divanı, c. I-II

1971 Türk atasözleri ve Deyimleri, c. I-II

1968 Türk Ansiklopedisi

1977 c.9

1983 Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu c. III.

UÇMAN, Abdullah

1983 Rıza Tevfik'in Tekke ve Halk Edebiyatı ile ilgili Makaleleri

ULUDAĞ, Süleyman

1981 Tasavvufi Uluhiyet Telakkisinde Mertebeler, Fikirde ve Sanatta Hareket

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı

1988 Osmanlı Tarihi, c. II-III

YAKICI, Ali

1985 Niyazi-ı Mısri'nin Divan-ı İlahiyatı (Yayınlanmamış doktora tezi)

YAMAN, Mehmet

1990 Seyyid Nizamoğlu Hayatı, Eserleri-Divanı

ZELYURT, Rıza

1982 Halk Şiirinde Gerçekçilik

SÖZLÜK

- A -

Ab	: Su.	Al-i Yezid	: Yezid'in - Allah nahlet
Abad	: Mamur, bayındır.		eylesin - Soyu veya ona uyan
Abes	: Boş, asılsız.		topluluk.
Abd	: Kul.	Andan	: Sonra.
Abdal	: Derviş, Tanrı sevgilisi	Aram	: Rahat, huzur.
	Kırk din ulu'sundan biri.	Amm	: Halk, gerçeği bilmeyen kişi.
Ab-ı hayvan	: Dirilik suyu.	Arif	: Anlıyan, gerçeğe ermiş.
Aceb	: Acaba.	Asal	: Bal.
A'da	: Düşmanlar.	Asi	: İsyen eden.
Adab:	: Edepler, töreler.	Asitane	: Dergah
Adüvv	: Düşman	Asl-ül-usul	: Asılların aslı, Özlerin özü
Afak	: Ufuklar, gökyüzünün	Assı	: Kar, fayda.
	kenarları.	Asuman	: Gökyüzü.
Agah	: Anlayışlı.	Aşere-i Mübeşşere:	Cennete gidecekleri
Ağaz eylemek:	Başlatmak.		Hz. Muhammed (S.A.V.)
Ağyar	: Gayrılar, yabancılar.		tarafından bildirilen on islam
Ahlak	: Huylar, davranışlar.		büyüğü.
Ahir	: Son.	Aftar	: Güzel kokular satan, aktar
Ahsen	: Çok güzel.	Ata	: İyilik, ihsan.
Ahsen-i Takvim:	En yüce yaradılış	Ayan	: Belli, açık.
Ahval	: Haller.	Avalim	: Alemler, dünyalar.
Ahz	: Almak.	Avam	: Cahil halk tabakası;
Akl-ı Cüz	: Cüz'i Akıl.		Tarikate girmeyenler.
Akl-ı Küll	: Tüm akıl, Tanrı Bilgisi.	Ayat	: Ayetler.
Akl-ı Mead	: Ahirete Dönük akıl.	An	: O
Al	: Hile.	Ayn	: Göz, pınar.
Alaik	: Alakalar, ilgiler.	Ayn-el-yakin:	Bir şeyi kendi gözüyle görüp
Ale'd-devam	: Daimi surette, devamlı.		öğrenme.
A'lem	: Daha iyi bilir, bilirim.	Ayn-i İrşad	: İrşadın ta kendisi
Ali	: Yüce, yüksek.		

- B -

Ba	: İle.	Ba'de	: Sonra.
Bab	: Kapı.	Bade	: İçki.
Bad	: Yel, rüzgar.	Bahire	: Parlak

Bahr	: Deniz.	Rabbınız değilmiyim ?" diye	
Bahr-i bi payan:	Uçsuz bucaksız deniz	sorduğu meclis.	
Baid	: Uzak.	Bi-add	: Sayısız.
Bar	: Yük.	Biat	: Kabul ve tasdik muamelesi
Bargah	: Menzil, uluların tapısı.	Bidar	: Uyanmış.
Batın	: İçyüz, öz, gizli.	Bigayat	: Sonsuzlar
Batını	: Sır ve hakikatla ilgili, Batınıili mezhebine mensup.	Bi-hadd	: Hadsiz
Bay	: Zengin.	Bî-hemta	: Benzersiz
Bed-kar	: Kötü iş işleyen.	Bi-karar	: Kararsız
Bedr-i düca	: Karanlıkların aydınlanması	Bilcümle	: Hep, bütün, toplam
Bed-şum	: Kötü, uğursuz	Bile	: Beraber
Bed-Hu	: Kötü huylu	Binazır	: Benzeri olmayan
Bende	: Köle	Bi-riya	: Riyasız
Bendegan	: Köleler	Bist	:
Bend olmak	: Bağlanmak	Beytullah	: Allah'ın evi, Kabe; insan gönlü
Bekaa	: Kalış, varlık; kulun Tanrı varlığıyla var oluşu.	Bist ü Heşt	: Yirmi sekiz harf (Hurufilikle ilgili)
Begayet	: Son derece.	Bi-şümar	: Sayısız, sonsuz
Berdar olmak:	Asılmak, Mansur gibi dara çekilmek	Bi-vücud	: Varlığı olmayan
Berk	: Sıkı, katı.	Bu'd-i nefis	: Nefisden uzaklaşma
Berzah	: İnce uzun kara parçası, dil(denizde)	Buğz	: Kin, sevmemek
Bes	: Yeter.	Bular	: Bunlar
Beyaban	: Çöl.	Bunda	: Burda
Beyan	: Bildirmek.	Burc-i Evliya	: Ermişler kenti
Bezm	: Meclis.	Burtmak. bertmek (!):	İncinmek
Bezm-i Elest, Bezm-i Ezel:	Allah Teala'nın, ruhları yarattıktan sonra, onları huzuruna toplayıp "Ben sizin	Burhan	: Kuvvetli delil, nişan
		Bühtan	: İftira
		Bünyad	: Temel, yapı
		Bürehne	: Çıplak

- C -

Cafer-i Mezhebi:	Oniki İmam'ın altıncısı olan İmam Cafer-i Sadık'ın reyinine içtihadını kabul eden mezheb.	Ca'li	: Sahte
Cah	: Yer, rütbe	Cam	: Kadeh
Cahim	: Cehennem	Canib	: Taraf, yön
		Cavidan	: Ölümsüz, ebedi; Fazlullah-ı Hurufi'nin kitabı

Cazim	: Kesen
Cedd-üs-Sıbteyn:	İmam Hasan ve İmam Hüseyin'in dedeleri Hz. Muhammed (SAV).
Cehd et	: Açıkta, yüksek sesle
Celal	: Korku veren çehre, yüz
Celadet	: Yiğitlik
Celi	: Parlak, açık olan
Cemal	: Sevinç veren çehre
Cenab	: Ulu, hazret

Cife	: Laşe, leş
Cur'a	: Yudum, kadehde kalan son damla.
Cuyan	: Arayan.
Cüda	: Ayrı düşmüş
Cünun	: Delilik; aşkın üstün gelmesiyle, insanın dış alemle ilgisinin kesilmesi.
Cüst ü cu	: Araştırma

- Ç -

Çak	: Yırtık, yarık
Çak çak	: Parça parça
Çak etmek	: Yırtmak
Çak-ı giriban etmek:	Üzüntüden yaka yırtmak
Çaker	: Köle, cariye
Çar	: Dört; şal
Çerağ, Çırak	: Kandil, mum

Çeres	: İşkence
Çeri	: Asker
Çeşm	: Göz
Çeşme-sar	: Çeşmesi çok olan yer
Çün	: Çünkü
Çarh-ı Felek	: Gök
Çevgan	: Top oyununda kullanılan değnek.

- D -

Dad	: Adalet
Dahletmek	: Kötülemek
Dam	: Tuzak
Damen	: Etek
Dana	: Bilen
Dar	: Suçlunun asıldığı çatma tahtalar.
Dar-ı fena	: Dünya
Darb	: Vuruş, vurma
Dehan	: Ağız
Dehr	: Devir, dünya
Dehr-i dün	: Aşağılık, dünya
Dekaayık	: Dakikalar, incelikler
Dem	: Nefes; an, zaman
Dem-be-dem	: Vakit vakit, gitgide

Denli, denlü	: Kadar
Der	: Kapı; içinde
Derd-mend	: Dertli, üzüntülü
Derun	: İç, gönül
Dergah	: Eşik; büyük tapı, dervişlerin bulunduğu yapı
Derviş	: Tasavvuf yoluna girmiş kişi
Dest	: El, avuç, kudret
Destar	: Sarık, tülbent
Dest-gir	: Elden tutan, yardımcı
Destur	: İzin
Devran	: Dönüş; zaman; kader; dervişlerin halka şeklinde birbirlerine bağlanarak ve

	Tanrı'nın isimlerini zikrederek dönmeleri.
Deyyan	: Kahhar; hakim; hesap soran; Tanrı
Diba	: Değerli bir kumaş
Didar	: Yüz, çehre
Dil	: Gönül
Dil-agah	: Basiretli, uyanık
Dildar	: Gönül çeken,
Dil-guşa	: Gönül açan
Dinar	: Para
Diriga	: Yazıklar olsun, eyvah

Div	: Dev, cin, şeytan
Divan	: Birisinin eserlerini toplayan kitap, hükümet dairesi
Div-berd	: Dev ve şeytanın esiri olmuş.
Dizar, didar	: Yüz, çehre; cemaî görme
Dombay	: Su sığırı, manda
Dun	: Aşağı, aşağılık
Dur	: Uzak
Durmak	: Kalkmak
Duruşmak	: Çalışmak, çabalamak
Düca	: Karanlık
Dürr	: İnci

- E -

Ebced	: Harflerin sayı değerleri ile ortaya çıkan hesap.
Ebed	: Zamanın sonsuzluğu
Ebr	: Bulut
Ebrar	: İyilik sahipleri, seçkinler
Ebvab-ı esrar	: Sırların kapısı
Edna	: Çok alçak
Ef'al	: İşler, fiiller
Efdal	: Ziyadeler, fazlalar
Efgan	: İztırapla inleme, şikayet
Eğın, eğin	: Omuz, sırt
Ehad	: Bir tek; Allah
Ehl-i mukarreb	: Tanrıya yakın olanlar
Ehl-i Raz	: Sır ehli
Ehlullah	: Tanrıya yaklaşanlar
El-fakrû fahri	: "Fakirlik benim övüncümdür, ben onunla öğütürüm" hadisinden alınmış tasavvufi bir deyimdir ki insanın, Allah karşısında kendisinin hiçbir şey olmadığını aklıyle ve gönüyle duyması ve bilmesi anlamına gelir; benlikten kurtulma.

Elfaz	: Lafızlar, sözler.
El-firak	: Ayrılık; sevgiliden ayrılma
Elvan	: Renkler
Emacid	: Ulu ve şerefli kimseler
Enbiya	: Müstakil şeriat sahibi olmayan peygamberler.
Ene'l Hakk	: Hallac-ı Mansurun "Ben Hakk'a ulaştım" veya "Ben Tanrı'yım" anlamındaki sözleri
Enfûs	: Nefesler, ruhlar, yaşayanlar
Engür	: Üzüm
Enin	: İnilti
Enis	: Arkadaş
Envar	: Nurlar, ışıklar
Enver	: Nurlu, çok parlak, çok güzel
Esbab	:
Erbain	: Dervişlerin dar bir odada kırk gün kalıp, az yemesi, az uyuması ve ibadetle uğraşarak nefislerini terbiye etmesi bkz.Halveti)
Erkan	: Direkler, ileri gelenler, elemanlar (ateş, hava, su, toprak);dervişlerin yol ve töresi

Esfar : Yolculuklar
Esfel : Çok alçak, aşağılık
Eshab, ashab : Sohbet edenler (Hz. Muhammed ile)
Eslaf : Öncekiler
Esmâ : İsimler
Esmâ-i Hüsnâ: Tanrı'nın en güzel isimleri
Eşfak : Şafaklar; ömerhametler
Eşk : Gözyaşı
Etvâr : Tavırlar, işler
Evkar : Kuş yuvaları

Evkat-ı Hamse: Beş vakit
Evlâd-ı Mustafa: Hz. Muhammed'in soyu, ehli beyt.
Evrâd : Virdler, dualar; tarikat mensuplarının her gün okudukları salevat ve münacatlar.
Evtan : Vatanlar
Ezel : Zamanın önsüzlüğü, başlangıcı olmayışı.
Ezkar : Zikirler.

- F -

Fahr : Öğütülecek şey yada kimse.
Fakr ü fena : Yoksulluk (bk.El-fakr ü fahrî)
Fahşâ : Kötü iş, zina; tamahkarlık.
Fakr : Yosulluk ,Allahtan başkasına boyun eğmeme
Fasık : Allah'ın emirlerini tutmayan, kötük eden.
Faris : Ata binen,binici
Fazl : Erdem,üstünlük.
Fazl-cihan : Cihanın fazlı
Fazl-ı Yezdani: Tanrının yardımı, keremi, iyiliği ve ilmine erişen, kurtuluşu eren; Hurufî.
Fena : Geçicilik,yokluk;insanın kendi benliğini Tanrının var-

lığında yok etmesi.
Fena Fillah : Tanrının varlığı içinde yok olma.
Fer : Dal, budak, ayrıntı.
Feramûş etmek:Unutmak.
Ferda : Yarın.
Ferd-i Yekta : Eşsiz; Tanrı.
Ferhunde : Mubarek,Kutlu.
Fesahat : Sözün açık, parlak ve anlaşılır olması.
Fevri : Birdenbire olan
Filmesel : Mesale, diyelim.
Firkat : Ayrılık, ayrılış.
Fürû : Fer ler,dallar,ikinci dereceden şeyler.

- G -

Garkolmak : Boğulmak
Gava : Yardıma yetişen,erişmiş.
Gavvas : Yüzücü.
Geda : Fakir
Gencine : Hazine
Ger : Eğer.

Gerdün : Dönen,dünya,felek,baht
Gerdün-i dün : Alçak dünya
Gına :Zenginlik
Gin : Geniş
Giriftar : Tutulmuş.
Giryan : Gonca.

Gonca : Tam açılmamış gül.
Gubar : Toz.
Gür : Kabir
Gusaa : Keder, kaygı.
Güş : Kulak.
Güyende : Söyleyen, nefes okuyan kişi.
Gülgün : Gül renkli, kırmızı.
Gülgüne : Gül yanaklı

Gülistan : Gül bahçesi
Güruh : Cemaat, bölük, takım.
Gülşen : Gül bahçesi.
Güman : Şüphe.
Güzer Kılmak: Dolaşmak ,geçmek.
Güzeşte : Geçmiş.
Güzin : Seçen, seçilmiş, seçkin.

- H -

Hab :Uyku
Habib : Sevgili.
Haalık : Yaratıcı. Tanrı.
Hak : Toprak.
Hakk : Tanrının güzel isimlerinden biri, gerçek.
Hakk-el-yakin: Gerçekliği şüphe götürmez bilgi.
Hak-i pay : Ayak tozu
Habab : Köpük tanesi
Halat : Haller ,durumlar.
Halavet : Tatlılık, zevk.
Halet : Durum.
Halik : Helak, yok olan.
Halvet : Kapalı bir yerde yalnız kalma, kimsenin bulunmadığı kapalı yer; Tanrı ile görüşme. Kırk gün süren halvete, Erbain çıkarmak denir.
Halvet Ehli : Kendi içine kapanan; Tanrıdan başka bir şey düşünmeyen.
Halvetilik(Halvetiye): Gerçeğe ve tanrı'ya gizli zikirle ulaşacağına inanan tarikat.
Hame : Kalem
Handan : Gülen.
Hanedan : Soylu büyük aile, ocak; Hz. Muhammed'in ev halkı. (Ehl-i

Bey-t: Hz. İmam Ali, Fatıma, Hasan, ve Hüseyin A.S.)
Harac : Zorla alınan vergi.
Harici : Vaktiyle Hz. Ali'ye isyan edenlerden her biri.
Har has : Çör, çöp.
Haseneyn : İki güzel; İmam Hasan ve İmam Hüseyin.
Hass : Gerçeği bilen.
Has ü amm : Soylular ve halk tabakası, herkes.
Haşak : Çör çöp.
Hatar : Tehlike.
Hatem : Yüzük, mühür
Havariç : Asiler; Hz Ali ye karşı gelenler.
Havf : Korku
Hayf : Yazık ,haksızlık.
Hayrül-beşer : Hz Muhammed.
Hayy : Sağ, diri; Esmâ-i Hüsnâ'dan biri, Tanrı.
Hazer : Çekinme.
Heft : Yedi sayısı
Heman : Derhal.
Hemdem : Arkadaş
Hemişe : Daima
Hemneşin : Berabert oturan.
Hem-rah : Yol - arkadaşı.

Hemraz : Sırdaş.
Hergiz : Hiçbir zaman.
Heşit : Sekiz.
Hıridar : Satın alma, istekli.
Hızır-dil : Hızır gibi gönlü olan.
Hicab : Perde, Örtü.
Hicran : Ayrılık.
Hil'at : Elbise.
Hıbab : Sevmek, dost.
Hu : O, Tanrı.
Hub : Güzel.
Huda : Tanrı.
Hulf : Sözüden dönmek.

Humar : Sarhoşlukdan sonraki sersemlik, başağrısı.
Hun : Kan.
Hurrem : Şen, güleryüzlü.
Huruf : Harfler.
Hurufi : Kuran-ı Kerim'in harflerinden anlam çıkarmağa çalışan mezhep ve bu yolda giden kimse. Hurufilik, Fazlullah Hurufi tarafından 16. yy'ın sonlarına doğru kuruldu.
Hüsn : Güzellik.
Hüsn-i Mutlak: Salt, tek güze, Tanrı.

- İ -

İs : Sahip.
Iyan : bk. Ayan.
İztırab : Tasalanma, keder, eziyet.
İba : Bir işi yapmaktan kaçınmak.
İbad : Uzaklaştırma.
İcazet : İzin, Şeyhlik veya hocalık rutbesini ispat için verilen diploma.
İçre : İçinde.
İğva : Gizleme.
İhvan : Kardeşler, dostlar.
İhya : Canlandırma, diriltme.
İknah : Bir şeyin gerçeğine ulaşma (İktinah anlamında).
İksir : Daimi dirilik veren içki; erenlerin bakışları veya anlamlı sözleri.
İktida : Uymak.
İlla : Ancak, mutlaka.
İlm-el-yakin : Bilimin doğruladığı kesin bilgi.
İlm-i Ledünn : Tanrısal aleme ilişkin sırları çözmekle uğraşan bilim;

Tanrı'ya özgü ezeli bilgi; göntül bilgisi.
İmaman : İmamlar, Hz. Ali ve soyundan gelen On İki İmam Efendilerimiz A.S.
İmameyn : İki imam, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin.
İmaret : Bayındırlık, yapı yapma.
İn : Bu
İnayet : Yardım etme.
İns ü can : İnsanlar ve cinler.
İradet : İsteme, dileme.
İrcii : Dön, gel.
İstidrac : İnançsız ve kafir olanların gösterdiği keramet; kötünün, hile yoluyla; iyi olarak ortaya çıkması.
İşfaak : Korkmak, acımak.
İşrak : Aydınlatma.
İştihak : Şiddetli arzu, istek.
İzhar : Açığa çıkarma.
İzzet : Yücelik.

- K -

Kaabe Kavseyn: (bk. Necm suresi-9) Hz.

Muhammed Mi'racı çıkarken;
Cebrail Tanrı'ya iki yay boyu
yaklaştığında "Ya Muhammed,
ben daha öteye geçemem,
yanarım" demiştir.

Kaadi-ül-hacat: İstek ve dilekleri veren; Tanrı

Kaail : Söyleyen, razı olan.

Kaale-yekul : Arapçasıyla söylemek mastarından
"dedi, der..." anlamındaki fiil
çekimi.

Kaba : Kaftan, urba.

Kaçan : Ne vakit ki.

Kaad : Boy.

Ka'de : Oturma (namazda).

Kadem : Ayak, uğurlu iş.

Kadim : Ölüme ön olmayan; Tanrı.

Kamu : Hepsî.

Kan : Ma'den.

Kangı : Hangi.

Kanda, kande: Nerde, nereye.

Kan-ı Kerem : İyilik madeni.

Kanı : hani.

Karak, karağ : Yön. Bakış, göz karaltısı.

Karanğu, karanı: Karanlık.

Karin : Yakın.

Hane-yekun : Oldu-olur.

Kase-baz : Şenliklerde çini tabaklarla
dans eden oyuncu.

Kasr : Saray.

Katı : Pek, çok, şiddetli.

Kat-ı menazil: Yolculuk yapma.

Kayyum : Ezeli ve ebedi var olan; Tanrı

Kenz : Hazine.

Kesret : Çokluk.

Keramet : Ululuk, olağanüstü şeyler
yapmak.

Kerim : Kerem ısı, pek büyük; Tanrı

- L -

La : Hayır, yok.

Lagari : Zayıf, arık olmak.

La-mekan : Mekanı olmayan, mekansızlık
alemi.

La-taayyün : Tanrı'nın mutlak varlık alemi.

La-ya'kıl : Deli, mecnun.

La-ya'lem : Bilmeyen.

La-yezal : Ölümsüz.

La-yu'kal : Akılla bulunamaz.

La-yüs'el : Sorumlu tutulamaz.

Leb : Dudak.

Ledünn : Huzur, kat; Tanrı katı.

Leşker : Asker.

Levh : Üstüne yazı yazılan düz taş
veya tahta.

Levh-i Mahfuz: Korunmuş levh, Tanrı bilgisi.

Leyl : Gece.

Leyl ü nehar : Gece ve gündüz.

Likaa : Görüşüp, buluşma.

Liva : Bayrak

Liva-ül-Hamd: Hz. Muhammed'in bayrağı.

Lücce'l : Engin su; Kalabalık gürh.

- M -

Ma'bud : Tapılan Tanrı.

Ma'den-ül-Maarif: Marifetler, irfanlar ma'deni

Mağrib	: Natı, garb.	Menba	: Kaynak.
Mah	: Ay.	Mengüş	: Küpe.
Maksud	: Dilek, istek.	Melaik	: Melekler.
Mansıb	: Büyük rütbe, makam.	Mennan	: Bol bol nimet veren. Tanrı.
Ma'suk	: Sevgili (erkek)	Merdane	: Ercesine.
Ma'suka	: Sevilen kadın.	Merd-i Akıl	: Akıllı kişi.
Matlub	: İstenen.	Merdud	: Koğulmuş.
Mahfi	: Gizli.	Mersiye	: Ağıt.
Mahayet	: Nitelik.	Mesel	: Örnek.
Mahrem	: Gizli tutulan.	Meşhun	: Dolu, dolmuş.
Mahfz	: Halis, katıksız.	Mest,mestan	: Sarhoş, sarhoşlar.
Mahza	: Ancak, sadece.	Mestur	: Örtülü, gizli.
Mail	: Eğilimli.	Mevali	: Yüksek rütbeli kadı'lar; bilginler.
Ma'mur	: Bayındır.	Meveddet	: Sevgi, muhabbet.
Mar	: Yılan.	Mezahir	: Bi şeyin görüldüğü yerler.
Masiva	: Tanrı'dan başka bütün varlıklar	Mevc	: Dalga.
Masnu	: San'atla yapılmış; uydurulmuş,	Mihr	: Sevgi, güneş.
Mazmaza	: Ağzı su ile çalkalamak.	Mihman	: Konuk.
Meadin	: Ma'denler.	Mir'at	: Ayna.
Meani	: Anlamlar, manalar.	Mir-i miran	: Beylerbeyi.
Meded	: Yardım.	Misbah	: Mum, kandil.
Mefhum	: Anlam.	Miskin	: Yoksul; varlığını Hakk'a vermiş, vehim'deki varlıktan kurtulmuş.
Meges	: Sinek.	Mişkat	: Kandil konan hücre.
Mehdi	: Hidayete eren, doğru yolu tutan (bkz: İmam-ı Mehdi) [Şiilerin itikadına göre yaşamakta olup kıyameti beklemektedir; Sahib-üz-zeman]	Muamma	: Anlaşılması güç olan söz.
Mekkar	: Hileci, pek düzensiz.	Muarrefat	: Bilinenler.
Mekaal	: Söz.	Muattar	: Güzel kokulu.
Mekr	: Hile.	Mugayyebat	: Görünmeyen şeyler.
Melamet	: Kınanmak; dünya malından yüz çevirmek.	Muhal	: imkansız.
Mellah	: Gemici.	Muhammes	: Beş mısralı manzume.
Me'mul	: Umulur olabilir.	Muhayyile	: Hayalgücü.
Men	: Ben.	Muhib	: Seven, bir tarikata giren.
Menahi	: Yapılması günah olan şeyler;	Muhibban	: Muhibler.
Menal	: Erişilen.	Muhit	: Her şeyi kapsayan.
Menazil	: Menziller, konaklar.	Muin	: Yardımcı.
		Mukarrer	: Kesinleşmiş.
		Mukarreb	: Yakınlaştırılmış.

Mukteda : Kendisine uyulan
Mumiyan : Beli kıl gibi ince, sevgili.
Munzam : Düzenlenmiş
Mur : Karınca
Murdar : Leş
Mur-ı Lenk : Topal karınca.
Musaffa : Temiz, arınmış.
Muti : İtaat eden.
Mübin : Açık, belli.
Mücella : Cilalanmış, parlatılmış.
Mücrim : Günahkar.
Mücerred : Tek, salt; evlenmemiş.
Müdavim : Devam eden.
Müebbed : Sonsuz
Müennes : Dişil, kadın.
Müjgan : Kirpikler.
Mükevvenat : Yaratılmışların tümü; evren.
Mülebbes : Giyinmiş.
Mülk-i bekaa: Sonsuzluk ülkesi.
Mülk-i ezel : Önüne ön olmayan ezeli ülke.
Münacaat : Gizlice dua etme.

Münadi : Nida eden.
Mündemîç : Dürülüp sarılmış.
Münfekk : Ayrılan, ayrılmış.
Münker-Nekir: Kabirde soru soran iki melek.
Münkir : İnkâr eden.
Mürde : Ölmüş.
Mürg-i gönül: Gönül kuşu.
Mürîd : Dervîş, talib.
Mürsel : Gönderilmiş.
Mürşîd : Doğru yola götüren, şeyh önder.
Mürted : Dininden dönmüş.
Müsavvir : Varlıklara şekil veren Tanrı.
Müsevid : Müsvedde, karalama yapan.
Müstecmi : Toplayan, toplanan.
Mürüvvet : Erlik, adamlık.
Müşahede : Göz ile görme.
Müşrik : Allah'a ortak koşan.
Müştak : İsteyen, arzu eden.
Müttaki : Kötülükten sakınan.
Müyesser : Kolay olan, kolay gelen.
Müzekker : Erkeğil, erkek.

- N -

Naci : Kurtulan.
Nadan : Ansızın
Nahiv : Sözdizimi, gramer.
Nakib : Bir toplumun başkanı; Tekkede şeyhin vekili.
Nakib-ül-Eşraf: Hz. Muhammed'in soyundan gelenlerin işlerini yürüten.
Nale, naliş : Ağlayıp sızlama.
Nan : Ekmek.
Nar : Ateş.
Nas : İnsanlar.
Nasih : Öğüt veren.
Nasihât-amîz: Öğüt alınacak söz.
Na't : Hz. Muhammed'i öven kaside.
Natık : Söyleyen, konuşan
Na-tüvan : Güçsüz, zayıf.
Nazar : Bakış.
Nef : Fayda.
Nefs : Can, ruh, insan.
Nefh : Üfürmek.

Nefrin : Lanet ve beddua etmek.
Nefs-i Emmare: İnsanı zevk içine iten kötü istek.
Nehar : Gündüz.
Nice : Nasıl.
Nerdin : Tavla oyunu.
Nigah : Bakış.
Nikaab : Peçe, yüz örtüsü.
Nikaabe : Nakiblik, vekillik.
Nikaabet-i Eşraf: Peygamber soyunun hükümetle olan işlerinde vekillik etme.
Nisar : Saçmak, dağıtmak.
Nişyan : Unutma.
Nişan : Belirti.
Nite : Nasıl.
Niyaz : Yalvarış, Tanrıya sığınma.
Niyazat : Niyazlar.
Nuş : İçmek.
Nümayiş : Gösteri.

- O -

- Ö -

Od : Ateş.
Okumak : Çağırarak.
Ol : O.
Olavuz : Olalım.
Oldur : O'dur.

Öküş : Çok.
Özge : Başka, yabancı.
Özgü : Özellikle bir şeye ait olan.

- P -

Pa, pay : Ayak.
Pak : Tamiz.
Pare pare : Parça parça.
Paydar : Duran, ölümsüz.
Paymal : Ayaklar altında.
Penah : Sığınacak yer.
Pendar, pindar : Zannetme, böbürlenme.
Per : Kanat.
Peri : Çok güzıl, cin kızları.
Pervane-veş : Pervane gibi.
Peverde : Beslenmiş, eğitilmiş.
Perverdigar : Besleyen, büyüten, Tanrı.

Pes : Sonra, demek ki.
Peykar : Savaş, dövüşme.
Peyda : Meydanda, açıkta.
Peyname : Kadeh.
Pinhan : Gizli.
Pıran : Pırlar, evliyalılar.
Pişe : San'at.
Pışıva : Uyulan, önder.
Pış ü pes : Ard ve ön.
Pür : Dolu.
Püser : Oğul, çocuk.

- R -

Rabb : Her şeyi besleyip geliştiren Tanrı.
Rah : Yol.
Rahim : Mü'minlere özel olarak acıyan, Tanrı.
Rahman : Mü'mine de kafiye de acıyan Tanrı.
Rahşan : Parlak.
Rast : Doğru, sağ.
Ratb : Yaş, ıslak.
Reaya : Vergi verenler, hristiyan halk.
Refik : Arkadaş.
Rehnüma : Yol gösteren.

Rehzen : Yol kesen.
Remz : İşaret, sembol.
Rene : Zahmet.
Revan : Yürüyen, akan.
Revnak : Parlaklık, güzellik.
Rihlet : Göç, göçme; Ölme.
Rişte : Tel, iplik, düzgün kesilmiş.
Ru-beru : Yüz yüze.
Ruh-ı musavver : Düşünülmüş olan ruh.
Ruşen : Parlak
Ruz-ı Mahşer : Kıyamet günü.
Ruzi : Gündüzle ilgili; yiyecek, nasib
Ruziyan : Azıklar.
Rûmuz : Remz'ler, semboller.

- S -

Sacîd : Secde eden.
Sadat : Seyyidler.
Sad-hezar : Yüzbin.
Safa : Arılık.
Sadr : Göğüs, sine.
Sahavet : Cömertlik.
Sahba : Şarap.

Sahib-kıran : Evreni buyruğu altına alan; talihli ve başarılı padişah.
Sahib-liva : Hz. Muhammed'in Bayrağını taşıyan.
Sahib-zaman : Zamanın sahibi; İmam Muhammed Mehdi.
Salm : Oruç tutan.

Salat	: Namaz, dua.	Seyyid	: Efendi, Hz. Muhammed'in torunu Hz. Hüseyin'in soyundan gelen.
Salat-ı subh	: Sabah Namazı.	Sınmak	: Kırılmak, bozulmak.
Sail	: Soran, dilenen; Akan.	Sırat	: Yol; Cehennem'in üstündeki kıldan ince, kılıçtan keskin köprü.
Salik	: Yola, tarikate giren.	Siccin	: Cehennem.
Salus	: Gösterişçi, yobaz, hilekar.	Silsile	: Zincirleme olan şey.
Sayrı	: Hasta.	Si-mürg-i Kaaf	: Kafdağı'nın Zümrüdianka'sı.
Sebak	: Ders.	Simürg	: Kafdağın'da yaşadığı sanılan, otuz rengi olan ve otuz kuşu özünde yansıtan masal hayvanı.
Sebel	: Bakiye, arta kalan (!).	Si vü dü	: Otuziki sayısı; Varlık türlerini özünde topladığına inanılan sayı. Bazı mutasavvıflara göre otuz ve otuziki kutsay sayıdır. Özellikle Hurufi mezhebinde otuziki harfin ayrı bir anlamı vardır.
Sebil	: Yol; Pek çok.	Subh	: Sabah.
Sefer	: Yolculuk.	Sofî, sufi	: Tasavvuf yolunu benimseyen.
Sekran	: Sarhoş olma.	Sofu	: Dindar.
Selsebil	: Cennetde bir pınar.	Söyünmek	: Sönmek.
Sema	: Dinsel raks, semah.	Sudur	: Göğüsler, çıkış.
Seng	: Taş.	Suhendan	: Ne söylediğini bilen.
Ser	: Baş.	Sulûk	: Bir yola girme, bir yol tutma.
Seraser	: Baştanbaşa.	Suret	: Görünüş, cisim.
Ser-bürehne	: Baş açık.	Suzan	: Yakıcı.
Ser-çeşme	: Kaynağın başı, önder.	Sücud	: Secde edenler.
Serdar	: Başkomutan.	Sühan	: Söz.
Serfiraz	: Başı yukarı, üstün.	Sükker	: Şeker.
Sergerdan	: Baş dönmüş.	Sünnet	: Hz. Peygamberin işleri, buyrukları.
Sernigün	: Baş aşağı olmuş.		
Serteser	: Baştanbaşa.		
Server	: Başbuğ, ulu, ileri gelen.		
Sevad	: Karanlık, siyahlık, karartı.		
Seyf-i kaatı	: Keskin kılıç.		
Seyfullah	: Allah'ın kılıcı.		
Seyrab	: Suyu kanmış, doymuş.		
Seyran	: Gezinme.		
Seyr an-İlah	: Tanrı'ya yönelen yolculuk.		
Seyr fi-İlah	: Tanrı yolunda yolculuk.		
Seyr ila'llah	: Tanrı yolculuğu.		
Seyr maa'llah	: Tanrı ile yoyculuk.		

- Ş -

Şadan, şadman	: Sevinçli.	Şehd	: Bal.
Şadi	: Neşe, sevinç.	Şeb	: Gece.
Şad ü hurrem	: Sevinçli olma hali.	Şemşir	: Kılıç.
Şah-ı Kevneyn	: İki cihanın padişahı; Hz. Muhammed (S.A.V.)	Şehinşah	: Şahlar şahı.
Şah-ı Şehidan	: Şehitler şahı, Hz. Hüseyin.	Şem	: Mum.
Şaki	: Şikayet eden.	Şeref-i Siyadet	: Seyyidlik şerefi.
Şam ü seher	: Akşam, sabah.	Şems	: Güneş.
Şeamet	: Uğursuzluk.	Şerif	: Hz. Hasan'ın soyundan gelen.
		Şeyh	: Ulu, ihtiyar; Uyulan, tarikat

Şir : Arslan.
Şirin : Tatlı; Ferhad ve Hüsrev'in sevdikleri kızın adı.
Şol : Şu.
Şom : Uğursuz.

Şüride : Perişan.
Şevk-i tab : Tanrı sevgisiyle coşma, yanma.
Şıkar : Ay.
Şir-i Yazdan : Tanrı arslanı, Hz. Ali.
Şuğl : Meşgul olma; dert.

- T -

Tab : Işık
Tahliyyat : "Allah ömürler versin" deme; Selamlar; Ettehiyatü duası.
Tahmir : Yoğurmak
Tahrir : Yazma, yazılma.
Takrir : Anlatmak.
Taktir : Damlatmak.
Takva : Tanrı'dan korkma, kendini ibadete verme.
Tamu : Cehennem.
Tan etmek : Kınamak.
Tan : Ufuk, doğu, sabah; şaşacak şey.
Tari : Ortaya çıkma.
Tarık : Yol.
Tarikat : Gerçeğe varan yol
Tavk : Gerdanlık; Kudret.
Tecella, tecelli: Görünmek.
Tecelliyat : Tanrı'nın insan gönlünde görünüşleri.
Teberrî, teberrâ: Sevmemek, ırak olmak.
Teberra : Ehl-i Beyt'in düşmanlarına düşman olmak.
Teberrük : Kutlamak.
Tecrid : Tek bırakmak.
Tecerrüd : Soyutlamak.
Tek : Gibi.
Te'lif-kerde : Yazılmış eser.
Telvin : Renklendirmek; insanın halden hale girmesi.
Temeşa : Seyir.

Temevvüc : Dalgalanmak.
Tennur : Tandır.
Tenzil : İndirme, azaltma.
Terakki : Yükselme; İlerleme
Teşne : Susamaş.
Teşne-dilan : Gönlü susamışlar.
Teşviş : Zihni bulandırmak.
Tevacüd : Tarikate giren kimsenin bu yolda vecd'e, coşkuya kapılmayı dilemesi.
Tevella : Ehl-i Beyt'in sevenlerini sevmek
Tevhid : Bir bilmek; La İlahe İllallah... diyerek ibadet etmek.
Tevhid-i darb: Ellerini dizlerine vurarak tevhid etmek.
Tezhib : Süslemek.
Tezkiye : Arıtma; insan nefsinin, Tanrı sevgisi dışında kalan bütün heveslerden arınması.
Tığ : Kılıç.
Timar : Tadevi etmek.
Tiryak : Afyon.
Tuba : Cennetde, kökleri yukarıda ve dalları yerde olan ağaç.
Tuğyan : Azmak.
Tutiya : Çinko.
Türab : Toprak.
Tüvana : Dinç, güçlü.
Tütya : Sürme

- U -

Uçmak : Cennet.
Ukba : Ahiret.
Ulviyyat : Şerefli varlıklara ait özellikler.
Umman : Uçsuz bucaksız deniz.
Urmak : Vurmak.

Usul : Asıllar; yürünecek manevi kademeler.
Uş, üş : İşte.
Uşşak : Aşıklar.
Uzlet : Bir yana çekilip kendi kendine tenhada vasama. yalnızlık.

- Ü -

Üryan, uryan : Açık, çıplak.

Üşmek : Birikmek.

- V -

Vacib : Gerekli.

Vehm : Yanlış zan, şüphe.

Vahdet : Birlik.

Veli : Lakin, fakat.

Valih ü hayran: Sersem ve şaşkın.

Verd : Gül.

Varak : Yaprak, kağıt.

Ve'scüd va'kterib: Secde et ve Tanrı'ya yaklaş.

Vasil ila'llah : Allah'ın birliğine ulaşan.

(bkz. Alak süresi-19)

Va'z : Dini öğüt.

Veş : Gibi.

Vecd : Zevk, coşku; gönülde olan Tanrı coşkunluğu.

Vilayet, velayet: Velilik makamı, erenlik.

Vech : Yüz; Tanrı'nın görünüşü.

Visal : Ulaşmak, buluşmak.

Vech-i ahsen : En güzel şekil.

Vuslat : Visal.

- Y -

Yabis : Kuru.

Yegane : Biricik.

Yad : Yabancı; anma.

Yeğ : Daha iyi.

Yadlu : Kötü, fena.

Yek : Bir.

Yahşi : İyi.

Yeksan : Eşit, denk, bir.

Yakin : Kesin bilgi ile bilme.

Yekta : Benzeri olmayan.

Yar : Dost.

Yerağ : Silah, araç.

Yarlıgamak : Acımak, rahmet etmek.

Yevm-i misak: Kıyamet günü.

Yavuz : Kötü, şer.

Yezdan : Kerdüşlerde hayır ilahı; Allah.

- Z -

Zağ : Karga.

Ziynet : Süs, bezek.

Zahid : Kaçınan, çekinen; dindar; kaba sofu.

Zinhar : Sakın.

Zahir : Görünen, dışyüz.

Zir : Aşağı.

Zakir : Anan.

Zir ü fevk : Aşağıdan yukarı.

Zat-ı Bari, Zat-ı Mutlak: Allah.

Ziya : Işık

Zaviye : Köşe, tekke.

Ziyy : Dirlik.

Zelil : Har, hakir, aşağı tutulan.

Zuhur : Ortaya çıkma.

Zerrak : İkiyüzlü, hileci.

Zübde : Öz.

Zeyn : Süs, bezek.

Zühd : Zahidlik.

Zeval : Yerinden ayrılıp, gitme; Sona erme.

Zü'l Celal : Ululuk sahibi, Tanrı.

Ziba : Süslü.

Zülfikar : Hz. Muhammed'in Hz. Ali'ye hediye ettiği ucu çatallı kılıç.

Zi, zihni : Hey gidi hey; ne de.

Zünnar : Papazların bağladığı kemer.

Zillet : Alçaklık.

دیوآله خیریت سید سیف الله قدس سره الله

بسم الله الرحمن الرحیم

برآندی بر مصور روح زیبا کمال قدر تندت فرد یکتا سلوک او ذره کماله ایردی اسما و هجوری در لیدی کویا کم دریا زمین و آسمان پنهان و پیدا سؤال ایندی یکی بر درجه تعالی طبیعتله مکدر اوله جمعا مکان ایسه آئی بو روح زیبا کی ناری کی نور مصفا	تجلی ایلدی ذاتکم مولف یدی بیلک پیل اکا تربیت ایدی که هر بیلک بیلده بر اولدی میسر او روهه بر خطاب ایلدی خالق درندن اولدی آنک جمله عالم او عالم احسن تقوییم دیر لر بو اراده تنزل امر اولندی عنصر دن یا بیلدی بونه بر او اول اوکن او نه سز بیلک عالی و
---	--

مستقل در مصقید	بواورده بر عجب آئینه وار در
ایدر آئینکم الله	تجان روح استه اول کی حالی
غزل دی کندی مرآتک دریا	او نوتد ونه اگر آنکی حالی
قوسی ناره تبدل اولدی حیف	اول عالمه که نوز اشدی سنه
آپو میمون ایلد خنیر دریا	طولدره عالمک ایچی قباح
اولور بر قاره طاسدن دخی اونا	او مرآتک طوق سر یوزینی پاس
فومر لر اصلیم کتکم فطما	حیفار اولدی فی وقت جانک بدندن
منوید قالدک اول صورتی ایا	اگر کندیسه ایمان قالدی سه
ظهور ایتشی اوله روحانی معنا	مکر مرشد کامیله ایریشه
محمد روحیدر اول روح زیبا	مجنبدر اولام اول روحه اول
جناب حضرت مولایه حاشا	که اول روح محمد در محبت
وجوده کندی بودیا و اخرا	که آنک آب روی مره تینه
عزیزه اقتدایت پوری دور ما	بور روح مصطفایه مظهر اولمش
کو کله چه کیلم شاهانه طفر	سکا تلقین ایه توحید ضرب
بینم مرآت دل اولم مصفا	دوامیله ایه قلبو که تأسیر
او صورتلر کم وارد ایه افا	بیغوب آثاره نلک قصری سرایک
کیه لا حکم انجی قاله الا	ارادن رفع اوله کثرت حجابی

M₂ Nüshasi

از زوی جمال رخ شرفی ایام دستبر
منبع صاعق ملک حیات قالدی بن
ی نام و نشان اولی غطف بر سیفی
محمد هر دو عالم اولی از بکوه ایثار افضله
ابوبکر عمر عثمان و صید بر بود در صف کانی روز مختار
بود در چار بار خرق عالم بود در صف اولاد آدم
بولادی سیدیه حاریدیه محبت و یکتا بنیاده رب
یورای سیدیه اولی درانی سوانی کلمه سوری اتی
رسول الله صلی الله علیه و آله رسول الله صلی الله علیه و آله
قه قرآن قرآنی قربانه موت در قفسه
جونی پید و یوانه بیوکه ا بیلور بنم عمر م
یوری یل و تار صیف و تشا جقم فیلیده
طرف اهل سنت کامل ایمان ان صغای
کشی هنر سوره انکه عشر اول در مجزیم
کنظه کرامت کتبه نه که خدادار
دل عالمی دوسره ده غطف پاک ایت
دار اودولج باوه صقه ایله ناصی سید

ست کی عربی اولم را دخی بونقد اولم ایله انیس اولم بری فیه سار
 دارانی بوم ایله نظام ادغلی کی سه ویم هرکیمه اولم بونق فنا انق بطار
 صتم زده عالم بهرام کلهی بیدر هته اوردیده اکلر ایدر ته بیدر م
 ایلر فور حال صفه قبی بانی اول صفی دلدنه فیه صحت اوله تصویر
 جاده دلدنه هدا بومه برعاشقه هو دیدیکه انق اوصاف عافزده فونقه به سر
 کم سدا به سر دایم زکری صقی کندیه برقیله کسزانق کراولس بهک شنبدر
 هرکیم ایدر عالم خلطک نوصیه مقام اندکونه عده اعلام ایدر لر بیدر
 اهل عشقه و اعطای ایلم دورانه نه ایدر می چکته شوریق: دخی بیدر
 تیرگی سبب قی زک اینم دینده اوز شیب ویم امیری اهل نوصیه دینه ارقه ر دیر
 جمله اشیا به نظر فیل کورن سر الله رب یاسی ظاهر و باطنه صفات الله رب
 جوش ایدوب دریای و صده ظاهر اولی کاشن زده در دیش صده هر قطره بحر الله رب
 کنت کند سر قی ظاهر اولی بکونک بیدی اوده سزیدک عالم انکونه کلام الله رب
 لانه رالانه رفیم اینجه نومه دخی لاله در هر دو عالم باقی اول الله رب
 فیه کم نیست نظر هج صقی کور صقی کور ای موصه کور دیکت هب ثم وجه الله رب
 انه یاری موه صفات نه کانه کوسندر طبعه کوز به یایه صفات عینه زانه الله رب
 رد کوسه صفت موالم ظاهر اولم صه زکری زک اینم سه نظام اوقی سفا الله رب
 بر سده جوشی خا نانه شنبکه بیدر شریک طوب ایله واره جوشا سنبکه م

بوزیمک قاره سینه یافمه یارب
 ابروب خلوت قبولدق ذکر و طاعت
 ابرمی صمانه لایق کیمه طاعت
 ایکی عالمن ایندک چونکه عزلت
 با الاهی کریم و زوالجلو
 کرم قبل لطف ابروب ای یوجه مولی
 بوزیمز قاره سن شوقظه اغایت
 بزی نفسی طالمن ابراغ ایست

قبول ایت خلوتن بزقوللرک لهیب
 قبول ایت خلوتن بزقوللرک لهیب
 اولورمی فکرنا سدر عبادت
 قبول ایت خلوتن بزقوللرک لهیب
 که سندن غیری بودر حق تعالی
 قبول ایت خلوتن بزقوللرک لهیب
 بو حسته کوهلمی ذکر کله صبح ایست
 قبول ایت خلوتن بزقوللرک لهیب

فظلام اوغلی ابروب خلیفدن عزلت
 صغی نوب سکا ایندی کریم خلوت
 بولیمز لطفظه حد و نریست
 قبول ایت قوللرک و بزخلوتن هب

سمیم

بنی و صیل ایله بن سبز سانه یارب
 نه دیم بنگی سن بیلیمز سن الح
 بنی عشقه بندن ایله کواست
 چون سین اول و آخر مقرر
 که بن کیم اراده سن قاله لهیب
 نه قدرت وار بند دیره دم لب
 نه دین قالسون نه کفر ایمان نه رهیب
 رخی لهم ظاهر و باطن مرتب
 سفیاس پس
 هالک لهیب

ادایده نه فالدی
 اولیجن کل شئی

سمیم

الهی

غفلت دنیا دن اولدی دیکه کر بانمده
 بچه اوردم خاد جیلر خفته صانکم اسده
 جهان الیزتیه قالدیم نفسی یجو چینه سده
 قالدی عالمده مردم طولدیله رهبر یوزر
 صورت دلیر پری وکی صورتی اغیار بر
 نغمی دریا سینه دوستدم موی وار دربی
 استانتش هرکشی سببی ابدی سده
 خاکپای دولتندریا علی سندنمده
 استرم خوننی حسین یا علی سندنمده
 بن کداد رکاه الک یا علی سندنمده
 نیله سون آتش کامل یا علی سندنمده
 عاشقی بیچاره نسون یا علی سندنمده
 قنقنی بوجهه پاپشایم یا علی سندنمده
 بحق حسین و حسن یا علی سندنمده